श्रीयुत श्री १०८ राजा साहब
राजा अमरसिंह साहब बहादुर
के अवलोकनार्थ

द्वारकानाथोपाध्याय ने
नजर किया

सं० १९४४ बैसाख प्र० २९

[illegible]

[illegible]

अर्थात

जंगी कानून

[illegible]

अनुसार

سری رنبیر سنگہ سینک ڈنڈ بدہی

یعنے

قانون جنگی

حسب الحکم اندر مہندر سپر سلطنت سری مہاراجہ دہراج مہاراجہ پرتاب سنگہ صاحب بہادر والی جموں و کشمیر دام ملکہ

जम्मू

[illegible] १९४४

جموں

در مطبع جنگی باہتمام کرنیل پنڈت دوارکا ناتہ اپادہائے طبع شد سمت ۱۹۴۴

[illegible]

𑠧𑠹𑠤𑠮𑠸

𑠩𑠙

𑠂𑠩 𑠑𑠷𑠌𑠮 𑠊𑠬𑠝𑠰𑠝 𑠊𑠳 𑠞𑠯𑠩𑠹𑠙𑠊 𑠊𑠬 𑠀𑠡𑠭𑠞𑠹𑠤𑠬𑠣 𑠣𑠪 𑠪𑠴 𑠊𑠭 𑠟𑠶𑠑 𑠊𑠳 𑠥𑠵𑠌𑠵𑠷 𑠊𑠵 𑠑𑠵 𑠩𑠬𑠜𑠬𑠤𑠘 𑠊𑠤𑠝𑠮 𑠪𑠵 𑠀𑠴𑠤 𑠦𑠳 𑠥𑠵𑠌 𑠀𑠞𑠝𑠳 𑠥𑠵𑠌𑠵𑠷 𑠊𑠳 𑠄𑠰𑠞𑠤 𑠩𑠤𑠊𑠬𑠤𑠮 𑠪𑠯𑠊𑠢 𑠠𑠤𑠬𑠠𑠤 𑠀𑠙𑠳 𑠀𑠴𑠤 𑠀𑠞𑠝𑠳 𑠊𑠬𑠤𑠹𑠣𑠵𑠷 𑠪𑠯𑠧𑠭𑠣𑠬𑠤 𑠪𑠵 𑠞𑠰𑠤𑠹𑠦𑠊 𑠊𑠤𑠳𑠷 𑠞𑠤𑠷𑠙𑠯 𑠦𑠳 𑠥𑠵𑠌 𑠂𑠩 𑠊𑠳 𑠄𑠰𑠞𑠤 𑠙𑠣𑠬𑠤 𑠪𑠯𑠋 𑠀𑠴𑠤 𑠟𑠥𑠊𑠳 𑠪𑠙𑠮 𑠑𑠬𑠝𑠙𑠳 𑠚𑠳 𑠂𑠩 𑠦𑠬𑠩𑠹𑠙𑠳 𑠢𑠯𑠥𑠊 𑠀𑠴𑠤 𑠀𑠛𑠬𑠥𑠙 𑠊𑠳 𑠀𑠜𑠮𑠝 𑠪𑠵𑠊𑠤 𑠄𑠝 𑠊𑠮 𑠀𑠦𑠌𑠹𑠣𑠬 𑠊𑠳 𑠠𑠛𑠥𑠳 𑠢𑠳𑠷 𑠞𑠮𑠫𑠬 𑠑𑠬𑠙𑠳 𑠚𑠳 𑠀𑠴𑠤 𑠀𑠞𑠝𑠳 𑠀𑠩𑠤 𑠢𑠩𑠰𑠤 𑠀𑠴𑠤 𑠞𑠤𑠙𑠭𑠧𑠹𑠔𑠬 𑠊𑠵 𑠌𑠥𑠭𑠙 𑠊𑠤𑠙𑠳 𑠚𑠳 𑠂𑠩 𑠦𑠬𑠩𑠹𑠙𑠳 𑠩𑠹𑠦𑠩𑠹𑠙𑠭 𑠧𑠹𑠤𑠮𑠢𑠬𑠝𑠹 𑠢𑠪𑠬𑠤𑠬𑠑𑠬𑠜𑠭𑠤𑠬𑠑 𑠑𑠢𑠹𑠢𑠰 𑠊𑠬𑠧𑠹𑠢𑠮𑠤 𑠂𑠝𑠹𑠛𑠹𑠤 𑠢𑠪𑠳𑠷𑠛𑠹𑠤 𑠊𑠳 𑠩𑠬𑠢𑠹𑠤𑠬𑠑𑠹𑠣𑠬𑠜𑠭𑠞𑠙𑠭 𑠧𑠹𑠤𑠮𑠣𑠯𑠙 𑠧𑠹𑠤𑠮 𑠧𑠹𑠤𑠮 १०८ 𑠂𑠝𑠹𑠛𑠹𑠤 𑠢𑠪𑠳𑠷𑠛𑠹𑠤 𑠧𑠹𑠤𑠮 𑠢𑠪𑠬𑠤𑠬𑠑 𑠤𑠘𑠠𑠮𑠤 𑠩𑠭𑠷𑠪 𑠩𑠬𑠪𑠭𑠠 𑠠𑠪𑠬𑠛𑠯𑠤 𑠑𑠮 𑠑𑠮 𑠩𑠮 𑠀𑠳𑠩 𑠂𑠚𑠬𑠛𑠭 𑠀𑠴𑠤 𑠌𑠹𑠤𑠬𑠷𑠛 𑠊𑠢𑠬𑠷𑠛𑠤 𑠀𑠴𑠤 𑠢𑠧𑠮𑠤 𑠋𑠬𑠩 𑠊𑠴𑠩𑠤 𑠪𑠭𑠷𑠛 𑠊𑠬 𑠀𑠛𑠬 𑠊𑠮 𑠀𑠬𑠌𑠹𑠣𑠬 𑠪𑠯𑠀𑠮 𑠊𑠭 𑠧𑠹𑠤𑠮 𑠤𑠘𑠠𑠮𑠤 𑠩𑠭𑠷𑠪 𑠊𑠧𑠹𑠢𑠮𑠤 𑠛𑠭𑠣𑠳 𑠊𑠳 𑠢𑠯𑠋𑠹𑠣 𑠤𑠋𑠊𑠳 𑠑𑠷𑠌𑠮 𑠀𑠛𑠬𑠤𑠳𑠷 𑠊𑠮 𑠞𑠰𑠤𑠙𑠬 𑠀𑠷𑠌𑠹𑠤𑠳𑠑𑠮 𑠊𑠭𑠙𑠬𑠠 𑠀𑠬𑠤𑠹𑠔𑠮𑠊𑠥 𑠀𑠟 𑠦𑠬𑠤 𑠊𑠳 𑠀𑠡𑠭𑠞𑠹𑠤𑠬𑠣 𑠩𑠳 𑠞𑠰𑠤𑠹𑠘 𑠊𑠮 𑠑𑠬𑠦𑠳—

𑠧𑠹𑠤𑠮𑠢𑠪𑠬𑠤𑠬𑠑 𑠩𑠬𑠪𑠭𑠠 𑠠𑠪𑠬𑠛𑠯𑠤 𑠑𑠮 𑠝𑠳 𑠂𑠩 𑠀𑠡𑠭𑠞𑠹𑠤𑠬𑠣 𑠊𑠳 𑠞𑠰𑠤𑠹𑠘 𑠊𑠤𑠝𑠳 𑠊𑠳 𑠥𑠭𑠣𑠳 𑠣𑠪 𑠊𑠭𑠙𑠬𑠠 𑠩𑠳𑠦𑠊 𑠊𑠧𑠹𑠢𑠮𑠤 𑠛𑠭𑠣𑠳 𑠀𑠤𑠹𑠚𑠬𑠙 𑠑𑠷𑠌𑠮 𑠊𑠬𑠝𑠰𑠝 𑠪𑠭𑠷𑠛𑠮 𑠀𑠴𑠤 𑠄𑠤𑠹𑠛𑠰 𑠢𑠳𑠷 𑠩𑠷𑠌𑠹𑠤𑠪 𑠊𑠮 𑠌𑠣𑠮 𑠪𑠴—

𑠀𑠠 𑠟𑠶𑠑 𑠊𑠳 𑠩𑠠 𑠀𑠟𑠩𑠤𑠵𑠷 𑠊𑠵 𑠑𑠬𑠝𑠝𑠬 𑠑𑠬𑠪𑠭𑠣𑠳 𑠊𑠭 𑠂𑠩 𑠞𑠤 𑠩𑠠 𑠥𑠵𑠌 𑠞𑠰𑠤𑠹𑠘𑠤𑠰𑠞 𑠩𑠳 𑠀𑠢𑠥 𑠊𑠤𑠳𑠷 𑠀𑠴𑠤 𑠂𑠩 𑠢𑠳𑠷 𑠑𑠵 𑠪𑠯𑠊𑠢 𑠞𑠰𑠤𑠹𑠦 𑠥𑠭𑠋𑠳 𑠪𑠳𑠷 𑠦𑠵 𑠄𑠝 𑠊𑠮 𑠑𑠬𑠝𑠊𑠬𑠤𑠮 𑠄𑠝 𑠥𑠵𑠌𑠵𑠷 𑠊𑠵 𑠊𑠤𑠝𑠮 𑠪𑠵𑠌𑠮

𑠩𑠷𑠦𑠙 १९४४ 𑠦𑠴𑠩𑠬𑠋 𑠦𑠛𑠭𑠣𑠳 १

𑠧𑠹𑠤𑠮𑠤𑠍𑠯𑠝𑠬𑠚𑠑𑠮𑠩𑠪𑠬𑠂

𑠩𑠴𑠝𑠭𑠊 𑠛𑠘𑠹𑠖𑠦𑠭𑠜𑠭 𑠊𑠬 𑠩𑠰𑠏𑠮 𑠞𑠙𑠹𑠤

سری رگھناتھ جی سہاے

سینک ڈنڈ بدہی

۲- دوسرا باب

جنگی جرائم کے بیان مین-

(۱) موت یا جلاوطنی کی سزا کے قابل جرائم کے بیان مین-

۲- سزا موت یا جلاوطنی کی بغیر دوسری سزا دینیکی قابل جرائم

صفحہ

مختصر اجلاس جنگی کا بیان

ਸਮਾਪਤ

تمام شد

𑚧𑚶𑚤𑚯𑚤𑚍𑚰𑚝𑚭𑚚𑚑𑚯𑚨𑚩𑚭𑚂

𑚨𑚳𑚝𑚮𑚊 𑚛𑚘𑚶𑚖 𑚦𑚮𑚜𑚮𑚬

𑚡𑚱𑚢𑚮𑚊𑚭

𑚟𑚵𑚑 𑚊𑚲 𑚀𑚟𑚨𑚤 𑚨𑚮𑚞𑚭𑚩𑚯 𑚉𑚤 𑚛𑚱𑚨𑚤𑚲 𑚞𑚰𑚤𑚰𑚧𑚴𑚫 𑚊𑚯 𑚄𑚙𑚶𑚙𑚢 𑚦𑚶𑚣𑚦𑚨𑚶𑚚𑚭 𑚊𑚲 𑚦𑚭𑚨𑚶𑚙𑚲 𑚨𑚳𑚝𑚮𑚊 𑚛𑚘𑚶𑚖 𑚦𑚮𑚜𑚮 𑚊𑚭 𑚨𑚶𑚚𑚭𑚞𑚮𑚙 𑚊𑚤𑚝𑚭 𑚁𑚦𑚧𑚶𑚣𑚊 𑚩𑚳 𑚂𑚨 𑚦𑚭𑚨𑚶𑚙𑚲 𑚝𑚮𑚢𑚶𑚝 𑚞𑚶𑚤𑚊𑚭𑚤 𑚨𑚲 𑚜𑚭𑚤𑚭𑚆𑚫 𑚝𑚮𑚣𑚙 𑚩𑚴𑚙𑚯 𑚩𑚳𑚫-

𑛁- 𑚞𑚩𑚮𑚥𑚭 𑚡𑚭𑚌

𑚞𑚶𑚤𑚭𑚤𑚢𑚶𑚡𑚮𑚊 𑚦𑚤𑚮𑚙𑚭𑚫𑚙 𑚊𑚲 𑚦𑚮𑚧𑚣 𑚢𑚲𑚫

(𑚊) 𑚂𑚨 𑚛𑚘𑚶𑚖 𑚦𑚮𑚜𑚮 𑚊𑚲 𑚞𑚶𑚤𑚣𑚴𑚌 𑚊𑚲 𑚦𑚮𑚧𑚣 𑚢𑚲𑚫

𑚂𑚨 𑚛𑚘𑚶𑚖 𑚦𑚮𑚜𑚮 𑚊𑚲 𑚛𑚱𑚨𑚤𑚲 𑚡𑚭𑚌 𑚊𑚲 𑚨𑚫𑚞𑚱𑚤𑚶𑚘 𑚦𑚮𑚜𑚮𑚦𑚭𑚊𑚶𑚣 𑚝𑚮𑚢𑚶𑚝𑚥𑚮𑚋𑚮𑚙 𑚞𑚰𑚤𑚰𑚧𑚴𑚫 𑚊𑚲 𑚦𑚭𑚨𑚶𑚙𑚲 𑚄𑚞𑚣𑚰𑚊𑚶𑚙 𑚩𑚴𑚙𑚲 𑚩𑚳𑚫 𑚀𑚤𑚶𑚚𑚭𑚙—

𑚀𑚟𑚨𑚤

سری رگھناتھ جی سہائے

سینک ڈنڈ بدھی

دیباچہ

فوج کے افسر سپاہی اور دوسرے شخصون کے عمدہ بندوبست کے واسطے سینک ڈنڈ بدھی کا قایم کرنا ضروری ہے اسواسطے دفعات ذیل مقرر کیجاتی ہین *

۱- پہلا حصہ

تمہید

(۱) اس قانون کے عملدرآمد کے بارہ مین

اس ڈنڈ بدھی کے دوسرے حصہ کی کل دفعات اشخاص ذیل پر عاید ہوتے ہین

افسر

ਤਬੀਬ
ਓਹਦੇਦਾਰ
ਸ਼ਫ਼ਾਖ਼ਾਨੇ ਦੇ ਨੌਕਰ
ਤੁਰੰਪਟ ਵਿਗੁਲਰ ਅਤੇ ਤੰਬੂਰਚੀ
ਵਾਜ ਵਾਲੇ
ਸਿਪਾਹੀ
ਨਵੇਂ ਸਿਪਾਹੀ
ਖ਼ਲਾਸੀ - ਸਾਰਬਾਨ - ਮਹਾਵਤ - ਡ੍ਰਾਈਵਰ -
ਨਾਲਬੰਦ - ਸਾਈਸ - ਘਾਸਿਆਰੇ -
ਕਾਰੀਗਰ - ਮਜ਼ੂਰ -
ਫ਼ੌਜੀ ਦੁਕਾਨਦਾਰ - ਅਮਲੇ ਦੇ ਨੌਕਰ - ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਵਾ ਨਿਜ ਦੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਸਭ ਪੁਰਖ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਕਿਸੀ ਭਾਗ ਦੇ ਸਾਥ ਸੰਬੰਧ ਰਖਤੇ ਹੈਂ ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ -

(ਕ) ਸ਼ਬਦੋਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੈਂ

ਜੇਹਾ ਸ਼ਬਦ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਬਾਬਤ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਭ ਫ਼ੌਜ ਅਭਿਪ੍ਰੇਤ ਹੈ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਬਾਬਤ ਹੈ ਉਸ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਅਭਿਪ੍ਰੇਤ ਹੈ -

ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼ਬਦ ਅਫ਼ਸਰ ਬਾਬਤ ਹੈ ਵੱਡੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਤੇ ਲੇਕਰ ਜਮਾਦਾਰ ਤਕ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰ ਅਭਿਪ੍ਰੇਤ ਹੈ -

ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਸ਼ਬਦ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਤੇ ਸਦੁਆਂਤੁਸਾਰ ਕਿਸੀ ਫ਼ੌਜ ਸੈਨਾ ਕਾਲਮ ਬ੍ਰਿਗੇਡ ਜ਼ਿਲੇ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਪਲਟਨ ਬੇੜਾ ਅਥਵਾ ਨਿਯੁਕਤ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਲਿਕ ਕਮਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ ਅਭਿਪ੍ਰੇਤ ਹੈ -

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਇਕ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਓਰ ਤੇ ਜੰਗੀ ਅਦਾਲਤ ਮੈਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ-

حکیم
عہدہ دار
ملازمان شفاخانہ
طرم پیٹ بگلور اور تمبورچی
باجہ نواز
سپاہی
نو ملازم سپاہی
خلاصی - ساربان - مہاوت - ڈرائی ور -
نعلبند - سائیس - گھاس کھودنیوالے -
کاریگر - مزدور -
فوجی دوکاندار - عملہ کے نوکر خواہ سرکاری یا نج کی ہون اور دیگر تمام اشخاص جو فوج مذکورہ کے کسی حصہ کے ساتھہ تعلق رکھتے ہین یا اوسمین کام کرتے ہین -

(ک) تشریح الفاظ کے بیان مین

فوج کے لفظ سے سرکار کی کل فوج کے مراد ہے -

اور نوکری کے لفظ سے اس فوج کے نوکری مراد ہے -

افسر کے لفظ سے بڑے درجہ کے افسران سے لیکر جمعدار تک مراد ہے -

کمان افسر سے حسب موقع کسی فوج سینا - کالم - برند - ضلع کی فوج - پلٹن - بیڑہ - یا تعیناتی کے کمان کرنیوالے افسر سمجھے جاتے ہین -

سرکاری وکیل ایک افسر ہوتا ہے کہ جو سرکار کیطرف سے جنگی عدالت مین کارروائی کرتا ہے -

ਤਾ ਹੈ—

ਜੰਗਾਸ਼੍ਰਿਤ ਸਭਾ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲ ਉਸ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਉਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਈ ਹੋਈ ਅਭਿਪ੍ਰੇਤ ਹੈ ਔਰ ੬੭ ੬੮ ੬੯ ਔਰ ੧੨੩ ਵਿਧਿਵਾਕ੍ਯੋਂ ਮੇਂ ਵਹ ਜੰਗਾਸ਼੍ਰਿਤ ਸਭਾ ਸੰਮਿਲਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਬਾਗੀ ਔਰ ਭਗੋੜੋਂ ਕੇ ਡੰਡ ਦੇਨੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਔਰ ਫ਼ੌਜ ਔਰ ਉਸ ਕੇ ਨਿਵਾਸਸਥਾਨ ਕੇ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਨਿਯਤ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ—

ਸੈਨਿਕ ਅਰਥਾਤ ਸਿਪਾਹੀ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਔਰ ਵੇ ਸੰਪੂਰਣ ਸ਼ਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਸਮਝੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੋ ਫ਼ੌਜ ਕੀ ਸ਼੍ਰੇਣਿਯੋਂ ਮੇਂ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ—

ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ੍ਰਿਤ ਅਰਥਾਤ ਤਸਦੀਕ ਕੀਏ ਹੁਏ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਉਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਕੇ ਵਿਧਿਵਾਕ੍ਯੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਸਦੀਕ ਕੀਆ ਹੁਆ ਸਮਝਾ ਜਾਤਾ ਹੈ—

ਵਿਪਲਾਯੀ ਅਰਥਾਤ ਫ਼ਰਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਸੇ ਵਹ ਆਦਮੀ ਸਮਝਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਵਿਧਿ ਵਾਕ੍ਯੋਂ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋਤਾ ਹੈ ਔਰ ਫ਼ੌਜ ਸੇ ਭਾਗ ਜਾਤਾ ਹੈ—

ਹਮਲਾ-ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਪਰਾਧ-ਕਪਟ-ਸਹਿਤ ਸੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸੇ ਛੀਨ ਲੇਨਾ- ਡਾਕਾ ਅਪਰਾਧ- ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਲੇਸ਼-ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਲੇਸ਼- ਚੋਰੀ- ਇੱਛਾ ਪੂਰਵਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਨਾ ਹੈ- ਇੱਛਾ ਪੂਰਵਕ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਨਾ ਹੈ- ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੇਤੁ- ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ- ਔਰ ਅਨੁਚਿਤ ਹਾਨਿ- ਉਨ ਸ਼ਬਦੋਂ ਕੇ ਅਰਥ ਵੇ ਸਮਝਨੇ ਚਾਹਿਏ ਕਿ ਜੋ ਭਾਰਤਵਰਸ਼ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਮੇਂ ਉਨ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਨਿਯਤ ਕੀਏ ਗਏ ਹੈਂ ਔਰ ਉਸ ਵਿਧਿ ਕੇ ਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਮੇਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹੈਂ—

੨-ਦੂਸਰਾ ਭਾਗ

اجلاس جنگی سے وہ جنگی کچہری مراد ہے جو اس ڈنڈ بدہی کے رو سے قایم ہو اور دفعات ۶۷- ۶۸- ۶۹- اور ۱۲۳ مین وہ اجلاس جنگی شامل ہے جو باغی اور فراریون کے سزا دہی اور فوج کے انتظام اور اوسکے جای رہایش اور عمدہ بندوبست کیواسطے مقرر کیجاتی ہے۔

سپاہی لفظ سے عہدہ دار اور وہ تمام مسلح آدمی سمجھے جاتے ہین جو فوج کی قطارون مین کام کرتے ہین۔

تصدیق کئے ہوئے لفظ سے اس قانون جنگی کے دوسرے حصہ کی قانونی دفعات کے رو سے تصدیق کیا ہوا سمجھا جاویگا۔

لفظ فراری سے اوس آدمی کی مراد ہے۔ جو ان دفعات قانون جنگی کے تحت ہو اور فوج سے بہاگ جاوے۔

حملہ۔ جبر مجرمانہ۔ بددیانتی سے۔ استحصال بالجبر ڈکیتی۔ ضرر شدید۔ ضرر۔ سرقہ۔ بالارادہ ضرر پہونچانا۔ بالارادہ ضرر شدید پہونچانا۔ باور کرنے۔ استحصال بیجا۔ زیان بیجا۔ ان لفظون کے وہ معنی سمجھنے چاہئیں کہ جو انکے واسطے سری ہند ڈنڈ بدہی مین مقرر کئے گئے ہین اور اس ڈنڈ بدہی کے تتمہ کے پہلے حصہ مین لکھے گئے ہین۔

۲- دوسرا حصہ

कानून दफियों के विषय में-

१– पहिला प्रकरण

भरती डिसचार्ज और नाम कटने के विषय में-

१- सं. भरती के विषय में

१ दफा- पलटन अथवा बेड़े में भरती होने के पहिले प्रत्येक पुरुष को इस कानून दफियों के ७ ८ ९ १० ११ २४ ३८ और ५३ दफा सुना और समझा देने चाहियें-

इकरार नामे के विषय में

जब किसी सिपाही की नौकरी के योग्य होने की रपट होती है तब पलटन अथवा बेड़े अथवा उस बेड़े के हिस्से के सामने कमान अफसर के द्वारा आवश्यक बातें उस सिपाही को सुनाई जावें और उस पुरुष से नियमानुसार इकरारनामा लिया जावे-

मैं अमुक पुरुष अमुक का पुत्र अमुक स्थान का रहने वाला श्री परमेश्वर जगदीश्वर की साक्षी करके अपने धर्म से कहता हूं कि मैं श्री महाराजा साहिब बहादुर जी उनके वारस और उत्तराधिकारियों का धर्म से नौकर रहूंगा और जमीन पर और जल में जहां कहीं मुझ को जाने की आज्ञा होगी वहां चला जाऊंगा और जो ऊपर के अफसर नियत होंगे उन सब की आज्ञाओं के पालन में प्राण तक भी अर्पूंगा—

دفعات قانون جنگی کی بیان ہین

١- پہلا باب

بہرتی - برخاست اور نام کاٹنے کے بیان ہین

(١) بہرتی کے بیان ہین -

دفعہ ١- پلٹن یا بیڑہ مین بہرتی ہونے کے پہلے ہر ایک شخص کو اس قانون کے دفعات ٧-٨-٩-١٠-١١-٢٤-٣٨- اور ٥٣ سنا اور سمجہا دینے چاہین -

اقرار نامہ کے بیان ہین

جب نئے سپاہی کی نوکری کے لایق ہونے کی رپورٹ ہووے تب پلٹن یا بیڑہ - یا اوس بیڑہ کے ایسے حصہ کے سامنے کہ جو اُسجگہہ حاضر ہو کمان افسر کے ذریعہ اوس سپاہی کو ضروری بیان سنایا جاوے اور اوس شخص سے بموجب قاعدہ ذیل اقرار نامہ لیا جاوے -

مین فلان - ولد فلان - جای فلان کا رہنے والا پرمیشر کو حاضر و ناظر جانکر اپنے دہرم سے اقرار کرتا ہون کہ مین سری مہاراجہ صاحب اونکی وارثون اور قایم مقامون کا وفادار نوکر رہونگا اور خشکی اور تری مین جہان کہین مجہے جانیکا حکم ہوگا وہان چلا جاونگا اور میرے اوپر جو افسر مقرر ہونگے اون سب کے احکامات بجالانے مین جان تک بہی دریغ نہین کرونگا -

ਤਸਦੀਕ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੨ ਦਫ਼ਾ – ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜਿਆਂ ਵਾਰੋਂ ਕੇ ਜੋ ਲੋਗ ਇਸ ਕੇ ਆਗੇ ਭਰਤੀ ਹੋਵੇਂਗੇ ਉਨ ਸਬ ਕੀ ਤਸਦੀਕ ਸਰਕਾਰ ਕੇ ਕਾਨੂਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀ ਜਾਵੇਗੀ–

ਹਕੀਮ – ਡਾਕਟਰ – ਸ਼ਫ਼ਾਖ਼ਾਨੇ ਕੇ ਨੌਕਰ – ਦਫ਼ਤਰੋਂ ਕੇ ਨੌਕਰ – ਤੁਰੰਮਤ – ਬਿਗੁਲਰ – ਤੰਬੂਰਚੀ – ਬਾਜੇ ਵਾਲੇ – ਸਿਪਾਹੀ – ਖ਼ਲਾਸਿਯ – ਸਫ਼ਰ ਮੈਨਾ – ਕਹਾਰ – ਡੂਲੀਵਰ – ਕਾਰੀਗਰ – ਨਾਲਬੰਦ – ਗਾਡੀਵਾਨ – ਸਈਸ – ਔਰ ਘਸਿਯਾਰੇ – ਇਤ੍ਯਾਦਿ –

ਦਫ਼ਾ ੩ ੪ ੫ ੭ ਸੇ ੭੨ ਤਕ (ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਸਹਿਤ) ੯੦ ਸੇ ੯੪ ਤਕ (ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਸਹਿਤ) ੧੩੦ ਸੇ ੧੩੯ ਤਕ (ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਸਹਿਤ) ੧੫੪ ੧੬੭ ਔਰ ੧੭੬ ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਰਤੀ ਹੁਏ ਹੁਏ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਪੁਰੁਸ਼ੋਂ ਕੋ ਉਨ ਕੇ ਤਸਦੀਕ ਕੇ ਸਮਯ ਸੁਨਾ ਦੇਨੇ ਚਾਹਿਯੇ–

੨ ਅੰ. – ਬਿਸਰਜਨ ਔਰ ਨਾਮ ਕਾਟਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ–

ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਕੇ ਬਿਸਰਜਨ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ–

੩ ਦਫ਼ਾ – ਅਫ਼ਸਰ ਲੋਗ ਜਨਰਲ ਜਲਾਸ ਜੰਗੀ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਅਥਵਾ ਸ੍ਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਥਵਾ ਮੁਖ੍ਯ ਸੇਨਾਪਤਿ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਬਿਸਰਜਿਤ ਹੋਨੇ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇਂਗੇ–

ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਅਫ਼ਸਰ ਜੋ ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਸਰਜਿਤ ਹੋਵੇਂਗੇ ਉਨ ਕਾ ਪਿਨਸ਼ਨ ਕੇ ਦਾਵੇ ਕੁਛ ਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਤਾ–

ਦੂਸਰੇ ਪੁਰੁਸ਼ੋਂ ਕੇ ਬਿਸਰਜਨ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ–

੪ ਦਫ਼ਾ – ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਕੇ ਸਿਵਾਯ ਔਰ ਸੰਪੂਰਣ ਪੁਰੁਸ਼ ਦਰਜਿਆਂ ਆਗ੍ਯਾਓਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਬਿਸਰਜਿਤ ਹੋਨੇ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੈਂ–

تصدیق کے بیان مین

دفعہ ۲- اس ڈنڈ بدھی کے رو سے جو مندرجہ ذیل درجات کے لوگ آئندہ بھرتی ہونگے اون سب کی تصدیق سرکار کے قانون کے مطابق کیجاوگی-

حکیم- ڈاکٹر- ملازمان شفاخانہ- ملازمان دفاتر- ترم پیٹ- بگل نواز- تمبورچی- باجہ نواز- سپاہی- خلاصی- سفرمینا- کہار- ڈولی ور- کاریگر- نعلبند- گاڑیبان- سائیس- گھسیارہ- وغیرہ-

اس ڈنڈ بدھی کے رو سے ہر ایک شخص بھرتی شدہ کو اوسکی تصدیق کیوقت ۲-۳-۴-۵-۶-۷ دفعہ سے ۱۷ دفعہ تک (بمع ہردو) ۹۰ سے ۹۴ تک (بمع ہردو) ۱۳۰ سے ۱۳۹ تک (بمع ہردو) ۱۵۴-۱۶۷-اور ۱۷۶ دفعات سنا دینے چاہئین-

(۲) برخاستگی اور برطرفی کے بابت

افسرون کے برخاستگی کے بیان مین

دفعہ ۳- افسر لوگ جرنیلی جلاس جنگی کے فتوے یا سری سرکار والا یا سپہ سالار کے حکم کے مطابق نوکری سے برطرف ہونیکے قابل ہونگے-

ہر ایک افسر جو اس ڈنڈ بدھی کے رو سے برخاست ہوگا پنشن کے دعویدار نہو سکیگا-

(دیگر اشخاص کی برخاستگی کے بارہ مین-)

دفعہ ۴- اس ڈنڈ بدھی کے تحت کے تمام اشخاص ماتحت قانون ہٰذا سوائے افسرون کے احکامات ذیل سے برخاست ہونیکے قابل ہین-

ਜਿਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਉਸ ਪੁਰਖ ਦੀ ਤਤਕੀਕਾਂ
ਤ ਕਰਨੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਉਸ ਸਭਾ ਦੀ ਦੰਡਾਗ੍ਯਾ ਦੇ
ਦ੍ਵਾਰ
ਅਥਵਾ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਅਥਵਾ ਮੁਖ੍ਯਾਧਿਪ
ਤਿ ਦੀ ਆਗ੍ਯਾ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰ

ਪਰ ਏਹੋ ਪੁਰਖ ਪਿਨਸ਼ਿਨ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕ-
ਤੇ ਹੈਂ-

ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਆਦਮੀ ਜੋ ਇਕ ਵਾਰ ਵਿਸ
ਰਜਿਤ ਸ਼ੁਦਾ ਹੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫਿਰ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ-

੫ ਦਫ਼ਾ- ਓਹਦੇਦਾਰ ਦੇ ਓਹਦੇ ਦੇ ਅਥਵਾ ਉਸ
ਦੇ ਨੀਚੇ ਦੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਆਦਮੀ ਜੋ ਨੌ-
ਕਰੀ ਤੋਂ ਵਿਸਰਜਿਤ ਅਥਵਾ ਤ੍ਯਾਗ ਕਰੇ ਗਏ ਹੈਂ ਔਰ ਦੇ
ਫਿਰ ਕਿਸੀ ਬੇੜੇ ਮੇਂ ਨੌਕਰ ਹੋਣੇ ਦੇ ਸਮਯ ਵਿਸਰਜਿਤ ਅਥ-
ਵਾ ਤ੍ਯਾਗ ਕਰਨੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਬਤਲਾਣੇ ਅਥਵਾ ਵਿਸਰਜਿਤ
ਅਥਵਾ ਤ੍ਯਾਗ ਕਰਨੇ ਦੀ ਚਿਠੀ ਦਿਖਲਾਣੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਭ-
ਰਤੀ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਤੋ ਜਿਸ ਪਲਟਨ ਯਾ ਬੇੜੇ ਮੇਂ ਭਰਤੀ ਹੁਏ
ਹੈਂ ਉਸੀ ਕੇ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਵਿਸਰਜਿਤ
ਹੋ ਸਕਤੇ ਹੈਂ-

ਵਿਸਰਜਿਤ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਕਟਣੇ ਦੀ ਚਿਠੀ ਦੇਣੇ ਮੇਂ-

੬ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਤਸਦੀਕ ਸ਼ੁਦਾ ਆਦਮੀ ਨੌਕਰੀ
ਸੇ ਵਿਸਰਜਿਤ ਹੋਤੇ ਅਥਵਾ ਤ੍ਯਾਗ ਕੀਏ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਉਨ ਕੇ ਕ-
ਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਸੇ ਤ੍ਯਾਗ ਕਰਨੇ ਦੀ ਚਿਠੀ ਦੀ ਜਾਵੇ ਔ
ਰ ਉਸ ਮੇਂ ਨਿਮ੍ਨਲਿਖਿਤ ਬਾਤੇਂ ਹੋਵੇਂ-

(ਅ) ਤ੍ਯਾਗ ਕਰਨੇ ਅਥਵਾ ਵਿਸਰਜਿਤ ਕਰਨੇ
ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ ਦਾ ਨਾਮ

(ਬ) ਵਿਸਰਜਿਤ ਅਥਵਾ ਤ੍ਯਾਗ ਕਰਨੇ
ਦਾ ਕਾਰਣ

جس جنگی اجلاس کو اشخاص مذکورہ کے تحقیقات
کرنیکا اختیار ہے اوس اجلاس کے حکم سزا کی روسے (یا میری سرکار والا)
یا سپہ سالار کے حکم سے برخاست ہو سکتے ہین —

اسطرح برخاست شدہ کوئی شخص پنشن کا دعوی نہین
کرسکتا —

تصدیق شدہ آدمی جو ایک دفعہ برخاست
ہو چکی ہین اونکے دوبارہ بھرتی ہو نہین —

دفعہ ۵ — عہدہ دار کے عہدہ کی یا اوس سے ادنے درجہ
کے تمام تصدیق شدہ اشخاص جو نوکری سے برخاست یا برطرف
کئے گئے ہین اور وہ پھر کسی بیڑہ مین ملازم ہونیکے وقت
برخاستگی یا برطرفی کا باعث بتلانی یا برخاستگی یا برطرفی
کے چٹھی دکھلانیکے سوا دوبارہ بھرتی ہون تو وہ جس پلٹن
یا بیڑہ مین بھرتی ہون اوسیکے کمان افسر کے معرفت نوکری
سے برخاست ہو سکتے ہین —

برخاست شدہ شخصکو نام کاٹنیکی چٹھی دینیکی بارہ مین

دفعہ ٦ — جو تصدیق شدہ اشخاص ملازمت سے برخاست
ہون یا برطرف کئی جاوین اونکو کمان افسر سے برخاستگی یا
برطرفی کی چٹھی دیجاوے اور اوسمین حسب ذیل باتین ہون —

(الف) برخاست یا برطرف کرنیوالے افسر کا نام —

(ب) برخاست یا برطرف ہونیکا باعث —

(ਗ) ਫੌਜ ਮੇਂ ਜਿਤਨੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀ ਹੈ ਉਸ ਕਾ ਪੂਰਾ ਹਿਸਾਬ॥

੨- ਦੂਸਰਾ ਪ੍ਰਕਰਣ॥

ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧ ਅੰਗ॥ ਅਥਵਾ ਦੇਸ਼ਾਂਤਰ ਕੀ ਦੰਡ ਕੇ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਰਣਨ ਮੇਂ-

ਦੰਗੀ ਔਰ ਬਲਵੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੭ ਦਫ਼ਾ- ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ- ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਪਲਟਨ ਯਾ ਬੇੜੇ ਨਿਯਤ ਸਥਾਨ ਅਥਵਾ ਗਾਰਦ ਮੇਂ ਦੰਗੀ ਅਥਵਾ ਬਲਵਾ ਕਰਾਵੇ ਯਾ ਉਸ ਕੇ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਉਤਸਾਹ ਕਰੇ ਉਸ ਕੇ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਵੇ-

ਅਥਵਾ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੰਗੀ ਅਥਵਾ ਬਲਵੇ ਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਕੇ ਉਸ ਕੇ ਦੂਰ ਕਰਨੇ ਕਾ ਅਪਨੇ ਵਸ ਭਰ ਪ੍ਰਯਤਨ ਨ ਕਰੇ-

ਅਥਵਾ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਬਲਵੇ ਅਥਵਾ ਬਲਵੇ ਕੇ ਸੰਕਲਪ ਅਥਵਾ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੀ ਕੁਮੰਤ੍ਰਣਾ ਕੇ ਹੋਨੇ ਕੋ ਜਾਨ ਕਰ ਯਾ ਹੋਨੇ ਕਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋਤੇ ਜਾਨ ਕਰ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਉਸ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਅਪਨੇ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਯਾ ਦੂਸਰੇ ਬੜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਕੋ ਨ ਕਰੇ- ਅਥਵਾ

ਬੜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਰਨੇ ਮੇਂ-

੮ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਅਪਨੇ ਸੇ ਬੜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਉਪਦ੍ਰਵ ਕਰੇ ਯਾ ਕਰਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਯਤਨ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਔਰ ਚਾਹੇ ਵਹ ਅਫ਼ਸਰ ਚਾਹੇ ਨੌਕਰੀ ਪਰ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ

(ب) فوج مین جتنا عرصہ نوکری کی ہے اوسکی تعداد-

۲- دوسرا باب

جنگی جرائم کے بیان مین

(۱) موت یا جلاوطنی کے قابل جرائم کے بیان مین-

بغاوت اور بلوہ کے بارہ مین

دفعہ ۷- اس ٹنڈ بہی کے مطابق جو اشخاص کسی پلٹن یا بیڑہ-تعیناتی- یا گارد مین بغاوت یا بلوہ برپا کرے یا اوسکی برپا کرنیمین اعانت کرے یا برپا کرنیکا باعث ہووے- یا اوسمین مقابل ہو یا جو شخص کسی بغاوت یا بلوہ مین حاضر ہوکر اوسکے فرو کرنے مین حتی الامکان کوشش نکرے- یا جو شخص کسی بلوہ کے ہونیسے یا بلوہ کے ارادہ سے یا سلطنت کے برخلاف کسی بدمشورہ سے آگاہ ہوکر یا اوسکے باور ہونیکے وجہ رکھکر فوراً اپنے کمان افسر یا دوسرے بڑے افسر کو خبر نکرے- یا

(بڑے افسر کے ساتھہ زبردستی کرنیکی بیان مین)

دفعہ ۸- جو شخص کسی حالت مین اپنے سے بڑے افسر کے ساتھہ جبر مجرمانہ کرے یا کرنیکا کوشش کرے یا اوس پر حملہ کرے اور خواہ وہ افسر نوکری پر ہو یا نہو اور وہ کسی طرحسے

ਤੇਹੋਂ ਵਡਾ ਵਤ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਵਡਾ ਅਫਸਰ ਜਾਣਿ
ਪਛਾਣ ਜਾਣੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ - ਅਥਵਾ

ਹੁਕਮ ਅਦੂਲੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੯ - ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਅਪਣੇ ਵਡੇ ਅਫਸਰ ਦਾ ਆ-
ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਨ ਮਾਨੇ - ਅਥਵਾ

ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੦ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਭਾਗੇ - ਅਥਵਾ

ਨਾਮ ਕਟ ਜਾਣੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਫਿਰ ਕਿਸੀ
ਦੂਜੀ ਜਗਹ ਭਰਤੀ ਹੋਣੇ ਮੇਂ

੧੧ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਪਲਟਨ ਅਥਵਾ ਬੇ-
ੜੇ ਮੇਂ ਭਰਤੀ ਹੋ ਕਰ ਜੋ ਨਿਯਮ ਪੂਰਵਕ ਅਲਗ ਨ-
ਾ ਕਟ ਜਾਣੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਦੂਜੀ ਪਲਟਨ ਅਥ-
ਵਾ ਬੇੜੇ ਮੇਂ ਆਪ ਭਰਤੀ ਹੋਵੇ - ਅਥਵਾ

ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮਯ ਸੰਤ੍ਰੀ ਦੇ ਅਪਣੇ
ਪਹਿਰੇ ਪਰ ਸੋਜਾਣੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੇ ਛੋ-
ੜ ਦੇਣੇ ਮੇਂ-

੧੨ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਯੁੱਧ ਅਥਵਾ ਭਯ ਦੇ ਸਮਯ
ਸੰਤ੍ਰੀ ਹੋਕੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਰਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਕੈਦੀ ਖਜ਼ਾ-
ਨੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਅਥਵਾ ਕਾਰਖਾਨੇ ਪਰ ਸੰਤ੍ਰੀ ਹੋਕੇ ਅਪ-
ਣੀ ਚੌਕੀ ਪਰ ਸੋਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪੂਰਵਕ
ਬਦਲੀ ਹੋਣੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਅਥਵਾ ਛੁਟੀ ਲੈਣੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਛੋ-
ੜ ਦੇਵੇ - ਅਥਵਾ

ਸੰਤ੍ਰੀ ਦੇ ਲੂਟ ਕਰਣੇ ਮੇਂ

੧੩ - ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਸੰਤ੍ਰੀ ਅਥਵਾ ਗਾਰਡ ਮੇਂ ਹੋ
ਕੇ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਅਥਵਾ ਅਪਣੀ ਗਾਰਡ ਦੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਸਾਮਿਲ ਅਸਬਾਬ ਕੋ ਅਪਣਤਾਈ ਕਰੇ
ਅਥਵਾ ਇਛਾ ਪੂਰਵਕ ਨਸ਼ਟ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰੇ

بڑا افسر پہچانا جانے کے قابل ہو - یا

(حکم عدولی کے بارہ مین)

دفعہ ۹ - جو شخص اپنے اعلے افسر کا ضابطہ حکم
نہ مانے - یا

(فراری کے بارہ مین)

دفعہ ۱۰ - جو سرکاری نوکری سے فراری ہو - یا

(برطرف ہونیکے بغیر پھر کسی دوسری جگہہ بھرتی ہونیکی بارہ مین)

دفعہ ۱۱ - جو شخص کسی پلٹن یا بیڑہ مین ملازم ہو کر حسب ضابطہ
برطرف ہونیکے سوائے کسی دوسری پلٹن یا بیڑہ مین خود بخود بھرتی
ہو - یا

(لڑائی کیوقت سنتری کو اپنے پہرہ پر
سوجانے یا اوسکو چھوڑ جانیکی بارہ مین)

دفعہ ۱۲ - جو شخص جنگ یا خطرہ کیوقت سنتری ہو کے
یا کسی اسیر سلطانی - خزانہ - میگزین - یا کارخانہ پر سنتری ہو کر
اپنے پہرہ پر سو جاوے یا حسب ضابطہ بدلی ہونیکے بغیر یا
رخصت لینے کے سوائے اوسکو چھوڑ دے - یا

(سنتری کو لوٹ کرنیکے بارہ مین)

دفعہ ۱۳ - جو شخص سنتری ہو کر یا گارد مین ہو کر
اپنی یا اپنے گارد کی سپرد مال کو غبن کرے یا ارادتاً خراب
کرے یا نقصان کرے - یا

ਅਥਵਾ –

[illegible]

१४ [illegible]

[illegible]

१५ [illegible]

[illegible]

१६ [illegible]

[illegible]

१७ [illegible]

[illegible]

قلعہ کے چھوڑنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۴ – جو شخص غیرت سے کسی ایسی چھاونی - قلعہ - بہرہ یا گارد کو چھوڑ دیوے یا کسی دوسرے کے حوالہ کر دیوے کہ جو اوسکو سپرد ہے یا جسکی حفاظت رکھنا اوسپر فرض ہے - یا

بہرہ کا پرور کسی دوسرے کو بتلا دینی کی بارہ مین

دفعہ ۱۵ – جو شخص فریب سے پرور مذکور کسی ایسے دوسرے شخص کو بتلا دیوے جو قوانین متعلقہ جنگ اور فوجی انتظام کے رو سے پرور سے آگاہ ہونیکے لایق نہین ہے - یا -

دشمن کے ساتھ خط وکتابت رکھنی کی بارہ مین

دفعہ ۱۶ – جو شخص خود بخود یا کسیکے ذریعہ سے دشمن یا سلطنت کے برخلاف کے کسی ہتھیار بند شخص کے ساتھ خط وکتابت رکھی یا کوئی خبر پہنچاوے - یا جو شخص ایسی خط وکتابت یا خبر سے آگاہ ہو کر فورًا اپنے کمان افسر یا دوسرے اعلے افسر کو اطلاع نہ دے - یا

دشمن کو مدد دینے کے بارہ مین

دفعہ ۱۷ – جو شخص خود بخود یا کسیکے ذریعہ سے کسی دشمن یا سلطنت کے برخلاف کی کسی ہتھیار بند شخص کو نقدی خوراک یا باروت گولی کے امداد دے یا اوسکی تکلیف رفع کرے یا دیدہ ودانستہ اوسکو اپنے پاس رکھے یا بچاوے - یا

قیدی کو رہا کرنے کے بارہ مین

੧੮-ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੀ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਰਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਕੈ- ਦੀ ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਅਥਵਾ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਪਕੜੇ ਹੋਏ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਛੋੜ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਬੇਸੁ ਕਿਸੀ ਵੈਰੀ ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਅਥਵਾ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਅਸਾਵਧਾਨਤਾ ਸੇ ਭਾਗ ਜਾਣੇ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ—

ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਕੁਰਾਚਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ-

੧੯ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਅਥਵਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਜੋ ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਸਾਮਣੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸਕਾ ਕਾ- ਰਜ ਕਰਨਾ ਧਰਮ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਾਮਣੇ ਅਪ੍ਰਤਿਗ੍ਯ ਹੋਕ- ਰ ਅਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਅਥਵਾ ਗੋਲੀ ਬਾਰੂਦ ਦੇ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ ਐਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੋ ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਅਥਵਾ ਅਪਨੇ ਉਸ- ਯ ਬਰਤਾਵ ਤੋਂ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਅਫਸਰ ਯਾ ਸਿਪਾਹੀ ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਰੁਕ ਜਾਵੇਂ ਯਾ ਜੋ ਕਿਸੀ ਅਫਸਰ ਅਥਵਾ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਸ਼ਤ੍ਰੁ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾ- ਮ ਕਰਨੇ ਸੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਕਰੇ- ਅਥਵਾ

ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮਯ ਲੂਟ ਕੀ ਤਲਾਸ਼ ਕਰਨੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੨੦ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮਯ ਲੂਟ ਕੀ ਤ- ਲਾਸ਼ ਮੇਂ ਜਾਣੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਬਿਨਾ ਹੁਕਮ ਅਪਣੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅ- ਫਸਰ ਯਾ ਅਪਣੇ ਪਹਿਰੇ ਯਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਯਾ ਟੋਲੀ ਕੋ ਛੋੜੇ- ਅਥਵਾ

ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮਯ ਗਾਰਦ ਦੇ ਛੋੜਨੇ ਸੇ-

੨੧ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਨਿਯਮ ਪੂਰਵਕ ਬਦਲੀ ਹੋਣੇ ਕੇ ਬਿਨਾ ਯਾ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪਣੀ ਗਾਰਦ ਪਿਕਟ ਟੋ- ਲੀ ਯਾ ਪੈਟ੍ਰੋਲ ਦਲ ਦੇ ਛੋੜੇ- ਅਥਵਾ

دفعہ ۱۸ — جو شخص ٹھیک اختیار کے سوائے اپنے سپرد اسیر سلطانی - دشمن یا سلطنت کے برخلاف ہتھیاربند گرفتار شخص کو رہا کرے یا جو شخص غفلت سے کسی ایسے قیدی - دشمن یا شخص کو بھاگ جانے دے - یا

دشمن کے روبرو بدرویہ اختیار کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۹ — جو شخص دشمن یا ایسے ہتھیاربند شخص کے روبرو کہ جسکی برخلاف رہنا اسکا فرض ہے غیرت سے اپنے ہتھیار یا بارود گولی کو پھینک دے یا ارادتاً ایسے الفاظ یا طریق استعمال کرے کہ جو کسی دوسرے افسر یا سپاہی کو دشمن کے برخلاف کام کرنے سے روکیں یا جو ایسے افسر یا سپاہی کو دشمن کے برخلاف کام کرنے مین بیدل کرے یا کسی اور طرح سے بزدلی کی کارروائی کرے - یا

لڑائی کیوقت لوٹ کے تلاش کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۲۰ — جو شخص لڑائی کیوقت لوٹ کے تلاش میں جانیکے واسطے بغیر حکم کے اپنے کمان افسر یا اپنے چوکی یا نشان صاحب یا فریق کو چھوڑے - یا

اثناء جنگ مین گارد کو چھوڑنیکی بارہ مین

دفعہ ۲۱ — جو شخص باقاعدہ بدلی ہونیکی بغیر یا بدون رخصت اپنے گارد پکٹ فریق یا پٹرول کو چھوڑے - یا

ਰਸਦ ਪਹੁਚਾਵਣੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖਾਂ ਪਰ
ਆਕ੍ਰਮਣ ਕਰਨੇ ਦੇ—

੨੨ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰਖ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮਯ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਮਯ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਫੌਜ ਦੇ ਡੇਰੇ ਅਥਵਾ ਛਾਵਣੀਆਂ ਮੇਂ ਰਸਦ ਯਾ ਅਵਰ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਪਦਾਰਥ ਲਿਆਉਣੇ ਵਾਲੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਹਠ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਤਿਸ ਪਰ ਆਕ੍ਰਮਣ ਕਰੇ—

ਅਥਵਾ ਪਹਿਰੇ ਨੂੰ ਤੋੜੇ ਯਾ ਬਿਨਾ ਹੁਕਮ ਲੁੱਟਣੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੀ ਘਰ ਅਥਵਾ ਅਨ੍ਯ ਸਥਾਨ ਮੇਂ ਜਾ ਪੜੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਖੇਤ ਬਾਗ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਸਬਾਬ ਨੂੰ ਵਰਨ ਦੇ ਲੂਟੇ ਤੋੜੇ ਅਥਵਾ ਨਾਸ਼ ਕਰੇ— ਅਥਵਾ

ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮਯ ਝੂਠੀ ਭਯ ਦੀ ਖ਼ਬਰ
ਦੇਣੇ ਹੈਂ—

੨੩— ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰਖ ਲੜਾਈ ਦੇ ਸਮਯ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਮਯ ਉਸ ਪੂਰਬਕ ਲੜਾਈ ਜੋ ਡੇਰੇ ਕਿਲੇ ਅਥਵਾ ਛਾਵਣੀਆਂ ਮੇਂ ਝੂਠਾ ਭਯ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਝੂਠਾ ਭਯ ਅਥਵਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਕਰਨੇ ਦੇ ਲਿਯੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਾਤੂ ਅਥਵਾ ਚਿੱਠੀਆਂ ਸੇ ਰਿਪੋਟ ਫੈਲਾਵੇ—

ਪੂਰਬੋਕਤ ਅਪਰਾਧੋਂ ਦੇ ਦੰਡ ਬਾਬਤ
ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਹੈ—

੨੪ ਦਫ਼ਾ— ਤੋ ਉਸ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਸਿੱਧ ਹੋਣੇ ਪਰ ਮਰਣ ਅਥਵਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਅਥਵਾ ਉਤਨੇ ਸਮਯ ਤਕ ਦੇਸ਼ਨਿਕਾਲਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪਾਂਚ ਵਰ੍ਹੇ ਸੇ ਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ—

ਅਥਵਾ ਉਤਨੇ ਸਮਯ ਦੇ ਵਾਸਤੇ (ਕਿ ਜਿਸ ਮਿਆਦ ਬਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਹੈ) ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ

خوراک لانیوالے شخصوں پر حملہ کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۲۲ — جو شخص لڑائی کیوقت یا اور کسی جنگی کام کے وقت سرکار کی فوج کی ڈیرہ یا چھاونیوں مین خوراک یا دیگر ضروریات لانیوالے کسی شخص کے ساتھہ جبر مجرمانہ کرے یا اوسپر حملہ کرے —

یا پہرہ کو توڑے یا بدون حکم کے لوٹنے کیواسطے کسی گھر یا دوسری جگہہ مین جا پڑے یا کسی کھیت - باغ یا اور کسی قسم کے اسباب کو لوٹے یا توڑے یا تباہ کرے - یا

جنگ کے وقت دروغ خطرہ کی خبر دینیکے بارہ مین

دفعہ ۲۳ — جو شخص جنگ کیوقت یا کسی جنگی کام کے وقت ارادتاً لڑائی - ڈیرہ - قلعہ یا چھاونیوں مین دروغ خطرہ ظاہر کرے یا ایسے خطرہ کے واسطے یا ناامید کرنیکے لئے بذریعہ کامل الفاظ یا خطوط رپورٹ پھیلاوے —

جرایم مذکورہ بالا کے
سزا کے بارہ مین

دفعہ ۲۴ — تو اوسکو جرم کی ثبوت ہونے پر سزا موت یا جلاوطنی کے سزا ہوگی کہ جسکی میعاد تازیست یعنے عمر بھر کی ہے یا پانچ برس سے کم نہیں ہے -

یا قید کی سزا ہو سکتی ہے جسکی میعاد بارہ برس تک ہے خواہ قید بامشقت یا بلامشقت ہو اور قید تنہائی یا

ਦੇ ਜਾਵੇ) ਨੌਕਰੀ ਕੀ ਮਨਾਹੀ ਅਥਵਾ ਤਨਖਾਹ ਬੰਦ
ਤਕ ਹੋਵੇ—

ਅਥਵਾ ਐਸੀ ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਜਾਵੇਂਗੀ ਕਿ ਜਿਨ ਕੇ ਦੇਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਦੰਡ ਬਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁੱਧ ਸੰਬੰਧਿਕ ਸਭਾ ਕੋ ਦੀਆ ਗਯਾ ਹੈ—

ਜਦ ਕਭੀ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਰਣ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਨੇ ਕੇ ਯੋਗ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਕਾ ਪਾਪੀ ਸਿੱਧ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਉਸ ਕਾ ਸੰਪੂਰਣ ਸਥਾਵਰ ਔਰ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਸਰਕਾਰ ਮੇਂ ਜ਼ਬਤ ਹੋਜਾਤਾ ਹੈ—

੨—ਨੰ.— ਮਰਣ ਅਥਵਾ ਦੇਸ਼ਾਂਤ੍ਰ ਕੇ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਨੇ ਕੇ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਅਯੋਗ ਆਚਾਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੨੫ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਕੋਈ ਅਫ਼ਸਰ ਤਬੀਬ ਯਾ ਸ਼ਫ਼ਾਖ਼ਾਨੇ ਕਾ ਨੌਕਰ ਅਪਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਔਰ ਪਦਵੀ ਕੇ ਅਯੋਗ ਆਚਾਰ ਕਰੇ— ਔਰ

ਨੌਕਰੀ ਕੇ ਸਮਯ ਮਤਵਾਲਾ ਹੋਨੇ ਮੇਂ—

੨੬ ਦਫ਼ਾ— ਇਸ ਦੰਡ ਬਿਧਿ ਕੇ ਆਧੀਨ ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਬ ਨੌਕਰੀ ਪਰ ਹੋਵੇ ਯਾ ਨੌਕਰੀ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਹੋਵੇ ਯਾ ਪਰੇਡ ਪਰ ਹੋਵੇ ਯਾ ਕੂਚ ਮੇਂ ਹੋਵੇ ਤਬ ਯਦਿ ਨਸ਼ੇ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਹੋਵੇ— ਅਥਵਾ

ਸੰਤ੍ਰੀ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਮੇਂ—

੨੭ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰਖ ਸੰਤ੍ਰੀ ਕੋ ਮਾਰੇ ਉਸ ਪਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰੇ ਯਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਰਨੇ ਕਾ ਯਤਨ ਕਰੇ— ਅਥਵਾ

ਭਗੌੜੀ ਕੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਮੇਂ ਰਖਨੇ ਮੇਂ—

੨੮ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕਿਸੀ ਭਗੌੜੀ ਕੋ ਅਪਨੇ ਘਰ ਮੇਂ ਰਖੇ ਅਥਵਾ ਜੋ ਪੁਰਖ ਯਹ ਜਾਨਕੇ ਯਾ ਯਹ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਰਖ ਕਰ ਕਿ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਪੁਰਖ

بالتنخواہی ہو—

یا ایسی اور سزائین دیجاوینگی کہ جنکے دینے کا اختیار اس ڈنڈبدہی کے روسے جرنیلی جنگی اجلاس کو دیا گیا ہے—

جب کبہی کوئی شخص اس دفعہ کی مطابق کسی جرم قابل سزاء موت کا مرتکب ہوتا ہے تب اوسکی کل جایداد منقولہ وغیر منقولہ سرکار مین ضبط ہو جاویگی—

۳— سزاء موت یا جلاوطنی کے بغیر دوسرے سزا دینے کی قابل جرمون کے بارہ مین

بدروش کے بارہ مین

دفعہ ۲۵— جو کوئی افسر—حکیم—یا ملازم شفاخانہ اپنی عہدہ یا درجہ کے برخلاف بدروش اختیار کرے—اور

نوکری کیوقت نشی ہوجانیکی بارہ مین

دفعہ ۲۶— اس ڈنڈبدہی کے تحت کا کوئی شخص جب نوکری پر ہو یا نوکری کیواسطے ہوئی یا پریٹ پر ہووے یا کوچ مین ہووے تب اگر وہ نشہ کیحالت مین ہووے— یا

سنتری کی زدوکوب کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۲۷— جو شخص سنتری کو زدوکوب کرے یا اوس سے زبردستی کرے یا زبردستی کرنیکی کوشش کرے— یا

فراری کو اپنی گہر مین رکہنی کے بارہ مین

دفعہ ۲۸— جو شخص دیدہ و دانستہ کسی فراری کو اپنی گہر مین رکہی یا جو شخص یہہ جانکر یا باور کرنیکی وجہ رکہکر کہ کوئی دوسرا

ਭਾਗ ਗਯਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਫਰਾਰੀ ਕੋ ਕਿਸੀ ਦੂਸ
ਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੇ ਅਪਨੇ ਘਰ ਮੇਂ ਰੱਖਾ ਹੈ ਤੋ ਉਸ ਕੀ ਰਿਪ
ਟ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਅਪਨੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਬੜੇ ਅਫ਼
ਸਰ ਕੋ ਨ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਐਸੇ ਫਰਾਰੀ ਕੇ ਪਕੜਨੇ ਕੇ
ਵਾਸਤੇ ਅਪਨੇ ਬਸ ਭਰ ਯਤਨ ਨ ਕਰੇ - ਅਥਵਾ

ਫਰਾਰੀ ਕੋ ਭਰਤੀ ਕਰਨੇ ਮੇਂ-

੨੯ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਯਹ ਜਾਨ ਕੇ ਅਥਵਾ ਵਿਸ਼੍ਵ
ਾਸ ਰਖਕੇ ਕਿ ਯਹ ਪੁਰਸ਼ ਫਰਾਰੀ ਹੈ ਉਸਕੋ
ਨੌਕਰ ਰੱਖੇ - ਅਥਵਾ

ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੩੦ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਬਿਨਾ ਛੁਟੀ ਕੇ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਿਰ
ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਮਿਲੀ ਹੁਈ ਛੁਟੀ ਸੇ ਬਿਨਾ ਉਚਿ
ਤ ਕਾਰਣ ਕੇ ਅਧਿਕ ਰਹੇ - ਅਥਵਾ

ਅਪਨੇ ਬੇੜੇ ਗੈਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਨੇ ਮੇਂ-

੩੧ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਛੁਟੀ ਪਰ ਹੋਵੇ ਔਰ ਉਚਿਤ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇ ਯਹ ਖ਼ਬਰ ਪਾਵੇ ਕਿ ਉਸੀ ਪਲਟਨ
ਯਾ ਬੇੜੇ ਸਫ਼ਰ ਪਰ ਜਾਨਾ ਹੈ ਤਬ ਯਦਿ ਬਿਨਾ ਉਚਿ
ਤ ਕਾਰਣ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਅਪਨੇ ਬੇੜੇ ਮੇਂ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨ ਹੋ
ਜਾਵੇ - ਅਥਵਾ

ਪਰੇਡ ਪਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਨ ਹੋਨੇ ਮੇਂ-

੩੨ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਬਿਨਾ ਉਚਿਤ ਕਾਰਣ ਕੇ
ਪਰੇਡ ਅਥਵਾ ਬਦਲੀ ਯਾ ਨੌਕਰੀ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਨਿਯਤ
ਸਮਯ ਪਰ ਨਿਯਤ ਸਥਾਨ ਪਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਨ ਹੋਵੇ - ਅਥਵਾ

ਪਰੇਡ ਅਥਵਾ ਕੂਚ ਕੋ ਛੋੜਨੇ ਮੇਂ-

੩੩ ਦਫ਼ਾ - ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਪਰੇਡ ਪਰ ਅਥਵਾ ਕੂਚ
ਮੇਂ ਹੋਕੇ ਉਚਿਤ ਕਾਰਣ ਕੇ ਬਿਨਾ ਅਥਵਾ ਅਪਨੇ
ਬੜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਆਗਯਾ ਕੇ ਬਿਨਾ ਪਰੇਡ ਅਥਵਾ

شخص بھاگ گیا ہے یا کسی دوسرے شخص نے
فراری کو اپنے گھر مین رکھا ہے اوسکی رپوٹ فوراً
نے افسر یا کسی دوسرے بڑے افسر کو نکرے یا ایسی فراری کو گرفتار
کرانیکے واسطے کوشش نکرے -

فراری کو بھرتی کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۲۹ — جو شخص یہہ جانکر یا باور کرنیکی وجہ رکھکر
کہ یہہ شخص فراری ہے اوسکو نوکر رکھے - یا

غیر حاضر کے بارہ مین

دفعہ ۳۰ — جو شخص بلا رخصت غیر حاضر ہوجاوے
یا رخصت کے علاوہ بلا وجہ کامل غیر حاضر رہے - یا

اپنی بیڑہ مین شامل نہونیکی بارہ مین

دفعہ ۳۱ — جو شخص رخصت پر ہو اور افسر با اختیار
سے اوسکو یہہ اطلاع ملے کہ اوسکے بیڑہ یا پلٹن کو
سفر پر جانیکا حکم ہوا ہے بلا وجہ کامل فوراً اوسمین شامل
نہو - یا

پریڈ پر حاضر نہونیکی بارہ مین

دفعہ ۳۲ — جو شخص بلا وجہ کامل پریڈ پر یا تو عہد
یا نوکری کیواسطے مقرر جگہہ پر بروقت حاضر نہو - یا

پریڈ یا کوچ کو چھوڑنیکی بارہ مین

دفعہ ۳۳ — جو شخص پریڈ پر یا کوچ مین ہوکر بلا وجہ
کامل بلا اجازت افسر اعلی کے پریڈ یا کوچ کی لائین کو
چھوڑے - یا

ਦੂਸ ਕੇ ਛੋੜੇ— ਅਥਵਾ

ਅਮਨ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਸਮਯ
ਗਾਰਦ ਕੇ ਛੋੜਨੇ ਸੇ—

੪੪ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਅਮਨ ਸਮਯ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿ-ਧਿ ਪੂਰਵਕ ਬਦਲੀ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਿਨਾ ਅਥਵਾ ਛੁੱਟੀ ਲੀਏ ਬਿਨਾ ਅਪਨੀ ਗਾਰਦ ਪਿਕਟ ਯਾ ਪੈਟਰੋਲ ਕੋ ਛੋੜੇ— ਅਥਵਾ

ਕੈਦਿਯੋਂ ਕੇ ਲੇਨੇ ਯਾ ਛੋੜਨੇ ਕੇ ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਸੇ—

੪੫ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਗਾਰਦ ਪਿਕਟ ਅਥਵਾ ਪੈਟ-ਰੋਲ ਕਾ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋਕੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਅਧਿ-ਕਾਰ ਮੇਂ ਦਿਏ ਹੂਏ ਕੈਦੀ ਕੋ ਨ ਲੇਵੇ ਅਥਵਾ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਕੈਦੀ ਕੋ ਛੋੜ ਦੇਵੇ ਅਥ-ਵਾ ਅਸਾਵਧਾਨਤਾ ਸੇ ਕਿਸੀ ਕੈਦੀ ਕੋ ਭਾਗ ਜਾਨੇ ਦੇਵੇ — ਅਥਵਾ

ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਕੇ ਤੋੜਨੇ ਸੇ—

੪੬ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਵਾ ਕੈਦੀ ਸੇ ਹੋਕੇ ਉਚਿਤ ਆਗਯਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਛੋੜੇ ਜਾਨੇ ਸੇ ਪ-ਹਿਲੇ ਅਪਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਥਵਾ ਕੈਦ ਕੋ ਤੋੜੇ— ਅਥਵਾ

ਗੁਸਤਾਖ਼ੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਸੇ—

੪੭ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਅਪਨੇ ਬੜੇ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਸਾ-ਥ ਉਸ ਕੇ ਅਪਨੇ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਕੇ ਸਮਯ ਅਸਭ੍ਯਤਾ ਸੇ ਗੁਸਤਾਖ਼ੀ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਢੀਠੀ ਕਰੇ— ਅਥਵਾ

ਜੰਗੀ ਇਮਾਰਤ ਕੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਕੇ
ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰਨੇ ਸੇ—

੪੮ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਛਾਵਨੀਯੋਂ ਮੇਂ ਅਥਵਾ ਮੈਦਾ-ਨ ਜੰਗ ਮੇਂ ਮੋਰਚਾਬੰਦੀ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਦੂਸਰੀ ਜੰਗੀ ਇਮਾਰਤ ਬਨਾਨੇ ਮੇਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਕ

بحالت امن گارد کو چھوڑنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۴ — جو شخص امن ایام مین باقاعدہ بدلی ہونیکے بغیر یا بلا رخصت اپنی گارد - پکٹ یا پٹرول کو چھوڑے — یا

قیدیون کے لینے یا چھوڑنیمین انکار کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۵ — جو شخص گارد - پکٹ یا پٹرول کا کمان افسر ہوکر باضابطہ اپنے سپرد قیدی کو نہ لے یا باضابطہ حکم کے بغیر کسی قیدی کو چھوڑے یا غفلت سے کسی قیدی کو بھاگ جانے دے — یا

نظربندی سے نکل جانیکے بارہ مین

دفعہ ۴۶ — جو شخص نظربند یا قید ہوکر باضابطہ حکم سے رہا ہونیکے پیشتر نظربندی یا قید سے نکلے — یا

سرکشی کے بارہ مین

دفعہ ۴۷ — جو شخص اپنے اعلے افسر کے ساتھ جب کہ وہ اپنے منصبی خدمت کو انجام دے رہا ہو ناشایستگی سے سرکشی یا گستاخی کرے — یا

جنگی عمارت کے انتظام کا انکار کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۸ — جو شخص چھاونیون یا میدان جنگ مین جس مورچہ بندی یا کسی قسم کی دوسرے جنگی عمارت کے بنانیکا حکم ہوا ہو اوسکے

استعمال کرنے یا امداد دینے مین انکار کرے - یا

جنگی جرائم کی سزا دینے والے حاکم کی مزاحم ہونیکی بارہ مین

دفعہ ۳۹ — جو شخص جنگی جرائم کی سزا دینے والے حاکم یا اوسکی نائب یا ضابطہ اختیار رکہنے والے کسی شخص کا مزاحم ہو یا جب ایسے شخصونکو اپنی کارروائی مین مدد کی ضرورت پڑے تب بلایا جانیکے وقت مدد دینے سے انکار کری - یا

ماتحتون کو زد و کوب کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۰ — جو شخص اس ڈنڈبہی کے رو سے اپنی درجہ یا عہدہ کے نیچے والی تصدیق شدہ سپاہی یا اور کسی شخص کو زد و کوب کرے یا کسی اور طرح سے بدسلوکی کرے — یا

استحصال بالجبر کے بارہ مین

دفعہ ۴۱ — جو شخص زبردستی سے کسی دوسرے کی چیز چہین لیوی یا بلا کامل اختیار کے کسی شخص سے گاڑی - کرایہ یا لوازمات خوراک جبراً چہین لیوے - یا

بحالت امن کسی گہر توڑکر چوری کرنی یا لوٹنے کے بارہ مین

دفعہ ۴۲ — جو شخص امن و چین کیوقت لوٹنے کے واسطے کسی گہر کو توڑے یا کسی باغ - کہیت یا اور کسی جائداد کو لوٹے - یا تباہ کرے یا نقصان پہونچاوے - یا

جس شخصکو اپنے ماتحت سے نقصان پہونچا ہو اوسکا عوض دلانے مین غفلت کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۳ — جو شخص کسی جگہ کوچ مین کمان فسر ہو

[illegible]

३९ दफा — [illegible]

४० दफा — [illegible]

४१ दफा — [illegible]

४२ दफा — [illegible]

४३ दफा — [illegible]

اور اوسکے پاس یہہ فریاد ہو کہ تمہاری کمان کے زیر کے کسی
شخص نے کسی آدمی کو زدوکوب کی یا تکلیف دے یا بدسلوکی
کی یا کسی سلسلہ یا بازار مین خرابی کی ہے یا کوئی ڈنگہ یا
دست درازی کی ہے اور نقصان رسیدہ شخص کے
ٹھیک ٹھیک حق رسی نکرے یا اوسکی رپورٹ حاکم
بالادست کے پاس نہ پہونچا وے — یا

جاے پرستش یعنے پوجا کے جگہہ ناپاک کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۴ — جو کوئی شخص جاے پرستش کو ناپاک کرنے
یا دوسری طرح سے کسی کے مذہب کی ہتک کرے
یا کسی شخص کے مذہبی خیالات مین خلل انداز ہو — یا

رشوت ستانی کے بارہ مین

دفعہ ۴۵ — جو شخص خود بخود یا کسی کے ذریعہ اپنے
یا کسی اور کیواسطے کسی شخص کی بہرتی — یا اندراج نام — یا
رخصت یا ترقی یا کسی اور فائدہ یا مہربانی حاصل کرنیکو واسطے
انعام یا بخشش کیطرح کسی عطیہ کی خواہش کرے یا قبول
کرے یا قبول کرنہین اتفاق کرے یا اوسکی حاصل کرنیکے لئے
کوشش کرے — یا

امن ایام مین جہوٹی خطرہ کی خبر دینکی بارہ مین

دفعہ ۴۶ — جو شخص امن وچین کیوقت کسیطرح سے
اردوگاہ ڈیرہ یا قلعہ یا چہاونی مین دروغ خطرہ کی خبر دیوے — یا

ਕੂਚ ਜੋ ਕਾਬੂ ਮੁਫਸਲ ਤੌਰ ਔਰ ਉਸ ਕੇ ਪਾਸ ਯਹ
ਫਿਰਿਯਾਦ ਆਵੇ ਕਿ ਤੁਮਾਰੇ ਕਾਬੂ ਕੇ ਨੀਚੇ ਕੇ ਕਿਸੀ
ਆਦਮੀ ਨੇ ਕਿਸੀ ਆਦਮੀ ਕੋ ਮਾਰਾ ਯਾ ਉਸ ਸੇ
ਔਰ ਕੋਈ ਦੁਸ਼੍ਟ ਬ੍ਯਵਹਾਰ ਕਿਯਾ ਹੈ ਯਾ ਦੁਃਖ ਦਿਯਾ
ਹੈ ਯਾ ਕਿਸੀ ਗਲੀ ਯਾ ਬਜ਼ਾਰ ਮੇਂ ਨੁਕਸਾਨ ਕਿਯਾ
ਹੈ ਯਾ ਦੰਗਾ ਕਿਯਾ ਯਾ ਜ਼ੋਰ ਜਬਰ ਜ਼ੋਰ ਤੋਂ ਫੈਲਾਯਾ ਹੈ
ਤਬ ਤੂੰ ਹਾਨਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੀ ਉਚਿਤ ਤੌਰ ਪੂਰਤਿ ਨ ਕਰੇ
ਯਾ ਉਸ ਵਿਸ਼ਯ ਕੀ ਰਪੋਟ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇ
ਪਾਸ ਨ ਕਰੇ— ਅਥਵਾ

ਪੂਜਨੀਯ ਸਥਾਨੋਂ ਕੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਨੇ ਸੇ—

੪੪ ਦਫ਼ਾ—ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਪੂਜਨੀਯ ਕਿਸੀ ਸਥਾਨ
ਕੋ ਅਪਵਿਤ੍ਰ ਕਰਤਾ ਯਾ ਅਨ੍ਯ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਧਰਮ ਉਕਤ ਪੂ
ਰਵ ਕਿਸੀ ਮਤ ਕੀ ਅਵੱਗ੍ਯਾ ਕਰੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ
ਮਤ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੱਤ ਬ੍ਰਿੱਤਿ ਮੇਂ ਕ੍ਰੋਧ ਪਹੁੰਚਾਵੇ—ਅਥਵਾ

ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੇਨੇ ਸੇ—

੪੫ ਦਫ਼ਾ—ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਸ੍ਵਯੰ ਆਪ ਯਾ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਦ੍ਵਾ
ਰ ਅਪਨੇ ਵਾਸਤੇ ਯਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੀ
ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨੇ ਯਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਨੇ ਯਾ ਛੁੱਟੀ
ਤਰੱਕੀ ਯਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਲਾਭ ਯਾ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ
ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਇਨਾਮ ਯਾ ਪਾਰਿਤੋਸ਼ਿਕ ਕੀ ਤਰਹ ਕਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰ
ਸਾਦ ਮਾਂਗੇ ਲੇਵੇ ਯਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਯਾ ਲੇਨੇ ਕੇ ਇਕਰਾਰ ਦੇ
ਯਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਯਤਨ ਕਰੇ— ਅਥਵਾ

ਅਮਨ ਸਮਯ ਕੇ ਸਮਯ ਝੂਠੀ
ਭਯ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇਨੇ ਸੇ—

੪੬ ਦਫ਼ਾ—ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਅਮਨ ਸਮਯ ਕੇ ਸਮਯ ਕਿ
ਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਫ਼ੌਜੀ ਡੇਰੇ ਕਿਲੇ ਯਾ ਛਾਵਨੀ
ਮੇਂ ਝੂਠੀ ਭਯ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇਵੇ— ਅਥਵਾ

ਬੇੜੇ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਸਬਾਬ ਦੇ ਤਬਾਹ ਕਰਨੇ ਤੇ–

੪੭ ਦਫ਼ਾ– ਜੋ ਸ਼ਖ਼ਸ ਓਸ ਘੋੜੇ ਦਾ ਕਸਦਨ ਯਾ ਤਤ ਨੇ ਅਪਨੇ ਘੋੜੇ ਦੇ ਮਾਰ ਦਾ ਤਰਿ ਜ਼ਖ਼ਮਾਂ ਦੇ ਯਾ ਔਰ ਅਸਬਾਬ ਜੋ ਸ਼ਖ਼ਸ ਅਪਨੇ ਨੇ ਯਾ ਫ਼ਰੇਬ ਨੇ ਅ-ਪਨੇ ਹਥਿਆਰ ਵਰਦੀ ਅਸਬਾਬ ਵਗੈਰਾ ਯਾ ਜਰਾਹੀ ਦੇ ਸਾ-ਮਾਨ ਗੋਲਾ ਬਾਰੂਦ ਅਸਬਾਬ ਗੋਲੀ ਬਾਰੂਦ ਯਾ ਬੇੜੇ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਸਬਾਬ ਅਸਬਾਬ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਸਬਾਬ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਗਯਾ ਹੈ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੇ ਤਅੱਲੁਕ ਰਖਤਾ ਹੈ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ ਛਿਪਾ ਦੇਵੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਖ਼ਸ ਦੇ ਦੇ ਦੇਵੇ ਅਸਬਾਬ ਜੋ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕੇ ਅਸਬਾਬ ਨੁਕਸਾਨ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਔਰ ਯਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰੇ–

ਅਸਬਾਬ ਲੜਾਈ ਕੀ ਖ਼ਿਦਮਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਯਾ ਅੱਛੇ ਚਾਲ ਚਲਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੋ ਤਮਗ਼ਾ ਮਿਲਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਜੋ ਸ਼ਖ਼ਸ ਵੇਚ ਗਿਰੋ ਰੱਖੇ ਔਰ ਯਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਦਲ ਦੇਵੇ ਕਰੇ – ਅਸਬਾਬ

ਆਤਮ ਘਾਤ ਦੇ ਜਤਨ ਕਰਨੇ ਤੇ–

੪੮ ਦਫ਼ਾ– ਜੋ ਸ਼ਖ਼ਸ ਆਤਮ ਘਾਤ ਕਰਨੇ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰੇ ਅਸਬਾਬ ਐਸੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਕਰੇ– ਔਰ

ਡੇਰੇ ਮੇਂ ਸ਼ਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਹੋਕਰ ਫਿਰਨੇ ਤੇ–

੪੯ ਦਫ਼ਾ– ਇਸ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਨੀਚੇ ਨੇ ਦੀਸ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਸ਼ਖ਼ਸ ਨੌਕਰੀ ਪਰ ਨ ਹੋਵੇ ਬਿਨਾ ਉਚਿਤ ਆਗਿਆ ਦੇ ਡੇਰੇ ਯਾ ਛਾਵਨੀ ਦੇ ਵਿਚ ਯਾ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਯਾ ਕਿਸੀ ਨਗਰ ਯਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਚ ਯਾ ਉਸ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨੇ ਜਾਂਦੇ ਯਾ ਆਵਦੇ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਤਲਵਾਰ ਲੈਂਦਾ ਯਾ ਔਰ

بیڑہ کی ضروری اسباب کو خراب کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۷ – جو شخص ارادتاً یا غفلت سے اپنے گھوڑے کو ہلاک کرے – نقصان پہونچاوے یا اوسکو کھو دیوے یا جو شخص بد دیانتی یا فریب سے اپنے ہتھیار – وردی – اوزار – یا جی – یا اوزار جراحی اسباب گولی بارود یا سامان یا بیڑہ کا ضروری اسباب یا کوئی اسباب جو اوسکی حوالہ کیا گیا ہے یا جو کسی دوسرے شخص سے تعلق رکھتا ہے منتقل کرے چھپاوے کسی دوسرے کو دیدیوے یا دیدہ دانستہ یا غفلت سے نقصان پہونچادے یا کھو دیوے –

یا لڑائی کی خدمت یا نیک چلنی کے واسطے جو تمغہ سرکار سے ملا ہے اوسکو فروخت کرے گروی رکھے گم کرے یا اوسکا نشان بدلے یا

خود کشی کا قصد کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۸ – جو شخص خود کشی کا قصد کرے یا ایسے جرم کی کرنے مین کوئی فعل کرے – اور

ڈیرہ مین مسلح ہو کر پہرنیکی بارہ مین

دفعہ ۴۹ – اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت افسری سے نیچے عہدہ والا جو شخص جب نوکری پر نہو بلا مناسب حکم کے ڈیرہ یا چھاونی کے اندر یا باہر کسی قصبہ یا بازار کے اندر یا باہر اوسمین جاتے آتے ہوے مع تلوار یا کسی اور مہلک ہتھیار کے دیکھا پڑے – یا

ਵੈਰੀ ਅਗੂ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ— ਅਥਵਾ

ਅਮਨ ਚੈਨ ਦੇ ਸਮਯ ਸੰਤ੍ਰੀ ਦੇ
ਆਪਣੇ ਪਹਰੇ ਪਰ ਸੌਣੇ ਹੈ-

੫੦ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਸੰਤ੍ਰੀ ਹੋਕਰ ਅਮਨ ਚੈਨ ਦੇ ਸਮਯ ਆਪਣੇ ਪਹਰੇ ਪਰ ਹੋਕੇ ਸੌਂ ਜਾਵੇ ਯਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਪੂਰਬਕ ਬਦਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਪਹਲੇ ਯਾ ਛੁਟੀ ਲੈਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪ. ਣੇ ਪਹਰੇ ਨੂੰ ਛੋੜ ਜਾਵੇ— ਅਥਵਾ

ਡੇਰੇ ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣੇ ਹੈ—

੫੧ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਹੁਕਮ ਉਚਿਤ ਆਗਯਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਡੇਰੇ ਤੇ ਦੋ ਮੀਲ ਯਾ ਉਸ ਤੇ ਅਧਿਕ ਦੂਰ ਪਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ— ਅਥਵਾ

ਪੰਜ ਘੰਟਾ ਵਜਣੇ ਦੇ ਪਿਛੇ ਛਾਵਣੀ
ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣੇ ਹੈ-

੫੨ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਹੁਕਮ ਉਚਿਤ ਆਗਯਾ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜ ਘੰਟਾ ਵਜਣੇ ਦੇ ਪਿਛੇ ਆਪਣੀ ਛਾਵਣੀ ਯਾ ਲੈਨ ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ ਯਾ ਸਾਂਝ ਵਜ੍ਯ ਦੇ ਵਜਣ ਡੇਰੇ ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ ਤੌ—

੨੫ ਤੇ ਲੈ ੫੨ ਤਕ ਦੇ ਦਫ਼ੇ ਜੋ ਵਰਣਿਤ
ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੰਡ ਬਾਬਤ ਦਾ ਵਰਣਨ

੫੩ ਦਫ਼ਾ— ਉਸ ਦੇ ਨਿਰਣਯ ਕਰਨੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਖਣੇ ਵਾਲੀ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਅਪਰਾਧ ਸਿੱਧ ਹੋਣੇ ਪਰ ਮਾਰਨ ਅਥਵਾ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦੇ ਬਿ. ਨਾ ਦੂਜਾ ਦੰਡ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਦੰ. ਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੰਗੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ—

੩— ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਨਿਕਾਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੰਡ ਜੋਗ
ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਘਾਤ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈ—

بحالت امن سنتری کے پہرہ پر سو جانیکی بارہ مین

دفعہ ۵۰— حالت امن مین جو شخص سنتری ہوکر سو جاوے یا حسب ضابطہ بدلی ہونیکی پہلے یا بلا رخصت اپنے پہرہ کو چھوڑے — یا

ڈیرہ سے غیر حاضر ہونیکی بارہ مین

دفعہ ۵۱— جو شخص مناسب حکم کے بغیر ڈیرہ سے دو میل یا اوس سے زیادہ فاصلہ پر دیکھہ پڑے — یا

پنج گھنٹہ بجنے کے بعد چھاونی
سے غیر حاضر ہونیکے بارہ مین

دفعہ ۵۲— جو شخص واجب حکم کے سوائے پنج گھنٹہ بجنے کے بعد اپنے چھاونی یا لین سے غیر حاضر ہو یا شام کے باجہ بجنے کے بعد ڈیرہ سے غیر حاضر ہو — تو

۲۵ سے لیکر ۵۲ تک کے دفعات مین
بیان کئی ہوئی جرائم کی سزادہی کے بارہ مین

دفعہ ۵۳— اوسکو فیصلہ کرنیکا اختیار رکھنے والے کسی جنگی کورٹ کی ذریعہ جرم ثبوت ہونے پر موت یا جلاوطنی کے بغیر وہ سزا دیجاویگی جسکا اس ڈنڈ بدہی کے رو سے ایسے کورٹ کو اختیار ہے —

۳ نوکری سے برخواست ہونیکی سزا کے
قابل جرمون کا بیان —

غبن کے بارہ مین

੫੪ ਦਫ਼ਾ — ਉਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਕੇ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਯਾ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਕੰਮ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਅਪਣੇ ਸਪੁਰਦ ਹੋਏ ਹੋਏ ਸਰਕਾਰੀ ਨਕਦ ਖੁਰਾਕ ਘਾਹ ਦਾਣਾ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਵਸਤ੍ਰ ਗੋਲੀ ਬਰੂਦ ਔਜ਼ਾਰ ਸਾਮਾਨ ਅਸਬਾਬ ਯਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਜੰਗੀ ਜ਼ਖੀਰੇ ਦੇ ਅਸਬਾਬ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕੰਮ ਮੇਂ ਬਦਨੀਅਤ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਕਰੇ—

ਅਥਵਾ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਆਗਿਆ ਦੇ ਉਲੰਘਣ ਕਰ ਕੇ ਐਸੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਅਪਣੇ ਕੰਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਨੂੰ ਦੇਵੇ—

ਅਥਵਾ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਪਣੇ ਨੂੰ ਬਦਨੀਅਤ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹੋਏ ਅਥਵਾ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੋਏ ਹੋਏ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਦੇ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ ਯਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਔਰ ਐਸੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕੋਲ ਯਾ ਰੱਖੇ ਸੋ— ਅਥਵਾ

ਸਰਕਾਰੀ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਕਰਨੇ ਮੇਂ—

੫੫ ਦਫ਼ਾ — ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਯਾ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਕੰਮ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਅਪਣੇ ਸਪੁਰਦ ਹੋਏ ਹੋਏ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਇੱਛਾ ਪੂਰਬਕ ਨਾਸ਼ ਕਰੇ ਯਾ ਉਸ ਮੇਂ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ— ਅਥਵਾ

ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣੇ ਮੇਂ—

੫੬ ਦਫ਼ਾ — ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਯਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਥਵਾ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਾਉਣੇ ਦੇ ਯੋਗ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਧਾਰਨ ਕਰਕੇ ਐਸਾ ਬਿਆਨ ਕਰੇ ਕਿ ਜੋ ਝੂਠਾ ਹੋ ਔਰ ਜਿਸ ਦੇ ਬਤ ਝੂਠਾ ਜਾਣਤਾ ਹੋ ਯਾ ਝੂਠਾ ਹੋਣੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਤਾ ਹੋ ਯਾ ਜਿ

دفعہ ۵۴ — اِس ڈنڈ بدہی کے پابند ہوکر جو شخص سرکاری نقدی - خوراک - چارہ - ہتھیار - وردی - گولہ بارود - اوزار - ساز و سامان - یا کسی قسم کے جنگی ذخیرہ کو جو کسی سرکاری کام یا جنگی مطلب کے واسطے اوسکی سپرد ہوا ہے بددیانتی سے اپنی کام پر استعمال کرے یا اوسکو تبدیل کرے —

یا جو شخص بددیانتی سے ایسی جائداد کو کسی بالادست حاکم کے حکم کے برخلاف استعمال کرے یا کیسکو دیوے —

یا جو شخص ایسی جائداد کو جسکو وہ جانتا ہو یا باور کرنیکی وجہ رکھتا ہو کہ بیجا خرچ ہوئی ہے یا تبدیل کی گئی ہے بددیانتی سے لے یا اپنے پاس رکھے — یا

سرکاری جائداد کو
ضائع کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۵۵ — جو شخص کسی سرکاری جائداد کو جو سرکاری کام یا کسی جنگی مطلب کیواسطے اوسکی سپرد ہوئی ہے ارادتاً خراب کرے یا نقصان پہونچاوے — یا

جھوٹھی گواہی دینے کے بارہ مین

دفعہ ۵۶ — جس شخص سے کسی جنگی اجلاس یا دوسرے ایسی جنگی کورٹ کے سامنے جسکو قسم یا اقرار صالح کرانیکا اختیار ہے واجب قسم یا اقرار صالح کرایا جاوے وہ کوئی ایسا بیان دیوے کہ جو جھوٹھا ہووے اور جسکو وہ جھوٹھا جانتا یا یقین کرتا ہو یا جسکو سچ نہین سمجھتا ہو —

ਅਤੇ ਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਖਦਅ ਪਤੀ ਕਰਤਾ—
੫੪ ੫੫ ਔਰ ੫੮ ਦਫ਼ੋਂ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਅ-
ਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਦੰਡ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੫੭ ਦਫ਼ਾ- ਔਰ ਯਦਿ ਜੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸ-ਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਅਪਰਾਧੀ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਵਿਸਰਜਿਤ ਹੋਨੇ ਕੀ ਦਣ੍ਡਾਗ੍ਯਾ ਕੀ ਜਾਵੇਗੀ ਔਰ ਉਸ ਸਮਯ ਸੇ ਉਸ ਕੀ ਤਲਬ ਨਿਕਲਤੀ ਹੋਵੇ ਵਹ ਔਰ ਭੱਤਾ ਸਭ ਤੋ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਕੈਦ ਕੀ ਭੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸ-ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੀ ਮਿਯਾਦ ਦੋ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਹੈ ਚਾਹੇ ਘੋਰ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਸਹਿਤ ਅਥਵਾ ਵਿਨਾ ਕਠਿ-ਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਹੋਵੇ ਔਰ ਏਕਾਂਤ ਬੰਧਨ ਯਾ ਅਨੇਕਾਂਤ ਬੰਧ-ਨ ਰੂਪ ਹੋਵੇ ਔਰ ਯਦਿ ਮੰਡਲਿਕ ਯਾ ਕੋਟਿਕ ਸੰ-ਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਅਪਰਾਧੀ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉ-ਤ ਸੰਪੂਰਣ ਦਣ੍ਡਾਗ੍ਯਾਓਂ ਮੇਂ ਸੇ ਏਕ ਵਾ ਅਨੇਕ ਯਾ ਸੰਪੂਰਣ ਦਣ੍ਡਾਗ੍ਯਾ ਕੋ ਪਾਵਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ ਕੇ ਐਸੀ ਸਭਾ ਸੇ ਅਪਵਿਤ੍ਰਾਚਰਣ ਕੇ ਦੰਡ ਦੇਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ—

੪-ਨੰ- ਅਪਵਿਤ੍ਰਾਚਰਣ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—
ਝੂਠੀ ਬਿਮਾਰੀ ਬਨਾਨੇ ਮੇਂ—

੫੮ ਦਫ਼ਾ- ਇਸ ਦਣ੍ਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਆਧੀਨ ਹੋ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਝੂਠਾ ਬਿਮਾਰ ਬਨੇ ਯਾ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾ ਬਹਾਨਾ ਕ-ਰੇ ਯਾ ਅਪਨੇ ਮੇਂ ਬਿਮਾਰੀ ਯਾ ਦੁਰਬਲਤਾ ਉਤਪੰਨ ਕਰੇ ਯਾ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਅਪਨੇ ਆਰੋਗ੍ਯ ਹੋਨੇ ਮੇਂ ਵਿਲੰਬ ਕ-ਰੇ ਅਥਵਾ ਅਪਨੀ ਬਿਮਾਰੀ ਯਾ ਦੁਰਬਲਤਾ ਕੋ ਬਢਾ-ਵਾਵੇ

ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਮੇਂ—

੫੯ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਪੁਰਸ਼ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਯਾ ਕਿ-ਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ ਨੌਕਰੀ ਕੇ ਲਿਯੇ ਅਯੋਗ੍ਯ ਕਰਨੇ ਕੀ

۵۴-۵۵-۵۸-اور ۶۲ دفعات مین بیان
کئے ہوئی جرائم کیواسطے سزا دینیکی بارہ مین

دفعہ ۵۷ — اور اگر جرنیلی اجلاس جنگی کے ذریعہ مجرم ٹھہرایا جاوے تو اوسکو نوکری سے برخاست ہونیکی سزا دی جاویگی اور اوس وقت اوسکی باقیماندہ تنخواہ اور بھتا ضبط کئے جاوینگے اور قید کی سزا بھی ہو سکتی ہے جسکی میعاد دو سال تک ہے خواہ قید بامشقت سخت یا بلا مشقت سخت کے ہو اور قید تنہائی یا بلا تنہائی ہو اور اگر ضلع یا قلعہ کی جنگی اجلاس کے ذریعہ جرم ثبوت ہووے تو وہ اون تمام سزاؤں یا کسی سزا کا مستوجب ہے جنکو ایسے اجلاس خراب چال وچلن کے واسطے دیسکتی ہے۔

(۴) خراب چال وچلن کے بیان مین
بیماری کا بہانہ کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۵۸ — اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت جو شخص جھوٹھا بیمار بنے یا بیماری کا بہانہ کرے یا اپنے مین بیماری یا کمزوری پیدا کرے یا ارادتاً اپنی صحت حاصل کرنے مین توقف کرے یا اپنی بیماری یا کمزوری کو بڑہاوے — یا

ارادتاً ضرر پہنچانیکی بارہ مین

دفعہ ۵۹ — جو شخص اپنے آپکو یا کسی دوسرے شخص کو نوکری کے لئے نالایق کرنیکی غرض سے اپنے آپکو یا کسی دوسرے شخص کو

ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਅਪਨੇ ਆਪ ਕੋ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰੁ-
ਸ਼ ਕੋ ਉਸ ਪਰ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਵੇ ਯਾ ਉਸ ਪਰ
ਅਤਿਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਵੇ -- ਅਥਵਾ

ਚੋਰੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੬੦ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਅਸਬਾਬ ਯਾ ਕਿਸੀ
ਅਫ਼ਸਰ ਯਾ ਸਿਪਾਹੀ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਨੌਕਰ ਪੁ-
ਰੁਸ਼ ਕਾ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਲੰਗਰ ਯਾ ਫ਼ੌਜ ਕਾ ਅਸ-
ਬਾਬ ਜੋ ਫ਼ੌਜ ਕੇ ਸਾਥ ਨਿਯੁਕਤ ਯਾ ਕਾਮ ਕਰਤਾ ਹੋ ਕਿਸੀ ਪੁ-
ਰੁਸ਼ ਕਾ ਅਸਬਾਬ ਚੁਰਾਵੇ ਅਥਵਾ ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਉਸ ਅਸ-
ਬਾਬ ਕੋ ਚੋਰੀ ਕਾ ਜਾਨ ਕਰ ਅਥਵਾ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਬੇਈਮਾਨਦਾਰ
ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਲੇਵੇ ਯਾ ਪਾਸ ਰਖੇ- ਅਥਵਾ

ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਮ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਦੀ ਹੁਈ
ਸੌਂਪੀ ਹੁਈ ਸਰਕਾਰੀ ਅਸਬਾਬ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ
ਮੇਂ ਘਾਤ ਕੇ ਅਰਥ ਵਰਤਤੇ ਮੇਂ-

੬੧ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ੫੪ ਔਰ ੫੫ ਦਫ਼ੋਂ ਮੇਂ
ਲਿਖੇ ਕੇ ਸਿਵਾਯ ਕਿਸੀ ਕਾਰਯ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਅਪਨੇ ਸੁਪੁ-
ਰਦ ਹੁਈ ਹੁਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਿਸੀ ਅਸਬਾਬ ਕੋ ਅਪਨੇ ਕੋ
ਅਪਨੇ ਨਿਜ ਕਾਮ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਖ਼ਰਚ ਕਰੇ ਯਾ ਪ-
ਰਿਵਰਤਿਤ ਕਰੇ-

ਅਥਵਾ ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਅਪਨੇ ਕੋ ਅਨੁਚਿਤ ਖ਼ਰਚ ਹੁਈ
ਯਾ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਹੁਈ ਹੁਈ ਅਸਬਾਬ ਕੋ ਜਾਨ ਕਰ ਵਿਸ਼੍ਵ-
ਾਸ ਕਰਤਾ ਹੂਆ ਉਸ ਅਸਬਾਬ ਕੋ ਲੇਵੇ ਯਾ ਰੱਖੇ—
ਅਥਵਾ

ਮਿਥ੍ਯਾ ਵਿਗ੍ਯਾਪਨ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਵਿਤ੍ਤ
ਵਿਤ੍ਤ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਕਰਤੇ ਮੇਂ-

੬੨ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਅਪਨੇ ਵਾਸਤੇ ਯਾ ਕਿਸੀ
ਦੂਸਰੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੀ ਵਿਗ੍ਯਾਪਨ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਕਿ-

ارادتاً ضرر یا ضرر شدید پہونچاوے — یا

سرقہ کے بارہ مین

دفعہ ۶۰ — جو شخص سرکاری اسباب یا کسی افسر
یا سپاہی یا کسی دوسرے نوکر شخص یا کسی جنگی لنگر یا جہاز یا فوج مین
کام کرتا ہوئے یا فوج کے شامل کسی شخص کا مال چوراوے یا جو شخص ایسے
مال کو چوری کا جانکر یا باور کرنیکی وجہ رکھکر بددیانتی سے لیوے
یا پاس رکھے — یا

جو سرکاری جائداد سرکاری کام کیواسطے
نہ سپرد ہوئی ہو اسکی غبن کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۶۱ — جو کوئی شخص سوا مندرجہ دفعات ۵۴ اور
۵۵ کے سوائے کسی کام کیواسطے اپنی سپرد کسی سرکاری جائداد
کو بددیانتی سے بیجا خرچ کرے یا خاص اپنی استعمال کے لئے
تبدیل کرے —

یا جو شخص بددیانتی سے بیجا خرچ شدہ یا تبدیل شدہ جائداد کو
جانکر یا باور کرنیکی وجہ رکھکر ایسی جائداد کو بددیانتی سے لیوے
یا رکھے — یا

دروغ بیان کے ذریعہ پنشن حاصل کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۶۲ — جو شخص اپنے واسطے یا کسی دوسرے شخص کے
لئے ایسے بیان سے جو جھوٹا ہے اور جسکو وہ دروغ جانتا ہے یا

ਜੋ ਸਚਾ ਤੇ ਓਹਦਾ ਜਿਸ ਦੇ ਵਲ ਸਚਾ ਹੋਣ ਦੇ ਜਾਣਦਾ ਯਾ
ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਰਖਦਾ ਹੋਵੇ ਯਾ ਜਿਸ ਦੇ ਵਲ ਸਚਾ ਹੋਣੇ
ਦੇ ਨਿਸਚਾ ਤੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਕਿਤਾਬ ਯਾ ਲੇਖ ਪਤ੍ਰ ਮੇਂ ਝੂਠੀ
ਗੱਲ ਲਿਖਾਵੇ ਯਾ ਵਰਤਾਵੇ ਕਰਾਵੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਯਾ ਝੂਠੇ ਬਿਆ-
ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਲੇਖ ਬਣਾਕੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੀ ਯਥਾਰਥ ਦਿ-
ਖਾਵੇ ਦੇ ਲੇਖ ਪਤ੍ਰ ਯਾ ਸਹਿਤ ਲਿਖਾਵੇ ਕੇ ਤੇ ਲਿਖਾਵੇ
ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਜਿਤ੍ਨੀ ਝੂਠ ਯਾ ਜੋਰ ਕੋਈ ਨ ਸਾਂ ਲਾਂ-
ਭ ਯਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ ਯਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਦੇ ਦਸ੍ਤੇ ਉਪਰਾਲ
ਕਰੇ — ਅਪਰਾਧ

ਝੂਠਾ ਰਪੋਟ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਭੇਜਣਾ ਹੈ—

੬੩ ਦਫਾ — ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਾਣ ਬੂਝਕੇ ਅਪਣੀ ਕ-
ਮਾਨ ਯਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੇਠ ਵਾਲੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿ-
ਣਤੀ ਯਾ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਕਿਸੀ ਨਕਦ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਗੋ-
ਲੀ ਬਾਰੂਦ ਵਰਦੀ ਸਾਜ਼ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਖੀਰਾ ਯਾ ਦੂਸਰੇ ਜਾਇ-
ਦਾਦ ਦਾ ਝੂਠਾ ਨਕਸ਼ਾ ਯਾ ਰਪੋਟ ਭੇਜੇ ਚਾਹੇ ਓਹ ਆਦਮੀ ਉ-
ਸ ਦੀ ਹੋਵੇ ਯਾ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਵੇ ਯਾ ਫੌਜ ਦੇ ਯਾ ਫੌਜ ਸੇ
ਸੰਬੰਧ ਰਖਣੇ ਵਾਲੇ ਕਿਸੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਹੋਵੇ ਯਾ ਜੋ ਪੁ-
ਰਖ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ ਯਾ ਵਡੀ ਉਣਗਹਿਲੀ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਦਾ ਕੋਈ ਨਕਸ਼ਾ ਯਾ ਰਪੋਟ ਨ ਬਣਾਵੇ ਯਾ ਬਣਾਵਣ ਯਾ ਭੇ-
ਜਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ — ਅਪਰਾਧ

ਦੂਸਰੇ ਛਲ ਸੰਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਹੈ—

੬੪ ਦਫਾ — ਜੋ ਪੁਰਖ ਛਲ ਯਾ ਬੇਜਾ ਲਾਭ ਯਾ ਦੂਜੇ ਪੁਰਖ ਨੂੰ
ਅਨੁਚਿਤ ਲਾਭ ਕਰਨੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਨੂੰ
ਅਨੁਚਿਤ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਦੇ ਲਿਯੇ ਕੋਈ ਦੂਸਰੀ ਬਾਤ
ਕਰੇ — ਅਪਰਾਧ

ਦੂਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਅਵਿਰਤ ਹੈ—

੬੫ ਦਫਾ — ਜੋ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਯਾ ਅ-

باورکرنیکی وجہ رکھتا ہے یا جسکو وہ جانتا ہے کہ سچ نہیں
ہے یا کسی کتاب یا رجسٹر مین کوئی جھوٹھی بات درج یا
استعمال کرنیسے یا جھوٹھی بیان کے کوئی سند بنا کر سچے
بات قابل اندراج یا ایسی سند کو جسمین سچا بیان ہو نہ درج
کرکے —
کوئی پنشن بہتا یا اور کسی فائدہ یا حق کو حاصل کرے یا حاصل کرنیکا قصد کرے

جھوٹھا نقشہ رپورٹ بھیجنے کے بارہ مین

دفعہ ۶۳ — جو شخص دیدہ و دانستہ اپنی کمان یا اختیار
کے نیچے کے آدمیونکی تعداد یا حالت کے یا اپنی زیر اختیار
نقدی - ہتھیار - گولی - بارود — وردی - سازسامان
ذخیرہ - یا دوسرے جائداد کے جھوٹھی نقشہ یا رپورٹین بھیجے
چاہے وہ ایسے آدمیونکی ہون یا سرکاری ہون یا فوج یا فوج سے
علاقہ رکھنے والے کسی شخص کی ہون - یا جو شخص ابصورت بالا کا نقشہ
یا رپورٹ بالارادہ یا غفلت مجرمانہ سے نہ بنائے یا بنانے یا بھیجنے
سے انکار کرے — یا

دوسری فریب آمیز جرایم کی بارہ مین

دفعہ ۶۴ — جو شخص فریب یا استحصال بیجا کی غرض سے
کسی شخص کے لئے کوئی کام کرے یا کسی دوسری شخص کو زیان
بیجا استحصال پہنچا دے — یا
جو شخص فریب دہی یا ایک شخص کو استحصال بیجا یا دوسرے شخصکو
زیان بیجا کرانیکی ارادہ سے کوئی دوسرا کام کرے —

ਸੁਭਾਵਿਕ ਪਕੜਾ ਦੇ ਕੁਝ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਰਾ ਦਾ ਧਨ
ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਰਤੂ ਕਰੇ ਜਾਂ ਉਸਦੀ
ਜਿਸਦੀ ਜੋ ਦੇਹ. ਦਾਨ ਕਰੇ-ਤੇ

੫੮ ਦਫਾ ਤੇ ਲੈ ੬੫ ਦਫਾ ਤਕ ਦਰਜਿਤ
ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਚਹਿਰੀ ਦਾ ਵਰਣਤ

੬੬ ਦਫਾ- ਅਪਕੀਰਤਿ ਕਰਨੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤਤਕੀ
ਕਾਤ ਕਰਨੇ ਜਾਂ ਚਲਿ ਜੁਮਲਾ ਜੋ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ
ਜੰਗੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਾਹ ਅਪਰਾਧੀ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇ
ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਉਤੇ ਕਚਹਿਰੀ ਜੋ ਤੇ ਪਰ ਕਚਹਿਰੀ ਦਾ ਤੋਂ ਜੂਨੀ
ਕਚਹਿਰੀ ਸਿਧ ਗਏ ਹੋ ਕਿ ਜਿਨ ਦੇ ਵੰਡ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ
ਅਪਕੀਰਤਿ ਕਰਨੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਧਨੀ ਸਜਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ-

ਪੰਜਵਾਂ- ਜੰਗੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ
ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਵਰਣਤ

ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਣੇ ਦਾ ਸਾਗਧ ਕਰਨੇ ਦੇ ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਦੇ ਹੈ-

੬੭ ਦਫਾ- ਜੋ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਕੇ
ਜੋ ਹੁਕਮ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਤੇ ਜੰਗੀ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਮੁ-
ਖ ਗਵਾਹ ਦੀ ਤਰਹ ਬੁਲਾਯਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਓਹ ਹਾ-
ਜ਼ਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਹੋਣੇ ਦਾ ਸਾਗਧ ਕਰਨੇ ਜੋ ਦਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰ-
ਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਜੋ ਦਾ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਲੇਖ
ਪਤ੍ਰ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ ਦਾ ਦੇਣੇ ਜੋ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੇ
ਦਾ ਦੇਣੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਤੇ ਖਬਰ ਦੀ ਗਈ
ਅਤੇ ਬੁਲਾਯਾ ਗਯਾ ਤੋ ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਦਰੋ-
ਗ ਕਹੇ- ਅਥਵਾ

ਅਪਮਾਨ ਕਰਨੇ ਤੇ-

੬੮ ਦਫਾ- ਜੋ ਹੁਕਮ ਓਹਨਾਂ ਹਜ਼ੂਰ ਜੰਗੀ
ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲਤ ਹੋਈ ਹੈ ਤਦ ਉਸਦੇ
ਜਾਣਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕੀ ਕਰ ਦਾ ਦੇਹ. ਇਸਦਦ ਦਾ

بیرحمی یا بے امتیازی کے بارہ مین

دفعہ ۶۵ — جو شخص بیرحمی یا بی امتیازی کے بارہ مین یا قدرت کے خلاف یا کسی دوسرے جرم کا مرتکب ہو یا کسی ایسے جرم کے کرنیکے لئے قصد یا اسکے کرنیکے لیے کوئی فعل کرے۔

دفعات ۵۸ سے ۶۵ مین مندرج جرائم کے بارہ مین

دفعہ ۶۶ — بدنما چال چلن کے واسطے تحقیقات ہوسکتی اور جرنیلی۔ضلع۔یا قلعہ کے جنگی کورٹ سے جرم ثبوت کیجانے پر اون مین سے کسی ایک تمام سزاؤن کا جو اس کورٹ سے ایسے بدنما چال چلن کیواسطے دیجاتی ہین مستوجب ہوگا۔

جنگی کورٹ کے برخلاف جرایم کے بیان مین

اس ڈنڈ بدی کے ماتحت حاضر ہونے یا قسم کہانیسے انکار کرنیکے بارہ مین۔

دفعہ ۶۷ — جو شخص جب کسی جنگی کورٹ مین بطور گواہ حاضر ہونیکے واسطے بلایا جاوے اور ارادتاً حاضر نہووے یا قسم کہانی یا اقرار کرنی یا کسی سوال کے جوابدہی کرنی یا کسی کتاب یا سند کو پیش کرنی یا حوالہ کرنیکے لئے جسکے اوسکو پیش کرنے یا حوالہ کرنیکی حسب ضابطہ اطلاع دیگئی ہے اور پیش کرنے یا حوالہ کرنیکو بلایا گیا ہے انکار کرے یا خلاف بیان کرے۔

توہین عدالت کے بارہ مین

دفعہ ۶۸ — جو شخص بروقت اجلاس جنگی حضور مین ارادتاً کوئی توہین کرے یا کوئی مزاحمت یا خرابی کرے یا کوئی دہمکی یا بے ادبانہ کلمہ۔اشارہ۔یا شکل کا استعمال کرے یا گستاخ

ਹੁਕਮ ਕਰੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਧਮਕੀ ਦਲੇ ਯਾ ਅਪਰਤਿ ਸਿਤ
ਸ਼ਾਕੂ ਪਿਤੁ ਯਾ ਧਮਕ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਰੇ ਯਾ ਅਨੁਸਾਰ
ਤ ਯਾ ਸ਼ੀਘ੍ਰਤਾ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ- ਤੋ

੬੭ ਔਰ ੬੮ ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਵਰ੍ਣਿਤ ਅਪ
ਰਾਧੋਂ ਕੇ ਦੰਡ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ-

੬੯ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਸਭਾ ਕੇ ਕੋਰਟ ਯਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੇ
ਕੇ ਲਿਯੇ ਅਧਿਕਾਰ ਯੁਕਤ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ
ਸਭਾ ਕੇ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧੀ ਜਿਸਕੋ ਤੇਤ ਹੋਨੇ ਕੇ ਦੰਡ
ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਜਿਸ ਕੋ ਇਸ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅ-
ਪਰਾਧੀ ਠਹਰੇ ਦੰਡੀ ਸਭਾ ਕੇ ਦੇਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

੬—ਸੋ· ਅਵਰ੍ਣਿਤ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੭੦ ਦਫ਼ਾ- ਇਸ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਕੋਈ
ਯੁਕਤ ਸਭਾ ਕੇ ਨਿਰਣਯ ਦੰਡਨੀਯ ਸੰਪੂਰਣ ਅਪਰਾਧ
ਸਭੀ, ਯਾ ਦੂਸਰੇ ਆਗਿਆ ਕੋ ਨ ਮਾਨਨੇ ਕੀ ਸੰਪੂਰਣ
ਉਪੇਕ੍ਸ਼ਾ ਔਰ ਸੰਪੂਰਣ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਔਰ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿਯੋਂ ਕੇ ਅਪ
ਰਾਧੀ ਠਹਰੇ ਔਰ ਯਦਿ ਵੇ ਅਪਰਾਧ ਇਸ ਵਿਧਿ ਮੇਂ ਵਰ੍ਣਿ
ਤ ਨਹੀਂ ਔਰ ਉੱਤਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਔਰ ਸੈਨਾ ਸ਼ਿਕ੍ਸ਼ਾ ਕੇ ਲਿਯੇ
ਹਾਨਿਕਾਰਕ ਹੈਂ ਤੋ ਵਹ ਅਪਰਾਧੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸਭਾ ਮੇਂ ਲਾਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ
ਯੋਗ੍ਯ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਅਪਰਾਧੀ ਮਨੁ-
ਸ਼੍ਯ ਕਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੇ ਕੋ ਕਿਸੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੋ ਅਧਿਕਾਰ
ਉਤ ਅਪਰਾਧ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੀ ਜਾਂਚ ਔਰ ਯਹਿ
ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਵੇਗਾ ਜਿਨ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕਾ
ਵਰ੍ਣਨ ਇਸ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ ਹੈ ਉਨਕੀ
ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਔਰ ਦੰਡ ਸਾਧਾਰਣ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋ-
ਨੀ ਚਾਹਿਯੇ-

ਤਾਈਦ ਬਾਬਤ ਮੇਂ-

੭੧ ਦਫ਼ਾ- ਇਸ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ

یا شوق ہووے —

جرائم مندرجہ دفعہ ۶۷ و ۶۸
کے سزا دہی کے بارہ مین —

دفعہ ۶۹ — مجرم اُسے یا کسی دوسری جنگی جلاس
سے جو مجرم کی تحقیقات کرنیکا مجاز ہے جرم ثبوت ہونے
پر ایسے سزا اُسکا مستوجب ہوگا جن کا جرم ثبوت کرنیوالے
کورٹ کو اس ڈنڈ بدہی کے رو سے سزا دہی کا اختیار ہے

اُن جرائم کے بارہ مین جنکا پیچھے بیان نہین ہوا

دفعہ ۷۰ — تمام جرائم کہ جنکی باداش مین سزا ثبوت نہین ہے
اور کسی چہاونی کی حکم یا دوسرے حکمون کے نہ ماننے کی تمام غفلتین اور تمام
فعل یا ترک فعل ہو جنکی بابت کوئی شخص اس ڈنڈ بدہی کے رو سے ملزم ٹھہرے
اگرچہ اس ڈنڈ بدہی مین انکا بیان نہین ہے اور وہ عمدہ انتظام اور جنگی تعلیم کو
مین خلل انداز ہین تو تحقیقات کیواسطے مجرم لایا جاویگا — اور حیثیت
جرم فعل یا ترک فعل کے وہ کسی ایسے جنگی جلاس سے سزایاب ہوگا —
کہ جو ایسے جرم فعل یا ترک فعل کے بابت اُس ملزم شخص کی
تحقیقات کرنیکا مجاز ہے —
جن جرمون کا بیان اس ڈنڈ بدہی مین نہین کیا گیا ہے
اُنکی تحقیقات اور سزا سری رنبیر ڈنڈ بدہی کے بموجب
ہونے چاہئیے —

اعانت کے بارہ مین

دفعہ ۷۱ — اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت ہر ایک شخص

ਪੁਰਸ਼ ਜੋ ੭ ੮ ੧੦ ੧੩ ੧੪ ੧੮ ਔਰ ੧੯ ਦਫੋਂ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਮੇਂ ਤਾਈਦ ਕਰੇ ਵਹ ਉਨ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਪੂਰਵੋਕਤ ਦੰਡ ਪਾ ਸਕਤਾ ਹੈ-

ਪ੍ਰਤੇਕ ਐਸਾ ਪੁਰਸ਼ ਜੋ ਇਸ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ੍ਯ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਅਪਰਾਧ ਮੇਂ ਤਾਈਦ ਕਰੇ ਉਸ ਕੋ ਅਧੋਲਿਖਿਤ ਦੰਡ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਕੈਦ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਜੋ ਇਸ ਵਿਧਿ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਐਸੇ ਤਾਈਦ ਕੀਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਕੈਦ ਕੀ ਬੜੀ ਮਿਆਦ ਸੇ ਆਧੀ ਹੋਗੀ-

ਅਥਵਾ ਜਿਸ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਅਪਰਾਧੀ ਸਿੱਧ ਕੀਆ ਗਯਾ ਹੈ ਉਸ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਦੰਡਨੀਯ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਅਪਰਾਧ ਸੇ ਆਧਾ ਦੰਡ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ-

ਅਥਵਾ ਯਦਿ ਅਪਰਾਧ ਮਰਣ ਅਥਵਾ ਜਨਮ ਭਰ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਦੇਸ਼ਾਗਮਨ ਕੇ ਸਾਥ ਦੰਡਨੀਯ ਹੋਵੇ ਤੋ ਦੇਸ਼ਾਗਮਨ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰੰਤੁ ਉਸ ਕੀ ਮਿਆਦ ੫ ਵਰ੍ਸ਼ ਸੇ ਕਮਤੀ ਨਹੀ ਹੋਗੀ ਅਥਵਾ ਉਤਨੇ ਸਮਯ ਤਕ ਕੈਦ ਹੋਗੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕੀ ਮਿਆਦ ੮ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਹੋਗੀ ਚਾਹੇ ਵਹ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਯਾ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਔਰ ਜੇਲ ਏਕਾਂਤ ਯਾ ਅਨੇਕਾਂਤ ਰੂਪ ਹੋਵੇ

੩- ਤੀਸਰਾ ਪ੍ਰਕਰਣ

ਅਧਿਕਾਰ ਕਾ ਵਰਣਨ ॥

੧- ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾਓਂ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

جو جرائم مندرجہ دفعات ۷-۸-۱۰-۱۳-۱۴-۱۸-۱۹- مین سے کسی کے واسطے اعانت کرے تو ایسے جرم کے لئے مندرجہ دفعات سزاؤن کا مستوجب ہوگا-

ہر ایک ایسا شخص اس ڈنڈ بدہی کے مطابق قابل سزائے کسی دوسرے جرم مین اعانت کرے تو اوسکو وُہ سزائین دیجاوین گی جنکا ذکر کیا جاتا ہے-

کسی قسم کی قید جو اس ڈنڈ بدہی کے روسے ایسے اعانت کئے گئے جرم کے واسطے مذکور ہے لیکن اونکی میعاد اس قید کی زیادہ ترین میعاد سے نصف ہوگی-

یا جس جنگی اجلاس سے مجرم ٹہرایا گیا ہے اوسکی کسی دوسری تجویز کی ہوئی سزاء سے نصف سزاء

یا اگر جرم قتل یا دائم الحبس کے لئے مستوجب ہووے تو سزائے جلاوطنی دیجاوے گی لیکن اوسکی میعاد ۵ برس سے کم نہین ہوگی یا اتنے عرصہ تک قید ہوگی کہ جسکی میعاد ۸ برس تک ہوگی خواہ یہ بامشقت ہو یا بلا مشقت اور قید تنہائی ہو یا بلا تنہائی

باب سوئم

اختیار کے بارہ مین-

جنگی اجلاس کے بارہ مین-

جنگی اجلاس کی اقسام کے بارہ مین-

੭੨ ਦਫਾ- ਓਸ ਡੰਡ ਬਿਧਿ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਅੱਠ ਪ੍ਰ-
ਕਾਰ ਦੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਹੋਊ ਗੀ- ਅਰਥਾਤ

੧- ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
੨- ਨੈਯੁਕ੍ਤਕ ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
੩- ਮੰਡਲਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
੪- ਕੌਟਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
੫- ਸਾਮੂਹਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
੬- ਸਾਮੂਹਿਕ ਨੈਯੁਕ੍ਤਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
੭- ਨੈਯੁਕ੍ਤਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
੮- ਸੰਖਿਪ੍ਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ

(੧) ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਨਿਯੁਕ੍ਤਿ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੭੩ ਦਫਾ- ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਰਚਨਾ-
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

(ੳ) ਮੁਖ੍ਯਾਧਿਪਤਿ ਦੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ

(ਅ) ਉਸ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ ਦੇ ਲਿਯੇ ਮੁਖ੍ਯਾਧਿਪਤਿ ਦੇ ਪਰਵਾਨੇ ਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ-

(ੲ) ਫੌਜ ਦੇ ਯਥਾਰਥੀ ਕਮਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਉਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਂ ਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

ਐਸੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ
ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

دفعہ ۷۲- اس ڈنڈ بدہی کے واسطے آٹھ قسم کے جنگی اجلاس ہونگے یعنے-

(۱) جرنیلی جنگی اجلاس
(۲) تعیناتی جرنیلی جنگی اجلاس
(۳) ضلع کا جنگی اجلاس
(۴) قلعہ کا جنگی اجلاس
(۵) پلٹن کا جنگی اجلاس
(۶) پلٹن کی تعیناتی کا جنگی اجلاس
(۷) تعیناتی کا جنگی اجلاس
(۸) مختصر جنگی اجلاس

(ا) جرنیلی جنگی اجلاس کے بیان مین

جرنیلی جنگی اجلاس کی تقرری کے بارہ مین

دفعہ ۷۳- جرنیلی جنگی اجلاس مندرجہ ذیل افسرونکی معرفت قائم ہو سکتا ہے

(الف) سپہ سالار کے حکم سے-

(ب) اوس افسر کے حکم سے کہ جسکو جرنیلی جنگی اجلاس مقرر کرنیکے واسطے سپہ سالار کے پروانہ کے ذریعہ اختیار ہے-

(پ) فوج کے فی الواقعی کمان کرنے والے افسر کی معرفت کہ جسکو حضور سری مہاراجہ صاحب بہادر دام ملکہ کے حکم سے اختیار ہے-

ایسے جنگی اجلاس کے تعداد کے بارہ مین

੭੪ ਦਫ਼ਾ– ਮਜ਼ਕੂਰ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਤੋ ਸਿਵਾਯ ਹਰੇਕ ਜੁਮਲਾ ਜੰਗਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਤ ਸਰਦਾਰ ਹੋਣ ਚਾਹੀਏ–

ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦੁਰ ਜੀ ਦੀ
ਆਗਿਆ ਦੇ ਨਿਯਤ ਕੀ ਹੁਈ ਜੰਗੀ ਸਭਾ
ਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹੈ–

੭੫ ਦਫ਼ਾ– ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਤ ਜੁਮਲਾ ਜੰਗਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਪੰਜ ਸਰਦਾਰ ਤੇ ਘਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਏ–

ਐਸੀ ਸਭਾ ਦੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਹੈ–

੭੬ ਦਫ਼ਾ– ਜੁਮਲਾ ਜੰਗਿਕ ਸਭਾ ਨੂੰ ਫ਼ਸਾਦ ਅਥਵਾ ਓਸ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪ੍ਰਾਧ ਸ ਲਗਾਏਂ ਹੋਏ ਅਪਰਾਧੀ ਓਸ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਪੂਰਨ ਪੁਰਖਾਂ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਨੇ ਦਾ ਅਤੇ ਦਫ਼ਿਆਂ ਦੰਡਾਂ ਦੇਣੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ–

ਮਰਨੇ ਦਾ ਦੰਡ

ਦੇਸ਼ਨਿਕਾਲਾ ਜਨਮ ਭਰ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਯਾ ਓਤਨੇ ਸਮਯ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਯਾਦ ਪੰਜ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਕਮ ਹੋਵੇ–

ਕੈਦ ਓਤਨੇ ਸਮਯ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਯਾਦ ੧੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਯਾ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਇਕਾਂਤ ਬੰਧਨ ਯਾ ਅਨੇਕ ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਹੋਵੇ–

ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤ

ਕਿਸੀ ਨਿਰਦਿਸ਼੍ਟ ਸਮਯ ਤਕ ਔਹਦਾ ਤਲਬ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦਾ ਨਿਰੋਧ–

[illegible]

[illegible]

دفعہ ۷۴ - مندرجہ بالا کے سوائے ہر ایک جرنیلی جنگی اجلاس مین سات افسر ہونے چاہئین-

حضور سری مہاراجہ صاحب بہادر دردام ملکہٗ کے حکم سے
مقرر کئے ہوئے ایسے جنگی اجلاس کے شخصونکی
تعداد کے بارہ مین-

دفعہ ۷۵ - حضور سری مہاراجہ صاحب بہادر دردام ملکہٗ کے حکم سے مقرر کئی ہوئی جرنیلی اجلاس مین پانچ افسرونسے کم نہ ہونے چاہئین

ایسے اجلاس کے اختیارات کے بارہ مین

دفعہ ۷۶ - جرنیلی جنگی اجلاس کو اون تمام اشخاص کی جو اس ڈنڈبدھی کے رو سے بلوہ کے یا کسی دوسرے جرم کے جو موجب اس بدھی کے قابل سزا ہین ملزم ٹھہرائے گئے ہون تحقیقات کرنے اور مندرجہ ذیل سزائین دینے کا اختیار خاص ہے-

مرن کی سزاء

عمر بھر کی جلاوطنی یا اتنے عرصہ کیواسطے کہ جسکی میعاد پانچ برس سے کم نہ ہو-

قید اتنے عرصہ کیواسطے کہ جسکی میعاد ۱۴ سال سے زیادہ نہ ہو خواہ با مشقت یا بلا مشقت ہو اور خواہ قید تنہائی یا بلا تنہائی ہو

نوکری سے برخاستگی

کسی مقررہ عرصہ تک عہدہ تنخواہ اور بھتی کی معطلی

تنزلی عہدہ

ਨਿਯਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਗਿਰਾਣਾ

ਕੋੜਿਆਂ ਦਾ ਡੰਡ ੫੦ ਬੈਂਤ ਤੇ ਅਧਿਕ ਨਹੀਂ

ਅਧਿਕ ਤਲਬ ਅਰਥਾਤ ਚਾਲਚਲਨ ਦੀ ਤਲਬ ਤੇ

ਪਿਨਸ਼ਨ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀ ਜਾਣੀ

ਬਾਕੀ ਤਲਬ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੀ ਜ਼ਬਤੀ

ਤਲਬ ਦੀ ਕਟ

ਜਦ ਕਦੀ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਐਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੇਸ਼ਨਿਕਾਲਾ ਅਥਵਾ ਪੰ-ਜ ਬਰਸ ਯਾ ਉਸ ਤੇ ਉਪਰ ਤਕ ਮਿਆਦ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਦ ਸਭਾ ਯਹ ਨਿਰਣਯ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਅਸਥਾਵਰ ਅਤੇ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਕਿਰਾਯਾ ਅਤੇ ਲਾਭ ਉਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ਨਿਕਾਲਾ ਅਥਵਾ ਕੈ-ਦ ਦੇ ਸਮਯ ਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਮੇਂ ਜ਼ਬਤ ਰਹੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਉਸਦੇ ਕੁਟੰਬ ਅਤੇ ਆਸ਼੍ਰਿਤੋਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਤਨਾ ਛੋੜ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਤਨਾ ਉਸ ਸਮਯ ਦੇ ਬਦਲੇ ਸਰਕਾਰ ਉ-ਚਿਤ ਸਮਝੇ ਗੀ—

(੨) ਤੈਨਾਤੀ ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

ਉਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਨਿਯੁਕ੍ਤਿ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੭੭ ਦਫ਼ਾ— ਜਦ ਸਰਕਾਰੀ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਕੁਛ ਭਾਗ ਆਪਣੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਿਯਤ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਦ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਤੈਨਾਤੀ ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਹੇਠਲਿਖੇ ਪੁਰਖੋਂ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ—

(ਅ) ਮੁਖ੍ਯਾਧਿਪਤਿ ਦੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ—

(ਬ) ਉਸ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਮੁਖ੍ਯਾਧਿਪਤਿ ਦੇ ਪਰਵਾਨੇ ਸੇ ਤੈਨਾਤੀ

نقصان مقامی

تخفیف عہدہ

سزائے بدنی پچاس تازیانہ سے زائد نہین۔

علاوہ تنخواہ نیک چلنی کی تنخواہ اور پنشن کی ضبطی

باقی ماندہ تنخواہ اور بھتے کی ضبطی

تنخواہ دبار کھنا

جب کبھی کوئی شخص ایسے جرم کا مرتکب ہووے کہ جسکے واسطے جلاوطنی یا پانچ برس یا اسسے زیادہ میعاد تک کی قید کی سزا کا حکم ہوتا ہے تو اجلاس یہ فیصلہ کرسکتا ہے کہ اوسکی جائداد منقولہ اور غیر منقولہ کرایہ اور منافع اوسکی جلاوطنی یا قید کے ایام مین سرکار مین ضبط رہین لیکن اوسکے وابستگان اور متوسلون کے واسطے اتنا چھوڑا جاویگا کہ جتنا اوس عرصہ کیواسطے سرکار مناسب سمجھیگی۔

(٢) تعیناتی جرنیلی جنگی اجلاس کے بیان مین

اس اجلاس جنگی کی تقرری کے بارہ مین

دفعہ ٧٧۔ جب سرکاری فوج کا کچھہ حصہ اپنی حد کے باہر مقرر ہوتا ہے تب اوس جگہہ تعیناتی جرنیلی جنگی اجلاس مندرجہ ذیل اشخاص کی معرفت مقرر ہوسکتا ہے

(الف) سپہ سالار کے حکم سے

(ب) اوس افسر کے حکم سے جسکو سپہ سالار کے پروانہ سے تعیناتی جرنیلی جنگی اجلاس کے مقرر کرنیکا

ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ

(ਗ) ਐਸੀ ਫ਼ੌਜ ਕੇ ਯਥਾਰਥੀ ਕਮਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਿ ਜਬ ਐਸੇ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਕਮਾਨ ਕੇ ਨੀਚੇ ਕੇ ਔਰ ਉਸ ਕੀ ਹੱਦ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਵਤ ਉਸ ਨਗਰ ਕੇ ਕਿ ਵਸੀ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਯਾ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਨਾਲਿਸ਼ ਹੋਤੀ ਹੈ—

ਉਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੀ ਸੰਖ੍ਯਾ ਔਰ
ਸ਼ਕਤੀਯੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੭੮ ਦਫ਼ਾ— ਉਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਮੇਂ ਤੀਨ ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਸੇ ਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਂਗੇ ਔਰ ਉਸਕੋ ਸਬ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈਂ ਕਿ ਜੋ ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੋ ਹੈਂ—

(੩) ਮੰਡਲਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਔਰ

(੪) ਦੌਰਗਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾਓਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

ਇਨ ਸਭਾਓਂ ਕੀ ਨਿਯੁਕਤਿ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੭੯ ਦਫ਼ਾ— ਮੰਡਲਿਕ ਅਥਵਾ ਦੌਰਗਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਵਕ੍ਸ਼੍ਯਮਾਣ ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਿਯਤ ਕੀ ਜਾ ਸਕਤੀ ਹੈ—

(ਅ) ਮੁਖ੍ਯਾਧਿਪਤਿ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ

(ਬ) ਉਸ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕੋ ਮੁਖ੍ਯਾਧਿਪਤਿ ਕੇ ਪਰਵਾਨੇ ਸੇ (ਅਵਸ੍ਥਾਨੁਸਾਰ) ਮੰਡਲਿਕ ਅਥਵਾ ਦੌਰਗਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ-

(ਗ) ਉਸ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ ਕਿ ਜੋ ਫ਼ੌਜ ਕੀ ਤਤ੍ਕਾਲਿਕ ਯਥਾਰਥੀ ਕਮਾਨ ਕਰਤਾ ਹੈ ਔਰ ਜਿਸ ਕੋ ਸ਼੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦੁਰ ਜੀ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਸੇ (ਅਵਸ੍ਥਾਨੁਸਾਰ) ਮੰਡਲਿਕ

اختیار ہے۔

(پ) ایسی فوج کے فی الواقعی کمان کرنیوالے افسر کے معرفت جب ایسے افسر کی کمان کے نیچے کے اور اس کی حد بندی کے ماتحت کسی شخص کی معرفت اوس جگہ کے کسی باشندے کے اسباب یا شخص کے برخلاف جرم کی نالش ہونے پر۔

اجلاس جنگی کی تعداد اور اختیارات کے بیان مین

دفعہ ۷۸۔ اس جنگی اجلاس مین تین افسرونسے کم نہ ہونگے اور اوسکو وہ تمام اختیارات حاصل ہین کہ جو جرنیلی اجلاس کو ہین۔

(۳) ضلع کے جنگی اجلاس اور

(۴) قلعہ کے جنگی اجلاس کے بیان مین

ان اجلاسونکی تقرری کے بارہ مین

دفعہ ۷۹۔ ضلع یا قلعہ کا جنگی اجلاس مندرجہ ذیل افسرون کی معرفت مقرر کیا جا سکتا ہے۔

(الف) سپہ سالار کے حکم سے

(ب) اوس افسر کے حکم سے کہ جسکو (حسب حالت) سپہ سالار کے پروانہ سے جنگی اجلاس کے مقرر کرنیکا اختیار ہے۔

(پ) اوس افسر کے حکم سے کہ جو فوج کے فی الواقعی کمان کرتا ہے اور جسکو حضور مہاراجہ صاحب بہادر دام ملکہ کے حکم سے (حسب حالت) ضلع یا قلعہ کے جنگی اجلاس کے مقرر کرنیکا

[illegible]

८० (अ) [illegible]

(२) [illegible]

८१ [illegible]

८२ [illegible]

اختیار ہے۔

ان جنگی اجلاسونکے تعداد کے بارہ مین

دفعہ ۸۰۔ (الف) مُندرجہ ذیل کے سوائے ضلع یا قلعہ کے جنگی اجلاس مین سات افسر ہونگے لیکن اگر اتنے افسر جمع نہ ہو سکین تو ایسی حالت مین ایسے اجلاس مین پانچ افسرونسے کم نہ ہونگے۔

(ب) حضور مہاراجہ صاحب بہادر دام ملکہ کے ماتحت مقرر ہوئے ہوئے ضلع کے جنگی۔ اجلاس مین تین افسرونسے کم نہ ہونے چاہئین۔

ان اجلاسونمین جو افسر ہوتے ہین انکے بارہ مین

دفعہ ۸۱۔ ضلع یا قلعہ کے جنگی اجلاس مین حسب ضرورت کلہم اوسی پلٹن یا بیڑہ کے افسر شامل ہو سکتے ہین۔ کہ جس سے مُجرم علاقہ رکھتا ہے لیکن کلہم یا شفاخانہ کے نوکرون کی تحقیقات کے وقت اوس پلٹن بیڑہ۔ تعیناتی یا دفتر کے کم سے کم دو افسر یعنی جنگی اجلاس مین کہ جس سے وہ علاقہ رکھتا ہے بیٹھینگے۔

ان اجلاسونکے اختیارات کے بارہ مین

دفعہ ۸۲۔ ضلع یا قلعہ کے جنگی اجلاس کو سوائے افسرون کے کسی جرم کے واسطے بدون جرم بلوہ کے جسکی سزاء دہی اس ڈنڈ بدہی سے ہو سکتی ہے تمام اشخاص کی جو اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت ہیون تحقیقات کرنے اور مندرجہ ذیل سزاؤن کے فتوی دینے کا اختیار ہے۔

ਜੋ ਸਾਲ ਤੀਕ ਹੈ ਕਾਰਾਗਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿਤ
ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਦੇ ਸਾਥ ਹੋਵੇ ਯਾ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਜਾਂਦ
ਇਕ ਬੰਧਨ ਯਾ ਅਨੇਕ ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਹੋਵੇ—
ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਨਿਕਾਲਨਾ
ਉੱਚਾ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦਾ ਨਿਰੋਧ
ਅਧਿਕਾਰ ਭ੍ਰੰਸ਼
ਸਥਾਨ ਹਾਨਿ
ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਮੇਂ ਉਤਾਰਨਾ
ਸ਼ਰੀਰ ਦੰਡ ਪਚਾਸ ਬੈਤ ਤੇ ਅਧਿਕ ਨਹੀਂ
ਅਧਿਕ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਚਾਲ ਚਲਨ ਕੀ ਤਨਖਾਹ ਤੇ
ਨਿਰਵਾਹ ਦੇ ਹੱਕ ਕੀ ਜ਼ਬਤੀ
ਬਚੀ ਹੋਈ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਕੀ ਜ਼ਬਤੀ
ਤਨਖਾਹ ਕੀ ਰੋਕ

(੫) ਸਮੁਦ੍ਰਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

ਇਸ ਸਭਾ ਕੀ ਨਿਯੁਕਤਿ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੮੩ ਦਫ਼ਾ— ਸਮੁਦ੍ਰਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਪਲਟਨ ਕਮਾਂਡਰ ਬੇੜੇ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ—

ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੮੪ ਦਫ਼ਾ— ਸਮੁਦ੍ਰਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਮੇਂ ਪਾਂਚ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਸੇ ਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂਗੇ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ਇਤਨੇ ਅਫ਼ਸਰ ਨਹੀਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਸਕੇਂ ਤੋ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਇਸ ਸਭਾ ਮੇਂ ਤੀਨ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਸੇ ਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਂਗੇ—

ਇਸ ਸਭਾ ਕੀ ਸ਼ਕਤਿਯੋਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੮੫ ਦਫ਼ਾ— ਸਮੁਦ੍ਰਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨਿਮਨ ਲਿਖਿਤ ਪੁਰਸ਼ੋਂ ਕੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗੀ—

قید واسطے عرصہ کیواسطے کہ جسکی میعاد ایکسال سے زیادہ نہ ہو
خواہ قید بامشقت یا بلامشقت اور خواہ قید تنہائی یا بلا تنہائی ہو
نوکری سے برخاستگی
عہدہ طلب اور بہتے کی معطلی
تنزلی عہدہ
نقصان مقامی
سپاہی کے درجہ مین اتارنا
سزاء بدنی پچاس تازیانہ سے زائد نہین
علاوہ تنخواہ - نیک چلن کی طلب اور پینشن کے حق کی ضبطی -
باقیماندہ تنخواہ اور بہتے کی ضبطی
تنخواہ کا دبا رکہنا

(۵) بیڑہ کے جنگی اجلاس کے بیان مین

اجلاس کی تقرری کے بارہ مین

دفعہ ۸۳ - بیڑہ کا جنگی اجلاس پلٹن یا بیڑہ کے کمان افسر کی معرفت مقرر ہوسکتا ہے

اس اجلاس کی تعداد کے بارہ مین

دفعہ ۸۴ - بیڑہ کی جنگی اجلاس مین پانچ افسر سے کم نہ بیٹھینگے لیکن اگر اسقدر آدمی جمع نہو سکین تو اس حالت مین اس اجلاس مین تین افسر سے کم نہ ہونگے

اس اجلاس کی اختیارات کے بارہ مین

دفعہ ۸۵ - بیڑہ کا جنگی اجلاس مندرجہ ذیل اشخاص کی تحقیقات کریگا -

(ੳ) ਅਫਸਰ ਤਬੀਬ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਤੋਰਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾ:

ਉਸ ਪੂ. ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਸਪਤਾਲ ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਰਤ ਉਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਡ੍ਯ ਹੁਕਮ ਅਦੂਲੀ ਅਥਵਾ ਅਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ ਕਰਮ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਹਸਪਤਾਲ ਅਧਿ ਕਾਰੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਤਕ ਕਰ ਸੀ ਕਿ ਜਦ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੇ ਜਾਂਚ ਕਿਧੇ ਜਾਂਦੇ ਹੈਂ—

(ਅ) ਜਦ ਹੁਕਮ ਯਾ ਜ਼ਿਲਾ ਦਾ ਅਫਸਰ ਅਫਸਰ ਸਾਨੂਤਪਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸੰਮੁਖ ਕਰਦੇ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਹੋਰ ਅਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ ਕਰਮ ਜੋ ਜਿਤ ਉਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਡ੍ਯ ਕਿਸੀ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਕਰਤ ਦੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਾਨੂਤਪਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਤੀ ਹੈ ਤਕ ਤਜਵੀਜ਼ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇ ਗਾ—

(ੲ) ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਸਾਨੂਤਪਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਸ ਜੋ ਜਿਤ ਅਤੇ ਉਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਡ੍ਯ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਜੀ ਤਫਤੀਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਡੰਡਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ—

ਬਰਖਾਸਤ

ਸਥਾਨ ਹਾਨਿ

ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੇ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਉਤਾਰਨਾ

ਕੈਦ ਉਤਨੇ ਸਮਯ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋਵੇਗੀ ਚਾਹੇ ਯਤ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਬਿਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੈਦ ਤੰਹਾਈ ਯਾ ਬਿਨਾ ਤੰਹਾਈ ਦੇ ਹੋਵੇ—

ਬੈਂਤ ਡੰਡ ੫੦ ਬੈਂਤ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਨਹੀਂ—

ਜੋ ਉਲਟ ਅਤੇ ਉਤੇ ਦੱਸੀ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜੋ ਡੀ

(الف) اس ڈنڈبدہی کے ماتحت علاوہ افسران کے باقی تمام دیگر اشخاص حکیم شفاخانہ کے ملازمان کی تحقیقات بغاوت مغروری یا بدروشی کے سوائے کسی دوسرے جرم کیواسطے کرینگے جو کوچ کیوقت کیا گیا ہو اور جو اس ڈنڈبدہی کے روسے قابل سزا ہو

بغاوت مغروری اور بدروشی کے علاوہ

اور تمام جرائم کے جو بمنشاء اس ڈنڈبدہی کے قابل سزا ہین - اور بیڑہ کے جنگی اجلاس کے معمولی اختیارات سے باہر ہین تحقیقات ہو سکے گی جبکہ برند و ضلع کا کمان افسر بیڑہ کے جنگی اجلاس کے معرفت اس جُرم کی تحقیقات کرنیکا حکم دیوے -

(ب) جو جرم بیڑہ کے جنگی اجلاس کی معمولی اختیار مین نہین ہین انکے سوائے دیگر کی اس ڈنڈبدہی کے ماتحت کسی جرم کی تحقیقات کر سکتا ہے اور مُندرجہ ذیل سزاء کا حکم دے سکتا ہے -

برخاستگی

نُقصان مقامی

سپاہی کے درجہ مین اوتارنا -

قید اتنے عرصہ کیواسطے کہ جسکی میعاد تین ماہ سے زیادہ نہو خواہ بامشقت ہو یا بلا مشقت اور قید تنہائی یا بلا تنہائی ہو

سزائے بدنی بچاس تازیانہ سے زیادہ نہین -

ਤਲਬ ਕੀ ਕਟ

(੬) ਸਾਮੂਤਧਿਕ ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾਓਂ

(੭) ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

ਸਾਮੂਤਧਿਕ ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੀ ਨਿਯੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੮੬ ਦਫ਼ਾ- ਸਾਮੂਤਧਿਕ ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਅਪਨੀ ਨਿਜ ਪਲਟਨ ਯਾ ਬੇੜੇ ਕੇ ਨੈਯਮਿਕ ਕੇ ਅਧਿਪਤਿ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਿਯਤ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ

ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੀ ਨਿਯੁਕ੍ਤਿ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੮੭ ਦਫ਼ਾ- ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨਿਮ੍ਨ ਲਿਖਿਤ ਪੁਰੁਸ਼ੋਂ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗੀ-

(ਅ) ਕਿਸੀ ਛਾਵਨੀ ਭਿੰਨ ਯਾ ਭਿੰਨ ੨ ਪਲਟਨ ਯਾ ਬੇੜੇ ਕੇ ਨੈਯਮਿਕ ਕੇ ਅਧਿਪਤਿ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ—

(ਬ) ਜਬ (ਬਲਵਾ ਪਲਾਯਨ ਯਾ ਅਪਰਾਧ ਸ਼੍ਰੇਸ਼੍ਠ ਕਰਨੇ ਸੇ ਭਿੰਨ) ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੂਚ ਕੇ ਸਮਯ ਕੀਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਔਰ ਸਾਮੂਤਧਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਸਮਾਧਿ ਕਿਸੀ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਬ ਕਿਸੀ ਨੈਯਮਿਕ ਕੇ ਅਧਿਪਤਿ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ—

ਇਨ ਸਭਾਓਂ ਕੀ ਗਿਨਤੀ ਮੇਂ

੮੮ ਦਫ਼ਾ- ਸਾਮੂਤਧਿਕ ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਔਰ ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਮੇਂ ਪਾਂਚ ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਸੇ ਕਮ ਨਹੀਂ ਹੋਂਗੇ ਜੋ ਇਤਨੇ ਅਫ਼ਸਰ ਏਕਤ੍ਰ ਨ ਹੋ ਸਕੇਂ ਤੋ ਤੀਨ ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਸੇ ਕਮ ਨ ਹੋਨੇ ਚਾਹਿਯੇਂ-

ਇਨ ਸਭਾ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੮੯ ਦਫ਼ਾ- ਸਾਮੂਤਧਿਕ ਨੈਯਮਿਕ ਸਾਂਗ੍ਰਾਮਿਕ

باقیماندہ طلب اور بھتے کی ضبطی

تنخواہ کا دبا رکھنا

(۶) پلٹن کی تعیناتی جنگی اجلاس اور

(۷) تعیناتی جنگی اجلاس کے بیان مین

بیڑہ کی تعیناتی جنگی اجلاس کی تقرری کے بارہ مین

دفعہ ۸۶- بیڑہ کا تعیناتی جنگی جلاس اپنی پلٹن یا بیڑہ کی تعیناتی کے کمان افسر سے مقرر ہو سکتا ہے -

تعیناتی جنگی اجلاس کی تقرری کے بیان مین

دفعہ ۸۷- تعیناتی کا جنگی جلاس مندرجۂ ذیل افسرونسے مقرر ہو سکتا ہے -

(الف) کسی چھاونی یا مختلف پلٹون یا بیڑون کے آدمیون کی تعیناتی کے کمان افسر سے -

(ب) جب بلوہ مفروری یا بدرویہ جبر ہونکے سوائے کوئی جرم کوچ کیوقت کیا جاتا ہے تب تعیناتی کے کسی کمان افسر سے -

ان اجلاسونکی تعداد کے بیان مین

دفعہ ۸۸- بیڑہ کی تعیناتی اور تعیناتی کے جنگی اجلاس مین پانچ افسرونسے کم نہ ہونگے اگر اسقدر جمع نہ ہو سکین تو اوس حالت مین تین افسرونسے کم نہ ہونے چاہئین -

ان اجلاسونکے اختیارات کے بارہ مین

دفعہ ۸۹- بیڑہ کی تعیناتی جنگی اجلاس اور تعیناتی

جنگی اجلاس کو وہی اختیارات حاصل ہین جو بیڑہ کے جنگی اجلاس کو ہین -

(۸) مختصر اجلاس جنگی کے بیان ہین -

دفعہ ۹۰ - (الف) مضامین اور شرائط مندرجہ دفعات ۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۱۲۵- اور -۱۲۶- کے روسے کسی پلٹن یا بیڑہ کے فی الواقع کمان کرنیوالے افسر کی معرفت مختصر اجلاس جنگی مقرر ہوسکتا ہے -

یا کسی تعیناتی کے کمان افسر کی معرفت جسکی تعداد تین ترپ یا کمپنیون کے ہو یا اونکے برابر ہو -

یا کسی میگزین - توپخانہ کے سلسلہ یا خیمہ وغیرہ کے ذخیرہ کے تحویلدار افسر کی معرفت -

(ب) معینہ جگہون یا لڑائی کے وقت یا کسی حالتمین جس جگہہ جلد تر تحقیقات کی ضرورت ہونیکے باعث حسب مندرجہ دفعہ ۸۷ تعیناتی کا اجلاس جنگی جمع ہنین ہوسکتا ہے اور نوکری مین ہرج ہونیکے بغیر بڑے افسر کے پاس عرضی ہنین کیجاسکتی ہے اوسجگہہ کسی تعداد کی تعیناتی کے کمان افسر کی معرفت مختصر اجلاس جنگی جمع ہوسکتا ہے -

لیکن اگر وہ افسر پانچ برس سے کم مدت کا نوکر ہووے تو اس اجلاس جنگی کی معرفت کسی حکم سزا کو عمل مین تبتک ہنین لاسکتا ہے کہ جبتک اوسکی منظوری نزدیک کے اعلیٰ جنگی افسر کی معرفت جو ایک بیڑہ سے کم کمان کرنیوالا

ਸਭਾ ਔਰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਜੰਗਾਂਗਿਕ ਸਭਾ ਕੋ ਵਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈਂ ਕਿ ਜੋ ਸਾਮੁਦ੍ਰਿਕ ਜੰਗਾਂਗਿਕ ਸਭਾ ਕੋ ਹੈਂ-

(੮) ਸੰਖ੍ਯਿਪਤ ਜੰਗਾਂਗਿਕ ਸਭਾ ਕਾ ਵਰਣਨ

੯੦ **ਦਫ਼ਾ**-(ਅ) ੯੧ ੯੨ ੯੩ ੯੪ ੧੨੫ ਔਰ ੧੨੬ ਦਫ਼ਾਓਂ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਔਰ ਸ਼ਰਤੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੀ ਪਲਟਨ ਯਾ ਬੇੜੇ ਕੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਆਗਿਆਕਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖ੍ਯਿਪਤ ਜੰਗਾਂਗਿਕ ਸਭਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ-

ਅਥਵਾ ਉਸ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਕੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿ ਜਿਸ ਮੇਂ ਤੀਨ ਟ੍ਰਪ ਯਾ ਤੀਨ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਵੇਂ ਯਾ ਉਤਨੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਗਿਣਤੀ ਹੋਵੇ-

ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਤੋਪਖ਼ਾਨੇ ਕੇ ਭੰਡਾਰ ਯਾ ਤੰਬੂ ਆਦਿ ਕੇ ਜ਼ਖੀਰੇ ਕੇ ਕਿਸੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕੇ ਦੁਆਰਾ-

(ਬ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਓਂ ਮੇਂ ਯਾ ਲੜਾਈ ਮੇਂ ਅਥਵਾ ਜਬ ਕਿਸੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਕਿ ਜਿਸ ਜਗਹ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਤਹਕੀਕਾਤ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਹੋਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ੮੭ ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਜੰਗਾਂਗਿਕ ਸਭਾ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਸਕਤੀ ਔਰ ਨੌਕਰੀ ਮੇਂ ਹਾਨਿ ਕਾਰਕ ਹੋਨੇ ਕੇ ਬਿਨਾ ਬੜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇ ਪਾਸ ਨਿਵੇਦਨ ਨਹੀਂ ਕੀਯਾ ਜਾ ਸਕਤਾ ਉਸ ਜਗਹ ਕਿਸੀ ਗਿਣਤੀ ਕੇ ਰੈਜੀਮੈਂਟ ਕੇ ਆਗਿਆਕਾਰ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਖ੍ਯਿਪਤ ਜੰਗਾਂਗਿਕ ਸਭਾ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ-

ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ਵਹ ਅਫ਼ਸਰ ਪਾਂਚ ਵਰਸ਼ ਸੇ ਥੋੜੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਜੰਗਾਂਗਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੀ ਦੰਡ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕੋ ਤਬ ਤਕ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਤਾ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਉਸ ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਬੜੇ

ਜੰਗੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅੱਗੇ ਤਕਰਾਰ ਕੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੋ ਪਦ ਵਡੇ ਹੋ
ਓਹਦੇ ਦੀ ਨਗਾਹ ਨ ਕਰਾਈ ਹੋਵੇ—

ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਠਿਹਰਾਉ ਦੇ ਵਿਖੇ—

੯੧ ਦਫਾ— ਹਰੇਕ ਸੰਖ੍ਯੇਪ ਸਭਾ ਮੇਂ ਕੇਵਲ ਅਕੇਲਾ ਵਡੀ ਅਫਸਰ ਹੋਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਥਾਪਨ ਕਰਦਾ ਹੈ—

ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੀਏ
ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਖੇ—

੯੨ ਦਫਾ— ਕੋਈ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਸੰਖ੍ਯੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕਿਸੀ ਅਫਸਰ ਹਕੀਮ ਯਾ ਸਫਾਖਾਨੇ ਦੇ ਨੌਕਰ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਆਧੀਨ ਦੂਸਰੇ ਸੰਪੂਰਣ ਪੁਰਸ਼ ਸੰਖ੍ਯੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੀਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਔਰ ਡੰਡ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੈਂ—

ਪਰੰਤੂ ਐਸੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿ ਜੋ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ ਹੋਵੇ—

ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਨੇ
ਜੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਵਿਖੇ—

੯੩ ਦਫਾ— ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਲਵੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਸੰਪੂਰਣ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਸੰਖ੍ਯੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਔਰ ਡੰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—

ਪਰੰਤੂ ਜਦ ਸ਼ੀਘ੍ਰ ਤਹਕੀਕਾਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕੋਈ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਔਰ ਫੌਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੇ ਹਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਵਡੇ ਜੰਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਪਾਸ ਬਿਨੈ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਦ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਐਸੀ ਬਿਨੈ ਕਰ

نہونہ کرائی جاوے

اس اجلاس کی تقرری کے بارہ مین

دفعہ ۹۱- ہر ایک اجلاس جنگی مین صرف اکیلا وہی افسر ہوتا ہے کہ جو اس اجلاس کو قائم کرتا ہے۔

اس اجلاس کے معرفت تحقیقات کئے جانیوالے اشخاص کے بیان مین

دفعہ ۹۲- کوئی کمان افسر مختصر اجلاس جنگی کی معرفت کسی افسر حکیم یا شفاخانہ کے ملازمان کی تحقیقات نہین کرسکتا ہے لیکن اس ڈنڈبدہی کے ماتحت تمام دوسرے شخص مختصر اجلاس جنگی کے معرفت تحقیقات کئے جاسکتے ہین اور حکم سزا پاسکتے ہین۔

لیکن ایسے شخص کی تحقیقات نہین ہوسکتی ہے جو تحقیقات کرنیوالے افسر کی زیر کمان نہو۔

جرائم قابل تحقیقات اجلاس ہذا کے بارہ مین

دفعہ ۹۳- اس ڈنڈبدہی کے برخلاف تمام جرائم سوائے بلوہ مختصر اجلاس جنگی کی معرفت تحقیقات کئے جاسکتے ہین اور سزایاب ہوسکتے ہین- لیکن جب کوئی باعث جلد تر تحقیقات ضروری کے واسطے نہ ہووے اور انتظام فوج مین ہرج ہونیکے لغایت علے جنگی افسر کے پاس عرضی کی جاسکتی ہے تب کمان افسر بدون ایسی عرضی کے مختصر اجلاس جنگی کے معرفت جرائم مندرجہ ذیل مین سے کسیکی

ਦੇ ਵਿਚ ਸੰਖਿਪ੍ਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਣ੍ਡਯੋਗ੍ਯ ਅ-
ਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਿਸੀ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ—

੮ ਤੋਂ ੨੩ ਤੀਕ ਦੋਵੇਂ ਦੇ ਸਹਿਤ ਦਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਲਿਖਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਕੇਵਲ ਸਾਮਾਨ੍ਯਤ: ਮੁਖ੍ਯ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਣ੍ਡ੍ਯ ਹੈਂ—

੫੪ ੫੫ ੫੬ ੬੦ ੬੧ ਅਤੇ ੬੪ ਦਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਿਤ ਅਨੁਚਿਤਾਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ—

ਤਿਸ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇ ਅਪਰਾਧ—

ਇਸ ਸਭਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਖਯ ਸੇ—

੯੪ ਦਫ਼ਾ— ਇਕ ਪਲਟਨ ਯਾ ਬੇੜੇ ਦੇ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਸੰਖਿਪ੍ਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੰਡ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਤੇ ਵਧਕਰ ਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੋ ਮੰਡਲਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ—

ਪਰ ਪਲਟਨ ਯਾ ਬੇੜੇ ਦੇ ਸਾਂਝੇਵਰ ਅਫ਼ਸਰ ਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੱਭ ਕਿਸੀ ਸਾਂਝੇਵਰ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਸੰਖਿਪ੍ਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੰਡ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਆਗਿਆ ਤੇ ਵਧਕਰ ਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੋ ਸਮੂਤਧਿਕ ਯਾ ਨਿਯੁਕ੍ਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ—

ਭਾਰੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਹੌਲੀ
ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਰਨੇ ਸੋ—

੯੫ ਦਫ਼ਾ— ੮੫ ਦਫ਼ਾ ਦਰਸ਼ਿਤ (ਕ) ਅਤੇ (ਖ) ਦਫ਼ਾ ਅੰਕ ਅਤੇ ੮੯ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਸਮੂਤਧਿਕ ਯਾ ਨਿਯੁਕ੍ਤ ਅੰਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਅਪਰਾਧ ਇਸ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੇਵਲ ਮੁਖ੍ਯ ਅੰਕਲਿਕ ਯਾ ਕੋਟਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਣ੍ਡ੍ਯ ਦਰਸ਼ਿਤ ਹੁਏ

تحقیقات نہین کریگا۔

۸ سے ۲۳ تک بمعہ ہر دو دفعات مین درج شدہ جرائم جو صرف جرنیلی اجلاس جنگی کی معرفت مستوجب سزا ہین دفعات ۵۴-۵۵-۵۶-۶۰-۶۱-اور ۶۴ مین مندرجہ جرائم بدروشی اور ایسے کمان افسر کے برخلاف جرائم۔

اس اجلاس کے اختیارات کے بیان مین

دفعہ ۹۴- ایک پلٹن یا بیڑہ کے کمان افسر کے معرفت مقرر ہوا ہوا مختصر اجلاس جنگی کوئی حکم سزا دیسکتا ہے کہ جو ضلع کے اجلاس جنگی کے اختیار سے بڑھکر نہو۔

ایک پلٹن یا بیڑہ کے کمان افسر کے سوائے کسی دوسرے کمان افسر کی معرفت مقرر ہوا ہوا مختصر اجلاس جنگی وہ حکم سزا دیسکتا ہے جو بیڑا باتعیناتی کے اجلاس جنگی کے اختیارات سے بڑھکر نہ ہو۔

جرائم شدید کی تحقیقات اجلاس خفیفہ
کی معرفت کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۹۵- دفعہ ۸۵ کے فقرہ (الف) اور (ب) مین اور دفعہ ۸۹ مین بیان شدہ کے سوائے کوئی کمان افسر بیڑہ یا تعیناتی کے اجلاس جنگی کی معرفت اُن جرائم کی تحقیقات نہین کریگا جو اس ڈنڈ بدہی کے رو سے محض جرنیلی ضلع یا قلعہ کے اجلاس جنگی کی معرفت قابل سزا تصور کئے گئے ہین لیکن جب بات ضرور سمجھی

[illegible]

که قدرے اس قسم کے جرائم اجلاس جنگی خفیفه کی معرفت تحقیقات کئے جاوین تب کسی پلٹن بیڑہ یا تعیناتی کا کمان افسر ایسے ہر ایک حالتین جس ڈویزن یا ضلع کے زیر کمان رہتا ہے اوسکے کمان افسر کے حکم کے واسطے اس مقدمہ کو روانہ کردینگے اور ایسے ڈویزن یا ضلع کا کمان افسر اس قسم کی عرضی پر یا اسکے بغیر اگر مناسب سمجھے تو اس قسم کے اجلاس کی معرفت تحقیقات کرانیکا حکم دلیسکتا ہے۔

لیکن بلوہ کی تحقیقات کی حالتین بھی جرنیلی اجلاس جنگی کے سوائے نہین کیجاویگی اور فراری اور بدروشی کی تحقیقات ضلع یا قلعہ کے اجلاس جنگی کے سوائے کسی اجلاس خفیفه کی معرفت کسی حالت مین بھی نہین کیجاویگی۔

ضلع یا قلعہ بیڑہ یا تعیناتی کے اجلاس جنگی کی معرفت شدید جرائم کی تحقیقات کرانیکا حکم ایسے اجلاس کی کارروائی کی کاغذات مین درج کیا جاویگا اور تحقیقاتون کا جو ماہوارہ نقشہ سپہ سالار کے دفتر مین بھیجا جاویگا۔ اسمین بھی درج کیا جاویگا۔

اجلاس مشتملہ افسران اعلےٰ کے بارہ مین

دفعہ ۹۶۔ احاطہ کے اعلےٰ حاکم سری مہاراجہ صاحب بہادر دام اقبالہ کے ارشاد کے ذریعہ یہ حکم دے سکتے ہین کہ اسر ڈنڈ بدہی سے مطابق ہوئے ہوئے اجلاس جنگی مین چھوٹے افسرون کے سوائے بڑے بھی افسر ہٹین یا حاکم اعلےٰ صاحب

[illegible]

جرنیل یا اپنے رائے کے موافق ایسے جنگی اجلاس مقرر کرانیکے اختیارات دیسکتے ہین -

ایسے اجلاس جنگی ایسی حالتو نمین اُسیر کے مطابق مقرر کئے جاوینگے لیکن دیگر تمام معاملات مین اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت کارروائی کرینگے -

بڑے افسرون کی معرفت تحقیقات کرائے جانیکے دعوی کی بابت

دفعہ ۹۷ - حضور مہاراجہ صاحب بہادر دام اقبالہ کے حکم کے ذریعہ مقرر شدہ جنگی اجلاس کی معرفت مقدمات قابل تحقیقات کے سوائے اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت ہر ایک شخص جسکی تحقیقات کا اجلاس جنگی کے معرفت حکم ہوا ہو وہ بڑے افسرونکی ذریعہ تحقیقات کیا جانیکا دعوی کر سکتا ہے -

جب ایسا دعوی کیا جاتا ہے تب اوس اجلاس مین خواہ جرنیلی ضلع - قلعہ یا تعیناتی کا اجلاس جنگی ہووے چھوٹے افسرون کی جگہہ بڑے افسر بیٹھینگے لیکن دیگر تمام معاملات مین اس ڈنڈ بدہی کے روسے کارروائی کیجاوے گی -

۲ - کارروائی کا بیان

تحقیقات کی حد کے بارہ مین

دفعہ ۹۸ - اس ڈنڈ بدہی کے قانون کے ماتحت کسی شخص کی تحقیقات اور سزا کسی جنگی جرم کیواسطے ایسے جرم کی تاریخ سے عرصہ تین سال کے اختتام کے بعد کسی جنگی جلاس کے معرفت نہین ہوسکتی لیکن اگر مجرم غیر حاضر یا کسی دوسری ظاہری روک کے باعث اس مدت کے درمیان نظربندی یا قید مین نکیا جاسکے اور تحقیقات

ਸੇ ਨ ਲਾਯਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤੋ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਉਸ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਕੇ ਬੀਤਨੇ ਹੋਨੇ ਕੀ ਪਸ਼ਚਾਤ ਦੋ ਵਰਸ਼ ਕੇ ਭੀਤਰ ਕਿਸੀ ਸਮਯ ਮੇਂ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੀਏ ਜਾਨੇ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ-

ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੀ ਜਗਹ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੯੯ ਦਫ਼ਾ- ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਆਧੀਨ ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਉਸ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ਉਸ ਕੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਔਰ ਡੰਡ ਐਸੇ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਸਰਵਤ੍ਰ ਉਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੈਸੇ ਮਾਨੋ ਵਹ ਅਪਰਾਧ ਉਸੀ ਜਗਹ ਪਰ ਕੀਯਾ ਗਯਾ ਥਾ-

ਅਪਰਾਧੀ ਕੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਯਾ ਕੈਦ ਕਰਨੇ ਮੇਂ-

੧੦੦ ਦਫ਼ਾ- ਜਬ ਕਭੀ ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਆਧੀਨ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧ ਕਾ ਅਪਰਾਧੀ ਠਹਿਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਉਸ ਕਾ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਯਾ ਦੂਸਰਾ ਬੜਾ ਅਫ਼ਸਰ ਜੰਗਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਕਰਾਨੀ ਚਾਹਤਾ ਹੋ ਤਬ ਐਸਾ ਅਫ਼ਸਰ ਯਦਿ ਵਹ ਓਹਦੇਦਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰੇਣੀ ਸੇ ਨੀਚਾ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਕੋ ਤਬ ਤਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਰਖਨੇ ਅਥਵਾ ਯਦਿ ਉਸ ਸ੍ਰੇਣੀ ਸੇ ਨੀਚਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਕੈਦ ਮੇਂ ਰਖਨੇ ਕੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਉਸ ਕੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਜੰਗਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਨ ਕੀ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਰਜਿਤ ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ-

ਐਸੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਨ੍ਯਾਯ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਹੋ ਉਤਨੇ ਕਾਲ ਸੇ ਅਧਿਕ ਕਾਲ ਤਕ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਯਾ ਕੈਦ ਮੇਂ ਨ ਰਖਨਾ ਚਾਹੀਏ-

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੦੧ ਦਫ਼ਾ- ਸ੍ਰੀਮਤੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦੁਰ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਤ ਕਿਸੀ ਮੁਖ੍ਯ ਜੰਗਿਕ ਸਭਾ ਮੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨਿਯਤ ਕਰਨਾ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅ-

کے واسطے نہ لایا جاسکے تو اس حالت مین اسکی میعاد کے اختتام کی تاریخ سے لیکر دیگر دو سال کے عرصہ کے درمیان تک کے وقت پر تحقیقات کیا جاویگا مستوجب ہوگا۔

تحقیقات کی جگہہ کے بارہ مین

دفعہ ۹۹ - اس ڈنڈبدہی کے ماتحت جو شخص اسکو برخلاف کوئی جرم کرے اسکی تحقیقات اور سزا ایسے جرم کیواسطے ہر کہین اسیطرح ہوسکتی ہے کہ گویا جرم اُسی جگہہ کیا گیا تہا۔

مجرم کو نظربندی یا قید مین رکہنے کے بارہ مین

دفعہ ۱۰۰ - جب کبہی اس ڈنڈبدہی کے ماتحت کوئی شخص کسی جنگی جرم کا مجرم ٹہرایا جاتا ہے کہ جسکی تحقیقات اسکا کمان افسر یا دوسرا بڑا افسر اجلاس جنگی کی معرفت کرانی چاہتا ہو تب ایسا افسر اوس مجرم کو اگر عہدہ دار کے درجہ سے کم نہ ہو تو تب تک نظربند رکہنے یا اگر اوس عہدہ سے کم عہدہ کا ہووے تو قید مین رکہنے کا حکم دیگا کہ جب تک اسکی جنگی اجلاس سے تحقیقات نہ کی جاوے یا مناسب اختیار سے برخاست نہ کیا جاوی۔

ایسے شخص کو ایام تحقیقات سے زیادہ نظربندی یا قید مین نہ رکہا جائے

وکیل سرکاری کے بارہ مین

دفعہ ۱۰۱ - سری حضور مہاراجہ صاحب بہادر دام اقبالہ وملکہ کے حکم کے ذریعہ مقرر ہوئے ہوئے کسی جرنیلی اجلاس جنگی مین وکیل سرکاری کا مقرر کرنا ضروری نہین ہے لیکن دیگر تمام جرنیلی اجلاس جنگی مین ایک ایک وکیل سرکاری رہیگا

ਧ ਕੰਪੂਨੀ ਗੁਪਤ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾਓਂ ਜੋ ਪਰ ਨ ਸ
ਨਕਾਰੀ ਦਕੀਲ ਨਤਾ ਹੈ ਜਿਸਨ ਕੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ
ਔਰ ਪ੍ਰਤਿਕ ਸੰਕਲਿਕ ਯਾ ਕੋਟਿਕ ਸਾਨੂੰਤਪਿਕ
ਯਾ ਤੈਨਾਤੀ ਸੰਬੰਧ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਜੋ ਛੋਟੇ ਅਫਸਰੋਂ ਕੀ
ਹੋਤੀ ਹੈਂ ਉਨ ਮੇਂ ਪਰ ਨ ਏਕ ਅਫਸਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੋਵੇਗਾ
ਜੋ ਚਾਰ ਬਰਸ ਸੇ ਕਮ ਨੌਕਰੀ ਨ ਕੀਆ ਹੋਵੇ ਗਾ ਔਰ ਵਹੀ
ਜਿਸਨ ਕੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਕਰੇਗਾ—

ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੦੨ ਦਫ਼ਾ— ਪ੍ਰਤਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਮੇਂ ਏਕ
ਏਕ ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗਾ—

ਯਦਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੀ ਬੈਠਨੇ ਕੀ ਜਗਹ ਯਾ
ਛਾਉਨੀ ਮੇਂ ਯਥਾਯੋਗ੍ਯ ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਨ ਮਿਲ ਸਕੇ ਤੋ ਸ
ਭਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਫਸਰ ਯਾ ਜਿਸ ਜ਼ਿਲੇ ਕਿਲਾ
ਯਾ ਸਥਾਨ ਕੇ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਕੇ ਅਧੀਨ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੋ ਉਸ ਕੋ ਕ
ਸਾਤ ਅਫਸਰ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਕਾ ਕਾਮ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿ
ਸੀ ਯੋਗ੍ਯ ਅਫਸਰ ਕੋ ਨਿਯਤ ਕਰੇਗਾ—

ਜਬ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਯੋਗ੍ਯ ਪੁਰਖ ਨ ਮਿਲ ਸਕੇ ਤੋ ਪ੍ਰ
ਧਾਨ ਅਫਸਰ ਯਾ ਸਭਾਪਤਿ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਕਾ ਕਾ
ਮ ਕਰੇਗਾ

ਐਸਾ ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਨ
ਹੀ ਦੇਗਾ—

ਸਭਾਪਤਿ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੦੩ ਦਫ਼ਾ— ਪ੍ਰਤਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇ
ਸ਼ ਨਿਯੋਗ ਕੇ ਬਿਨਾ ਸਬ ਸੇ ਬੜਾ ਅਫਸਰ ਸਭਾਪਤਿ
ਹੋਗਾ—

ਸਭਾਪਤਿ ਕੀ ਮ੍ਰਿਤੁ ਅਥਵਾ ਲਾਚਾਰ ਗ਼ੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਮੇਂ ਅਵਸਥਾ ਕੀ ਸੂਰਤ ਮੇਂ ਦੂਸਰਾ ਬੜਾ ਅਫਸਰ

جو شل کی کارروائی کریگا ہر ایک ضلع یا قلعہ بیڑہ یا تعیناتی کے
اجلاس جنگی جو چھوٹے افسرونکی ہوتے ہین اونمین ایک ایک بڑا افسر
مہتمم ہوگا جو چار سال سے کم کا ملازم نہ ہووے اور وہی شل
کی کارروائی کریگا۔

دوبھاشیہ کے بارہ مین

دفعہ ۱۰۲۔ ہر ایک اجلاس جنگی مین ایک ایک دوبھاشیہ مقرر
ہوگا اگر اجلاس جنگی کی بیٹھنے کی جگہہ یا چھاونی مین کوئی لائق دوبھاشیہ
نہ مل سکے تو اجلاس قایم کرنیوالا افسر یا ایسے برند ضلع یا دوسری
جگہہ کا کمان افسر جسکے ماتحت تحقیقات کی جاتی ہو کام کرنے
کیواسطے کسی لائق افسر کو مقرر کریگا۔

جب کوئی لائق شخص نہ مل سکے تو مہتمم افسر یا صدر نشین
دوبھاشیہ کا کام کریگا۔

ایسا کوئی دوبھاشیہ کسی معاملہ مین کوئی رائے نہین دیگا۔

میر مجلس کے بارہ مین

دفعہ ۱۰۳۔ ہر ایک اجلاس جنگی مین خاص تقرری
کے بغیر سب سے بڑا افسر میر مجلس ہوگا۔

میر مجلس کے مرجانے یا لاچار غیر حاضری کی حالتین
کسی خاص صدر نشین کے مقرر ہونیکے سوائے دوسرا بڑا افسر
صدر نشین کی جگہہ بیٹھیگا۔ اور تحقیقات برابر ہوتی رہیگی۔
خواہ اس اجلاس مین اسقدر ممبران کی تعداد جسقدر کہ اس

[illegible]

ڈنڈ بدہی کے روسے مطلوب ہے نہو۔

مثل کی کارروائی کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۰۴۔ حضور مہاراجہ صاحب بہادر دام مُلکہ کے حکم کے مطابق مقرر کئے ہوئے کسی اجلاس جنگی مین یا دفعات ۹۶ یا ۹۷ مین بیان کئے ہوئے یا کسی دوسرے اجلاس جنگی کی حالت مین میر مجلس مثل کی کارروائی کریگا۔

افسرون کی نسبتی درجہ کے بارہ مین

دفعہ ۱۰۵۔ افسر لوگ اپنی اپنے عُہدہ کی تاریخ کے بموجب اپنے اپنی درجہ کے افسرون مین نیچے اُوپر بیٹھینگے۔

تحقیقات رخصت اور پہر جمع ہونیکے بارہ مین

دفعہ ۱۰۶۔ تحقیقات بذریعہ اجلاس جنگی ہر موقع پر بلا روک ہوتی رہیگی۔ اجلاس کے ابتدائی جمع ہونیکی تاریخ اور وقت بذریعہ جمع کرنے والے افسر کے یا اسکے احکام کے بموجب مقرر کیا جاتا ہے۔

لیکن اجلاس کا پہر برخاست ہونا اور جمع کرنا اسکے اپنے اختیار مین ہے۔

نامنظور کرنے کے بارہ مین

دفعہ ۱۰۷۔ حسب الحکم سری مہاراجہ صاحب بہادر دام ملکہ مقرر کئے ہوئے اجلاس جنگی یا مختصر اجلاس جنگی کے سوائے اور جنگی اجلاس کے ذریعہ تمام تحقیقات مین۔

ਤੋ ਤਬ ਸਭਾ ਪਤਿ ਔਰ ਸਭਾਸਦੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਕੈਦੀ ਕੋ ਸੁ-
ਨਾ ਦੀਏ ਜਾਵੇਂਗੇ ਔਰ ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਫ-
ਸਰ ਉਸ ਸੇ ਪੂਛੇਗਾ ਕਿ ਸਭਾ ਸੇ ਤੇਰੇ ਵਾਲੋਂ
ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਤਹਕੀਕਾਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ—

ਯਦਿ ਕੈਦੀ ਉਸ ਸਭਾ ਕੇ ਕਿਸੀ ਅਫਸਰ ਕੋ ਅਸ੍ਵੀ-
ਕਾਰ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੇ ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਾ ਕਾਰਣ ਔਰ ਉਸ ਕੇ
ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਅਸ੍ਵੀਕ੍ਰਿਤ ਅਫਸਰ ਕਾ ਜਵਾਬ ਭੀ ਸੁਨਾਯਾ
ਜਾਵੇ ਔਰ ਲਿਖਾ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਸਭਾ ਕੇ ਸ਼ੇਸ਼ ਅਫਸ-
ਰ ਅਸ੍ਵੀਕ੍ਰਿਤ ਅਫਸਰ ਕੀ ਅਨੁਪਸਥਿਤਾ ਮੇਂ ਉਸ ਅਸ੍ਵੀਕਾ-
ਰ ਕੇ ਕਾਰਣ ਕਾ ਨਿਰਣਯ ਕਰੇਂਗੇ—

ਜਬ ਕੋਈ ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਨ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਜਬ ਅਸ੍ਵੀ-
ਕਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਅਸ੍ਵੀਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ
ਅਫਸਰ ਕੀ ਜਗਹ ਅਫਸਰ ਕਾ ਪੂਰਵਕ ਸੂਰਤ ਹੋ ਜਿਸ ਅਫਸ-
ਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਕੋਈ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸੇ ਅਸ੍ਵੀਕ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ
ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਯਾ ਜੋ ਅਸ੍ਵੀਕ੍ਰਿਤ ਹੋ ਕੇ ਨਹੀਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਤਾ
ਤਬ ਸਭਾ ਆਗੇ ਲਿਖੇ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ—

ਦੁਭਾਸ਼ਿਯੇ ਕੀ ਸ਼ਪਥ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੦੮ ਦਫ਼ਾ—ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਫਸਰ ਦੁਭਾਸ਼ਿ-
ਯੇ ਸੇ ਅਥਵਾ ਜਬ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਹੋ ਤੋ ਤਬ ਆਪ ਦੁਭਾਸ਼ਿ-
ਯੇ ਕੀ ਤਰਹ ਨੀਚੇ ਲਿਖਾ ਅਥਵਾ ਸ਼ਪਥ ਪ੍ਰਤਿਗ੍ਯਾ-
ਪਤ੍ਰ ਸੇ ਕਰਾਵੇ ਯਾ ਕਰੇਗਾ ਅਰਥਾਤ ਮੈਂ ਸ਼ਪਥ-
ਪੂਰਵਕ ਜਗਦੀਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਸਾਖ਼ੀ ਜਾਨ ਕਰ ਧਰਮ ਸੇ ਇਕਰਾਰ
ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸਭਾ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋ ਇਮਾਨਦਾਰੀ
ਸੇ ਸਮਝਾਊਂਗਾ ਔਰ ਤਰਜਮਾ ਕਰੂੰਗਾ ਔਰ ਮੈਂ ਤਬ
ਤਕ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨ ਕਰੂੰਗਾ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਪ
ਧ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇ ਜਾਰੀ ਨ ਹੋ ਗਈ ਔਰ ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਸਭਾ
ਕੇ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਭਾ ਸਦ ਕੀ ਰਾਯ ਯਾ ਸੰਮਤਿ ਕੋ ਤ-

جب اجلاس جمع ہوتا ہے تب میر مجلس اور اہل مجلس کے نام قیدی
کو سنا دیئے جاوینگے اور پہر کارروائی کرنیوالا افسر
اس سی پوچھیگا کہ تمکو اجلاس شیؤن کے ذریعہ تحقیقات منظور
ہے یا نہین۔

اگر قیدی انجمن سی کسی افسر کو نامنظور کرے تو اوسکا عذر
اور نامنظور کئے ہوئے افسر کا اوسکی بابت جواب بھی
سنایا جاویگا اور لکہا جاویگا۔ اور اجلاس کے باقی نامنظور
کئے گئے افسر کی غیر حاضری مین عذر کا فیصلہ کرین گے۔

جب کوئی عذر نہ کیا جاوے یا جب عذر منظور نہ کیا جاوے
یا جب ہر ایک عذر کئے گئے افسر کی جگہہ ایسا افسر مقرر کیا جاوے
جسپر کوئی عذر نہ کیا گیا ہو یا عذر منظور نہ کیا گیا ہو تب
اجلاس حسب تحریر آئندہ کی کارروائی کریگا۔

دوبہاشئہ کی قسم بارہ مین۔

دفعہ ۱۰۸- مثل کی کارروائی کرنیوالا افسر دوبہاشیہ
سے حسب ذیل قسم یا اقرارنامہ کراویگا یا جب ضرورت
خود لبطور دوبہاشئہ اقرارنامہ یا قسم کریگا۔
مین پرم ایشر کو حاضر و ناظر جانکر دہرم سے کہتا ہون کہ مین
ایسے اجلاس کی کارروائی کو ایمانداری سے سمجہاؤنگا اور
ترجمہ کرونگا۔ اور مین تب تک حکم سزا کو ظاہر نہ کرونگا کہ جب تک
یہ حاکم مجاز جاری نہ کریگا۔ اور مین اجلاس کے کسی خاص

ਨ ਤਕ ਪ੍ਰਗਟ ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੂੰਗਾ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਅਦਾ-
ਲਤ ਯਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਉਚਿਤ ਰੀਤਿ ਪੁਰ-
ਜੋ ਉਸ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਣੇ ਕੇ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇਆ ਨ ਜਾਊਂਗਾ-

ਜਦ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕੇ ਬਦਲੇ ਸੌਗੰਧ ਕਰਣੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਦ ਯਥ ਨਿਯਮਾਨੁਸਾਰ ਹੋ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ-

ਮੈਂ ਸੌਗੰਧ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਮੈਂ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋ ਸਮਝਾਊਂਗਾ ਔਰ ਤਰਜਮਾ ਕਰੂੰਗਾ ਔਰ ਮੈਂ ਤਬ ਤਕ ਦੰਡਾਗ੍ਯਾ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨ ਕਰੂੰਗਾ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇ ਜਾਰੀ ਨ ਹੋਵੇਗੀ ਔਰ ਮੈਂ ਤਬ ਤਕ ਸਭਾ ਕੇ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਭਾ ਸਦ ਕੀ ਰਾਯ ਯਾ ਅਨੁਮਤਿ ਕੋ ਤਬ ਤਕ ਪ੍ਰਗਟ ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰੂੰਗਾ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਅਦਾਲਤ ਯਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਉਚਿਤ ਰੀਤਿ ਪੁਰ ਜੋ ਉਸ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੇਣੇ ਕੇ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇਆ ਨ ਜਾਊਂਗਾ ਜਿਸ ਸੇ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਸਭਾ ਪਤਿ ਕੇ

ਸਭਾ ਪਤਿ ਔਰ ਸਭਾ ਸਦੋਂ
ਕੀ ਸੌਗੰਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੦੯ ਦਫ਼ਾ- ਜਦ ਮੁਕੱਦਮਿਯਾਂ ਯਾ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾ ਵਿਚਾਰਕ ਅਫ਼ਸਰ ਸਭਾ ਪਤਿ ਔਰ ਸਭਾ ਸਦੋਂ ਸੇ ਨਿਯਮਾਨੁਸਾਰ ਇਕਰਾਰ ਯਾ ਸੌਗੰਧ ਕਰਾਵੇਗਾ-

ਮੈਂ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ ਜਾਣ ਕਰ ਧਰਮ ਸੇ ਇਕਰਾਰ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਮੈਂ ਪੱਖਪਾਤ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਨ੍ਯਾਯ ਕੋ ਨਿਰਣਯ ਕਰੂੰਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਉਤਪੰਨ ਹੋਗਾ ਤੋ ਅਪਨੀ ਸਮਝ ਤਰਕ ਔਰ ਬੁੱਧਿ ਔਰ ਯੁੱਧ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸੀ ਸਦ ਸਭਾ ਸੇ ਨਿਰਣਯ ਕਰੂੰਗਾ ਔਰ ਸਭਾ ਕੀ ਦੰਡਾਗ੍ਯਾ ਕੋ ਤਬ ਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨ ਕਰੂੰਗਾ ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਯਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇ ਜਾਂ-

اہل مجلس کی رائے یا قیاس کو تب تک ظاہر یا آشکارا نہ کرونگا کہ جبتک
عدالت یا جنگی جلاس سے ٹھیک قانونی شہادت دینے کو طلب نہ کیا جاؤنگا-

جب اقرارنامہ کے عوض قسم اوٹھانی پڑتی ہے تب حسب ذیل وہاں ٹھائی جاویگی

مین قسم کرتا ہون کہ کارروائی کو ایماندار سے سمجھاؤنگا اور ترجمہ کرونگا- اور مین تبتک حکم سزا کو ظاہر نہ کرونگا کہ جبتک کہ حاکم مجاز سے جاری نہوگا- اور مین تب تک جلاس کے کسی خاص اہل مجلس کی رائے یا قیاس کو ظاہر یا آشکارا نہ کرونگا کہ جبتک عدالت یا جنگی جلاس سے ٹھیک قانونی طور پر اسکی شہادت دینے کو طلب نہ کیا جاؤنگا-

میر مجلس اور اہل مجلس کی قسم کے بارہ مین

دفعہ ۱۰۹- دو بعد اسکے یا شکل کی کارروائی کرنیوالا افسر جنگی اجلاس کے میر مجلس اور ہر ایک اہل مجلس سے حسب ذیل اقرارنامہ اور قسم کراویگا-

مین پرم ایشر کو حاضر ناظر جان کر دہرم سے اقرار کرتا ہون کہ مین طرفداری محبت مہربانی کے بغیر اس ڈنڈ بدہی کے مطابق باضابطہ انصاف کرونگا- اور اگر کسی قسم کا شک بریا ہوگا تو اپنی سمجھ درک اور رواج جنگی کے مطابق فیصلہ کرونگا- اور اجلاس کے حکم سزا کو تب تک ظاہر نہ کرونگا کہ جبتک حاکم مجاز خود جاری نہ کریگا- اور مین اجلاس کے کسی اہل مجلس کی رائے یا قیاس کو ظاہر یا آشکارا نہ کرونگا

تا وقتیکہ عدالت یا جنگی اجلاس سے ٹھیک قانونی طور سے
اسکی شہادت دینے کو طلب نہ کیا جاؤنگا۔

جب اقرار نامہ کے بدلے قسم کرائی ہوتی ہے۔ تب حسب ذیل کرائی جاتی ہے — مین قسم کرتا ہون کہ طرفداری محبت مہربانی کے بغیر اس ڈنڈ بدہی کے روسے باضابطہ انصاف کرونگا باقی سب بطور بالا اور آخر مین پرمیشر میری مدد کرے۔

سرکاری وکیل کی قسم کے بارہ مین

دفعہ ۱۱۰۔ مترجم یا اجلاس کا اور کوئی افسر سرکاری وکیل یا مہتمم افسر سے اقرار یا قسم حسب ذیل کراویگا۔

کہ مین   پرمیشر کو حاضر وناظر جانکر دہرم سے اقرار کرتا ہون کہ مین کسی امر کی بابت جنگی اجلاس کے کسی خاص اہل مجلس کی رائے یا قیاس کو ظاہر یا آشکارا نہ کرونگا تا وقتیکہ عدالت یا جنگی اجلاس سے ٹھیک قانونی طور پر شہادت دینے کے لئے طلب نہ کیا جاونگا۔

اور اگر اپنے عہدہ کی کارروائیون کے باضابطہ عملدرآمد کے واسطے یہ بات ضروری نہ ہو تو اجلاس کے حکم سزا کو حاکم سے جاری ہونیکے پیشتر ظاہر نہ کرونگا۔

جب اقرار نامہ کے عوض قسم کرائی ہوتی ہے تب حسب ذیل کرائی جاتی ہے مین   قسم کرتا ہون کہ مین ہتی

ਨੀ ਤਰੰਗੀ ਔਰ ਜਦ ਤੀ ਮੈਂ ਚਾਹਿ ਅਦਾਲਤ ਯਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਚਿਤ ਵਿਧਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤ ਪੂਛਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਸਭਾ ਕੇ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਭਾਸਦ ਕੀ ਰਾਇ ਯਾ ਸੰਮਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨ ਕਰੂੰਗਾ—

ਜਦ ਉਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕੇ ਬਦਲੇ ਸ਼ਪਥ ਕਰਾਈ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਵਕ੍ਸ਼੍ਯਮਾਣ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਕਰਾਈ ਹੋਤੀ ਹੈ— ਮੈਂ   ਸ਼ਪਥ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਮੈਂ ਪਖਪਾਤ ਦਯਾ ਔਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕੇ ਬਿਨਾ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਨਿਰਣਯ ਕਰੂੰਗਾ ਸ਼ੇਸ਼ ਪੂਰਬੋਕਤ ਵਤ ਹੈ ਔਰ ਅੰਤ ਮੇਂ ਕਿ ਉਸ ਬਤ ਸੇ ਪਰਮੇਸ਼੍ਵਰ ਮੇਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ—

ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕੀ ਸ਼ਪਥ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੧੦ **ਦਫ਼ਾ**—ਅਨੁਵਾਦਕ ਯਾ ਸਭਾ ਕਾ ਔਰ ਕੋਈ ਅਫਸਰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਯਾ ਵਿਚਾਰਕ ਅਫਸਰ ਸੇ ਵਕ੍ਸ਼੍ਯਮਾਣ ਉਕਰਾਰ ਯਾ ਸ਼ਪਥ ਕਰਾਵੇਗਾ—

ਮੈਂ   ਸਰਵਸ਼ਕਤਿਮਾਨ ਜਗਦੀਸ਼੍ਵਰ ਕੋ ਸਾਖੀ ਜਾਨ ਕਰ ਧਰਮ ਸੇ ਉਕਰਾਰ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਸੀ ਬਾਤ ਕੀ ਬਾਬਤ ਚਾਹਿ ਅਦਾਲਤ ਯਾ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਚਿਤ ਵਿਧਿ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੇ ਸਾਖੀ ਕੀ ਬਾਬਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤ ਪੂਛਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਭਾਸਦ ਕੀ ਰਾਇ ਯਾ ਸੰਮਤਿ ਕੋ ਪ੍ਰਗਟ ਯਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨ ਕਰੂੰਗਾ ਔਰ ਚਾਹਿ ਅਪਨੇ ਕਰਤਵ੍ਯ ਕਾਰਯ ਕੇ ਉਚਿਤ ਨਿਰਵਾਹ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਆਵਸ਼੍ਯਕਤਾ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਸਭਾ ਕੀ ਦੰਡਾਗਿਆ ਕੋ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇ ਜਾਰੀ ਹੋਨੇ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨ ਕਰੂੰਗਾ—

ਜਦ ਉਕਰਾਰਨਾਮੇ ਕੇ ਬਦਲੇ ਸ਼ਪਥ ਕਰਾਈ ਹੋਤੀ ਹੈ

ਤਕ ਧਰਤ ਦਫ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਕਰਾਈ ਜਾਤੀ ਹੈ-

ਮੈਂ   ਸ਼ਪਥ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਮੈਂ ਸੱਚੀ ਗਵਾਹੀ

ਗਵਾਹੋਂ ਕੀ ਸ਼ਪਥੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੧੧ ਦਫ਼ਾ- ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਮੇਂ ਗਵਾਹੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਤੀਏਕ ਪੁਰਸ਼ ਕੀ ਗਵਾਹੀ ਸ਼ਪਥ ਪਰ ਅਥਵਾ ਜਬ ਇਕਰਾਰ ਨਾਮਾ ਉਚਿਤ ਔਰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਤੋ ਤਬ ਇਕਰਾਰ ਨਾਮੇ ਪਰ ਗਵਾਹੀ ਲੀ ਜਾਏਗੀ ਔਰ ਦਫ਼ਿਆਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਨਾਮਾ ਕਰਾਯਾ ਜਾਏਗਾ-

ਮੈਂ   ਸਰਵਸ਼ਕਤਿਮਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ਵਰ ਕੋ ਸਾਖੀ ਜਾਨਕਰ ਸ਼ਪਥ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਜੋ ਕੁਛ ਮੈਂ ਲਿਖਵਾਊਂਗਾ ਵਹ ਸਬ ਸਤ੍ਯ ਹੋਗਾ ਸਰਵ ਸਤ੍ਯ ਹੋਗਾ ਔਰ ਸਤ੍ਯ ਕੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੁਛ ਨ ਹੋਗਾ-

ਅਥਵਾ

ਮੈਂ   ਸਰਵਸ਼ਕਤਿਮਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ਵਰ ਕੋ ਸਾਖੀ ਜਾਨਕਰ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਸੇ ਇਕਰਾਰ ਕਰਤਾ ਹੂੰ ਕਿ ਜੋ ਕੁਛ ਮੈਂ ਲਿਖਵਾਊਂਗਾ ਵਹ ਸਤ੍ਯ ਹੋਗਾ ਔਰ ਸਤ੍ਯ ਕੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਕੁਛ ਨ ਹੋਗਾ-

ਅਪਨੇ ਅੰਤਃਕਰਣ ਪਰ ਆਸ਼੍ਰਿਤ ਸ਼ਪਥੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੧੨ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ੧੦੮ ਸੇ ੧੧੧ ਤਕ ਦੋਨੋਂ ਕੇ ਸਹਿਤ ਦਫ਼ਿਆਂ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਸ਼ਪਥ ਅਥਵਾ ਇਕਰਾਰ ਨਾਮੇ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਕੇ ਕਿਸੀ ਅਫ਼ਸਰ ਯਾ ਕਿਸੀ ਗਵਾਹ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਨ ਮਾਲੂਮ ਹੋ ਤੋ ਵਹ ਅਫ਼ਸਰ ਯਾ ਗਵਾਹ ਉਪਰੋਕਤ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਕੀ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਨਾਮਾ ਐਸੀ ਰੀਤਿ ਸੇ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਕੋ ਉਸਕੇ ਮਤ ਯਾ ਦੇਸ਼ ਕੀ ਰੀਤ ਉਸਕੇ ਅੰਤਃਕਰਣ ਪਰ ਆਸ਼੍ਰਿਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝੀ ਜੀ-

حسب مندرجہ بالا

گواہونکی قسمون کے بارہ مین

دفعہ ۱۱۱- جنگی اجلاس مین شہادت دینیوالے ہر ایک شخص کی گواہی قسم پر یا حسب ضرورت اقرار نامہ پر لیجائیگی اور حسب ذیل قسم یا اقرار کرایا جاویگا-

مین   پرم ایشر کو حاضر و ناظر جانکر قسم کرتا ہون کہ جو کچھ مین لکھواؤنگا وہ سب ست راست ہوگا اور سوائے راستی کے اور کچھ نہ ہوگا- اسمین پرم ایشر میری مدد دیوے-

یا

مین پرم ایشر کو حاضر و ناظر جانکر ایمانداری سے اقرار کرتا ہون کہ مین جو کچھ لکھواؤنگا وہ راست ہوگا اور راستی کے سوا اور کچھ نہ ہوگا

ضمیر کے متعلق قسمون کے بارہ مین

دفعہ ۱۱۲- اگر کوئی قسم یا اقرار نامہ مندرجہ دفعات ۱۰۸ سے ۱۱۱ تک (بمعہ ہر دو) کسی جنگی اجلاس کے افسر یا گواہ کو مناسب معلوم نہ ہو تو وہ افسر یا گواہ حسب مضمون مندرجہ بالا ایسی طریق پر قسم یا اقرار نامہ دیویگا جسکو وہ اجلاس اوسکی مذہب یا اور کسی طریق کے مطابق جو اوسکی منظور نظر ہو مناسب سمجھیگا-

بہیری تحقیقاتونکی حالت مین دوبارہ قسم کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۱۱۳- جب ایک ہی جنگی اجلاس مین ایک سے زیادہ تحقیقاتین درپیش ہوتی ہین تب جنگی اجلاس کا ہر ایک افسر

[illegible]

੧੧੩ ਦਫਾ— [illegible]

[illegible]

੧੧੪ ਦਫਾ— [illegible]

[illegible]

੧੧੫ ਦਫਾ— [illegible]

ادر گواہ باوجود پہلی قسم اور اقرار نامہ کے حسب مندرجہ بالا از سرنو اقرار اور قسم کریگا۔

جرم فراری کی فرضی گواہی کے بارہ مین

دفعہ ۱۱۴۔ اگر جرم فرار کی کسی تحقیقات مین یہ بات ثابت ہو جاوے کہ تحقیقات کیا جانیوالا شخص بلا اختیار دو مہینہ کے عرصہ تک غیر حاضر رہا ہے تو وُھی ثبوت جرم فرار کی فرضی شہادت کیواسطے کافی تصور ہوگا اور اگر وہ یہ بات ثابت نہ کر دے کہ اوسکی غیر حاضری ارادتًا نہ تھی یا کسی اور طرح اپنی ناجائز غیر حاضری کے ثبوت سے جرم فرار کے قرار پانیکے وہم کو رفع نہ کر دیوے تو اجلاس اسکو جرم فرار کا مرتکب ٹھہرا سکتا ہے۔

قیدی کو کسی سرکاری افسر کا حوالہ دینے کی بارہ مین

دفعہ ۱۱۵۔ اگر بروقت تحقیقات مقدمہ مفروری غیر حاضری رخصت سے زیادہ دن ٹہرنے یا بحالت اطلاع یابی اپنی خدمت منصبی پر حاضر نہ ہونے کے کوئی شخص زیر تحقیقات اپنے بچاؤ یا عذر کی وجہہ مین کوئی کافی یا معقول وجہ اپنی اس ناجائز غیر حاضری کی نسبت بیان کرتا ہے اور اوسکی تائید مین کسی ملکی یا جنگی سرکاری افسر کا بطور گواہ حوالہ دیتا ہے۔ یا اگر یہ معلوم ہو کہ ایسا افسر قیدی کے بچاؤ کیلئے بیان مبینہ کو ثابت یا غلط کر سکتا ہے تو عدالت کو چاہئے

ਉਤ੍ਰ ਜੋ ਲਿਖਿਤ ਦ੍ਵਾਰੇ ਹੋ ਜਿਸਕੋ ਯਾ ਅਜਿਸਕੋ ਕਰ ਸਕੇ ਜਾਵੇ ਸਭ ਉਸ ਅਫਸਰ ਕੇ ਲਿਖੇ ਜੀ ਔਰ ਉਸ ਕਾ ਜ-ਵਾਬ ਆਣੇ ਤਕ ਤਹਕੀਕਾਤ ਬੰਦ ਰਹੇਗੀ–

ਇਸ ਤਰਹ ਸੇ ਪੂਛੇ ਹੁਏ ਅਫਸਰ ਕਾ ਲਿਖਾ ਹੁਆ ਜਵਾਬ ਯਦਿ ਉਸ ਕੀ ਦਿਸਖਤੀ ਹੋ ਸਹਿਤ ਹੋਵੇ ਤੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੀ ਤਰਹ ਸਹਾਦਤ ਹੋਵੇਗਾ ਔਰ ਉਸ ਕਾ ਅਮਲ ਉਸੀ ਤਰਹ ਕੀਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਸਭਾ ਕੇ ਸਾਮਣੇ ਸੌਗੰਦ ਖਾਏ ਯਾ ਇਕ-ਰਾਰ ਕੀਏ ਹੁਏ ਸਾਖੀ ਕੀ ਗਵਾਹੀ ਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ–

ਯਦਿ ਸਭਾ ਐਸੇ ਜਵਾਬ ਕੇ ਆਣੇ ਕੇ ਪਹਿਲੇ ਬਰਖਾ-ਸਤ ਹੋਵੇ ਯਾ ਯਦਿ ਸਭਾ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਭਿਪ੍ਰਾਯ ਕੇ ਅ-ਨੁਕੂਲ ਉਸਕੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨ ਕਰੇ ਤੋ ਜਮਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਫਸਰ ਅਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਸੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੋ ਰਦ ਕਰ ਸਕਤਾ ਹੈ ਔਰ ਉਸੀ ਯਾ ਦੂਸਰੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਫਿਰ ਤਹਕੀ-ਕਾਤ ਕਰਨੇ ਕੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸਕਤਾ ਹੈ–

ਭਗੌੜੇ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀ
ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਨੇ ਮੇਂ–

੧੧੬ ਦਫ਼ਾ– ਭਗੌੜੇ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਕਿਸੀ ਤ-ਹਕੀਕਾਤ ਮੇਂ ਭਗੌੜੇ ਯਾ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾ ਅਪਰਾਧੀ ਠਿ-ਹਰ ਸਕਤਾ ਹੈ–

ਪਹਿਲੇ ਅਪਰਾਧ ਔਰ ਆਮ ਚਾਲ
ਚਲਨ ਕੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਮੇਂ–

੧੧੭ ਦਫ਼ਾ– ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜਬ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਜੰਗੀ ਅ-ਪਰਾਧ ਕਾ ਅਪਰਾਧੀ ਠਿਹਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਬ ਐਸੀ ਸਭਾ ਕੋ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਮੇਂ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਯਾ ਕਿਸੀ ਹਾਕਮ ਦੀਵਾਨੀ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਠਿਹਰਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਲੇਵੇ ਔਰ ਲਿਖੇ

کہ ایسے افسر کے نام حکم بدین مضمون بہیجے اور مقدمہ کو تا آنے جواب کے ملتوی کر دے۔

اسطرح سے پوچھے ہوئے افسر کا تحریری جواب اس دستخط شدہ ہووے تو بطور شہادت کے منظور ہوگا۔ اور اوس کا عمل درآمد اوسیطرح کیا جاویگا کہ جس طرح اجلاس کے سامہنے قسم کہائے ہوئے یا اقرار کئے ہوئے گواہ کی شہادت کا ہوتا ہے۔

اگر اجلاس ایسے جواب کے آنیکے قبل برخاست ہو جاوے یا اگر اجلاس اس دفعہ کے منشاء کے مطابق اوسکو منظور نہ کرے تو جمع کرنے والا افسر اپنی تجویز سے کارروائی کو رد کرسکتا ہے اور اوسی یا دوسرے اجلاس جنگی کی معرفت جدید تحقیقات کرنے کا حکم دے سکتا ہے۔

فرار کی تحقیقات کے بیان مین

دفعہ ۱۱۶۔ جرم فرار کی کسی تحقیقات مین ملزم مفروری یا غیر حاضر ہونے کا مجرم پایا جا سکتا ہے۔

پہلے سزائے یابی اور عام چال چلنکی شہادت کے بارہ مین

دفعہ ۱۱۷۔ اس ڈنڈ بدہی کے تحت کا کوئی شخص جب اجلاس جنگی سے کسی جنگی جرم کا مجرم ٹہرایا جاوے تب ایسی اجلاس جنگی کو ایسے شخص کی پہلی سزایابی کا حال دریافت کرنا شہادت لینا اور درج کاغذات کرنا چاہئے خواہ وہ

ਹੈ। ਯਾ ਕਿ ਉਤ ਪੁਰਖ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਤੇ ਜੰਗੀ ਦਾ
ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਆਮ ਚਾਲ ਚਲਨ ਪੁਛ ਕੇ ਲਿਖ-
ਇਸ ਦਫਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਹੋ-
ਵਗੀ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਯਾ ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾ-
ਬਾਂ ਦੇ ਨਕਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਯਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਲ
ਹੋ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪਰ ਕਿਸੀ ਅਫਸਰ ਦੀ ਦ-
ਸਤਖ਼ਤ ਦੀ ਲੋੜ ਸਾਬਤ ਕਰਨੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤ-
ਹਕੀਕਾਤ ਕਿਥੇ ਜਾਣੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਤਹਕੀਕਾਤ ਦੇ
ਪਹਿਲੇ ਇਸ ਵਕਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿ ਉਸਦੇ
ਪੂਰਬਲੇ ਦੰਡ ਯਾ ਚਾਲ ਚਲਨ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ-

ਸਭਾਸਦਾਂ ਦੀ ਰਾਇ
ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਹੈ-

੧੧੮ ਦਫਾ- ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਸਭਾਸਦ ਜੰਗੀ ਤਰ-
ਤੀਬ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਕੇ ਹਰ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਰਾਇ ਛੋਟੇ
ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣੇ ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰਨਗੇ-
ਜਿਸ ਜਗਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਤਲਬ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ
ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਿਵਾਇ ਹਰ ਇਕ ਨਿਰਣਾ ਬਹੁਤ ਰਾਇ ਦੀ ਅ-
ਨੁਸਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਜਗ-
ਤ ਫੈਸਲਾ ਯਾ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਮੇਂ ਰਾਇ ਦੀ ਸਮ
ਸਤੀ ਹੈ ਉਸ ਜਗਤ ਨਿਰਣਾ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਿਥੇ ਜਾ-
ਣੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ-
ਫੈਸਲਾ ਅਥਵਾ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਸ-
ਯਾਂ ਮੇਂ ਸਭਾਪਤਿ ਦੀ ਰਾਇ ਵਧ ਕਰ ਹੋਗੀ-

ਮਾਰ ਦੀ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਮੇਂ ਰਾਇ
ਦੀ ਅਧਿਕਤ ਆਵਸ਼ਕਤਾ ਦੇ
ਵਿਸ਼ੇ ਹੈ-

੧੧੯ ਦਫਾ- ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ

جنگی اجلاس کی معرفت ہو یا عدالت کے ذریعہ اور پہر
افسر سے نیچے درجہ والے ایسے شخص کے عام چال چلن کی نسبت
دریافت کرنا اور اونکو درج کرنا چاہئیے۔

اس دفعہ کے بموجب جو شہادت لیجاوے وہ یا تو زبانی
ہوگی یا جنگی اجلاس کی کتب کی نقول یا اوسکے مصدق خلاصون
کی شکل مین ہوگی اور ایسے مُصدق خلاصہ جات کے دستخط
کے ثابت کرنیکی ضرورت نہ ہوگی اور نہ ملزم کو مقدمہ کی
تحقیقات سے پہلے اوسکی پہلی سزایابی یا چال چلن کی نسبت
شہادت لینے کی اطلاع دینے کی ضرورت ہوگی۔

اہل مجلسون کی رائے کے بارہ مین

دفعہ ۱۱۸- اہل مجلس اجلاس جنگی ترتیب کو قائم رکہینگے
اور ہرامر مین اپنی رائین چہوٹے درجہ سے دنی شروع کرینگے۔
سوائے اس صُورت کے جہان منشاء قانون دوسری
طرح پر ہو ہرایک فیصلہ کثرت رائون کے بموجب دیا جاویگا۔
اور جہان فیصلہ یا حکم سزا کے بارہ مین رائین مساوی ہون اوس
جگہہ فیصلہ تحقیقات کئے جانے والے شخص کے حق مین دیا جاویگا
فیصلہ یا حکم سزائے کے سوائے اور امورات
مین صدر نشین اجلاس کی رائے بڑہکر ہوگی۔

حکم سزائے موت مین ضرورت کثرت رائے کے بارہ مین

دفعہ ۱۱۹- سری مہاراجہ صاحب بہادر دام ملکہ کے

حکم سے مقرر ہوئے ہوئے جرنیلی جنگی اجلاس کے سوائے
دوسرا کوئی جرنیلی جنگی اجلاس حکم سزائے موت اُسوقت
تک جاری نہین کر سکیگا جبتک کہ اجلاس کے افسرون مین سے
کم از کم دو تہائی اہل جلسون کی رائے یکسان نہو - یا جب
اجلاس مین سات افسر ہون تو اس مین سے پانچ افسر یا جب
پانچ افسر ہون تو اوس مین سے چار افسرون کی رائے
متفق نہو -

جرنیلی جنگی اجلاس جو سری مہاراجہ صاحب بہادر دام ملکہٗ
کے حکم سے مقرر ہوا ہو اجلاس کی کثرت رائیون کے ذریعہ
حکم سزائے موت جاری کر سکتا ہے -

فیصلہ یا حکم سزا کی نظر ثانی کے بارہ مین

دفعہ ۱۲۰ - کسی جنگی اجلاس کا فیصلہ یا حکم سزائے
کارروائیون کے فیصلہ کرنیوالے با اختیار افسر کے
حکم سے نظر ثانی کیا جا سکتا ہے -

لیکن کوئی فیصلہ یا حکم سزائے جنگی اجلاس کا ایکبار سے
زیادہ نظر ثانی نہین کیا جاویگا اور نہ نظر ثانی کیوقت
بجز سابقہ سزایابی یا چال چلن کی شہادت کے اور کوئی شہادت
لی جاویگی -

نظر ثانی کے وقت اجلاس مین وہی اور اوسیقدر
افسر ہونگے کہ جتنے پہلے فیصلہ کے وقت بیٹھے تھے تا وقتیکہ کوئی

ایسا افسر یا افسران کسی امر مجبوری کی وجہ سے غیر حاضر ہوں -

اگر اُن افسروں میں سے کوئی افسر بوجہ مجبوری غیر حاضر ہووے تو اوسکا باعث مثل میں باضابطہ لکھا جاویگا اور اجلاس نظر ثانی برابر کریگا - خواہ اوس اجلاس میں اسقدر تعداد افسروں کی نہ رہی ہو کہ جتنے اس ڈنڈ بدہی کے مُطابق رہنے واجب تھے -

عام طریق کارروائی کے بارہ میں

دفعہ ۱۲۱ - دفعہ ۱۰۶ سے ۱۱۹ تک کی دفعات میں مُندرج کارروائی کا جنگی اجلاس کی جُملہ تحقیقاتوں میں لحاظ رکھا جاویگا - بجز اس صُورت کے کہ جہاں دوسری طرح پر کوئی خاص حکم یا منشاء قانون ہو

گواہوں کی طلبی کے بارہ میں

دفعہ ۱۲۲ - جرنیلی جنگی اجلاس کی حالت میں سرکاری وکیل اور دوسرے اجلاس جنگی کی حالت میں تحقیقات کا حکم دینے والا افسر اپنے دستخطی سمن کے ذریعہ کسی شخص کو شہادت دینے یا نوشت پیش کرنیکو واسطے سمن میں تحریر شدہ وقت اور جگہہ پر اجلاس میں طلب کر سکتا ہے -

جنگی اختیار کے تحت کے گواہ کی حالت میں سمن اُس بیڑہ کے فی الواقعی کمان کرنے والے افسر کے پاس کہ جسکی وہ ماتحت ہے روانہ کئے جاوینگے اور ایسا افسر اُنکے بموجب

या जावे और सभा पुनरदृष्टि के बराबर करे चाहे उस सभा में अब उस दंडविधि के अनुसार नियत अफसर आवश्यक थे उतने न रह भी जावें—

सामान्य रूप से अर्थात्
साधारण कारवाई
के विषय में—

१२१ दफा— १०६ से ११९ तक के (सहित) दफों में दर्शित कारवाई यदि दूसरी तरह से विशेष रूप से आज्ञा या नियत न होवे तो जंगी सभा के द्वारा सब तहकीकातों में देखी जावेगी—

गवाहों के बुलाने में—

१२२ दफा— मुख्य जंगीसभा की अवस्था में सरकारी वकील और अन्य जंगीसभा की अवस्था में कारवाई करने वाला अफसर अपनी दिशाखी के सम्मन के द्वारा गवाही देने या कोई लेख पेश करने के वास्ते सम्मन में लिखित समय और स्थान पर सभा के समक्ष किसी पुरुष को बुला सकता है—

जंगी अधिकारी के द्वारा बुलाये जाने के योग्य गवाहों की अवस्था में सम्मन उस बेड़े के वास्तव में कमान करने वाले अफसर के पास भेजे जावेंगे कि जिस के आधीन वह हो और ऐसा अफसर उस के अनुसार उस के हाजिर कर देवेगा—

दूसरे गवाहों की अवस्था में सम्मन उस पु

ਜਿਸ ਅਫਸਰ ਕੇ ਪਾਸ ਭੇਜੇ ਜਾਵੇਂ ਗੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਵਹ ਗਵਾਹ ਰਹਤਾ ਯਾ ਵਸਤਾ ਹੈ ਔਰ ਵਹ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਉਸ ਪਰ ਅਪਨੀ ਕਿਰਿਯਾਈ ਕਰਕੇ ਉਸ ਕਾ ਅਮਲ ਉਸੀ ਤਰਹ ਕਰਾਵੇ ਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰਹ ਅਪਨੀ ਕਚਹਰੀ ਕੇ ਸੰਮਨ ਪਰ ਕਰਤਾ ਹੈ-

ਜਬ ਕਿਸੀ ਗਵਾਹ ਕੋ ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਕਾ ਅਖਤਿਯਾਰ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਦ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਅਵਸ਼੍ਯਕ ਹੋਤੀ ਹੈ ਤਬ ਯਹ ਬਾਤ ਸੰਮਨ ਮੇਂ ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਬਕ ਲਿਖ ਦੀ ਜਾਵੇ

ਸਭਾ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨੇ ਸੇ-

੧੨੩ ਦਫ਼ਾ- ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਬੁਲਾਯਾ ਗਯਾ ਗਵਾਹ ਯਾ ਔਰ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਪੁਰੁਸ਼ ਜੰਗੀ ਸਮਿਲ ਸਭਾ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਸਭਾ ਕਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰੇ ਯਾ ਜੋ ੫੬ ੫੭ ਯਾ ੫੮ ਦਫ਼ੋਂ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਅਪਰਾਧੋਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ਔਰ ਯਦਿ ਵਹ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਇਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਇਸ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਵਹ ਅਦਾਲਤ ਮੇਂ ਭੇਜਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਔਰ ਵਹ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਕੇ ਸਾਥ ਉਸੀ ਤਰਹ ਕਾ ਬਰਤਾਉ ਕਰੇ ਗੀ ਜੈਸਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਕਿਯੇ ਹੁਏ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦਸ਼ੇ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ-

ਗਵਾਹੋਂ ਕੇ ਹਕੂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੨੪ ਦਫ਼ਾ- ਪ੍ਰਤੇਕ ਗਵਾਹ ਜਿਸ ਸਭਾ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਬੁਲਾਯਾ ਗਯਾ ਹੈ ਉਸ ਸੰਮਿਲਿਕ

اونکی تعمیل کراویگا۔

دوسرے گواہون کی حالتین سمن پولیس افسر کے پاس روانہ کئے جاوینگے کہ جسکے علاقہ اختیار مین وہ ہے یا رہتا ہے اور ایسا پولیس افسر سمن کی اوسی طرح تعمیل کراویگا کہ گویا گواہ اوسی پولیس افسر کے کچہری مین طلب کیا گیا ہے۔

جب کسی گواہ کو اوسکی مقبوضہ کسی خاص نوشت کے پیش کرنیکا حکم ہو تب یہ بات سمن مین صراحت سے درج کی جاویگی۔

توہین اجلاس کے بارہ مین

دفعہ ۱۲۳۔ اگر کوئی حسب ضابطہ طلب شدہ گواہ یا کوئی اور دوسرا شخص روبروئے اجلاس جنگی کے توہین اجلاس کرے یا دفعات ۵۶-۵۷ یا ۵۸ مین بیان شدہ جرائم مین سے کوئی جرم کرے اور وہ اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت ہووے تو اوسکو انہی دفعات کی سزا دیجاویگی اور اگر اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت نہ ہووے تو وہ عدالت مین روانہ کیا جاویگا اور وہ عدالت اوس مجرم کے ساتھ اوسی طرح سے سلوک کریگی کہ گویا وہ جرم اوسی عدالت کے سامنے یا اوسکی نسبت کیا گیا ہے۔

گواہون کے استحقاق کے بارہ مین

دفعہ ۱۲۴۔ ہر ایک گواہ جس اجلاس کے سامنے

ਸਭਾ ਦੇ ਜਾਣੇ ਹਾਜਿਰ ਰਹਣ ਯਾ ਉਸ ਥੋਂ ਫਿਰ ਆਉ-
ਣ ਵੇਲੇ ਨੂੰ ਸਾਮਣ ਕਿਸੀ ਮੁਲਕ ਦੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਚ
ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੀ ਐਸੀ ਕਾ-
ਰਰਵਾਈ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਯਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਜੰਗੀ
ਸਭਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਨਾਲ ਛੁਟ ਸਕਦਾ ਹੈ-

ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਹਾਜਿਰ
ਰਹਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੨੫ ਦਫ਼ਾ- ਹਰੇਕ ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਣ ਵਾਲੇ ਕਮਾਂਡਰ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਬਿਨਾ ਦੋ ਅਫ਼ਸਰ ਹੋਰ ਰਹਤੇ ਹੈਂ-

ਹਰੇਕ ਹਾਲਤ ਮੇਂ ੧-੧ ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਹਾਜਿਰ ਰਹੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਜਦ ਕੋਈ ਯੋਗ ਅਫ਼ਸਰ ਉਸ ਕੰਮ ਦੇ ਲਿਯੇ ਨ ਮਿਲ ਸਕੇ ਤਦ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਣੇ ਵਾਲਾ ਅਫ਼ਸਰ ਯਾ ਉਸ ਸਭਾ ਮੇਂ ਠਹਰਾਏ ਹੋਏ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਇਕ ਅਫ਼ਸਰ ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ-

ਦੁਭਾਸ਼ੀਆ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਰਾਯ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ
ਐਸੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੨੬ ਦਫ਼ਾ- ਹਰੇਕ ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਰਵਾਈ ੧੨੫ ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਸਮੂਹ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਰਦੂ ਮੇਂ ਲਿਖੀ ਜਾਵੇਗੀ-

ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ
ਦੁਭਾਸ਼ੀਏ ਦੀ ਸੌਗੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੨੭ ਦਫ਼ਾ- ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਦੁਭਾ-

بلا یا گیا ہے اس جنگی اجلاس مین جانے حاضر رہنے یا اسسے واپس آنیکے وقت کسی ملکی کارروائی مین نظر بند نہین ہو گا- اور اگر کسی ایسی کارروائی مین نظر بند کیا گیا ہووے تو اس اجلاس جنگی کے حکم سے رہا ہو سکتا ہے-

مختصر اجلاس جنگی کا بیان

مختصر اجلاس جنگی مین موجود رہنیوالے شخصون کے بارہ مین

دفعہ ۱۲۵- ہر ایک مختصر اجلاس جنگی مین تحقیقات کرنیوالے کمان افسر کے سوائے دو افسر اور رہتے ہین-

ہر ایک حالتمین ایک ایک دوبھاشیہ مختصر اجلاس جنگی مین موجود رہیگا- لیکن جب کوئی لائق افسر اس کام کیواسطے نہ مل سکے تب تحقیقات کرنیوالا افسر یا اوس اجلاس مین مقرر شدہ افسرون مین سے کوئی ایک افسر دوبھاشیہ کا کام کریگا

دوبھاشیہ کسی بارہ مین رائے نہین دیویگا

ایسے اجلاس کی کارروائی کے بارہ مین

دفعہ ۱۲۶- ہر ایک مختصر اجلاس جنگی کی کارروائی دفعہ ۱۲۵ مین بیان شدہ کے مطابق تمام افسرون کے روبرو کی جاویگی- اور دوسرے اجلاس ہای جنگی کی طرح اردو مین تحریر کی جاوے گی-

تحقیقات کرنیوالے افسر اور دوبھاشیہ کی قسمون کے بارہ مین

دفعہ ۱۲۷- مختصر اجلاس جنگی مین دوبھاشیہ پہلی

ਇਨ੍ਹਾਂ ੧੦੮ ਦਫ਼ੇ ਵਿਚ ਬਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤਕ ਅਤੇ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਗਾ ਔਰ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ੧੦੯ ਦਫ਼ੇ ਵਿਚ ਬਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਣਯ ਕਰ ਦੇਗਾ ਉਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤਕ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਕਰੇਗਾ—

ਇਸ ਸਭਾ ਮੇਂ ਨਿਸਚਿਤ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਯਾ ਜਾਵੇਗਾ—

ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਮੇਂ—

੧੨੮ ਦਫ਼ਾ— ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਮੇਂ ਸਭ ਗਵਾਹੀ ੧੧੧ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਪਥ ਯਾ ਇਕਰਾਰ ਪਰ ਲੀ ਜਾਵੇਗੀ—

ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੇ ਦੰਡ ਪਾਨੇ ਕਾ ਹਾਲ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਚਾਲ ਚਲਨ ਕਾ ਹਾਲ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਅਪਣੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖੇ ਜਾਵੇਂਗੇ ਅਥਵਾ ੧੧੭ ਦਫ਼ੇ ਵਿਚ ਬਿਯਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਪ੍ਰਮਾਣ ਕੀਏ ਜਾਵੇਂਗੇ—

ਕਾਰਵਾਈ ਉਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕਰਨੇ
ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਭੇਜਨੇ ਮੇਂ—

੧੨੯ ਦਫ਼ਾ— ਹਰ ਇਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਸ ਮੇਂ ਬੇੜੇ ਕੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਜਹਾਜ਼ੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਯਾ ਸੈਨਾ ਕੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਕਰਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਜਹਾਜ਼ੀ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਧਾਰਨ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਬ ਉਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੈਨਾਪਤੀ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੁਚਨਾ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ—

ਪ੍ਰਤੀਯੇਕ ਸੰਖੇਪ ਜੰਗੀ ਸਭਾ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਬ ਬੰਦ ਕੀ ਜਾਤੀ ਹੈ ਤਬ ਉਸ ਪਰ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਔਰ

دفعہ ۱۰۸ مین بیان شدہ دستور کے مطابق اختیار رسمی جاری نہ ہو الفاظ تک اور تحقیقات کرنیوالا افسر اُس کے بعد دفعہ ۱۰۹ مین بیان شدہ دستور کے مطابق فیصلہ کرونگا ان الفاظ تک قسم یا اقرار کریگا۔

اس اجلاس مین مقرر شدہ افسر دنکو قسم یا اقرار نہین کرایا جاویگا۔

شہادت کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۲۸۔ مختصر اجلاس جنگی مین کل شہادت دفعہ ۱۱۱ کے دستور کے مطابق قسم یا اقرار پر لیجاویگی۔

مجرم کی پہلی سزایابی کا حال اور اوسکا عام چال چلن کمان افسر اپنی واقفیت کے بموجب تحریر کریگا یا دفعہ ۱۱۷ مین بیان شدہ دستور کے موافق تصدیق کریگا۔

مثل کی کارروائی پر دستخط کرنے
اور اُسکو روانہ کرنے کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۲۹۔ ہر ایک مُقدمہ کی کارروائی جس مین بیڑہ کا جنگی اجلاس یا عینانی کا جنگی اجلاس کسی ایسے جرم کی تحقیقات کرے کہ جو بیڑہ کے جنگی اجلاس کے معمولی اختیار مین نہین ہے اور کوچ کے وقت کیا گیا ہے سپہ سالار کی اطلاع کے واسطے بھیجی جاوے گی۔

ہر ایک مختصر اجلاس جنگی کی کارروائی جب بند کیجاتی ہے تب اوسپر کمان افسر اور تحقیقات مین موجود افسر دستخط

ਤਹਕੀਕਾਤ ਨੂੰ ਉਪਸਥਿਤ ਅਫਸਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਕਾਂ ਗ
ਲੌਰ ਦੇ ਕੁਮੰਡਰ ਦੀ ਤਰਫ ਅਥਵਾ ਕਮਾਨ ਦੇ ਅਫਸਰ
ਜਰਨੈਲ ਦੇ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਕੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਫਸਰ
ਅਥਵਾ ਸੈਨਾਪਤਿ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦੇ
ਦੀ ਘਟਨਾਓਂ ਪਰ ਮੂਲ ਭੂਤ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਸ ਤਹ-
ਕੀਕਾਤ ਦੇ ਨਤੀਜਾ ਕਰੇ ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੀ ਖਾਸ ਕਾਰਣਾਂ ਪਰ ਤਕੀ-

ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੂਰਟਾਂ ਜੰਗਾਜਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ
ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਦ ਉਸ ਪਰ ਸੰਪੂਰਣ ਸਭਾਸਦਾਂ ਦੀ
ਵਿਚਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਸ ਅਫਸਰ
ਦੀ ਆਗਯਾ ਸੇ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਭੇਜੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ—

੩ ਨੰ.— ਡੰਡਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ

ਜਨਰਲ ਜੰਗਾਜਿਕ ਸਭਾਓਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੩੦ ਦਫ਼ਾ—(ਅ)—ਜਨਰਲ ਜੰਗਾਜਿਕ ਸਭਾ ੭ ਸੇ
੨੨ ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਦਫ਼ਾਂ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ
ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹੀਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਸ
ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਧੀਨ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਮਾਰਨ ਅਥਵਾ ਉਮ-
ਰ ਭਰ ਤਕ ਯਾ ਉਤਨੇ ਸਮਯ ਤਕ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਕੀ ਸਜ਼ਾ
ਦੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ੫ ਵਰਸ ਸੇ ਕਮ
ਨ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਕੈਦ ਦੀ ਉਤਨੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ
ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ੧੪ ਵਰਸ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ
ਸਤ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਦੇ ਸਾਥ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਬਿਨਾ ਕਠਿਨ ਪ-
ਰਿਸ਼੍ਰਮ ਦੇ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਨਿਰਜਨ ਬੰਧਨ ਯਾ ਅਨਿਰਜਨ ਬੰਧਨ ਹੋਵੇ—

(ਬ) ਜਨਰਲ ਜੰਗਾਜਿਕ ਸਭਾ ਇਸ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ
੫੪ ੫੫ ਯਾ ੫੬ ਦਫ਼ਾਂ ਮੇਂ ਵਰਣਿਤ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ
ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪੂਰਵੋਕਤ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਉਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ੫੭
ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਕਹੀ ਹੂਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੀ ਕੁਮਾਰਗ ਆਚਰਣ—

کرینگے اور وہ بلا توقف ڈویزن یا کالم کے کمانیر جرنیل
کے پاس روانہ کی جاویگی اور اُس افسر یا سپہ سالار کو
اختیار ہے کہ مقدمہ کے اصلی واقعات پر نہ کہ محض کسی خاص
وجوہات پر تحقیقات کو مشتہر کرے۔

۳۔ سزاؤن کا بیان

جرنیلی جنگی اجلاس کے بارہ مین

دفعہ ۱۳۰۔ (الف) جرنیلی جنگی اجلاس ۷ سے ۳۲ تک
بجمیع ہر دو دفعات مین بیان شدہ کسی جرم کے واسطے اور صرف
اُنہی جرائم کے واسطے اوس کے اختیار کے ماتحت کسی شخص کو
سزائے موت یا عمر بھر تک یا اتنی عرصہ تک کی جلاوطنی کی سزا
دیسکتا ہے کہ جسکی میعاد پانچ سال سے کم نہ ہو یا قید کی اتنی
سزاء دیسکتا ہے کہ جسکی میعاد ۱۴ برس سے زیادہ نہ ہو خواہ وہ بامشقت ہو
یا بلا مشقت ہووے یا قید تنہائی ہووے یا بلا تنہائی ہووے۔

(ب) جرنیلی جنگی اجلاس اس ڈنڈ بہی کی دفعات ۵۴
۵۵ یا ۵۶ مین بیان شدہ کسی جرم کے واسطے شخص مذکورہ کو وہ
سزاء دیسکتا ہے کہ جو ان جرمون کے واسطے دفعہ ۵۷ مین بیان
کی گئی ہے اور کسی بدرویہ چال چلن کیواسطے وہ سزاء دیسکتا ہے
کہ جو دفعات ۱۳۶-۱۳۷ اور ۱۳۸ مین بیان شدہ جرائم کے
واسطے لکھی ہین۔

(پ) جرنیلی جنگی اجلاس سوا ایسکہ کوئی خاص سزاء بیان نہ

ہر دو صورت مین جنگی اجلاس کی کارروائی جیسی کہ لکھی گئی ہے [illegible] فاصلے مین اور بلا توقف اوس افسر کے پاس بھیجی جاوی ہے کہ جسکے حکم سے تحقیقات کی گئی ہے +

ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਦੇ ਦੰਡ ਦੇਣ ਜਾਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
੧੩੬ ੧੩੭ ਅਤੇ ੧੩੮ ਦਫ਼ਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਦੰਡ
ਕੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(ਅ) ਜੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਸਭਾ ਜਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕ-
ਦਿਸ਼ਾਸ ਸਜਾ ਦੇਣੀ ਲਿਖੀ ਹੈ ਉਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅਥਵਾ
ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਕਿਸੀ ਦਿਸ਼ਾਸ ਸਜਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ
ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਉਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕਿਸੀ ਜੁ-
ਰਮ ਦੇ ੧੩੧ ੧੩੨ ੧੩੩ ੧੩੫ ੧੩੭ ਅਤੇ ੧੩੮ ਦਫ਼ਿਆਂ
ਦੇ ਸਜਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ-

(ਗ) ਜੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਸਭਾ ਦੇ ਬਿਨਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸ-
ਭਾ ਸਜ਼ਾ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਯਾ ਦੇਸ ਨਿਕਾਲੇ ਦੀ ਅਧਿਕ ਇੱਕ
ਕੀ ਸਜਾ ਦੇਣੀ ਨਾ ਸਕਦੀ-

ਜੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਸਭਾ ਕਿਸੀ ਅਫਸਰ ਦੇ ਨੌਕਰੀ
ਤੇ ਦਿਸਕਿਤ ਹੋਣੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਨਿਯਤ ਸਮਯ ਤਕ ਅਹੁਦੇ
ਤਲਬ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਸਜਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਥਵਾ
ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਫ਼ਹਿਰਿਸਤ ਨੂੰ ਇਕ ਯਾ ਕੇ ਅਧਿਕ
ਤਕ ਨੀਵੇਂ ਉਤਾਰਨੇ ਦੀ ਸਜਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ-

ਜੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਸਭਾ ਦੇ ਬਿਨਾ ਦੂਸਰੀ ਕਿਸੀ
ਸਭਾ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ-

ਜੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਯਾ ਕਿਲੇ
ਦੇ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਸਭਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੩੧ ਦਫ਼ਾ-ਜੁੱਧ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ਯਾ ਕਿਲਿਕ ਸੰਗ੍ਰ-
ਹਿ ਸਭਾ ਹਕੀਮ ਯਾ ਸ਼ਫਾਖਾਨੇ ਦੇ ਨਾਇਬ ਦੇ ਨੌਕਰੀ
ਤੇ ਦਿਸਕਿਤ ਕਰਨੇ ਦੀ ਸਜਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਅਹੁ
ਦੇ ਤਲਬ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਸਜਾ ਕਿਸੀ ਨਿਯਤ ਸ-
ਮਯ ਤਕ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਥਵਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ
ਨੀਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ... ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ

کی گئی ہو یا علاوہ کسی خاص مقررہ سزاء کے کہ جسکا اختیار دیا گیا
ہو ہر مجرم کو دفعات ۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۵-۱۳۷-۱۳۸ کی
مجوزہ سزا دیسکتا ہے -

(ت) جرنیلی جنگی اجلاس کے سوائے اور کوئی جنگی اجلاس سزائے
موت جلاوطنی یا ایکسال سے زیادہ قید کی سزا نہین دیسکتا ہے

جرنیلی جنگی اجلاس کسی افسر کو نوکری سے برخاست کئے جانے
یا کسی مقررہ وقت تک عہدہ طلب اور بہتہ کی ضبطی کی سزا دیسکتا ہے
یا اوسکے عہدہ کی فہرست مین ایک یا زیادہ نمبر تک نیچے کرنے کی
سزاء دے سکتا ہے

جرنیلی جنگی اجلاس کے سوائے دوسرے کسی جنگی اجلاس کو افسر
کی تحقیقات کرنے اور سزاء دینے کا اختیار نہین ہے -

جرنیلی ضلع یا قلعہ کے اجلاس جنگی کے بارہ مین

دفعہ ۱۳۱- جرنیلی ضلع یا قلعہ کا جنگی اجلاس حکیم شفاخانہ
کے نائب کو نوکری سے برخاست کرنیکی سزا دیسکتا ہے یا عہدہ
طلب اور بہتہ کی ضبطی کی سزاء کسی مقررہ وقت تک دیسکتا ہے
یا اپنے محکمہ مین نیچے درجہ مین کم کرنیکی سزا دیسکتا ہے یا اوسکے عہدہ
کی فہرست مین ایک یا زیادہ نمبر تک نیچے کرنیکی سزاء دیسکتا ہے -

ضلع یا قلعہ کے اجلاس جنگی سے نیچے کے کسی اجلاس جنگی کو
کسی حکیم یا شفاخانہ کے نائب کی تحقیقات کرنے یا سزا دینے کا
اختیار نہین ہے -

ਜੂਈ ਹੈ ਪਰ ਅਧਦ ਅਧਿਕ ਜਲ ਤੀਜ ਕਰਤੇ ਕੀ
ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ-

ਅੰਕੁਲਿਕ ਯਾ ਫ਼ੌਜਿਕ ਜੰਗ੍ਯਾਜਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਜਿਦ
ਧ ਸੋਰ ਕੇ ਉ ਕੈਦੀ ਜੰਗ੍ਯਾਜਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਕਿਸੀ ਤਰੀਜ
ਯਾ ਸਟੁਆਤੇ ਕੇ ਸਤ੍ਯਧਰ ਕੀ ਤਤਕੀ ਕਾਤ ਕਰਤੇ ਯਾ
ਕਸ਼੍ਰੋ ਫੇਤ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਤੀ ਹੈ-

ਜਿਅੜੀ ਕੇਲ ਸੌ ਹੈ ਕਰਤੇ ਦਿਸਰੀਤ ਕਰਤੇ
ਫੇੜਿਕ ਕਸ਼੍ਰੋ ਸੋਰ ਕੈਦ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਹੈ-

੧੩੨ ਦਫ਼ਾ- ਹੰਦੂੜ ਜੰਗ੍ਯਾਜਿਕ ਸਭਾ ਅਫ਼ਸਰ
ਕਾਰੈ ਜਿਅੜੀ ਕਰਤੇ ਯਾ ਓਸ ਕੇ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਸੂਚੀ ਸੇ
ਪਰ ਅਧਦ ਅਧਿਕ ਜਲ ਤੀਜ ਕਰਤੇ ਕੀ ਕਸ਼੍ਰੋਕ
ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ-

ਅਧਦ ਓਸ ਕਸ਼੍ਰੋ ਦਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ
ਅਫ਼ਸਰ ਸੇ ਨੀਚੇ ਕੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਦਿਸ-
ਜਿਤ ਕਰਤੇ ਕੀ ਅਧਦ ਫੇੜਿਕ ਕਸ਼੍ਰੋ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸ-
ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ੫੦ ਬੇਤ ਸੇ ਅਧਿਕ ਤ ਹੋਵੇ ਅਧਦ ਕ-
ਠਿਤ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਯਾ ਬਿਨਾ ਸੋਰ ਹੰਸਾਦ ਪਰਤ ਯਾ
ਅਕੇਲ ਬੰਧਨ ਰੂਪ ਕੈਦ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਓਤਤੇ ਸਮਯ ਕੇ ਦਫ਼ਤੇ
ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਕਾ ਵਰ੍ਣਤ ਆਗੇ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ-

ਕੈਦ ਕੀ ਮਿਯਾਦ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਹੈ-

੧੩੩ ਦਫ਼ਾ- ੨੪ ਔਰ ੫੭ ਦਫ਼ੇਂ ਮੇਂ ਲਿਖਿਤ ਅਵਸ੍ਥਾ
ਓਂ ਕੇ ਸਿਵਾਯ ਓਸ ਕਸ਼੍ਰੋ ਦਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਜੰਗ੍ਯਾ-
ਜਿਕ ਸਭਾਓਂ ਕੇ ਕ੍ਰਾਰ ਕੀ ਗਈ ਦਲੀ ਕੈਦ ਕੀ ਮਿਯਾ-
ਦ ਜੁਮਲ ਜੰਗ੍ਯਾਜਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਪਰ ਵਰ੍ਸ਼ ਅੰਕੁ-
ਲਿਕ ਯਾ ਫ਼ੌਜਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ੬ ਮਹੀਨੇ ਔਰ
ਸਮੂਹਪਲਟਨ ਯਾ ਤੈਨਾਤ ਅੰਕੁ ਜੰਗ੍ਯਾਜਿਕ ਸਭਾ ਕੇ ਵਾ-
ਸਤੇ ੩ ਮਹੀਨੇ ਹੈ ਚਾਹੇ ਯਹ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਯਾ

سپاہی کے درجہ مین کرنے برخاست کرنے سزائے بدنی
اور قید کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۳۲- ہر جنگی اجلاس عہدہ دار کو سپاہی کے درجہ
مین کرنے یا اوس کے عہدہ کی فہرست مین ایک یا زیادہ نمبر نیچے
کر دینیکی سزائے دیسکتا ہے۔

یا اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت افسر کے عہدہ سے نیچے کے کسی
شخص کو نوکری سے برخاست کرنیکی سزائے دیسکتا ہے یا سزائے
بدنی کی سزا دیسکتا ہے جسکی تعداد ۵۰ تازیانہ سے زیادہ نہ ہووے
یا قید بامشقت یا بلا مشقت اور قید تنہائی یا بلا تنہائی کی سزائے
اتنے عرصہ کیواسطے دیسکتا ہے کہ جسکا بیان آگے کیا جاتا ہے۔

قید کی میعاد کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۳۳- دفعات ۲۴ اور ۵۷ مین بیان شدہ حالتوں
کے سوائے اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت کسی جنگی اجلاس کی تجویز قید کی
میعاد جرنیلی جنگی اجلاس کے واسطے ایک برس۔ ضلع یا قلعہ کے اجلاس
کے واسطے چھہ ماہ اور پلٹن یا تعیناتی کے جنگی اجلاس کے واسطے
تین ماہ کی ہوگی خواہ یہ بامشقت یا بلا مشقت ہو اور قید تنہائی
یا بلا تنہائی ہو۔

قید تنہائی کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۳۴- کوئی شخص جسکی نسبت ایسی سزائے قید کا
کوئی حکم ہوا ہو یا ایک یا زیادہ حکم سزائے ہوا ہو قید تنہائی مین

ਵਿਚ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ੍ਰਮ ਨ ਹੋਵੇ ਔਰ ਸੰਗ ਕੈਦਤ ਦਾ ਸਮੇਂਗ
ਕੈਦਤ ਤੁਲ ਹੋਵੇ

ਸਮੇਂਗ ਕੈਦਤ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੩੪ ਦਫ਼ਾ– ਜੇ ਪੁਰਸ਼ ਓਤ ਕੰਮ੍ਹਲ ਸੇ ਜੇ ਸੇ ਕਿ-
ਸੀ ਪਦ ਦਾ ਪਦ ਦਾ ਅਧਿਕ ਕੰਮ੍ਹਲ ਸੇ ਕੇ ਅਤ ਤੋਂ
ਵਤ ਪਦ ਵਸ਼ੇ ਮੇਂ ਖਰ ਕਿਤ ਸੇ ਅਧਿਕ ਦਾ ਪਦ ਵਾਰ ੭
ਕਿਤ ਸੇ ਅਧਿਕ ਸਮੇਂਗ ਕੈਦਤ ਮੇਂ ਤਤੀ ਰਕ੍ਹੇ ਜਾਵੇਗਾ ੮
ਔਰ ਸਮੇਂਗ ਕੈਦਤ ਕੇ ਸਮਯੋਂ ਕੇ ਬੀਚ ਕਮ ਸੇ ਕਮ ਸਮੇਂਗ ਕੈਦ
ਤਤ ਕੇ ਸਮਯ ਕੇ ਵਰਾਬਰ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਕੈਦ ਕਾ ਸਮਯਾਂ ਰ
ਕ੍ਖਾ ਜਾਵੇਗਾ–

ਸਿਪਾਹੀ ਕੇ ਦਰਜੇ ਮੇਂ ਕਰਨੇ ਮੇਂ

੧੩੫ ਦਫ਼ਾ– ਕੋਈ ਓਹਦੇਦਾਰ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਇਜ
ਲਾਸ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਪਹਿਲੇ ਸਿਪਾਹੀ ਕੇ ਦਰਜੇ ਮੇਂ ਉਤਾਰਨੇ ਕੀ
ਸਜ਼ਾ ਪਾਏ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਸ਼ਰੀਰਕ ਸਜ਼ਾ
ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਤਾ–

ਤਲਬ ਔਰ ਪਿਨਸ਼ਨ ਕੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੩੬ ਦਫ਼ਾ– ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਕਾਰਣ ਅਪ
ਰਾਧੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਨੇ ਪਰ ਜ਼ਿਲੇ ਯਾ ਕਿਲੇ ਕਾ ਜੰਗੀ ੮
ਇਜਲਾਸ ਅਪਰਾਧੀ ਕੋ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਕਿਸੀ ਔਰ
ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਸਾਥ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਭੀ ਦੇ ਸਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕ ਤਲਬ ਅਧਿਕਾਰ
ਸਚਾਲਨ ਕੀ ਤਲਬ ਔਰ ਨੌਕਰੀ ਛੋੜਨੇ ਪਰ ਪਿਨਸ਼ਨ ਕੇ ੮
ਲਾਭ ਕੇ ਉਸ ਕੋ ਵੰਚਿਤ ਕੀਆ ਜਾਵੇ ਯਾ ਉਸ ਕੀ ਨੌਕਰੀ ਕੀ ਪੁਰਾਣੀ
ਸੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਨੌਕਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੋਣ ਸੇ ਉਸ ਕੋ ਮਿ-
ਲਨੀ ਚਾਹੀਏ ਕੇ ਸਮਯ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋ
ਸਕਤਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਯਹ ਭੀ ਆਗ੍ਯਾ ਦੇ ਸਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ
ਕੋ ਐਸੇ ਸਬ ਲਾਭੋਂ ਸੇ ਵੰਚਿਤ ਕਰ ਦੀਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਪਿਛਲੀ
ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਹੋਂ ਯਾ ਆਗੇ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ

ایکسال کے اندر ۸۴ دن سے زیادہ یا ایکدفعہ ساٹھ دن سے زیادہ
نہین رکھا جاویگا - اور قید تنہائی کی مدتون کے درمیان معمولی قید
کی مدت بھی اوسقدر ہوگی کہ جو کم سے کم قید تنہائی کی مدت کے برابر ہو

سپاہی کے درجہ مین کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۳۵ - کوئی عُہدہ دار کسی اجلاس جنگی سے بجز اسبات
کے کہ پہلے اوسکو سپاہی کے درجہ مین اوتارنیکی سزا نہ دی جاوے
قید یا سزاء بدنی نہین پا سکتا ہے -

طلب اور پنشن کی ضبطی کے بارہ مین

دفعہ ۱۳۶ - کسی بد رویہ کے مجرم قرار دیئے جانے پر
جرنیلی ضلع یا قلعہ کا جنگی اجلاس مجرم کو علاوہ کسی اور سزاء کے
جسکو دینے کا اوسی اختیار حاصل ہے یہ سزائے دیسکتا ہے کہ
اوسکو زائد تنخواہ کے فائدہ سے نیک چال چلن کی تنخواہ یا ملازمت
سے علیحدہ ہونے پر حقوق پنشن کے فائدہ سے محروم کیا جاوے
جسکا وہ قدامت خدمت یا قسم نوکری کے لحاظ سے مستحق ہوتا
یا یہ بھی حکم دیسکتا ہے کہ اسکو ایسے جملہ فوائد سے قطعاً محروم
کیا جاوے کہ جو اوسکو سابقہ ملازمت سے حاصل ہوئے ہون یا آئندہ
نوکری سے حاصل ہون -

بقیہ طلب کی ضبطی کے بارہ مین

دفعہ ۱۳۷ - کسی بد رویہ کے مجرم قرار پانے پر اگر ملزم
کی نسبت نوکری سے برخاست ہونیکا حکم سزائے ہو یا اگر اوسکا

ਉਤੇ ਦਰਜ ਹੈ-

ਨੌਕਰੀ ਬਰਖ਼ਾਸਤੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੩੭ ਦਫ਼ਾ- ਕਿਸੀ ਅਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਠਿਤ ਕਰਮ ਕਾ ਅਪਰਾਧੀ ਸਿਧ ਹੋਤੇ ਪਰ ਯਦਿ ਅਪਰਾਧੀ ਕੋ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਵਿਸਰਜਿਤ ਹੋਨੇ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਹੋ ਜਾ ਯਦਿ ਉਸ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ੧੫੪ ਵਾ ੧੫੬ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸਰਜਿਤ ਕੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹੋ ਤੋ ਉਸ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਬਰਖ਼ਾਸਤੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਔਰ ਭੱਤੇ ਕੀ ਜੋ ਕਿ ਬਾਕੀ ਅਦੇਯਾਂਸ਼ ਪਰ ਵਿਸਰਜਿਤ ਕੇ ਸਮਯ ਉਸਕਾ ਤਕ ਹੈ ਉਸ ਕੀ ਅਥਵਾ ਉਸ ਕੇ ਧਨ ਸੰਪਦਾ ਕੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕੇ ਦੰਡ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਕੀ ਜਾਏਗੀ ਕਿ ਜਿਤਨਾ ਉਸ ਕੇ ਅਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਠਿਤ ਕਰਮ ਸੇ ਉਤਪੰਨ ਹਾਨਿ ਵਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਹੋਤਾ ਹੈ-

ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਵਿਸਰਜਿਤ ਅਥਵਾ ੧੫੬ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਵਿਸਰਜਿਤ ਸੰਯੁਕਤ ਆਗ੍ਯਾ ਕੇ ਅਥ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਿਯੇ ਜਾਨੇ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਕਿਸੀ ਜੁਰਮ ਕੀ ਨੌਕਰੀ ਬਰਖ਼ਾਸਤੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਔਰ ਭੱਤੇ ਅਥਵਾ ਧਨ ਦੂਸਰੇ ਅਦੇਯਾਂਸ਼ ਕ੍ਰਯ ਕੀ ਜ਼ਬਤੀ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਦੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਕੇ ਵਿਸਰਜਿਤ ਕੇ ਸਮਯ ਉਸ ਕੇ ਮਿਲਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਥਵਾ ਉਸ ਕਾ ਉਤਨਾ ਅੰਸ਼ ਕੇਵਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨੇ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਦੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਤਨੇ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਦੁਰਾਚਾਰ ਕੇ ਕਾਰਣ ਉਤਪੰਨ ਹੁਈ ਹਾਨਿ ਅਥਵਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇ-

ਤਨਖ਼ਾਹ ਕੀ ਕਾਟ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੩੮ ਦਫ਼ਾ- ਜਿਸ ਅਪ੍ਰਤਿਸ਼੍ਠਿਤ ਕਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਅਪਰਾਧੀ ਜੁਰਮੋਂ ਕਾ ਵਿਸਰਜਿਤ ਉਸ ਤਰਹ ਸੇ ਅਗਾਊ ਅਥਵਾ ਪੂਰਵੋਕ੍ਤ ਕੀ ਤਰਹ ਸੰਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਉਸ ਕੇ ਅਤਿਰਿਕਤ ਆਗ੍ਯਾ ਕੇ ਅਥ ਸਭਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ੧੩੯ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਵਿਧਾਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਕ ਤਨਖ਼ਾਹ ਕੀ ਕਾਟ ਕੀ ਆਗ੍ਯਾ ਕੀ ਜਾ ਸਕ

حکم سزائے بموجب منشاء دفعات ۱۵۴ یا ۱۵۶ اوسکی برخاستگی پر بھی مشتمل ہو تو اوسکو تنخواہ اور بہتہ کی کسی بقایا کی ضبطی یا کسی دوسرے سرکاری روپیہ کی ضبطی کی سزا ہو سکتی ہے جو بروقت اوسکی برخاستگی کے اوسکو ملنا واجب ہوئے یا اوس کے کچہہ حصہ کے ضبطی کی سزائے دی جاوے گی کہ جو ثبوت شدہ زیان یا نقصان کے پورا کرنیکیواسطے ضروری ہو اور جو اسکے بدرویہ چال چلن سے ہوا ہو۔

ہر اجلاس جنگی علاوہ برخاستگی یا کسی اور سزائے کے جسکے روسے حسب دفعہ ۱۵۶ اوسکی برخاستگی بھی عمل مین آسکتی ہو ہر شخص کو جسے اوسکی تحقیقات کرنیکا اختیار ہے یہ سزا بھی دیسکتا ہے کہ اوسکو تنخواہ یا بہتہ کے بقایا یا کسی دوسرے سرکاری روپیہ کے حق سے جو اوسکو بروقت اوسکی برخاستگی کے ملنا واجب ہوئے محروم کیا جاوے یا اوسکے کچہہ حصہ سے محروم کیا جاوے کہ جو اوس زیان یا نقصان کے پورا کرنیکیواسطے ضروری معلوم ہو اور جو یہ ثابت ہو جاوے کہ اسکے بدرویہ چال چلن سے ہوا ہے۔

تنخواہ کی کاٹ کے بارہ مین

دفعہ ۱۳۸- جرم بدرویہ کے ہر ایک مجرم کو جسکی نوکری سے برخاستگی کی سزا کا حکم اسطرح سے نہین دیا گیا یا بطور متذکرہ بالا سزا کے حکم مین برخاستگی شامل نہ ہو کسی دوسری سزا کے علاوہ اجلاس جنگی سے طلب کی کاٹ کی سزا دیجاویگی جسکی تعداد دفعہ ۱۳۹ کے مطابق اوس قدر ہو سکتی ہے جس سے ایسے چلن سے پیدا ہوا ہو ہرج یا نقصان

ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਤੇ ਜੋ ਉਸ ਚਾਲ ਚਲਨ ਸੇ ਉਤਪਨ ਹੋਯਾ ਹੋ ਕਿ ਹਰਜ ਯਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ -

ਔਰ ਹਰ ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਸਿਵਾਇ ਬਰਖ਼ਾਸਤਗੀ ਕੇ ਕਿਸੀ ਐਸੀ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਸਾਥ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੀ ਤਲਬ ਕੀ ਕਾਟ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਤੇ ਜੋ ਉਸ ਕੇ ਕੁਚਾਲ ਚਲਨ ਸੇ ਉਤਪਨ ਹੋਯਾ ਹਾਨਿ ਯਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵੇ -

ਤਲਬ ਕੀ ਕਾਟ ਕੇ ਗਿਣਤੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੩੯ ਦਫ਼ਾ - ਏਕ ਅਥਵਾ ਏਕ ਸੇ ਅਧਿਕ ਸਜ਼ਾ ਭੋਗੀ ਕੋ ੧੩੮ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਲਬ ਕੀ ਕਾਟ ਕੀ ਇਤਨੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾ ਹਿਸਾਬ ਅਫ਼ਸਰ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਮਾਹਵਾਰੀ ਤਲਬ ਯਾ ਭੱਤੇ ਕੇ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਅਥਵਾ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖੋਂ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਆਧੀ ਸੇ ਅਧਿਕ ਹੋਵੇ ਔਰ ਇਤਨਾ ਭੀ ਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜੋ ਏਕ ਸਾਲ ਸੇ ਅਧਿਕ ਦਰਜ ਹੋਵੇ -

ਅਪਰਾਧੀ ਸਜ਼ਾ ਭੋਗੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਯਾ ਕੈਦ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੪੦ ਦਫ਼ਾ - ਜਬ ਕਭੀ ਕੋਈ ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਕਿਸੀ ਐਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਯਾ ਕੈਦ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਕਿਸੀ ਨਿਯਤ ਸਮਯ ਤਕ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਯਾ ਕੈਦ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਭੋਗ ਰਹਾ ਹੈ ਤਬ ਤੋ ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਯਹ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ ਕਿ ਯਹ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਯਾ ਕੈਦ ਪਹਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਕੀ ਸਮਾਪਤਿ ਕੇ ਪੀਛੇ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇ ਚਾਹੇ ਉਸ ਸੇ ਕੈਦ ਕੀ ਮਿਆਦ ਉਸ ਮਿਆਦ ਸੇ ਵਧ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਤਨੀ ਐਸੀ ਜੰਗੀ ਇਜਲਾਸ ਕੋ ਇਸ ਸਜ਼ਾ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ -

ਮਰਣ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੪੧ ਦਫ਼ਾ - ਮਰਣ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਦੇਨੇ ਕੇ ਸਮਯ

پورا ہو جاوے -

اور ہر اجلاس جنگی علاوہ برخاستگی یا ایسی سزا کے جسمین برخاستگی شامل نہو کسی متذکرہ بالا شخص کو باستقدار تنخواہ کی کاٹ کی سزا دیسکتا ہے کہ جس سے ایسے بدچلنی سے پیدا ہوا ہوا ہرج یا نقصان پورا ہو جاوے -

تنخواہ کی کاٹ کی تعداد کے بارہ مین

دفعہ ۱۳۹ - ایک یا ایک سے زیادہ سزا یاب شخص کو مطابق دفعہ ۱۳۸ طلب کی کاٹکی باستقدار سزا نہین دیجاویگی جسکی تعداد افسر کی حالت مین ماہواری تنخواہ یا بھتہ کی دو تہائی سے زیادہ نہ ہو یا دوسرے شخصکی حالت مین نصف سے زیادہ نہ ہو اور ایکسال سے زیادہ بھی نہ ہو -

سزا یاب شخص کو دوسری جلا وطنی یا قید کی سزا دینیکے بارہ مین

دفعہ ۱۴۰ - جب کبھی کوئی اجلاس جنگی کسی ایسے مجرم شخص کو جلا وطنی یا قید کی سزا دیتا ہے کہ جو پہلے بھی کسی مقررہ میعاد تک جلا وطنی یا قید کی سزا برداشت کر رہا ہے تب وہ اجلاس جنگی یہ حکم دیوے کہ یہ جلا وطنی یا قید اول سزا کے اختتام کے بعد شروع ہووے خواہ اوسکی میعاد اوس میعاد سے بڑھ جاوے کہ جتنے تک ایسے اجلاس جنگی کو اس ڈنڈ بدہی کے رو سے دینے کا اختیار ہے -

سزا موت کی صورت کے بارہ مین

دفعہ ۱۴۱ - سزا موت کے دینے کے وقت جرنیلی اجلاس جنگی اپنی تجویز سے یہ حکم دیسکتا ہے کہ مجرم پھانسی دیا جاوے یا گولی سے مارا جاوے -

۴۔ حکم سزا کی منظوری اور ردوبدل کا بیان۔

حکم سزا اون کے منظور کرنے یا تجویز دیگر کے بارہ مین

دفعہ ۱۴۲۔ مختصر اجلاس جنگی مقدمہ کے سوائے ہر اجلاس جنگی کے فیصلہ یا حکم سزا کا عمل درآمد تب تک نہین کیا جاویگا کہ جبتک مندرجہ ذیل اشخاص کی معرفت منظوری یا دیگر تجویز نہ کیجاوے

(الف) اپنے ماتحت کسی شخص کی تحقیقات کیواسطے کسی اجلاس جنگی کے مقدمہ مین سپہ سالار کے معرفت۔ یا

(ب) اپنے ماتحت کسی شخص کی تحقیقات کیواسطے کسی اجلاس جنگی کی حالت مین۔ کسی ایسے افسر کی معرفت کہ جسکو سپہ سالار کے پروانہ کے ذریعہ اسبارہ مین اختیار ہے۔ لیکن پروانہ مین جو کچھ ممانعت ہووے اوسکا پابند ہوگا۔ یا

(پ) اپنے ماتحت کسی شخص کی تحقیقات کیواسطے کسی اجلاس جنگی کی حالتین۔ کسی ایسے فی الواقعی کمان کرنیوالے افسر کے معرفت کہ جسکو سری مہاراجہ صاحب بہادر جی دام اقبالہ کے حکم سے اختیار ہے +

(ت) اپنی حدود کے باہر مقرر شدہ تعیناتی اجلاس جنگی کے مقدمہ مین اجلاس جنگی کے مقرر کرنیوالے افسر کی معرفت۔ لیکن اگر اس اجلاس جنگی کا حکم سزا ضلع یا قلعہ کے اجلاس جنگی کے حکم سزا سے بڑہکر نہ ہووے۔ تو جس فوج کے ساتھ وہ مجرم کام کرتا ہے اوسکا کمان افسر صرف اوس حکم سزا کو منظور تخفیف تبدیل یا رد کرسکتا ہے

[illegible]

ਗੁੱਛ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਮੈਂ —— ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰ ਅਪਨੇ ਅਧਿ ਓਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਯਾ ਨੌ ਮਿਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੈਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਤੋਪ ਯਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਣ ਯਾ ਉਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਨਫਰੀ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੰਜ਼ੂਰ ਕਰਨੇ ਦਾ ਕਰਨੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਰਖਿ ਦਾ ਸਕਤਾ ਹੈ।

(ਘ) ਅਪਨੇ ਮਾਤਹਿਤ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਗੁੱਛ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਮੈਂ —— ਐਸੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰ—

(ਙ) ਜਿਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਅੰਕ ਮੈਂ ਤੀਨ ਕਲ ਯਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੋਤੀ ਹੈਂ ਯਾ ਉਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਫਰੀ ਹੋਤੀ ਹੈ ਉਸ ਜਗਤ ਅਪਨੀ ਕਮਾਨ ਦੇ ਮਾਤਹਿਤ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਦੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਗੁੱਛ ਯਾ ਅਪਨ ਵਿਚ ਅੰਕ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਮੈਂ —— ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰ—

(ਚ) ਪਰੰਤੂ ਜਦ ਕੋਈ ਐਸੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਉਸ ਤੈਨਾਤੀ ਮੈਂ ਨਿਯਤ ਹੋਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮੈਂ ਤੀਨ ਕਲ ਯਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀਆਂ ਯਾ ਉਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਫਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਤਬ ਉਸ ਦੀ ਦੰਡ ਆਗਿਆ ਮੰਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਕੈਦੀ ਦੇ ਗੁੱਛ ਦੇ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਅਥਵਾ ਗੁੱਛ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਭੇਜਨ ਦੀ ਜਾਵੇਗੀ ਔਰ ਉਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਵਹ ਐਸੀ ਦੰਡ ਆਗਿਆ ਦੀ ਇਸ ਤਰਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿ ਮਾਨੋ ਤਹਕੀਕਾਤ ਉਸੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸੇ ਹੋਈ ਹੈ—

(ث) اپنے ماتحت کسی شخص کی تحقیقات کیواسطے بیڑہ کے اجلاس جنگی کے مقدمہ مین۔ ایسے اجلاس جنگی کو مقرر کرنیوالے افسر کی معرفت

(ج) اپنے ماتحت کسی شخص کی تحقیقات کیواسطے بیڑہ یا اوس تعیناتی کے جنگی اجلاس کے مقدمہ مین کہ جسمین تین ترپ یا کمپنیان ہون یا اوسکے برابر نفری ہو کمان افسر کی معرفت +

(چ) لیکن جب کوئی ایسا اجلاس جنگی اوس تعیناتی مین مقرر ہوتا ہی کہ جسمین تین ترپ یا کمپنیان نہین ہوتین یا اونکی برابر نفری نہین ہوتی تب یہ حکم سزا منظوری کیواسطے اوس قیدی کے بیڑہ کے کمان افسر کے پاس یا ایک بیڑہ کے برابر کی کمان کرنیوالے نزدیک کے بڑے افسر کے پاس روانہ کیا جاویگا اور اوس افسر کو اختیار ہے کہ وہ ایسے حکم سزا کی اسطرح تجویز کر دیوے کہ گویا تحققات اوسی کے حکم سے ہوئی ہے۔

لیکن یہ بات یاد رکھنی چاہئے کہ اپنی حد کے باہر یا جنگ کے وقت یا جس جگہہ جلد تر تحقیقات ضروری ہونیکے باعث نوکری مین ہرج ہونیکے بغیر ایسے بیڑہ کے یا دوسرے بڑے کمان افسر کے پاس عرضی نہین ہو سکتی اوس حالت مین کسی تعیناتی کا کمان افسر اپنے حکم سے مقرر کئے ہوئے کسی تعیناتی کے اجلاس جنگی کے حکم سزا کی تجویز کر سکتا ہے اور عمل مین لا سکتا ہے۔

(ح) سپہ سالار یا اس دفعہ کے فقرہ الف ب پ ت ٹ ج اور چ مین بیان شدہ افسر اس ڈنڈ بدہی کے مطابق اور اگر کوئی پروانہ ملا ہو تو اوسمین کی ممانعتون کے روسے کہ جسسے اوس افسر کو

[illegible]

[illegible]

(ग) [illegible]

[illegible]

१४३ दफ़ा — [illegible]

اسباب کا اختیار ہے (وہ اگر کوئی ہووے تو) کسی حکم سزا کو کم کرسکتا بدل سکتا یا رد کرسکتا ہے کہ جسکو عمل مین لانیکیواسطے اوسکی منظوری ضروری ہوتی ہے۔

سزا موت کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۴۳ - جب کسی جرنیلی اجلاس جنگی سے سزائے موت کے واسطے حکم دیا جاتا ہے تب ایسے اختیار والا افسر اون دفعات کے روسے ایسے حکم سزائے کو منظور کرے - اور اوسکا عمل درآمد کرنیکا حکم دیوے یا اوس کے عوض مجرم کو عمر بھر یا اتنے عرصہ تک جلاوطنی کا حکم دیوے کہ جسکی میعاد پانچ سال سے کم نہ ہو یا اتنے عرصہ تک قید کی سزائے دیوے کہ جسکی میعاد ۱۴ برس سے زیادہ نہ ہووے خواہ بامشقت ہو یا بلامشقت اور قید تنہائی یا بلا تنہائی کے ہووے

جلاوطنی کے حکم سزا کے بارہ مین

دفعہ ۱۴۴ - جب کسی اجلاس جنگی سے جلاوطنی کا حکم سزائے دیا جاتا ہے تب ایسے اختیار والا افسر اُنہی دفعات کے مطابق اوس حکم سزائے کو منظور کرے اور اوسکا عمل کرنیکا حکم دیوے یا اوسکے عوض مجرم کو قید کی سزائے دیوے کہ جسکی میعاد ۱۴ برس سے زیادہ نہ ہووے اور اوس اجلاس جنگی کی معرفت دی جانے والی جلاوطنی کی میعاد سے زیادہ نہ ہووے خواہ یہ بامشقت ہووے یا بلامشقت کے ہووے اور ساتھ تنہائی یا بلا تنہائی کے ہووے

افسران وغیرہ کی برخاستگی کے حکم سزا کے بارہ مین

ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ੧੨ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਤ ਕਢਿਣ ਅਹਿਲਕਾਰ ਦੇ ਜੋਗ ਹੋਵੇ ਯਾ ਇਸ ਕਢਿਣ ਅਹਿਲਕਾਰ ਦੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੰਪਤ ਯਾ ਸਭਾ ਸੰਪਤ ਸੂਬ ਹੋਵੇ—

ਕੈਦਖਾਨਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੈਂ

੧੪੪ ਦਫ਼ਾ— ਜਦ ਕਿਸੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕੈਦਖਾਨਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਦ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਅਫ਼ਸਰ ਜਿਸਨੂੰ ਬਦਲੀ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਅਮਲ ਕਰਨੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿ ਉਤਨੇ ਸਮ ਯ ਤਕ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ੧੨ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਵਧ ਕਰਦੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦੀ ਗਈ ਦੱਸੀ ਕੈਦਖਾਨਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵਧ ਕਰ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਪਤ ਕਢਿਣ ਅਹਿਲਕਾਰ ਦੇ ਜੋਗ ਹੋਵੇ ਯਾ ਇਸ ਕਢਿਣ ਅਹਿਲਕਾਰ ਦੇ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਸੰਪਤ ਯਾ ਸਭਾ ਸੰਪਤ ਸੂਬ ਹੋਵੇ—

ਅਫ਼ਸਰ ਪਰਭੂਤਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੈਂ

੧੪੫ ਦਫ਼ਾ— ਅਫ਼ਸਰ ਹਕੀਮ ਅਤੇ ਸ਼ਫ਼ਾਖ਼ਾਨੇ ਦੇ ਨੌਕਰ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜਿਸ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਇਸ ਵਿਸ਼ਯ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨੇ ਯਾ ਦੂਸਰੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਿਯਤ ਸਮਯ ਤਕ ਪਦਵੀ ਤਲਬ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ—

ਅਫ਼ਸਰ ਪਰਭੂਤਿਆਂ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੈਂ

دفعہ ۱۴۵ - اس ڈنڈ بدہی کے تحت کسی اجلاس جنگی کی معرفت افسر حکیم اور شفاخانہ کے نائب کو دیئے ہوئے حکم سزائے کے عوض منظور کرنے یا دوسری تجویز کرنیوالا افسر مقررہ عرصہ تک عہدہ طلب اور بہتہ کی ضبطی کا حکم سزائے دیسکتا ہے -

افسران وغیرہ کیواسطے کسی حکم سزا کے بارہ مین

دفعہ ۱۴۶ - جب غیر ملک کی نوکری مین ہون یا جب جنگی انتظام مین ہرج ہونیکے بغیر بڑے جنگی افسر کے پاس عرضی نہین کی جاسکتی تب کسی افسر حکیم اور شفاخانہ کے نوکر کے واسطے مصدرہ حکم سزائے یا فیصلہ تب تک عمل مین نہین لایا جاویگا کہ جب تک سپہ سالار سے منظوری یا دیگر تجویز نہ کیجاوے -

سزائے بدنی کے بارہ مین -

دفعہ ۱۴۷ - کسی اجلاس جنگی سے حکم مصدرہ سزائے بدنی کے عوض منظور کرنے یا دیگر تجویز کرنے کے اختیار والے افسر سے نوکری سے برخاستگی کا حکم سزائے دیا جاسکتا ہے یا اتنے عرصہ کیواسطے قید بامشقت یا بلا مشقت اور قید تنہائی یا بلا تنہائی کا حکم سزائے دیا جاسکتا ہے کہ جسکی میعاد ایک سال سے زیادہ نہو اور جو ایسے جنگی اجلاس سے دی جاسکتی ہے -

بامشقت قید کے حکم سزا کے بارہ مین +

دفعہ ۱۴۸ - کسی اجلاس جنگی سے دی ہوئی بامشقت قید کے حکم سزا کے عوض حکم سزائے کو منظور کرنے یا دیگر تجویز

੧੪੬ ਦਫਾ – [illegible]

[illegible]

੧੪੭ ਦਫਾ – [illegible]

[illegible]

੧੪੮ ਦਫਾ – [illegible]

کرنیوالے افسر سے نوکری سے برخاستگی کا حکم سزائے دیا جا سکتا ہے یا حکم سزا لئے مین بیان شدہ عرصہ تک یا کم عرصہ تک قید بلامشقت اور قید تنہائی یا بلا تنہائی کا حکم سزائے دیا جا سکتا ہے

سزائے بدنی یا قید کے ساتھ سپاہی کے

درجہ مین کرنے کے بارہ مین ✣

دفعہ ۱۴۹ - ہر ایک اجلاس جنگی کے حکم سزائے منظور کرنے یا دیگر تجویز کرنیکا با اختیار افسر ایسے اجلاس سے سزایاب عہدہ دار کے مقدمہ مین بدنی سزا یا قید کے ساتھ سپاہی کے درجہ مین تنزل کرنیکی سزا کے بدلے صرف سپاہیکے درجہ مین کرنیکی سزائے دیسکتا ہے

عہدہ دارون کو نوکری سے برخاستگی کے حکم

سزائے کے رد و بدل کرنے کے بارہ مین

یا نوکری سے برخاستگی کے حکم سزا کے عوض سپاہیون کے درجہ مین تنزل کرنیکا حکم سزائے دے سکتا ہے۔

۵ - حکم سزا کے عمل در آمد کا بیان

جلاوطنی کے بارہ مین

دفعہ ۱۵۰ - جب جرنیلی اجلاس جنگی کے جلاوطنی کے حکم سزا کی ٹھیک ٹھیک منظوری ہو جاتی ہے یا جب سزا موت کے عوض جلاوطنی کا حکم سزائے ہوتا ہے تب مجرم بذریعہ چالان نزدیک کے جہلخانہ کے افسر کے پاس روانہ کیا جاویگا اور اس چالان مین حکم سزائے یا رذول حکم سزائی کی اصل نقل کی

[illegible]

جاویگی اور جیلخانہ کا وہ افسر اوس سزا کو اوس طرح عمل مین لاویگا کہ
جسطرح عدالت سے حاصل شدہ کے واسطے کرتا ہے -

بامشقت قید کے بارہ مین -

دفعہ ۱۵۱ - جب کبھی اجلاس جنگی سے ٹھیک منظور ہوئی ہوئے حکم سزا مین قید بامشقت کی سزا ہوتی ہے یا جب کسی اجلاس جنگی حکم سزا کے عوض قید کی سزا مناسب طریق سے تبدیل ہوتی ہے تب مجرم بذریعہ چالان نزدیک کے جیلخانہ کے افسر کے پاس روانہ کیا جاویگا اور اوس چالان مین اصل یا بدلے ہوئے حکم سزا کی نقل مطابق اصل کیجاوے گی اور جیلخانہ کا وہ افسر اوس مجرم کو جیلخانہ کے مجوزہ قاعدون کے مطابق چالان کی میعاد تک یا حسب منشاء قانون نہ رہا ہونے تک قید رکھیگا -

قید کی جگہہ کے بارہ مین -

دفعہ ۱۵۲ - سپہ سالار حکم دے سکتا ہے کہ جو شخص اوس کے ماتحت ہو اور اس ڈنڈبدہی کے روسے اوسنے قید کی سزا پائی ہو تو کسی جیلخانہ یا دوسری مناسب جگہہ مین قید کیا جاوے -

ایام قید مین طلب کی ضبطی کے بارہ مین

دفعہ ۱۵۳ - جو شخص اس ڈنڈبدہی کے ماتحت ہو اور کسی اجلاس جنگی یا عدالت کے حکم سزا سے یا تبدیل شدہ حکم سزاء کے روسے قید ہوتا ہے اگر اوس کے حکم سزا مین حسب منشاء دفعہ ۱۴۸ یا ۱۵۶ کے برخاستگی مندرج ہووے تو اوسکی کل

[illegible] ਜਾਵੇਗੀ ਔਰ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ਹੈ–

[illegible] ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੫੧ ਦਫ਼ਾ– [illegible]

[illegible]

ਕੈਦ ਕੀ ਜਗਹ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੫੨ ਦਫ਼ਾ– [illegible] ਹੈ–

ਕੈਦ ਕੇ [illegible] ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੫੩ ਦਫ਼ਾ– [illegible]

طلب اور بھتہ سرکار مین ضبط ہوگا - اور اسکو صرف خوراک سرکار سے ملاکریگی -

سزا یافتہ کو بیڑہ کی نفری سے خارج کرنیکی بارہ مین

دفعہ ۱۵۴ - جو شخص کسی اجلاس جنگی یا اختیار والی عدالت سے جلاوطنی یا چھہ مہینہ سے زیادہ میعاد تک بامشقت قید کی سزا پاوے وہ جنگی اجلاس کی سزا کی حالت مین اوس سزا کی منظوری کی تاریخ سے اور عدالت کی حکم سزائے کی حالت مین اوس حکم سزا کی تاریخ سے اوسکے بیڑہ یا حصہ فوج کی نفری مین سے خارج کیا جاویگا -

سزا یافتہ شخص کو پھر بھرتی نکرنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۵۵ - جو شخص جلاوطنی یا بامشقت قید کی سزا کسی عرصہ تک برداشت کر چکا ہے وہ شخص پھر نوکر نہین کیا جاویگا - یا پنشن کے دعوی کا مستحق نہین ہوگا -

لیکن یہ بات معلوم ہو کہ اگر کوئی شخص ناواجب سزا پاوے اور سزا مذکورہ ٹھیک رد کی جاوے یا ۱۵۷ دفعہ کے مطابق معاف کیجاوے تو ایسا شخص جنگی مین نداخل جرم کی حالت مین سری حضور مہاراجہ صاحب بہادر دام اقبالہ کی حکم سے یا جنگی جرم کی حالت مین سپہ سالار کے حکم سے پھر نوکری یا پنشن کا مستحق ہوسکتا ہے -

مختصر اجلاس جنگی کے حکم سزا کے بارہ مین

دفعہ ۱۵۶ - جو حکم سزا مختصر اجلاس جنگی سے دیا جاتا ہے

ਯਦਿ ਓਸ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕਾ ਹੈ ੧੫੪ ਯਾ ੧੫੬ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁ-
ਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਨੁਮਤਿ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਜੇਲ ਕੀ ਮਿਯਾਦ ਤ-
ਕ ਅਸਕਾਰ ਹੈ ਸਖ਼ਤ ਹੋਵੇ ਗਾ ਔਰ ਬਦਲਾ ਉਸ ਕੇ ਸੁਧਾਰ ਕਾ ਸ-
ਵਾਰ ਸੇ ਮਿਲਾ ਕਰੇ ਗੀ-

ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧੀ ਕੇ ਕੈਦ ਕੀ ਤਰਕੀ ਮੇਂ ਸੇ ਆਰਾਮ
ਕਰਨੇ ਮੇਂ-

੧੫੪ ਦਫ਼ਾ- ਕਿਸੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਯਾ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਪੁਰਖ ਅਫ਼ਸਲਤਾ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕੈਦ ਕਾ ਯਾ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਕਾ ਹੁਕਮ
ਕੀ ਕਿਸੀ ਮਿਯਾਦ ਤਕ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਜੇਲ ਕੀ
ਸਜ਼ਾ ਪਾਕੇ ਪਰੰਤੁ ਜੁਰਮ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ
ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਕੀ ਮਨਸੂਖ਼ੀ
ਕੀ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ ਸੇ ਔਰ ਅਫ਼ਸਲਤ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕੀ ਅਵਸਥਾ
ਮੇਂ ਉਸ ਸਜ਼ਾ ਕੀ ਖ਼ਾਹਿਸ਼ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਕੈਦ ਯਾ ਨੌਕਰ
ਅੰਸ਼ ਕੀ ਤਰਕੀ ਮੇਂ ਸੇ ਆਰਾਮ ਕਰ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇ ਗਾ-

ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧੀ ਕੇ ਫਿਰ ਭਰਤੀ ਨ ਕਰਨੇ ਮੇਂ

੧੫੫ ਦਫ਼ਾ- ਜੋ ਜੁਰਮ ਕੈਦ ਕਾ ਯਾ ਕਠਿਨ ਪਰਿ-
ਸ਼੍ਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਜੇਲ ਕੀ ਪੂਰੀ ਮਿਯਾਦ ਭੁਗਤ ਚੁਕਾ ਫਿਰ
ਨੌਕਰ ਭਰਤੀ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਅਥਵਾ ਇਸ ਬਾਤ ਕੇ ਯੋਗ ਸਮ-
ਝਾ ਕੇ ਯੋਗ ਭਰਤੀ ਹੋਵੇ ਗਾ-

ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਬਾਤ ਮਾਲੂਮ ਰਹੇ ਕਿ ਯਦਿ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕਿ-
ਧਿਕਾਰਣ ਸਜ਼ਾ ਪਾਵੇ ਔਰ ਵਹ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਰੱਦ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ੧੫੭ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਫ਼ ਕਿ-
ਯਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਐਸਾ ਜੁਰਮ ਜੁਰਮ ਕੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਅਵਸਥਾ
ਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੀ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਯਾ ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧ
ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪਤਿ ਕੀ ਆਗਿਆ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨੌਕਰੀ
ਯਾ ਮਿਤਸਰ ਮੇਂ ਫਿਰ ਭਰਤੀ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ-

ਸੰਖੇਪ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਕਾ ਫੇਰ ਕੇ

وہ کمان افسر کے اپنے اختیار سے عمل مین لایا جاتا ہے اور حکم سزاؤن
کے عمل درآمد اور قیدیون کے تجویز کے واسطے دفعات ۱۵۱
۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۷-اور ۱۵۸ مین بیان شدہ
تمام قاعدے مختصر اجلاس جنگی کے حکم سے سزایافتہ اشخاص کے
واسطے برابر عمل مین لائی جاتی ہین-

۶- احکام سزا کے معاف اور کم وبیش کرنیکا بیان

جنگی جرم کے مجرم کی معافی کے بارہ مین

دفعہ ۱۵۷- جو شخص اجلاس جنگی سے جنگی جرم کا مجرم
ٹھہرایا جاتا ہے اوسکو سری حضور مہاراجہ صاحب بہادر
دام اقبالہ اور سپہ سالار معاف کر سکتے ہین اور پوری معافی
کے عوض اجلاس جنگی سے جاری شدہ حکم سزا کو بالکل
یا اوس کا کچھہ حصہ کم وبیش کر سکتے ہین-
اور اوسکے حکم سزا سے اوس شخص کی جو نوکری یا دیگر فایدہ
ضبط ہونیوالا ہے پھر بخش سکتے ہین +

قیدیون کے رہا کرنے کے بارہ مین

دفعہ ۱۵۸- جب جیلخانہ کے افسر کے پاس سری حضور
مہاراجہ صاحب بہادر دام ملکہ کا یا سپہ سالار یا برندیا کالم کے
کمان افسر کا اس مضمون کا ارشاد پہونچے کہ جو شخص اسڈ نڈبڈہی
کے ماتحت قید ہے اوسکا حکم سزا رد یا کم ہوگیا ہے یا دفعہ ۱۵۷
کے روسے معاف ہوگیا ہے تب جیلخانہ کا افسر اوس پروانہ کے

ਵਿਸ਼ਯ ਜੋ

੧੫੬ ਦਫ਼ਾ - ਜੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਸਾਹਿਬ ਸਭ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਜਗੀ ਹੈ ਪਤ ਕਮਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਸਮਾਨ ਜੋ ਲਾਈ ਜਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਕਾਂਗਰ ਅਤੇ ਕੋਇਲੇ ਦੇ ਪੂਰਨ ਆਖਤ ਦੇਣ ਉ ੧੫੧ ੧੫੨ ੧੫੩ ੧੫੪ ੧੫੫ ੧੫੭ ਅਤੇ ੧੫੮ ਦਫ਼ਿਆਂ ਜੇ ਪ੍ਰਗਟ ਸੰਮਨ ਵਿਖਾਂ ਸਾਹਿਬ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਸਭ ਦੇ ਕੋਲ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਸਮਾਨ ਤੁਰਤ ਜੇਹਾ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ਹੈ-

੬ ਸੰਖਿਆ - ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਰਨੇ ਕਾ ਦਫ਼ਤਰ ॥

ਜੰਗੀ ਸਮਾਂਚਾਰ ਦੇ ਸਮਾਚਾਰੀ ਲਿਖਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਨੇ ਜੋ

੧੫੭ ਦਫ਼ਾ - ਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਾਹਿਬ ਸਭ ਦੇ ਕੋਲ ਜੰਗੀ ਸਮਾਚਾਰ ਦਾ ਸਮਾਚਾਰੀ ਠਹਿਰਾ ਜਗੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਪੜਤਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਹਾਜ਼ਰ ਜੀ ਅਤੇ ਮੁਆਇਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਕਰਨੇ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜੋ ਸਾਹਿਬ ਸਭ ਦੇ ਕੋਲ ਕਰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਦੇ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਜੇ ਸਮਾਚਾਰ ਕਰਕੇ ਤੁਰਤ ਸੰਖਿਆ ਦੇ ਕਾਗ ਲਿਖਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੈ-

ਅਤੇ ਉਸ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਦੇ ਕੋਲ ਉਸ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਜੇਤੇ ਕਰੀ ਧਾ ਪੂਰਾ ਲਾਗਤ ਜਪ ਹੋਣੇ ਦਫ਼ਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਫਿਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੈ-

ਕੋਇਲੇ ਦੇ ਵਿਤ ਕਰਨੇ ਜੋ

੧੫੮ ਦਫ਼ਾ - ਜਤਲਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਆਸ ਪੜਤਾਲ ਹਾਜ਼ਰ ਜੀ ਕਾ ਧਾ ਮੁਆਇਨਾ ਧਾ ਕਿਸੀ ਦੂਜਾ ਧਾ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਕਾਰਨ।

اختیار سے اوس قیدی کو جلدی چھوڑدیوے یا جنگی کمان افسر کے پاس روانہ کردیوے۔

بیڑہ کے اجلاس تفتیش کے بارہ مین

دفعہ ۱۵۹- اگر اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت کا کوئی شخص بدون حکم مناسب اپنی نوکری پر سے دو مہینہ سے زیادہ غیر حاضر ہووے تو بڑے یا چھوٹے افسرون کا یا دونون کا۔ اجلاس تفتیش جمع ہوگا۔ اور ناواجب غیر حاضری کا ثبوت قسم یا اقرارنامہ لیکر اوسکی غیر حاضری اور اوس کا عرصہ لکھدیا جاویگا اور بیڑہ کا کمان افسر اوس اظہار کو بیڑہ کی کتابون مین درج کردیگا اگر غیر حاضر شخص وسکے بعد خود نہ آجاوے یا گرفتار نہ کیا جاوے تو اوس تحریر سے وہ جرم فراری کا ملزم ٹھہرایا جاویگا۔

اگر خود آجاوے یا گرفتار کیا جاوے تو اوس شخص کی فراری کے جرم کی تحقیقات کے وقت وہ تحریر یا اوسکی نقل معہ دستخط اوس افسر کے کہ جسکے اختیار مین کتابین ہین اوس بات کی ممکن شہادت ہوگی اور اوس قیدی کے ساتھ اوس نوشت مین بیان شدہ شخص کے مقابلہ کا اندازہ لیکر وہ فراری کے جرم کا مجرم ٹھہرے گا ✣

ایام جنگ مین قید ہوکر غیر حاضر ہونیکے بارہ مین

دفعہ ۱۶۰- اس ڈنڈ بدہی کے تحت کا جو شخص ایام جنگ مین قید ہوکر غیر حاضر ہوجاتا ہے اوسکو کوئی طلب بہتہ یا اور

[illegible]

کوئی دوسری سرکاری نقدی نہین مل سکے گی یا وہ عرصہ نوکری مین شمار نہین کیا جاویگا۔

لیکن جب ایسا شخص نوکری مین پھر داخل ہوتا ہے تب اوسکی غیر حاضری کی تفتیش اجلاس جنگی کی معرفت کی جاویگی اور اگر اجلاس جنگی کو یہہ بات صحیح معلوم نہ ہووے کہ وہ ارادتا نوکری کی غفلت سے قید کیا گیا تھا یا وہ دشمن کے پاس نوکر ہو گیا تھا یا اوسکو امداد دیتا تھا یا حتی الامکان جلدی اپنی نوکری پر حاضر نہین ہوا تو اجلاس جنگی اوسکی یہہ سفارش کر سکتا ہے کہ اوسکو اوسکی باقیماندہ کل طلب یا اوسکا کچھہ حصہ ملجاوے اور وہ عرصہ اوسکی نوکری مین شمار کیا جاوے کہ جو اوسکا حق تھا

باب چہارم

تحقیقات کرنیکے سوائے افسرون کے اختیار کا بیان

سپاہی کے درجہ مین تنزل کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۶۱ - کالمون کے جرنیل کمان افسرون کو اختیار ہے کہ اپنی اپنی کمان کے عہدہ دارون کو جرم کرنے پر سپاہی کے درجہ مین تنزل کر دیوین اور اوسکی رپوٹ سپہ سالار کے پاس کر دیوین

خفیف سزاؤن کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۶۲ - سپہ سالار اون خفیف سزاؤن کو مقرر کر دیگا کہ جو اجلاس جنگی کے مقرر کرنیکے بغیر اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت شخصون کو خفیف جرائیم کیواسطے دی جاویگی اور اون افسرون کے

ਦੰਡੀਯ ਜਾਵੇਗੀ ਤੌਰ ਜੀ ਔਰ ਉਸ ਨੌਕਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਉਸ ਕੇ
ਸ ਮੇਂ ਦਸ੍ਤਿਤ ਜੁਰਮ ਕੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਲੇਕਰ
ਦਤਵਾਈ ਕੇ ਸਮਾਚਾਰ ਕਾ ਸਮਾਚਾਰੀ ਹੋਤੇ ਹਾ-

ਜੰਗ ਕਾ ਨੌਕਰੀ ਤੋੜਕਰ ਅਲਹਿਦਗੀ ਜੁਰਮ
ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੬੨ ਦਫ਼ਾ- ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕਾ ਜੋ ਜੁਰਮ ਜੰਗ ਕਾ ਨੌਕਰੀ ਤੋੜਕਰ ਅਲਹਿਦਗੀ ਤੋਂ ਹੈ ਉਸ ਕੇ ਲੇਖੇ ਤਲਬ ਰੁਤਬਾ ਔਰ ਲੇਖ ਕੂਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਗੀ ਜਿਸ ਅਰੇਗਾ ਯਾ ਦਤ ਸਮਯ ਨੌਕਰੀ ਮੇਂ ਹੋਗੀ ਜਿਸ ਕਾ ਲੇਖਾ-

ਅੰਤੁ ਜਬ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨੌਕਰੀ ਮੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤਬ ਉਸ ਕੀ ਅਲਹਿਦਗੀ ਤਾ ਕਾ ਸਰਵਿਸਾ ਸਾਂਸਾਰਿਕ ਸਮਤ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਸਾਂਸਾਰਿਕ ਸਮਤ ਕੇ ਯਤ ਵਤ ਜਿਸ ਨੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਦਤ ਸਮਾਚਾਰੀ ਉਸ ਸੂਰਤ ਨੌਕਰੀ ਕੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੇ ਲੇਕ ਹੋਗੀ ਤਯਾ ਥਾ ਸਬ ਦਤ ਬਾਤ ਕੇ ਅਸ ਨੌਕਰ ਹੋਗੀ ਤੋ ਗਯਾ ਥਾ ਯਾ ਕਿ ਹੋਗੀ ਜਲਕੀ ਤੋ ਸਕਤਾ ਥਾ ਤਤਕੀ ਜਲਕੀ ਸਮਾਚਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮੇਂ ਫਿਰ ਹੋਗੀ ਲਿਯਾ ਹੈ ਤੋ ਸਾਂਸਾਰਿਕ ਸਮਤ ਉਸ ਕੇ ਯਤ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰ ਸਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇ ਉਸ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਿਕਲਤੀ ਸਬ ਤਲਬ ਯਾ ਉਸ ਕਾ ਕੁਛ ਹਿੱਸਾ ਜਿਸ ਜਾਵੇ ਔਰ ਦਤ ਸਮਯ ਉਸ ਕੀ ਨੌਕਰੀ ਮੇਂ ਗਿਨਾ ਜਾਵੇ-

੪ ਥਾ ਪ੍ਰਕਰਣ

ਤਰਕੀ ਕਰਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਕੇ
ਅਖ਼ਤਿਯਾਰ ਕਾ ਵਰਣਨ

ਸਿਪਾਹੀ ਕੇ ਕਾਰਜੋਂ ਮੇਂ ਹੋਤਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੧੬੩ ਦਫ਼ਾ- ਕਾਰਜੋਂ ਕੇ ਜਾਰੀ ਰਖਨੇ ਵਾਲੇ ਅਫ਼ਸਰੋਂ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਚਾਰੀ ਦਰਬਾਰ ਕੇ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਏ ਹੁਏ ਕੇ

نام بھی مقرر کردیگا کہ جنکو اون خفیف سزاؤن کے دینے کا اختیار دیا گیا ہے - اور سزا کی حد بھی مقرر کردیگا -

ایسی خفیف سزا اجلاس جنگی سے نہین دی جاویگی اور جب تک سپہ سالار سے دوسری طرح سے نہ لکھا جاویگا تب تک افسر حکیم یا شفاخانہ کے نوکرون کو ایسی کوئی خفیف سزا نہین دی جاویگی -

نیک چال چلن کی طلب خفیف سزا پانے پر ضبط نہ ہوگی لیکن اوسکی ضبطی کی واقعی سزا کمان افسر سے یا اجلاس جنگی کے حکم سزا سے دی جاویگی اور یہہ بات سپہ سالار کے جرنیلی - حکمون مین بار بار تحریر کی جایا کریگی -

جب سپاہی اجلاس جنگی سے مجرم ٹھہرایا جاتا ہے تب اوسکے نیک چال چلن کی طلب بند ہو جاویگی -

نیک چال چلن کی طلب کی ضبطی کی سزا کسی دیگر خفیف سزا کے ساتھ بھی ہو سکتی ہے -

عملہ کے نوکرون کے جرائم کے بارہ مین

دفعہ ۱۶۳ - عمدہ بندوبست کے توڑنے کے کسی جرم کے واسطے ہر ایک بیڑہ یا تعیناتی کے کمان افسر جب ڈیرہ مین یا سرحدی مقام پر اترے ہوئے ہوتے ہین تب اگر بیڑہ یا تعیناتی کے عملہ کے نوکر پنج کے نوکرون کے درجہ سے اوپر کے ہون تو اونکو جرمانہ کی سزا دے سکتے ہین کہ جسکی تعداد عہ روپیہ

زیادہ نہ ہوگی یا بصورت عدم آداوری جرمانہ یا جرمانہ کے عوض اتنے عرصہ تک قید کی سزا دیسکتے ہین کہ جسکی میعاد ۳۰ یوم سے زیادہ نہ ہووے یا اگر عملہ کے نوکر نج کے نوکرون سے اعلی درجہ کے نہ ہوویں تو اونکو اتنی قید کی سزا دی جاویگی کہ جو ۷ دن سے زیادہ نہ ہوگی یا سزائے بدنی دی جاویگی کہ جو ۱۲ تازیانہ سے زیادہ نہ ہوگی۔

اس دفعہ کے روسے دی ہوئی قید کی سزا کوارٹر گارڈ مین برداشت کی جاویگی۔

افسرون کے برخلاف نالش کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۶۴ - اس ڈنڈ بدہی کے تحت کا جو شخص یہ جانے کہ میرے ساتھہ کسی اعلی افسر یا دوسرے افسر نے ظلم کیا ہے تو وہ اگر ترپ یا کمپنی کے ساتھہ شامل نہ ہووے تو جس افسر کے کمان کے ماتحت نوکری کرتا ہے اوس کے پاس نالش کرے اور اگر ترپ یا کمپنی کے ساتھہ شامل ہووے تو ترپ یا کمپنی کے کمان افسر کے پاس نالش کرے۔

جس افسر کے پاس اس دفعہ کے مطابق نالش کی جانی ہے اگر وہ ایسا افسر ہے کہ اوسی پر نالش کرنی ہے تو شخص مظلوم اوس سے بڑے دوسرے افسر کے پاس نالش کرے۔

اس قسم کی اور کوئی نالش اس دفعہ کے پہلے فقرہ مین بیان

ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਪਰ ਸਿਪਾਹੀ ਕੇ ਕਾਰਨ ਸੇ ਉਤਰ ਜਾਵੇ ਔਰ ਉਸ ਕੀ ਰਪਟ ਗੁਅਸਾਧਿਪਤਿ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰ ਦੇਵੇ—

ਕੈਦੀ ਅਫਸਰੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੬੨ ਦਫ਼ਾ— ਗੁਅਸਾਧਿਪਤਿ ਕੈਦੀ ਰ ਅਪਰਾਧੀ ਕੇ ਦਫ਼ਤੇ ਸਾਂਪੂਰਿਕ ਅਰਤ ਨਿਯਤ ਕਰਨੇ ਕੇ ਦਿਨ ਉਸ ਕੇ ਲਿਖਿ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕੇ ਪੁਰਸ਼ੋਂ ਕੇ ਕਰਨੇ ਕੇ ਯੋਗ ਕੈਦੀ ਰ ਅਸ ਨਿਯਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਗਾ ਔਰ ਉਤ ਅਫਸਰੋਂ ਕੇ ਨਾਮ ਭੀ ਨਿਯਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜਿਨ ਕੋ ਦ ਅਸ ਕਰਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਔਰ ਅਸ ਕੀ ਨਿਯਮ ਭੀ ਲਿਖ ਦੇਵੇ ਗਾ—

ਐਸੀ ਕੈਦੀ ਅਸ ਸਾਂਪੂਰਿਕ ਅਰਤ ਕੇ ਅੰਦਰ ਤਰੀ ਕੀ ਜਾਵੇ ਗੀ ਔਰ ਜਬ ਤਕ ਗੁਅਸਾਧਿਪਤਿ ਕੇ ਅੰਦਰ ਕੂਚ ਕੀ ਤਰਤ ਸੇ ਨ ਲਿਖਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਤਬ ਤਕ ਅਫਸਰ ਤਕੀਜ ਯਾ ਸ਼ਾਫਸਾਤ ਕੇ ਤੋਕਰੋਂ ਕੋ ਐਸੀ ਕੋਠ ਕੈਦੀ ਅਸ ਤਰੀ ਕੀ ਜਾਵੇ ਗੀ—

ਅਸੈਨੂ ਯਾਲ ਯਲਾਤ ਕੀ ਤਲਾਫ ਕੈਦੀ ਅਸ ਤੋਤੇ ਜਬ ਜਪਤ ਤਰੀ ਤੋਵੇ ਗੀ ਪਰੰਤੁ ਉਸ ਕੀ ਜਪੜੀ ਕੀ ਦਸ਼ਾ ਦਿਕ ਅਸ ਕਾਮਾਤ ਅਫਸਰ ਯਾ ਸਾਂਪੂਰਿਕ ਅਰਤ ਕੀ ਕ ਭੂਕ ਕੇ ਅੰਦਰ ਕੀ ਜਾਵੇ ਗੀ ਔਰ ਯਤ ਦਤ ਗੁਅਸਾਧਿਪਤਿ ਕੇ ਜਰ ਤੇਸੀ ਤੁਕਮੋਂ ਸੇ ਦਾਂਦਾਰ ਲਿਖਕੀ ਜਾਯਾ ਕਰੇ ਗੀ—

ਜਬ ਸਿਪਾਹੀ ਸਾਂਪੂਰਿਕ ਅਰਤ ਕੇ ਅੰਦਰ ਅਪਰਾਧੀ ੦ ਤਾਯਾ ਜਾਤ ਤੋ ਤਬ ਉਸ ਕੀ ਅਸੈਨੂ ਯਾਲ ਯਲਾਤ ਕੀ ਤਲਾਫ ਤੋਕ ਤੋ ਜਾਵੇ ਗੀ—

ਅਸੈਨੂ ਯਾਲ ਯਲਾਤ ਕੀ ਤਲਾਫ ਕੀ ਜਪੜੀ ਕੀ ਅਸ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੀ ਕੈਦੀ ਅਸ ਕੇ ਸਾਥ ਭੀ ਤੋ ਸਕਤੀ ਤੈ—

ਅਫਸਰੋਂ ਕੇ ਤੋਕਰੋਂ ਕੇ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੬੩ ਦਫ਼ਾ— ਅਸੈਨੂ ਤੋਕ ਦਸ਼ਤ ਕੇ ਤੋੜਤੇ ਕੇ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦਫਤੇ ਪਕੜੇ ਤੋੜੇ ਕਲ ਯਾ ਤਿਯ ਅੰਕ ਕੇ ਰਾਮ

ਨ ਅਫਸਰ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਦਾ ਸਰਬੰਧੀ ਵਾਕਈ ਹੈ ਓਤੇ ਉਤੋਂ ਤਕ ਪਹਿ ਤੇਣ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਮੰਨ ਕੇ ਅਮਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਜਿਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉਪਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਤੋਂ ਤੇ ਉਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਸਮਝਦੇ ਤੂੰ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਤੋਰਕ ੨੫) ਦੁਖੀ ਹੈ ਅਧਿਕ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਜੀ ਅਸਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤ ਅਸਾਂ ਉਤੋਂ ਪਰ ਉਸਰ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਓਤੋਂ ਸਮਾਂ ਤਕ ਵੇਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਸਮਝਤੇ ਤੂੰ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਜੋ ਅਧਿਕ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਸੋ ਸਾਰ ਪਹਿ ਅਮਲ ਦੇ ਤੌਰ ਜਿਨ ਦੇ ਤੌਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਤੇ ਤੇ ਉਤ ਦੇ ਓਤਸ਼ੀ ਵੇਲ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਕੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਜੋ ੭ ਫਿਰ ਜੋ ਅਧਿਕ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਜੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਸਾ ਕਿ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਧਿਕ ਤੋਂ ਹੋਵੇ—

ਓਸ ਵਿਧਿ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰੂ ਵੇਲਾ ਕੈਤ ਗਾਰਦ ਸੇਤੀ ਜੀ ਜਾਵੇ ਜੀ—

ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨੇ ਨੂੰ

੧੮੪ ਦਫ਼ਾ— ਓਸ ਕਸੂਰ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਹੈ ਦੇ-ਓ ਪੁਰਸ਼ ਪਤ ਕਮਾਣ ਕਿ ਜੋ ਆਪ ਕਿਸੀ ਵਡੇ ਅਫਸਰ ਤੇ ਯਾ ਦੂਜੇ ਅਫਸਰ ਤੇ ਅਨੁਚਿਤ ਵਰਤਾਰ ਕਿਹਾ ਤੋਂ ਹੋਵੇ ਤ ਪਹਿ ਕਲ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਹੁੰਤ ਤ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜਿਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਕਮਾਨ ਦੇ ਹੀਠ ਨੌਕਰੀ ਕਰਤਾ ਤੋਂ ਓਸ ਦੇ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੇ ਜੋ ਪਹਿ ਕਲ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਹੁੰਤ ਹੋਵੇ ਤੇ ਅਪਣੇ ਕਲ ਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇ ਕਮਤ ਕਰੇ ਵਲੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੇ—

ਜਿਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਓਸ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਕਾ-ਇਤ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਪਹਿ ਉਸੀ ਅਫਸਰ ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਸੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੁਰਸ਼ ਓਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਡੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰੇ—

ਫੇਰ ਦੇ. ਓ. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਓਸ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਫ਼ਾ ਅੰਗ

شدہ افسر کے سوائے کسی دوسرے افسر کے پاس نہین کی جاوے گی۔

جس افسر کے پاس ایسی نالش پیش کیجاوے وہ افسر اوس کی تحقیقات کریے اور اگر ضروری ہووے تو وہ اوسکو اعلیٰ افسر کے پاس روانہ کردیوے۔

ہر ایک ایسی نالش مناسب سرشتہ سے پیش کیجاویگی اور جو شخص بے مطلب یا بے بنیاد نالش کرے تو اوسکی تحقیقات کسی اجلاس جنگی کی معرفت کی جاویگی اور اوسکو برخاستگی سزائے بدنی یا بامشقت قید کی سزا کے سوائے اور کوئی ایسی سزا دی جاویگی کہ جس کے دینے کا اختیار اس اجلاس جنگی کو اس ڈنڈ بہی کے روسے حاصل ہے۔

پوستہار کھیک یعنے انتظام اور شائستگی
کے بچانیوالے افسر کے بارہ مین۔

دفعہ ۱۲۵۔ میدان جنگ یا کوچ کے وقت بد انتظامیون اور جرائیم کے فوراً روکنے کیواسطے سپہ سالار یا میدان جنگ کی فوج کے کمان افسر کی معرفت پوستہار کھیک مقرر ہونگے جنکے اختیارات اور فرائیض آئین جنگ اور قوانین ملازمت کے مطابق قایم ہووین گے۔

اون کے اختیارات اور فرائیض کے
بارہ مین۔

ਜੋ ਲਿਖਿਤ ਅਫਸਰ ਦੇ ਜਿਸ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਤਈ ਕੀ ਜਾਵੇ ਗੀ–

ਜਿਸ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਪੇਸ਼ੀ ਤਾਲਿਕਾ ਕੀ ਜਾਵੇ ਵਹ ਅਫਸਰ ਉਸ ਕੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰੇ ਔਰ ਯਦਿ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੇ ਵਡੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਭੇਜ ਦੇਵੇ–

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਪੇਸ਼ੀ ਤਾਲਿਕਾ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਤਤਕਾਲ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਗੀ ਔਰ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਗਿਰਫਤਾਰ ਯਾ ਕੈਦ ਤਾਲਿਕਾ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੀ ਤਹਕੀਕਾਤ ਯੋਗ੍ਯ ਸਮਾਂ ਮਿਲਨ ਪਰ ਰੂਪ ਕੀ ਜਾਵੇ ਗੀ ਔਰ ਉਸ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਯਾ ਕਿਸੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇ ਸਮੁਖ ਪੇਸ਼ ਕੀ ਜਾਵੇ ਸੋ ਭੀ ਔਰ ਕੇ ਉਪੇਸ਼ੀ ਸਮਾਂ ਕੀ ਜਾਵੇ ਗੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇ ਵਡੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਸਮਾਂ ਮਿਲਨ ਸਮਾਂ ਕੇ ਹੈ–

ਪ੍ਰਬਸਥਾ ਰਖਕ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੬੫ ਦਫ਼ਾ– ਸਮਾਂਗਮ ਮੇਂ ਯਾ ਕੂਚ ਦੇ ਸਮਯ ਕਿਸੀ ਵਡੇ ਦਲ ਸਹਿਤ ਔਰ ਸਮੀਪ ਕੇ ਪ੍ਰੀਯ ਔਰ ਤਤ੍ਰ ਸਿਵਾਏ ਦੇ ਦਸ੍ਤੂਰ ਅਧਿਪਤਿ ਕੇ ਰੂਪ ਸਯਦ ਸਮਾਂਗਮ ਮੇਂ ਕੇ ਹੋਨ ਕੇ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਕੇ ਰੂਪ ਪ੍ਰਬਸਥਾ ਰਖਕ ਨਿਯਤ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਔਰ ਕਾਮ ਨਿਯਤ ਯੁਧ ਰੀਤਿ ਔਰ ਨੌਕਰੀ ਕੇ ਨਿਯਮੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯਮਿਤ ਹੋਵੇ ਗੀ–

ਉਸ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਔਰ ਕਾਮੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੬੬ ਦਫ਼ਾ– ਇਸ ਤਰਤ ਕੇ ਨਿਯਤ ਪ੍ਰਬਸਥਾ ਰਖਕ ਕਾਮ ਯੇ ਹੈਂ ਕਿ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਜਾਤਿ ਕੇ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕੈਦ ਕਿਯੇ ਹੂਏ ਕੈਦੀ ਉਸ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਰਹਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਦੇ ਜੋ ਗ ਉਤੱਮ ਪ੍ਰਬੰਧ ਔਰ ਸੈਨਾ ਪ੍ਰਬਸਥਾ ਕੇ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਔਰ ਫੌਜ ਕੇ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਰੂਪ ਨਿਯਮ ਭੰਗ ਕਿਯੇ ਜਾਤੇ ਹੈਂ ਉਨ ਕੇ ਰੋਕਤੇ ਹੈਂ–

دفعہ ۱۶۶۔ اسطرح مقرر ہوئے ہوئے بوستہار کہیک کے فرائیض یہ ہین کہ عام قسم کے جرائیم کے عوض گرفتار شدہ قیدی اوس کے سپرد رہتے ہین اور عمدہ بندوبست اور انتظام جنگی قایم رکھا جاتا ہے اور فوج کے متعلق لوگون کو بیضابطگی کرنے سے روکتے ہین۔

بوستہار کہیک اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت کے افسر سے نیچے کے اون شخصون کو سزائے جسمانی دے سکتے ہین کہ جو اون کی نظر مین یا اون کے کسی مددگار کی نظر مین اچھے بندوبست اور جنگی انتظام مین کوئی خلل پیدا کرتے ہین۔

مگر یہ بات معلوم رہے کہ ایسی سزائے حسب اقتضائی وقت مقرر کیجاویگی اور اون احکامات کے ساتھ مطابقت کیجائیگی کہ جنکو بوستہار کہیک وقتاً فوقتاً فوج کے کمان افسرون سے حاصل کرتے ہین۔

یہ بات بھی معلوم رہے کہ مذکورہ بالا کمان افسرون کے احکامات مین کسی حالت مین سزائے جسمانی کا اتنا اختیار نہ دیا جاوے کہ جو جنگی اجلاس کے حکم سزائے سے بڑہ جاوے۔

اگر ٹہیک ٹہیک جرم کا مرتکب بوستہار کہیک یا اوس کے نائیبون نے نہ دیکھا ہو مگر مجرم کے جرم کا کافی ثبوت حاصل ہو سکتا ہو تو وہ فوج کے کمان افسر کے پاس اوس مقدمہ کی رپوٹ کریگا اور وہ افسر اوس مقدمہ کی کار۔

٧٤

[illegible]

੫ 𑠀𑠜𑠹𑠣𑠬𑠣 𑠞𑠹𑠤𑠊𑠤𑠘

𑠑𑠵 𑠀𑠞𑠤𑠬𑠜 𑠑𑠷𑠌𑠮 𑠝𑠪𑠮𑠷 𑠪𑠴𑠷 𑠄𑠝 𑠊𑠬 𑠦𑠤𑠹𑠘𑠝

𑠟𑠶𑠑𑠛𑠬𑠤𑠮 𑠀𑠛𑠬𑠥𑠙 𑠊𑠳 𑠀𑠜𑠭𑠊𑠬𑠤

𑠊𑠳 𑠡𑠮𑠙𑠤 𑠪𑠯𑠦 𑠀𑠞𑠤𑠬𑠜𑠵𑠷 𑠊𑠳 𑠦𑠭𑠧𑠣 𑠢𑠳𑠷

੧੬੭ 𑠛𑠟𑠺𑠬- 𑠂𑠩 𑠛𑠷𑠖 𑠦𑠭𑠜𑠭 𑠊𑠳 𑠀𑠜𑠮𑠝 𑠊𑠬 𑠑𑠵 𑠊𑠵𑠃 𑠞𑠯𑠤𑠯𑠧 𑠟𑠶𑠑𑠛𑠬𑠤𑠮 𑠀𑠛𑠬𑠥𑠙 𑠊𑠳 𑠀𑠜𑠭𑠊𑠬𑠤 𑠊𑠳 𑠡𑠮𑠙𑠤

روائی اسطرح کریگا کہ جسکو وہ اچھی بندوبست اور جنگی انتظام کے واسطے قائم رکھنے کے لئے مناسب تصور کریگا۔

باب پنجم

جو جرائم جنگی نہین ہین اون کا بیان۔

فوجداری عدالت کے متعلق جرائم کے بارہ مین

دفعہ ۱۶۷ - اس ڈنڈ بدہی کے ماتحت کا جو کوئی شخص فوجداری عدالت کے متعلق کسی جگہہ ایسا جرم کرے جو سری رنبیر سنگہ ڈنڈ بدہی کے برخلاف ہووے اور اس ڈنڈ بدہی کی دفعات مندرجہ بالا مین درج نہ ہووے تو وہ سزا پانے کے لئے عدالت مین بھیجدیا جاویگا۔

اسواسطے فوج یا متعلقہ فوج کے کل اشخاص کو چاہئے کہ ایسے کسی مجرم کو پکڑنے اور قید کرنے مین عدالت کے افسر کو پوری مدد دیوین۔

فوج کا یا فوج کے متعلق کا جو کوئی شخص اسطرحکی امداد دینے مین دیدہ و دانستہ غفلت یا انکار کرے تو اسکو اس ڈنڈبدہی کے روسے سزائے موت یا جلاوطنی کے سوائے اور کوئی سزائے دی جاوے گی۔

اوس جگہہ کے وقوعہ جرائم کے بارہ مین جہان عدالت فوجداری نہین ہے۔

دفعہ ۱۶۸ - جس جگہہ عدالت فوجداری متعلقہ نہین ہے اوس

[illegible]

جگہہ سری رنبیر سنگہ ڈنڈ بدہی کے برخلاف جرائم اور جنکا ذکر اس ڈنڈ بدہی کے مندرجہ بالا دفعات مین نہین ہے وہ جب اس ڈنڈ بدہی کے تحت کے کسی شخص سے سرزد ہون تب جرنیلی جنگی اجلاس کی معرفت دریافت کئے جانے کے قابل ہوتے ہین اور یہ اجلاس اوس افسر سے جمع کیا جاتا ہے کہ جسکو پروانہ سے یا سری مہاراجہ صاحب بہادر جی کے ارشاد سے یا دفعہ ٧٧ کے روسے جرنیلی جنگی اجلاس کے مقرر کرنیکا اختیار ہے۔

ایسے جرائم کی تحقیقات کرنے کیواسطے

جرنیلی جنگی اجلاس کے بارہ مین

دفعہ ١٦٩-اس جرنیلی جنگی اجلاس کے مقرر کرنے اور اوس کی کارروائی کرنیکے بارہ مین اس ڈنڈ بدہی کی شرائط سوائے مندرجہ دفعہ ١١٧ کے اون جرائم کی تحقیقات کے واسطے مقررہ جرنیلی جنگی اجلاس کے واسطے مستعمل ہین کہ جو جنگی نہین ہین۔

مگر یہ بات معلوم رہے کہ ایسے جرنیلی جنگی اجلاس مین سرکاری وکیل ہر حالت مین حاضر رہے گا۔

ایسے اجلاس کے احکام سزا کے

بارہ مین

دفعہ ١٧٠-جو جرائم جنگی نہین ہین اون کی تحقیقات کے واسطے مقرر ہوئے ہوئے جرنیلی جنگی اجلاس حسب ثبوت جرم مجرم کو سری رنبیر سنگہ ڈنڈ بدہی کے روسے سزا دیوے گا۔

ਕ। ਓਸ ਡੰਡ ਬਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਤ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੇ ਤਤ-
ਕੀਕਤ ਵਾਲੀ ਜੁਧ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਦੇ ਦਫ਼ੇ ਭੀ ਸਭ
ਤ੍ਰਾਸ ਨੂੰ ਉਪਯੁਕਤ ਹੋਤੇ ਹੈਂ ਕਿ ਜੋ ਜੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈਂ—
ਅਤੇ ਧਤ ਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਤੇ ਕਿ ਐਸੀ ਜੁਧ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿ-
ਕ ਸਭਾ ਸੇ ਅਸਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਵੈਕਾਂ ਓਪਸਥਿਤ ਰਹੇ ਗਾ—

ਐਸੀ ਸਭਾ ਕੀ ਡੰਡਾਂ ਛਨੂੰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੭੦ ਦਫ਼ਾ— ਜੋ ਅਫ਼ਸਰ ਜੰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੈਂ ਉਤ ਕੀ ਤਤ-
ਕੀਕਤ ਕੇ ਦਫ਼ੇ ਸਿਧਤ ਜੁਧ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਅਫ਼ਸਰ
ਸਿਆ, ਹੋਤੇ ਜਾਂ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਧੀ ਕੇ ਚਰੀਤ ਦੀਰਸਿੰਤ ਡੰਡ ਬਿ-
ਧਿ ਕੇ ਵਿਧਾਤ ਕੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸਭ ਕੋਵ ਗੀ—

ਡੰਡਾਂ ਛਨੂੰ ਕੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਤੇ ਮੇਂ

੧੭੧ ਦਫ਼ਾ— ਐਸੀ ਜੁਧ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕਾ ਫ਼ੈਸ-
ਲਾ ਯਾ ਡੰਡਾਂ ਤਬ ਤਕ ਅਮਲ ਮੇਂ ਲਾਈ ਨਾ ਜਾਵੇਗਾ
ਕਿ ਜਬ ਤਕ ਧਤ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੇ ਦੂਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਯਾ ਦੂ-
ਸਰੀ ਤਰਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਤ ਕਰ ਕੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕੋ ਐਸੀ
ਜੁਧ ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾ ਕੀ ਡੰਡਾਂ ਕੋ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਤੇ
ਯਾ ਦੂਸਰੀ ਤਰਹ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਤੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਓਸ ਡੰ-
ਡ ਬਿਧਿ ਕੇ ਦੂਰ ਦਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ ਔਰ ਮਾਰਨ ਕੀ ਡੰ-
ਡ ਤਬ ਤਕ ਅਮਲ ਮੇਂ ਲਾਈ ਨ ਜਾਵੇ ਗੀ ਕਿ ਜਬ ਤਕ
ਜੁਧਾਧਿਪਤਿ ਕੇ ਦੂਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਤ ਕਰਲੀ ਜਾਵੇ—

ਡੰਡਾਂ ਕੇ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਯ
ਕੈਦਿਓਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੭੨ ਦਫ਼ਾ— ੧੪੩ ੧੪੪ ੧੪੮ ੧੫੦ ੧੫੧ ੧੫੨
੧੫੩ ੧੫੪ ੧੫੫ ੧੫੬ ਔਰ ੧੫੮ ਦਫ਼ੋਂ ਕੀ ਡੰਡਾਂ
ਔਰ ਡੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੈਦਿਓਂ ਕੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਪਤ ਵਿਸ਼ਯਕ
ਵਿਧਾਤ ਉਤ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਕੀ ਤਤਕੀਕਤ ਰਹੇ ਵਾਲੀ ਜੁਧ
ਸੰਗ੍ਰਾਮਿਕ ਸਭਾਓਂ ਕੇ ਦੂਰ ਡੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੁਰਖ ਕੇ ਦਫ਼ੇ

احکام سزاؤن کی منظوری
کے بارہ مین۔

دفعہ ١٧١۔ ایسے جرنیلی جنگی اجلاس کا فیصلہ یا حکم سزا تب تک عمل مین نہین لایا جاویگا کہ جب تک اوسکو با اختیار افسر منظور یا دوسری تجویز نہ کرے کہ جسکو ایسے جرنیلی جنگی اجلاس کے حکم سزا کو منظور کرنے یا دیگر تجویز کرنیکا اختیار اس ڈنڈ بدہی کے روسے دیا گیا ہے اور سزائے موت تب تک عمل مین نہین لائی جاویگی کہ جب تک سپہ سالار سے منظور نہ کیجاوے۔

سزا کے احکامات کے رد و بدل
کے بارہ مین۔
قیدیون کے بارہ مین

دفعہ ١٧٢۔ تمام شرائط مندرجہ دفعات ١٤٣-١٤٤-١٤٨-١٥٠-١٥١-١٥٢-١٥٣-١٥٤-١٥٥-١٥٦-اور ١٥٨ دربارہ تجویز احکام سزا کے اور سزا یافتہ قیدیون کے اون اشخاص کیواسطے استعمال کی جاتی ہین کہ جو جرنیلی اجلاس سے اوس جرم کی سزا کا حکم پاتے ہین جو کہ جنگی نہین ہین۔

باب ششم

فوتیون اور فراریون کے اسباب کے بارہ مین

دفعہ ١٧٣۔ جب اس ڈنڈ بدہی کے تحت کا کوئی شخص مرجاتا ہے یا جنگ مین مارا جاتا ہے تب بیڑے یا تعیناتی کا

ਕੀ ਉਸਦਕੁ ਤੇਤੇ ਹੈਂ-

੬ ਕਾਂਡ ਪਹਰਾ

ਮ੍ਰਤਕ ਪੁਰਸ਼ ਕੇ ਛੋਡੇ ਹੂਏ ਅਸਬਾਬ ਕੇ

ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੭੩ ਦਫ਼ਾ- ਜਦ ਓਸ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦਾ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਮਰ ਜਾਤਾ ਹੈ ਯਾ ਜੰਗ ਮੇਂ ਮਾਰਾ ਜਾਤਾ ਹੈ ਤਬ ਤਿਸ ਕਾ ਸਬ ਅਸਬਾਬ ਉਸ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਯਾ ਜਿਸ ਮਹਿਕਮੇ ਸੇ ਐਸਾ ਪੁਰਸ਼ ਸੰਬੰਧ ਰਖਤਾ ਹੈ ਉਸ ਮਹਿਕਮੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਯਦਿ ਉਸ ਕਾ ਕੋਈ ਵਾਰਿਸ ਉਸ ਜਗਹ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੇ ਅਸਬਾਬ ਕੋ ਡੇਰੇ ਯਾ ਛਾਉਨੀ ਮੇਂ ਜਮਾ ਕਰਾ ਦੇਵੇ ਔਰ ਉਸ ਕਾ ਏਕ ਫ਼ਰਦ ਬਨਾ ਦੇਵੇ ਔਰ ਉਸ ਕੀ ਏਕ ਨਕਲ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਪਾਸ ਯਾ ਜਿਸ ਮਹਿਕਮੇ ਸੇ ਮ੍ਰਤਕ ਸੰਬੰਧ ਰਖਤਾ ਥਾ ਉਸ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਕੇ ਪਾਸ ਰਹੇਗੀ-

ਅਸਬਾਬ ਬੇਚ ਕਰ ਰਿਣ ਚੁਕਾਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੭੪ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਉਸ ਜਗਹ ਉਸ ਕਾ ਕੋਈ ਵਾਰਿਸ ਉਪਸਥਿਤ ਨ ਹੋਵੇ ਯਾ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸਕਨੇ ਵਾਲਾ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਵਹ ਅਫ਼ਸਰ ਉਸ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਿਕਾਲ ਲੇਨੇ ਕੇ ਬਿਨਾ ਮ੍ਰਤਕ ਕੇ ਅਸਬਾਬ ਕੇ ਐਸੇ ਭਾਗ ਕੋ ਡੇਰੇ ਯਾ ਛਾਉਨੀ ਮੇਂ ਨੀਲਾਮ ਕਰਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜੋ ਨਗਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਮੇਂ ਸੇ ਡੇਰੇ ਯਾ ਛਾਉਨੀ ਮੇਂ ਜੋ ਮ੍ਰਤਕ ਕਾ ਰਿਣ ਹੋਵੇ ਉਸ ਕੋ ਔਰ ਉਸ ਕੇ ਜਨਾਜ਼ੇ ਆਦਿ ਕੇ ਖ਼ਰਚ ਕੋ ਚੁਕਾ ਦੇਵੇ ਔਰ ਜੋ ਕੁਛ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਯਦਿ ਮ੍ਰਤਕ ਕਾ ਵਾਰਿਸ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਦੇ ਦੇਵੇ-

ਬਾਕੀ ਅਸਬਾਬ ਕੀ ਕੀਮਤ ਜਮਾ ਰਖਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੭੫ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਮ੍ਰਤਕ ਕਾ ਵਾਰਿਸ ਉਸ ਜਗਹ ਉਪਸਥਿਤ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕਾ ਅਸਬਾਬ ਮਾਲਖ਼ਾਨੇ ਮੇਂ ਜਮਾ ਕਰ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਏਕ ਬਰਸ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨੇ ਪਰ ਵਾਰਿਸ ਕੋ ਮਿਲੇਗਾ ਔਰ ਅਗਰ ਉਸ ਕਾ ਵਾਰਿਸ ਕਿਸੀ ਜ਼ਾਹਰੀ ਰੋਕ ਕੇ ਬਾਇਸ ਇਸ ਮੁੱਦਤ ਕੇ ਦਰਮਿਆਨ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਨ ਕਰ ਸਕੇ ਤੋ ਉਸ ਰੋਕ ਕੀ ਮਿਆਦ ਕੇ ਇਖ਼ਤਤਾਮ ਕੇ ਬਾਦ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਕੇ ਅਰਸੇ ਤਕ ਦਰਖ਼ਾਸਤ ਕਰਨੇ ਪਰ ਮਿਲ ਸਕਤਾ ਹੈ-

کمان افسر یا جس محکمہ سے ایسا شخص تعلق رکھتا ہے اوس محکمہ کا با اختیار افسر اگر اوس کا کوئی وارث اوس جگہہ ہووے تو اوس کے اسباب کو ڈیرہ یا چھاونی مین جمع کرا دیوے اور اوسکا ایک فرد بنا دیوے اور اوسکی ایک نقل کمان افسر کے پاس یا جس محکمہ سے وہ فوتی تعلق رکہتا ہے اوسکے با اختیار افسر کے پاس رہیگی-

اسباب بیچکر قرضہ ادا کرنے کے بارہ مین

دفعہ ۱۷۴- اگر اوس جگہہ فوتی کا کوئی وارث موجود نہ ہووے یا جلدی پہونچ سکنے والا نہ ہووے تو وہ افسر اوس مین سے کوئی چیز نکال لینے کے بغیر فوتی کے اسباب کے ایسے حصہ کو ڈیرہ یا چھاونی مین نیلام کر دیوے کہ جو نقدی نہ ہووے اور اوس مین سے ڈیرہ یا چھاونی مین جو فوتی کا قرضہ ہووے اوسکو اور اوس کے جنازہ وغیرہ کے خرچ کو چکا دیوے اور جو کچھہ باقی بچے اگر کوئی فوتی کا وارث ہووے تو اوسکو دیدیوے-

باقی اسباب کی قیمت جمع رکھنے کے بارہ مین

دفعہ ۱۷۵- اگر فوتی کا وارث اوس موقعہ پر حاضر نہ ہووے تو اوس کا اسباب مال خانہ مین جمع کر دیا جاویگا اور ایک برس کے اندر درخواست کرنے پر وارث کو ملیگا اور اگر اوس کا وارث کسی ظاہری روک کے باعث اس مدت کے درمیان درخواست نہ کر سکے تو اوس روک کی میعاد کے اختتام کے بعد چھہ مہینے کے عرصہ تک درخواست کرنے پر مل سکتا ہے-

ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਗਾ ਫੇਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਗਰ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਕੇ ਅਸਬਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਲਕ ਕਿਸੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਹਿਣ ਦਾਮ ਸਰਕਾਰੀ ਹੋਣ ਤਾਂ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਇਹਤਿਆਤ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਦੇ ਨਾਲ ੯ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਸਾਂਭੀ ਰਖੇ ਅਸਬਾਬ ਦੇ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਗਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਦਲ ਦੇਤ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਜਮਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਗਾ—

ਫਰਾਰੀ ਦਾ ਅਸਬਾਬ ਵੇਚਣ ਬਾਬਤ ਹੈ—

੧੭੬ ਦਫ਼ਾ— ਡੇਰੇ ਯਾ ਛਾਉਣੀ ਮੇਂ ਫਰਾਰੀ ਦਾ ਅਸਬਾਬ ਦਰ ਨੀਲਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਫੇਰ ਉਸ ਮੇਂ ਸੇ ਬੇੜਾ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਮਾਨ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਫੇਰ ਬਾਕੀ ਸਰਕਾਰ ਮੇਂ ਜਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਗਾ—

੩— ਤੀਸਰਾ ਭਾਗ

ਪ੍ਰਕੀਰਣ ਵਿਸ਼ਯ

ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਤਹਕੀਕਾਤ ਦੇ ਨਿਸ਼ੇਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

(ਅ) ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਿ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਮੇਂ ਦਰਜ ਦਫ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੀ ਜੰਗੀ ਅਜਲਾਸ ਯਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜੰਗੀ ਯਾ ਜੰਗੀ ਦੇ ਸਿਵਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਉਨਕੇ ਉਪਰ ਦੀ ਫੇਰ ਤਹਕੀਕਾਤ ਯਾ ਸਜ਼ਾ ਉਸੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗੀ— ਪਰੰਤੂ ਐਸਾ ਮਨੁੱਖ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਬਰਖ਼ਾਸਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਦੇ ਨਿਸ਼ੇਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

(ਬ) ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਤਸਦੀਕ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ ਜਦ ਤਕ ਫ਼ੌਜ ਮੇਂ ਬਹਾਲ ਰਹੇ ਤਦ ਤਕ ਕਿਸੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਭਾ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਗਾ—

ਯਦਿ ਕੋਈ ਐਸਾ ਮਨੁੱਖ ਯਾ ਉਸਦਾ ਵਡਾ ਅਫ਼ਸਰ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਨੇ ਕੀ ਫ਼ਰਿਆਦ ਕਰੇ ਤੇ

اس عرصہ کے بعد وہ اسباب پھر سرکار مین جمع ہو جاویگا۔

اسباب فراری کے فروخت کرنیکے بارہ مین

دفعہ ۱۷۶- فراری کا اسباب ڈیرہ یا چھاونی مین نیلام کردیا جاویگا اور اوس مین سے بیڑہ یا محکمہ کا فاضلہ کمان افسر کے ذریعہ چکادیا جاویگا اور باقی سرکار مین جمع ہو جاویگا۔

۳- حصہ سیوم

متفرقات

دوسری بار تحقیقات کی ممانعت کے بارہ مین

(الف) اس ڈنڈبدہی کے دوسرے حصہ مین مندرجہ دفعات کے تحت کے جو اشخاص کسی جنگی اجلاس یا عدالت سے خواہ وہ جنگی یا دوسرے جرائم کے مرتکب ہون اونکی پھر تحقیقات یا سزا اوسی جرم کیواسطے کسی طرح کے اجلاس سے دوبارہ نہین ہووےگی۔ مگر ایسا شخص نوکری سے برخاست ہوسکتا ہے

قرضہ کیواسطے نظر بند کرنیکی ممانعت کے بارہ مین

(ب) اس ڈنڈبدہی کے روسے تصدیق شدہ شخص جبتک فوج مین بحال رہے تب تک کسی قانونی اجلاس سے جاری کیے ہوئے حکم کے بموجب قرضہ کیواسطے قید نہین ہوسکے گا۔

اگر کوئی ایسا شخص یا اوسکا بڑا افسر اس قانون کے منشاء کے برخلاف نظر بند کیئے جانیکی نالش کرے تو ایسی عدالت کا جج اوس امر کی تحقیقات کرے اور اوس شخص کو اپنے تحریری

ਪਾਸੀ ਕਿਸੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਉਸ ਵਿਸ਼ਯ ਦੀ ਤੁਰ
ਕੀਤਾ ਗਈ ਫੇਰ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅਸਲੇ ਤੁਸਵੀਰ ਉਪਰਾਲੇ ਦੇ
ਖ਼ਰਚ ਦਿਲਾ ਕਰ ਲੇਵੇ ਫੇਰ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਰੇ
ਦਰਜੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਖਰਚਾ ਮੰਜੂਰ ਅਰਜੀ ਕਰੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇ
ਫੇਰ ਖਰਚ ਅਰਜੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸੀ ਤਰਹ ਦਿਲਾਵੇ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਡਿਗ੍ਰੀ
ਨਾਲ ਹੀ ਦਿਲਾਯਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ—

ਛੌਣੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਭੰਗ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

(ਅ) ਜਦ ਕੋਈ ਦਸੂਰ ਅਥਵਾ ਨੇਮ ਛੌਣੀ ਦੇ ਨਿਯਮ
ਓਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਭੰਗ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕ-
ਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮਾ ਉਸ ਛੌਣੀ ਦੇ ਅਧੀਨ
ਰਹੇ ਹੋ ਫੇਰ ਉਸ ਜਗਾ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਨ ਹੋਵੇ ਤਦ ਛੌ-
ਣੀ ਦਾ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰਾ
ਬੁਲਾਵੇ ਯਾ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਮੰਗਾਵੇ ਫੇਰ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕੀ
ਆਪ ਤਹਕੀਕਾਤ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਇਤਨਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕ
ਰੇ ਕਿ ਜੋ ੫੦) ਰੁਪਏ ਦੇ ਜਿਆਦਾ ਨ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾ
ਨੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਨ ਦੇਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਮੇਂ ਕੈਦ ਕੀ ਸ
ਜਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ੩੦ ਦਿਨ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋਵੇ—

ਫਰਾਰੀ ਦੇ ਪਕੜਨੇ ਮੇਂ

(ਤ) ਜਦ ਕਦੀ ਇਸ ਦੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾ ਕੋਈ
ਮਨੁਖ ਭਾਗ ਜਾਵੇ ਤਦ ਉਸ ਬੇੜੇ ਯਾ ਤੈਨਾਤੀ ਦਾ ਅੰਕ
ਦਾ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਉਸ ਫਰਾਰੀ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੁਈ ਖਬਰ
ਉਸ ਦੇ ਪਕੜਨੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਮੁਲਕੀ ਯਾ ਪੁਲਸ ਦੇ ਅਫਸਰ
ਨੂੰ ਦੇਵੇ ਫੇਰ ਵਹ ਅਫਸਰ ਉਸ ਪਰ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਉ-
ਸੀ ਤਰਹ ਕੈਦ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰਹ ਅਦਾਲਤ ਯਾ ਪੁਲ-
ਸ ਦੇ ਵਾਰੰਟ ਸੇ ਕੈਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਫੇਰ ਜਦ ਵਹ ਫਰਾਰੀ ਕੈਦ
ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਗਾਰਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਵੇ—
ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੁਲਕੀ ਯਾ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਯਹ ਭੀ

پروانہ سے رہا کردیوے اور اوسکے واسطے اوس نالش کرنیوالے شخص کے خرچہ کے دینے کا حکم دیوے اور یہہ خرچہ اوسکو اوسی طرح دلادیوے کہ جیسے ڈگری سے دلایا جاتا ہے-

چھاونی کے قوانین توڑنیکے بارہ مین

(پ) جب چھاونی کے کسی باضابطہ طریقہ یا قانون کے توڑنے کا کوئی جرم اوس شخص سے سرزد ہووے کہ جو شخص اس ڈنڈبدہی کے زیر نہ ہووے اور اوس جگہہ کوئی عدالت نہ ہووے تب چھاونی کا کمان افسر اس مُجرم کو بذریعہ سمن طلب کرے یا قید کرکے منگاوے اور اوس مقدمہ کی آپ تحقیقات کرکے مجرم کو اتنا جرمانہ کرے کہ جو پچاس روپیہ سے زیادہ نہ ہووے یا جرمانہ کے بدلے یا بصُورت عدم ادا وری جرمانہ قید کے سزا دیوے کہ جسکی میعاد ۳۰ دن سے زیادہ نہ ہووے-

فراری کی گرفتاری کے بارہ مین

(ت) جب کبھی اس ڈنڈبدہی کے تحت کا کوئی شخص بھاگ جاتا ہے تب اوس بیڑہ یا تعیناتی کا کمان افسر اوس فراری کی پکڑنے کیواسطے تحریری اطلاع ملکی یا پولیس کے افسر کو دیوے اور وہ افسر اسپر اوس شخص کو اوسی طرح قید کرے کہ جسطرح عدالت کی یا پولیس کے وارنٹ سے قید کرتا ہے اور جب وہ فراری قید ہوجاوے تب اوسکو جنگی گارد کے حوالہ کردیوے-

تمام ملکی یا پولیس افسرون کو یہ بھی لازم ہے کہ جو شخص اُنکو

ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਪੁਰਖ ਉਸ ਦੇ ਧਾਰਾ ਸੰਕੁਚ ਉਸ ਸੈਨਿਕ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੇ ਮਾਲੂਮ ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਜੇ ਨੌਕਰੀ ਪਰ ਨ ਹੋਵੇ ਯਾ ਛੁਟੀ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਯਾ ਨਾਮ ਕਟਾਣੇ ਦੀ ਚਿਠੀ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲੇ ਮੇਂ ਨ ਰਹਨੇ ਦੇਵੇ—

ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਉਸ ਤਰਹ ਦੇ ਸੰਸੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਦੇ ਬਿਨਾ ਵਾਰੰਟ ਦੇ ਤਾਬੇ ਕਰ ਕੇ ਔਰ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਅਦਾਲਤ ਮੇਂ ਭੇਜ ਦੇਵੇ ਔਰ ਜਦਿ ਅਦਾਲਤ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਜੰਗੀ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਪਾਸ ਭੇਜ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਮੇਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ—

ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਕੈਦ ਕਰਨੇ ਮੇਂ

(ਥ) ਜਦ ਕਭੀ ਉਸ ਸੈਨਿਕ ਡੰਡ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਾ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜੰਗੀ ਅਪਰਾਧਕ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਵੇ ਔਰ ਮੁਲਕੀ ਯਾ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਭੀਤਰ ਹੋਵੇ ਤੋ ਵਹ ਅਫਸਰ ਕਮਾਨ ਅਫਸਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਪੁਰਖ ਦੇ ਪਕੜਨੇ ਮੇਂ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਜੰਗੀ ਗਾਰਦ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦੇਵੇ—

ਸਮਯ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਣਾਣੇ ਵਾਲੇ ਦਫ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

(ਧ) ਨੀਚੇ ਲਿਖੀਆਂ ਦਫ਼ਾ ਅਰਥਾਤ ੩ ੪ ੫ ੭ ਸੇ ੧੭ ਤਕ ਦੋਨੋਂ ਦੇ ਸਹਿਤ ੯੦ ੯੧ ੯੨ ੯੩ ੯੪ ੧੨੫ ੧੨੬ ੧੩੦ ੧੩੧ ੧੩੨ ੧੩੩ ੧੩੫ ੧੩੬ ੧੩੭ ੧੩੮ ੧੩੯ ੧੫੪ ੧੬੪ ਔਰ ੧੭੩ ਹਰ ਇਕ ਬੇੜਾ ਪਲਟਣ ਰਜਮਟ ਰਸਾਲਾ ਯਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਇਕਠੇ ਕਰ ਕੇ ਹਰ ਤੀਨ ਮਹੀਨੇ ਮੇਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸੁਣਾ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਏ—

اس ڈنڈبدہی کے تحت کے معلوم ہووین اونکو اگر وہ نوکری پر نہ ہووین یا رخصت کا نقشہ یا نام کٹائیکی چٹھی اونکے پاس نہ ہووے تو اون کو ضلع مین نہ رہنے دیوین۔

پولیس افسر اسطرح کے شکی شخص کو بلا وارنٹ نظر بند کر کے قریب اور نزدیک کی عدالت مین بھیجدیوین اور اگر عدالت نزدیک نہ ہووے تو نزدیک والے جنگی کمان افسر کے پاس بھیجدیوین کہ جسمین اونکے ساتھ قانون کے مطابق عمل کیا جاوے۔

جنگی مجرم کے قید کرنیکے بارہ مین

(ث) جب کبھی اس ڈنڈبدہی کے تحت کا کوئی شخص جو کسی جرم کا مرتکب ہووے اور ملکی یا پولیس افسر کے اختیار مین ہووے تو وہ افسر کمان افسر کی تحریر پر اوس شخص کے گرفتار کرنے مین مددگار ہووے اور اوسکو جنگی گارد کے حوالہ کر دیوے۔

وقتاً فوقتاً سنانیوالی دفعات کے بارہ مین

(ج) دفعات ذیل یعنے ۳-۴-۵-۷ سے ۱۷ تک (بمعہ ہردو) ۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۵۴-۱۶۴-اور ۱۷۳ ہر ایک بیڑہ-پلٹن-رجمنٹ-ترپ یا کمپنی کو جمع کر کے ہر تین ماہ مین ایکبار سنا دینی چاہئین۔

ضمیمہ

شرائط اون لفظونکی کہ جنکا بیان پہلے حصہ کے (۲) فقرہ مین ہوا ہے

استحصال بیجا کے بارہ مین

استحصال بیجا وہ استحصال مال ہے جو بیجا وسیلون سے کیا جائے اور شخص حاصل کرنیوالا اوس مال کا قانوناً مستحق نہو-

زیان بیجا کے بارہ مین

زیان بیجا وہ زیان مال ہے جو بیجا وسیلون سے کیا جائے اور شخص زیان اوٹھانیوالا اوس مال کا قانوناً مستحق ہو-

بددیانتی کے بارہ مین

جو کوئی شخص کوئی امر کرے اس نیت سے کہ وہ کسی شخص کو استحصال بیجا کرائے یا کسی شخص کو زیان بیجا پہونچائے تو کہا جائیگا اوسنے وہ امر بددیانتی سے کیا-

فریباً یا فریب کے بارہ مین-

جو کوئی شخص کوئی امر کرے اس نیت سے کہ وہ کسی کو کسی مال یا استحقاق سے فریباً محروم یا بیدخل کرے تو اوس حالت مین کہا جائیگا کہ اوس شخص نے وہ امر فریباً کیا-

باور کرنے کی وجہ کے بارہ مین

اگر کسی امر کے باور کرنے کی وجہ کافی کسی شخص کے سامنے موجود ہو تو اوس حالت مین کہا جاویگا کہ وہ شخص اوس امر کے باور کرنیکی وجہ رکھتا ہے-

ਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬ੍ਦ ਲਕ੍ਸ਼ਣ ਕਾ ਵਰ੍ਣਨ

ਉਨ ਸ਼ਬ੍ਦੋਂ ਕੇ ਲਕ੍ਸ਼ਣ ਕਿ ਜਿਨ ਕਾ ਵਰ੍ਣਨ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਕੇ (੨) ਵਾਕ੍ਯ ਮੇਂ ਕਿਯਾ ਗਯਾ ਹੈ—

ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕਿਸੀ ਵਸ੍ਤੁ ਕੀ ਵਹ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸਕੋ ਕੋਈ ਐਸਾ ਪੁਰੁਸ਼ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤ ਕਰੇ ਕਿ ਜੋ ਕਾਨੂਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ—

ਅਨੁਚਿਤ ਹਾਨਿ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਅਨੁਚਿਤ ਹਾਨਿ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰ੍ਥ ਕੀ ਵਹ ਹਾਨਿ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕਿਸੀ ਐਸੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ਅਨੀਤਿ ਪੂਰ੍ਵਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੋ ਕਾਨੂਨ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਹਾਨਿ ਕੇ ਪਹੁੰਚਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ—

ਅਧਰ੍ਮ ਸੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੋ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਾਪ੍ਤਿ ਕਰਾਨੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਕੋ ਅਨੁਚਿਤ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੇ ਕੁਛ ਕਾਮ ਕਰੇ ਤੋ ਯਹ ਬਾਤ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ਗੀ ਕਿ ਯਹ ਕਾਮ ਉਸਨੇ ਅਧਰ੍ਮ ਸੇ ਕਿਯਾ ਹੈ—

ਛਲ ਪੂਰ੍ਵਕ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਜੋ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਕੋ ਛਲਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕੋਈ ਕਾਮ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਉਨਕੇ ਯਹ ਕਾਮ ਛਲ ਪੂਰ੍ਵਕ ਕਿਯਾ ਯਹ ਕਹੇਂਗੇ—

ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਹੇਤੁ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਪਾਸ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕਾ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਹੇਤੁ ਹੈ। ਯਹ ਤਬ ਕਹਾ ਜਾਵੇ ਗਾ ਕਿ ਜਬ ਉਸਕੋ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਆਵਨੇ ਕਾ ਪਰ੍ਯਾਪ੍ਤ ਕਾਰਣ ਉਸਕੇ ਪਾਸ ਹੋਵੇ ਗਾ—

ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਕਾ ਵਰ੍ਣਨ

ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ضرر کے بارہ مین

جو کوئی شخص کسی شخص کو درد جسمانی یا مرض جسمانی یا ضعف جسمانی پہونچائے تو کہا جاویگا کہ اوس نے ضرر پہونچایا۔

ضرر شدید کے بارہ مین۔

ضرر کی صرف وہ قسمین جو نیچے لکھی جاتی ہین ضرر شدید کہی جائین گی۔

پہلی۔ مخنث کیا جانا +

دوسری۔ کسی ایک آنکھ کی بصارت کا ہمیشہ کے لئے معدوم کیا جانا +

تیسری۔ کسی ایک کان کی سماعت کا ہمیشہ کے لئے معدوم کیا جانا +

چوتھی۔ کسی عضو یا مفصل کا معدوم کیا جانا۔

پانچوین۔ کسی عضو یا مفصل کی قوتونکا معدوم کیا جانا یا ہمیشہ کیلئے ضعف کیا جانا۔

چھٹی۔ سر یا چہرہ کا ہمیشہ کے لئے بدصورت کیا جانا +

ساتوین۔ کسی ہڈی یا دانت کا توڑ ڈالا جانا یا اوکھاڑ ڈالا جانا +

آٹھوین۔ کوئی ضرر جو جان کو خطرہ مین ڈالے یا بیس روز کے عرصہ تک شخص متضرر کو سخت درد جسمانی مین مبتلا رکھے یا اوسکو اپنے معمولی کار وبار کرنے کے ناقابل کردے +

بالارادہ ضرر پہونچانے کے بارہ مین

جو کوئی شخص اس نیت سے کوئی فعل کرے کہ اوس کے ذریعہ سے کسی شخص کو ضرر پہونچائے یا اوس امر کے احتمال کے علم سے کہ اوس فعل کے ذریعہ سے وہ کسی شخص کو ضرر پہونچائیگا اور اوس کے ذریعہ سے وہ کسی شخص کو ضرر پہونچائے تو کہا جائیگا کہ اوسنے بالارادہ ضرر پہونچایا

जो कोई पुरुष किसी पुरुष के शरीर में कष्ट रोग अथवा व निर्बलता पहुंचावेगा तब उस क्लेश पहुंचाने वाला कहा जावेगा-

अति शारीरिक क्लेश के विषय में

अति शारीरिक क्लेश केवल नीचे लिखे हुए प्रकार के कहलाते हैं-

प्रथम- नपुंसक करना

द्वितीय- आंखों के दर्शन पर सदा हीन करना

तृतीय- किसी एक कान के सुनने से सदा के दर्शन रहित करना

चतुर्थ- किसी अंग अथवा जोड़ के तोड़ देना

पंचम- किसी अंग अथवा जोड़ के बल अथवा सदा के वास्ते निर्बल करना

षष्ठ- सदा के वास्ते सिर अथवा मुख के कुरूप करना

सप्तम- किसी हड्डी अथवा दांत के तोड़ना अथवा उखाड़ना

अष्टम- कोई क्लेश जिस से जान का खतरा हो अथवा जिस से क्लेश पाने वाला मनुष्य बीस दिन तक कठिन शारीरिक क्लेश सहे अथवा अपना साधारण उद्यम न कर सके

इच्छापूर्वक शारीरिक क्लेश देने में

जो कोई पुरुष कुछ काम इस प्रयोजन से करे कि उस से किसी पुरुष के दुख पहुंचे अथवा यह जानता होवे कि इस से किसी पुरुष के दुःख पहुंचना संभवनीय है और उस काम से किसी पुरुष के दुःख पहुंचे तब उसने जान बूझ कर शारीरिक क्लेश पहुंचाने वाला कहा जावेगा-

بالارادہ ضرر شدید پہونچانیکے بارہ مین

جو کوئی شخص بالارادہ ضرر پہونچائے تو اگر وہ ضرر جسکا پہونچانا اوسکی نیت مین ہو یا جسکو وہ جانتا ہو کہ اوس سے اوس کے پہونچنیکا احتمال ہے ضرر شدید ہو اور جو ضرر اوسنے پہونچایا ہے وہ ضرر شدید ہے تو کہا جائیگا کہ اوسنے بالارادہ ضرر شدید پہونچایا۔

تشریح ۔ یہ بات کہ ایک شخص نے بالارادہ ضرر شدید پہونچایا نہ کہی جائیگی بجز اوس کے کہ وہ ضرر شدید پہونچائے اور اوسکی یہ نیت بھی ہو یا اوس امر کا احتمال اوس کے علم مین یہ بھی ہو کہ وہ اوس فعل کے ذریعہ سے ضرر شدید پہونچائیگا۔ لیکن اگر وہ یہ نیت کرکے یا اوس امر کا احتمال جانکر کہ وہ ایک قسم کا ضرر شدید پہونچائیگا فی الواقعی کسی اور قسم کا ضرر شدید پہونچائے تو کہا جائیگا کہ اوس شخص نے بالارادہ ضرر شدید پہونچایا۔

تمثیل

الف یہ نیت کرکے یا اس امر کا احتمال جانکر کہ (ج) کے چہرے کو ہمیشہ کے لئے بدصورت کردے (ج) کو ایک ضرب لگائی جو (ج) کے چہرے کو ہمیشہ کے لئے بدصورت تو نہ کرے مگر اوس کے سبب سے بیس روز کے عرصہ تک (ج) کو سخت درد جسمانی مین مبتلا رکھے تو الف نے بالارادہ ضرر شدید پہونچایا ✦

جبر مجبرانہ اور حملے کا بیان

جبر کے بارہ مین

ਇੱਛਾ ਪੂਰਬਕ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਦੇ ਵਿਖੇ

ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜਾਣ ਬੁਝ ਕਰ ਸ਼ਾਰੀਰਿਕ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਔਰ ਵਹ ਦੁਖ ਭਾਰੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਸਕੇ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਉਸਕੀ ਹੋ ਯਾ ਜਿਸਕੇ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਕਾ ਸੰਭਵ ਵਹ ਜਾਣਤਾ ਹੋ ਔਰ ਜੋ ਦੁਖ ਉਸਨੇ ਦਿਯਾ ਹੈ ਵਹ ਭੀ ਭਾਰੀ ਹੋਵੇ ਤੋ ਵਹ ਇੱਛਾ ਪੂਰਬਕ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਵਾਲਾ ਕਹਾ ਜਾਵੇਗਾ—

ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ—ਇਸ ਪੁਰਖਨੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਯਾ ਹੈ ਔਰ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਨ ਕਿਯਾ ਹੋ ਯਾ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਤਿ ਸੰਭਵ ਵਿਤ ਨ ਜਾਣ ਲਿਯਾ ਹੋਵੇ ਵਹ ਇੱਛਾ ਪੂਰਬਕ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਹਲਾਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਜਬ ਉਸ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਕੀ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਉਸਨੇ ਅਤਿ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਣਾ ਅਤਿ ਸੰਭਵ ਵਿਤ ਜਾਨ ਲਿਯਾ ਹੋਵੇ ਔਰ ਉਸ ਨੇ ਦੂਸਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਾ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿਯਾ ਹੈ ਤੋ ਵਹ ਇੱਛਾ ਪੂਰਬਕ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਕਹਲਾਵੇਗਾ—

ਉਦਾਹਰਣ—

ਦੇਵਦੱਤ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕਾ ਚੇਹਰਾ ਸਦੈਵ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਕੁਰੂਪ ਕਰ ਦੇਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਅਥਵਾ ਕੁਰੂਪ ਹੋਣਾ ਅਤਿ ਸੰਭਵ ਜਾਣ ਕਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੋ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰੇ ਔਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕਾ ਚੇਹਰਾ ਨਹੀਂ ਵਿਗੜੇ ਪਰ ਉਸ ਕੋ ਵੀਹ ਦਿਨ ਤਕ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਦੇਵਦੱਤ ਇੱਛਾ ਪੂਰਬਕ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ

ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਹਮਲਾ ਔਰ ਤਾੜਨਾ ਕਾ ਵਰਣਨ

ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁੱਖ੍ਯ ਕੋ ਚਲਾਯਮਾਨ ਕਰ

ਦੇ ਯਾ ਉਸ ਕੀ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੇ ਬਦਲਨੇ ਯਾ ਉਸ ਕੀ ਚਲਾ
ਯਮਾਨਤਾ ਕੇ ਠਹਰਨੇ ਕਾ ਬਾਇਸ ਉਸ ਕੀ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਹੋ ਯਾ
ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੇ ਬਦਲਨੇ ਹੋ ਯਾ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੇ ਠਹਰਾ
ਨੇ ਹੋ ਕਿਸੀ ਵਸਤੁ ਕੇ ਉਸ ਤੌਰ ਬਦਲੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਵਹ ਵਸਤੁ
ਉਸ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁੱਖ ਕੇ ਕਿਸੀ ਅੰਗ ਕੋ ਛੂ ਜਾਏ ਬਾਇਸ ਉਸ
ਵਸਤੁ ਸੇ ਛੂ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜੋ ਦੂਸਰਾ ਮਨੁੱਖ ਪਹਿਨੇ ਹੁਏ ਹੋ ਯਾ ਲਿ
ਏ ਜਾਤਾ ਹੈ ਯਾ ਜੋ ਵਸਤੁ ਉਸ ਤਰਹ ਰੱਖੀ ਹੋ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇ ਛੂਨੇ
ਸੇ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਕੀ ਛੂਆ ਯਾ ਉਸ੍ਕਿਪੇਂ ਹੈਂ ਅਸਰ ਪਹੁੰਚੇ
ਯਾ ਛੂ ਜਾਵੇ ਤੋ ਵਹ ਪੁਰਖ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਉਪਦ੍ਰਵ ਕਰਤੇ ਵਾ-
ਲਾ ਕਹਲਾਵੇ ਗਾ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਸ਼ਰਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪੁਰਖ
ਨੇ ਉਸ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੇ ਕੀਆ ਯਾ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੇ ਬ-
ਦਲਨੇ ਯਾ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੇ ਠਹਰਾਯਾ ਹੋ ਉਸਨੇ ਉਸ ਚਲਾ-
ਯਮਾਨਤਾ ਕੋ ਕਰਨੇ ਯਾ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੋ ਬਦਲਨੇ ਯਾ
ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਕੋ ਠਹਰਾਨੇ ਮੇਂ ਨੀਚੇ ਲਿਖੇ ਤੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮੇਂ
ਸੇ ਕਿਸੀ ਏਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਕੀਆ ਹੋਗਾ—

ਪ੍ਰਥਮ— ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਬਲ ਸੇ.

ਦ੍ਵਿਤੀਯ— ਕਿਸੀ ਵਸਤੁ ਕੋ ਉਸ ਤਰਹ ਰਖਨੇ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਅਪਨੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁੱਖ ਕੇ ਕੁਛ ਕਰਮ ਕੀਏ ਜਾਨੇ ਕੇ ਬਿਨਾ ਹੀ ਵਹ ਵਸਤੁ ਚਲਾਯਮਾਨ ਹੋ ਜਾਏ ਯਾ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਬਦਲ ਜਾਏ ਯਾ ਠਹਰ ਜਾਏ—

ਤ੍ਰਿਤੀਯ— ਕਿਸੀ ਪਸ਼ੁ ਕੋ ਚਲਾਯਮਾਨ ਕਰਨੇ ਯਾ ਉਸ ਕੀ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਬਦਲਨੇ ਯਾ ਠਹਰਾਨੇ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ—

ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਉਪਦ੍ਰਵ ਕਰਨੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾ ਉਸ
ਕੇ ਸਾਥ ਉਸੀ ਪੂਰਬਕ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੇ ਬਲ
ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਉਸਕਾ ਸੇ ਯਾ ਉਸ ਬਾਤ ਕੇ ਸਮਝਾਨੇ ਨਿਮਿੱਤ-

اگر کوئی شخص کسی دوسرے شخص کی حرکت یا تبدیل حرکت یا انقطاع
حرکت کا باعث ہو یا کسی شے کی نسبت ایسی حرکت یا تبدیل حرکت
یا انقطاع حرکت کا باعث ہو کہ وہ شے اوس دوسرے شخص کے جسم کی
کسی جزو سے اتصال پائے یا کسی ایسی چیز سے اتصال پائے جسکو وہ دوسرا
شخص پہنے ہوئے یا لئے ہوئے ہو یا کسی ایسی چیز سے اتصال پائے جو ایسے
موقع مین ہو کہ وہ اتصال اوس دوسرے شخص کے لامسہ پر موثر ہو تو کہا جائیگا
کہ شخص مذکور نے دوسرے شخص پر جبر کیا۔

مگر شرط یہ ہے کہ وہ شخص جو حرکت یا تبدیل حرکت یا انقطاع حرکت کا
باعث ہو نیچے لکھی ہوئی تینون طریقون مین سے کسی طریق پر اس حرکت یا تبدیل
حرکت یا انقطاع حرکت کا باعث ہو۔

۱ پہلی خود اپنی قوت جسمانی سے +

۲ دوسری۔ کسی شے کو ایسے طور پر رکھنے سے کہ وہ حرکت یا تبدیل حرکت
یا انقطاع حرکت بلا ارتکاب کسی اور فعل کے اس شخص کیجانب سے
یا کسی دوسرے شخص کیجانب سے وقوع مین آئے +

۳ تیسری۔ کسی حیوان کو حرکت یا تبدیل حرکت یا انقطاع حرکت کی
تحریک کرنے سے +

جبر مجرمانہ کے بارہ مین۔

جو کوئی شخص کسی جرم کے ارتکاب کے لئے کسی شخص پر اوس
کی بلا رضامندی قصداً جبر کرے یا اس نیت سے اس امر کے احتمال
کے علم سے کہ ایسا جبر کرنے سے وہ اوس شخص کو جسپر جبر کیا گیا ہے

ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਸਾਥ ਫਲ ਕਿਯਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਉਸ ਫਲ ਦੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕੁਛ ਡਰ ਯਾ ਦੁਖ
ਯਾ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਦੂਜੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਉੱਪਰ ਜਬਰ ਉਪਦ੍ਰ-
ਵ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕਹਾ ਜਾਵੇ ਗਾ-

ਉਦਾਹਰਣ

(੧) ਦੇਵਦੱਤ ਕਿਸੀ ਬੇੜੀ ਮੇਂ ਲੰਗਰ ਪਈ ਹੁਈ ਪਰ
ਬੈਠ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਯਗਯਦੱਤ ਲੰਗਰ ਖੋਲ ਦਿਯਾ ਅਰ ਉ
ਸ ਤਰਾਂ ਸੇ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣਕੇ ਬੇੜੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ ਮੇਂ ਬਹਾ ਦਿੱਤੀ
ਯਗਯਦੱਤ ਨੇ ਜਾਣਕੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਚਲਾਯ ਮਾਨਤਾ
ਦੇ ਕਰਨ ਹੋਰ ਯਹ ਕਾਮ ਉਸ ਨੇ ਪਦਾਰਥੋਂ ਕੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾ-
ਰ ਸੇ ਰੱਖ ਕਰ ਕਿਯਾ ਕਿ ਬਿਨ ਉਸ ਕੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂ-
ਸਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਕੇ ਦੂਸਰਾ ਕੁਛ ਔਰ ਕਾਮ ਕੀਏ ਜਾਣੇ ਕੇ ਬਿਨਾਂ
ਚਲਾਯ ਮਾਨਤਾ ਉਤਪੰਨ ਹੁਈ ਇਸ ਲਿਯੇ ਯਗਯਦੱਤ ਨੇ
ਜਾਣਕਰ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਿਯਾ ਔਰ ਅਗਰ ਯਿ
ਹ ਯਹ ਕਾਮ ਉਸ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਉ
ਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਕਿਯਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਛ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ਅਪਰਾਧ ਪ
ਰ ਦੇਤ ਜਾਣ ਕਰ ਯਾ ਅਤਿ ਸੰਭਵਿਤ ਜਾਣ ਕਰ ਕਿ ਉਸ ਬਲਾ-
ਤਕਾਰ ਕੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਯਗਯਦੱਤ ਦੇ ਡਰ ਯਾ ਦੁਖ ਯਾ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰ-
ਚੇ ਤੋ ਯਗਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਦੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਬਰ
ਉਪਦ੍ਰਵ ਕਿਯਾ

(੨) ਦੇਵਦੱਤ ਰਥ ਮੇਂ ਸਵਾਰ ਹੈ ਯਗਯ ਦੱਤ
ਦੇਵਦੱਤ ਦੇ ਘੋੜੋਂ ਕੋ ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਕਰ ਤੇਜ਼ ਚਲਾ
ਦਿਯਾ ਤੋ ਯਹਾਂ ਯਗਯਦੱਤ ਨੇ ਘੋੜੋਂ ਕੋ ਉਨ ਕੀ ਚਲਾਯਮਾ
ਨਤਾ ਬਦਲ ਕਰ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਚਲਾਯ ਮਾਨਤਾ ਕੇ ਬਦਲ
ਨੇ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੁਆ ਇਸ ਲਿਯੇ ਯਗਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਿ
ਯਾ ਔਰ ਅਗਰ ਯਗਯਦੱਤ ਨੇ ਯਹ ਕਾਮ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਮ
ਰਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਯਹ ਦੇਤ ਜਾਣ ਕਰ ਅਤਿ ਸੰਭਵਿਤ ਜਾਣ

نقصان یا خوف یا رنج پہونچیگا تو کہا جائیگا کہ اوس شخص نے
دوسرے شخص پر جبر مجرمانہ کیا۔

تمثیلین

(۱) (ج) کسی کشتی پر جو دریا مین رسون سے بندہی ہی بیٹہا ہے
اور (الف) رسون کو کہولدے اور اسطرح قصداً کشتی کو دہار مین بہادے
تو اس صورت مین (الف) قصداً (ج) کی حرکت کا باعث ہوا
اور اوسنے یہ فعل اشیاء کو اسطرح رکہنے سے کیا کہ بلا ارتکاب کسی اور
فعل کے کسی شخص کیجانب سے حرکت پیدا ہوگئی تو اسلئے (الف)
نے (ج) پر قصداً جبر کیا اور اگر اوسنے کسی جرم کا ارتکاب کرنیکیلئے
یا اس نیت سے یا اس امر کے احتمال کے علم سے کہ وہ جبر کرنے سے
(ج) کو نقصان یا خوف یا رنج پہونچائیے (ج) کی بلا رضامندی
ایسا کیا تو (الف) نے (ج) پر جبر مجرمانہ کیا۔

(۲) ج رتہہ پر سوار ہے اور الف ج کے گہوڑون کو چابک مار
اور اوس ذریعہ سے اونکی رفتار تیز کردے تو اس صورت مین
الف حیوانون کو تبدیل حرکت کے تحریک کرنے سے ج کی نسبت
تبدیل حرکت کا باعث ہوا اور اس لئے الف نے ج پر جبر کیا۔
اور اگر الف نے بلا رضامندی ج۔ کے اس نیت سے یا اس
امر کے احتمال کے علم سے کہ وہ اوس جبر سے ج۔ کو نقصان یا
خوف یا رنج پہونچائے ج۔ کی بلا رضامندی ایسا کیا تو (الف) نے
(ج) پر جبر مجرمانہ کیا۔

ਕਰ ਕਿਯਾ ਤੋ ਕਿ ਉਸ ਸੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਹਾਨਿ ਯਾ ਭੈ ਯਾ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਯਹ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜ਼ਬਰ ਉਪਚਾਰ ਕਿਯਾ—

(੩) ਦੇਵਦੱਤ ਪਾਲਕੀ ਮੇਂ ਸਵਾਰ ਜਾਤਾ ਥਾ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਲੂਟਨੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਪਾਲਕੀ ਕੇ ਬਾਂਸ ਪਕੜ ਕਰ ਪਾਲਕੀ ਰੋਕ ਲੀ ਤੋ ਯਹਾਂ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਚਲਾਯਮਾਨਤਾ ਰੋਕ ਦੀ ਔਰ ਯਹ ਕਾਮ ਉਸ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਬਲ ਸੇ ਕਿਯਾ ਇਸ ਲਿਯੇ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਿਯਾ ਔਰ ਕ੍ਯੋਂਕਿ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਯਹ ਕਾਮ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾ ਉਸ ਜ਼ੁਰਮ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕਿਯਾ ਤੋ ਤੋ ਯਹ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜ਼ਬਰ ਉਪਚਾਰ ਕਿਯਾ—

(੪) ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਬਰ ਗਲੀ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਧੱਕਾ ਦਿਯਾ ਤੋ ਯਹਾਂ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਅਪਨੇ ਹੀ ਬਲ ਸੇ ਐਸਾ ਚਲਾਯਮਾਨ ਕਿਯਾ ਕਿ ਵਹ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਛੂ ਗਯਾ ਇਸ ਲਿਯੇ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਬਰ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕਿਯਾ ਔਰ ਅਗਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਯਹ ਕਾਮ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਯਾ ਯਹ ਬਾਤ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕਿਯਾ ਤੋ ਕਿ ਉਸ ਸੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਹਾਨਿ ਯਾ ਭੈ ਯਾ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਯਹ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜ਼ਬਰ ਉਪਚਾਰ ਕਿਯਾ—

(੫) ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਏਕ ਪੱਥਰ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਯਾ ਯਹ ਬਾਤ ਜਾਨ ਕਰ ਫੈਂਕਾ ਕਿ ਯਹ ਪੱਥਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੋ ਯਾ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੇ ਕਪੜੇ ਸੇ ਯਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਵਸਤੁ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸੇ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਲਿਯੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਛੂ ਜਾਯ ਸਪਰਸ਼ ਪਾਨੀ ਮੇਂ ਲਗ ਕਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੇ ਕਪੜੇ ਪਰ ਯਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਵਸਤੁ ਪਰ ਕਿ ਜਿਸੇ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਲਿਯੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਛੀਂਟੇ ਪੜੇਂ ਔਰ

(۳) (ج) پالکی مین سوار ہے اور الف ج کی نسبت سرقہ بالجبر کرنے کے لئے پالکی کا ڈنڈا پکڑ کر پالکی کو روک لے تو اس صورت مین الف ج کی نسبت انقطاع حرکت کا باعث ہوا اور یہ اوس نے خود اپنی قوت جسمانی سے کیا اور اس لئے الف نے ج پر جبر کیا اور چونکہ الف نے جرم کا ارتکاب کرنے کیلئے بلا رضامندی ج کے قصداً ایسا کیا۔ تو الف نے ج پر جبر مجرمانہ کیا۔

(۴) اگر الف گلی مین ج کو قصداً دھکا لگائے تو اس صورت مین الف نے اپنی قوت جسمانی سے اسطور سے اپنے جسم کو حرکت دی کہ اوس نے ج سے اتصال پایا اس لئے الف نے قصداً ج پر جبر کیا اور اگر الف نے بلا رضامندی ج کے اس نیت سے یا اس امر کے احتمال کے علم سے کہ وہ اوس کے ذریعہ سے ج کو نقصان یا خوف یا رنج پہونچائے ایسا کیا تو الف نے ج پر جبر مجرمانہ کیا۔

(۵) الف ایک پتھر پھینکے اس نیت سے یا اس امر کے احتمال کے علم سے کہ وہ پتھر ج کے جسم یا ج کے کپڑے سے یا کسی چیز سے جو ج لئے ہوئے ہے اتصال پائے یا یہ کہ وہ پتھر پانی مین لگ کر ج کے کپڑون پر یا کسی اور چیز پر جو ج لئے ہوئے ہے چھینٹین ڈالے تو اس صورت مین اگر اوس پتھر کا پھینکنا ایسا نتیجہ پیدا کرے جسکی سبب سے کوئی شے ج کے کپڑون سے اتصال پائے تو الف نے ج پر جبر کیا اور اگر اوس نے ج کی بلا رضامندی ویسا کیا اس نیت سے کہ وہ اوس سے

ਕ੍ਸ਼ਿਤ੍ਰ ਉਸ ਮਨੁਖ ਕੇ ਫੈਂਕਣੇ ਸੇ ਯਹ ਤੋ ਜਾਣ ਕਿ ਕੁਛ
ਵਸ੍ਤੁ ਯਗਦੱਤ ਸੇ ਯਾ ਯਗਦੱਤ ਕੇ ਕਪੜੋਂ ਸੇ ਯਾ ਫੇਰ ਕਿ-
ਸੀ ਵਸ੍ਤੁ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸੇ ਯਗਦੱਤ ਲਿਏ ਜਾਤਾ ਹੋ ਲਗ ਜਾਏ ਤੋ ਯ-
ਹ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲ ਕਿਯਾ ਫੇਰ ਯਦਿ
ਯਹ ਸਭ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗਦੱਤ ਕੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾ ਇਸ
ਇੱਛਾ ਸੇ ਕੀ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਸੇ ਯਗਦੱਤ ਕੋ ਦੁਖ ਯਾ ਡਰ
ਯਾ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਯਹ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ
ਬਲਾਤ੍ਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਅਪਰਾਧ ਕਿਯਾ-

(੬) ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਇੱਛਾ ਪੂਰਵਕ ਕਿਸੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕਾ ਘੁੰਘਟ
ਖੋਲ ਦਿਯਾ ਤੋ ਯਹ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲ ਕਿ-
ਯਾ ਫੇਰ ਯਦਿ ਯਹ ਕਾਮ ਉਸਨੇ ਉਸ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੇ
ਬਿਨਾ ਇਸ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕਿਯਾ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਸੇ ਉਸ ਕੋ ਕੁਛ ਦੁ-
ਖ ਯਾ ਡਰ ਯਾ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਯਹ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਉਸ ਸ੍ਤ੍ਰੀ
ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤ੍ਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਅਪਰਾਧ ਕਿਯਾ-

(੭) ਯਗਦੱਤ ਨ੍ਹਾਤਾ ਥਾ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਨ੍ਹਾਨੇ ਕੀ
ਨਾਂਦ ਮੇਂ ਇੱਛਾ ਪੂਰਵਕ ਔਟਤਾ ਹੁਆ ਪਾਣੀ ਡਾਲ ਦਿਯਾ
ਤੋ ਯਹਾਂ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਇੱਛਾ ਪੂਰਵਕ ਅਪਨੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੇ ਬਲ ਸੇ
ਔਟਤੇ ਪਾਣੀ ਕੋ ਐਸੀ ਚਲਾਯ ਅਵਸ੍ਥਾ ਮੇਂ ਹਿਲਾ ਦਿਯਾ ਕਿ ਜਿ-
ਸ ਸੇ ਯਹ ਯਗਦੱਤ ਕੇ ਅੰਗ ਕੋ ਯਾ ਇਸ ਤਰਹ ਸੇ ਦੂਸ-
ਰੇ ਫੇਰ ਪਾਣੀ ਕੋ ਛੂ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਸੇ ਅਵਸ਼੍ਯ ਯਗਦੱਤ ਕੀ
ਤ੍ਵਚਾ ਇੰਦ੍ਰਿਯ ਕੋ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇਗਾ ਤੋ ਯਹ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਇੱਛਾ
ਪੂਰਵਕ ਯਗਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲ ਕਿਯਾ ਫੇਰ ਯਦਿ ਉਸ
ਨੇ ਯਹ ਕਾਮ ਯਗਦੱਤ ਕੀ ਮਰਜ਼ੀ ਕੇ ਬਿਨਾ ਇਸ ਇੱਛਾ ਸੇ
ਯਾ ਯਹ ਬਾਤ ਜਾਣ ਨਿਸ਼੍ਚਿਤ ਕਰ ਕਿਯਾ ਹੋ ਕਿ ਇਸ
ਸੇ ਯਗਦੱਤ ਕੋ ਦੁਖ ਯਾ ਡਰ ਯਾ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਯਹ
ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗਦੱਤ ਕੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤ੍ਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਅਪਰਾਧ
ਕਿਯਾ-

ذریعہ سے ج کو نقصان یا خوف یا رنج پہونچائے تو الف نے
ج پر جبر مجرمانہ کیا +

(٦) الف کسی عورت کا نقاب قصداً اوتارے تو اس صورت
مین الف نے قصداً اوس عورت پر جبر کیا اور اگر اوس نے
اوس عورت کی بلا رضامندی ایسا کیا اس نیت سے یا اس
امر کے احتمال کے علم سے کہ اوسکے ذریعہ سے وہ اوس عورت
کو نقصان یا خوف یا رنج پہونچائے تو الف نے اوس عورت
پر جبر مجرمانہ کیا۔

(٧) ج نہاتا ہو اور الف حوض مین ایسا پانی جسکو وہ
کہولتا ہوا جانتا ہو ڈالدے تو اس صورت مین الف نے خود
اپنی قوت جسمانی سے کہولتے ہوئے پانی کو اسطور سے قصداً
حرکت دی کہ وہ پانی ج کے جسم سے یا دوسرے پانی سے جو
پانی ایسے موقع پر ہے کہ اوس کا یہ اتصال ج کی لامسی پر بالضرور
موثر ہوگا اس لئے الف نے ج پر قصداً جبر کیا اور اگر اوس نے
ج کی بلا رضامندی ایسا کیا اس نیت سے یا اس امر کے احتمال
کے علم سے کہ وہ اوس کے ذریعہ سے ج کو نقصان یا رنج
یا خوف پہونچائے تو الف نے ج پر جبر مجرمانہ کیا۔

(٨) الف کسی کتے کو بلا رضامندی ج کے ج پر دوڑ نے کی
تحریک کرے تو اس صورت مین اگر الف کی یہ نیت ہو
کہ ج کو نقصان یا خوف یا رنج پہونچائے تو الف نے

(੮) ਕੇਦਰਵਤੁਤੇ ਪਰਕਰਤੁ ਕੀ ਸਾੜੀ ਕੇ ਵਿਣ ਪਰਕਸ ਤੁ ਸਾਰ ਕੁਤ ਸੁਕਾ ਕਿਯਾ ਕੇਰ ਪਾਕਿ ਕੇਦਰਵਤੁਤੇ ਪਰਤੁ ਕਾਸ ਉਸ ਸੂਰਤ ਪਰਕਰਤੁ ਕੇ ਤਰਿ ਯਾ ਕਰ ਯਾ ਕੁਸ਼ ਸਤੁਯਾਤੇ ਕੇ ਦਾਸ੍ਤੁ ਕਿਯਾ ਤੇ ਤੇ ਯਤ ਕੇਦਰਵਤੁਤੇ ਪਰਕਸ ਤੁ ਕੇ ਸਾਥ ਦਲਾਕੁਾ ਸੂਰਤ ਉਜਕੂਦ ਕਿਯਾ-

ਹਮਲਾ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕੁਛ ਇਸ਼ਾਰਾ ਯਾ ਤੈਯਾਰੀ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਯਾ ਯਹ ਬਾਤ ਜਾਨਤੇ ਹੁਏ ਜਾਨਤਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਇਸ਼ਾਰੇ ਯਾ ਤੈਯਾਰੀ ਸੇ ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਵਹਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋ ਉਸਕੇ ਮਨ ਮੇਂ ਹੋਤੇ ਕਿ ਯਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਯਾ ਤੈਯਾਰੀ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਉਸਕੇ ਸਾਥ ਦਲਾਕੁਾ ਸੂਰਤ ਉਜਕੂਦ ਕਰਤਾ ਹੈ ਤੋ ਯਹ ਹਮਲਾ ਕਰਤਾ ਹੈ-

ਬ੍ਯਾਖ੍ਯਾ- ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦੋਂ ਕਾ ਕਹਨਾ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਗਿਨਾ ਜਾਤਾ ਪਰੰਤੁ ਜਿਨ ਸ਼ਬਦੋਂ ਕੋ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਇਸ ਤਰਹ ਸੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸਕੇ ਇਸ਼ਾਰੇ ਯਾ ਤਯਾਰੀ ਕੇ ਐਸੇ ਅਰਥ ਹੋਵੇਂ ਕਿ ਜਿਨ ਸੇ ਉਸ ਇਸ਼ਾਰੇ ਯਾ ਤਯਾਰੀ ਸੇ ਹਮਲਾ ਗਿਨਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਹਮਲਾ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ-

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ-

(੧) ਕੇਦਰਵਤੁਤੇ ਪਰਕਰਤੁ ਕੀ ਓਰ ਮੁਕਾ ਉਠਾਯਾ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਯਾ ਯਹ ਬਾਤ ਜਾਨਤਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਸੇ ਪਰਕਰਤੁ ਕੋ ਯਹ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਦਰਵਤੁ ਉਸਕੋ ਮਾਰਨੇ ਕੋ ਹੈ ਤੋ ਯਹ ਕੇਦਰਵਤੁਤੇ ਹਮਲਾ ਕਿਯਾ-

(੨) ਕੇਦਰਵਤੁਤੇ ਯਹ ਕਾਟਨੇ ਵਾਲੇ ਕੁਤੇ ਕੀ ਮੁਹਰਾਰ ਖੋਲਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਯਾ ਯਹ ਬਾਤ ਜਾਨਤਾ ਕਰ ਕੇ ਕਿ ਇਸ ਸੇ ਪਰਕਰਤੁ ਕੋ ਯਹ ਨਿਸ਼ਚਯ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੇਦਰਵਤੁ ਇਸ ਕੁਤੇ ਕੋ ਉਸ ਪਰ ਛੋੜਨੇ ਕੋ ਹੈ ਤੋ ਯਹ ਕੇਦਰਵਤੁਤੇ ਪਰਕਰਤੁ ਪਰ ਹਮਲਾ ਕਿਯਾ-

ج پر جبر مجرمانہ کیا۔

حملے کے بارہ مین۔

جو کوئی شخص کوئی صورت بنائے یا کوئی تیاری کرے اس نیت سے یا اس امر کے احتمال کے علم سے کہ اوس صورت بنانے یا تیاری کرنے سے کوئی شخص حاضر موقع یہ تصور کرے کہ صورت بنانیوالا یا تیاری کرنیوالا شخص عنقریب جبر مجرمانہ کرنیوالا ہے تو کہا جائیگا کہ شخص مذکور حملے کا مرتکب ہے۔

تشریح۔ محض الفاظ حملے کی حد کو نہین پہونچتی مگر ممکن ہے کہ اون الفاظ سے جنکا کوئی شخص استعمال کرے اوس شخص کی صورت بنانے یا تیاری کرنیکی نسبت ایسا مطلب ظاہر ہو کہ وہ صورت بنانا یا تیاری کرنا حملہ کی حد کو پہونچ جائے

تمثیلین

(۱) الف ج پر مکّہ اوٹھائے یہ نیّت کرکے یا اس امر کا احتمال جانکر کہ وہ اوسکی ذریعہ سے ج کو یہ باور کرائے کہ وہ اوسکو عنقریب مارنیوالا ہے تو الف نے حملہ کا ارتکاب کیا۔

(۲) الف کسی کٹکھنے کتے کا دہان بند منہہ سے کہولنا شروع کرے اس نیّت سے یا اس امر کے احتمال کے علم سے کہ اوسکو ذریعے سے ج کو یہ باور کرائے کہ وہ ج پر عنقریب اوس کتیکو دوڑانیوالا ہے تو الف نے ج پر حملے کا ارتکاب کیا۔

੩- ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦੋਂ ਕੇ ਕਹਨੇ ਸੇ ਚੋਟ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਤੀ
ਹੈ ਉਸ ਕੇ ਅੰਗ ਕਾ ਚਲਨਾ ਭੀ ਹੋਤਾ ਹੈ ਤੋ ਕਿ ਸਾਥ
ਯਦ੍ਯਪਿ ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦ ਕੇ ਕਹੇ ਹੁਏ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸੀ ਅਵਸ੍ਥਾ
ਮੇਂ ਭੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਗਿਣੇ ਜਾਤੇ ਔਰ ਕੇਵਲ ਚੇਸ਼੍ਟਾ ਉਸ
ਕੀ ਭੀ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਗਿਣੀ ਜਾਤੀ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇ ਸਾਥ ਕੋ
ਈ ਦੂਸਰੀ ਬਾਤ ਮਿਲੀ ਹੁਈ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਪਰ ਜੇਹੜੀ ਜਬ
ਵਹ ਚੇਸ਼੍ਟਾ ਅਪਰਾਧ ਲਖਣੀ ਕਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਮਲੇ ਕੇ
ਅਪਰਾਧੀ ਸ਼ਬਦੋਂ ਕੇ ਜਤਾਯਾ ਜਾਵੇ ਤਬ ਹਮਲਾ
ਕਹਲਾਵੇਗਾ-

ਚੋਰੀ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਜੋ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਉਸ ਕੀ ਬਿਨਾ ਮਰਜ਼ੀ ਅਧਰਮ ਸੇ ਲੇ ਜਾਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੇ ਉਸ ਪਦਾਰਥ ਕੋ ਉਸ ਸ੍ਥਾਨ ਸੇ ਲੇ ਜਾ-ਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਹਟਾਵੇ ਤੋ ਕਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਪੁਰੁਸ਼ ਨੇ ਚੋਰੀ ਕੀ-

ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ੧- ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜਬ ਤਕ ਜ਼ਮੀਨ ਸੇ ਲਗੀ ਹੁਈ ਹੈ ਤਬ ਤਕ ਵਹ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਔਰ ਚੋਰੀ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੋਤੀ ਪਰੰਤੁ ਜਬ ਜ਼ਮੀਨ ਸੇ ਅਲਗ ਕੀ ਜਾ-ਤੀ ਹੈ ਤਬ ਚੋਰੀ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਤੀ ਹੈ-

ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ੨- ਜਬ ਕੋਈ ਪਦਾਰਥ ਚੋਰ ਇਸ ਕਾਰਣ ਹਟਾਯਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਵਹ ਅਲਗ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਤਬ ਵਹ ਚੋਰੀ ਗਿਣੀ ਜਾਵੇਗੀ-

ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ੩- ਜਬ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਜਿਸ ਰੋਕ ਸੇ ਕੋਈ ਚੀ-ਜ਼ ਚਲਨੇ ਸੇ ਰੁਕੀ ਹੁਈ ਹੈ ਉਸ ਰੋਕ ਕੋ ਹਟਾਤਾ ਹੈ ਯਾ ਉਸ ਕੋ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੀ ਚੀਜ਼ ਸੇ ਅਲਗ ਕਰਤਾ ਹੈ ਔਰ ਚ-ਲਾ ਦੇਤਾ ਹੈ ਤੋ ਕਹੇਂਗੇ ਕਿ ਉਸ ਪੁਰੁਸ਼ ਨੇ ਵਹ ਚੀਜ਼ ਹਟਾਈ ਹੈ-

(۳) الف ایک لکڑی اوٹھا کر ج سے کہ کہین تجھکو مارونگا اسس صورت مین اگرچہ یہ الفاظ جنکا استعمال الف نے کیا کسی حالت مین حملے کی حد کو نہین پہونچ سکتے اور بھی محض صورت بنانا بغیر شامل ہونے اور حالت کے حملے کی حد کو نہ پہونچے تاہم وہ صورت بنانا جسکا مطلب لفظون کے ذریعہ سے ظاہر کیا گیا حملے کی حد کو پہونچ سکتا ہے۔

سرقہ کے بارہ مین —

جو کوئی شخص بددیانتی سے کوئی مال منقولہ کسی شخص کے قبضہ مین سے اوسکی بلا رضامندی لینیکی منیت سے ایسے لینی کی لئے اوس مال کی تبدیل جائے کرے تو کہا جائیگا شخص مذکور نے سرقے کا ارتکاب کیا۔

پہلی تشریح - کوئی شے جب تک کہ وہ زمین سے پیوستہ ہے چونکہ وہ مال منقولہ نہین ہے ایسی شے نہین ہے جسکی نسبت سرقے کا ارتکاب ہو سکے مگر جیسے کہ وہ زمین سے جدا کیجائے تب ہی شے مذکور چورانے کے قابل ہو جائیگی۔

دوسری تشریح - تبدیل جائے جو اوس فعل سے پیدا ہو جس فعل سے جدائی پیدا ہوتی ہے سرقہ ہو سکتا ہے۔

تیسری تشریح - جسطرح کسی شخص کی نسبت کہا جاتا ہے کہ وہ کسی شی کی تبدیل جائے کا باعث ہوا جبکہ وہ فی الواقع شے مذکور کی تبدیل جائے کرتا ہے اوسیطرح اوس مال مین بھی کہا

جائیگا جبکہ وہ کسی روک کو جو شے مذکور کو تبدیل جائی سے مانع ہوتی ہے ہٹا دے یا شے مذکور کو کسی اور شے سے جدا کر دے۔

چوتھی تشریح - جو کوئی شخص کسی وسیلے سے کسی حیوان کی تبدیل جائیکا باعث ہو اوسکی نسبت کہا جائیگا کہ اوس نے اوس حیوان کی تبدیل جائی کی اور بھی اوس شے کو تبدیل جائی کی جسکی اوس حیوان اوس تبدیل جائی کے سبب سے جو اسطرح ظہور مین آئی ہے تبدیل جائے کی۔

تمثیلین

(۱) الف نے ج کی زمین مین سے ایک درخت اس نیت سے کاٹا کہ اوسکو ج کے قبضہ مین سے ج کی بلا رضامندی بددیانتی سے لیلے تو اس صورت مین جبکہ الف نے درخت کو اسی طرح سے لیجانیکے لئے جدا کیا تب ہی وہ سرقہ کا مرتکب ہوا

(۲) الف کتے کا طعمہ اپنے جیب مین رکھے اور اسطرح سے ج کے کتے کو اپنے پیچھے ہو لینے کی تحریک کرے تو اس صورت مین اگر الف کی یہ نیت ہو کہ وہ بددیانتی سے ج کے قبضہ مین سے ج کی بلا رضامندی اوس کا کتا لیلے تو جبسے کہ ج کے کتے نے الف کے پیچھے چلنا شروع کیا تب ہی الف سرقے کا مرتکب ہوا ۔

(۳) الف کو ایک بیل جسپر خزانہ کا صندوق لدا ہوا ہے ملجائے اور وہ اوس بیل کو اس نیت سے ایک خاص طرف کو ہانک لیجائے کہ بددیانتی سے خزانہ لے لے تو جبھی کہ بیل نے تبدیل جائی شروع کی تب ہی الف خزانہ کے سرقہ کا مرتکب ہوا ۔

(۴) الف ج کا نوکر ہے اور جسکی امانت مین ج کے ظروف نقرہ یا تانبہ ج کی جانب سے رکھی گئی ہین بلا رضامندی ج کے اون ظروف کو بددیانتی سے لیکر بھاگ جائے تو الف سرقے کا مرتکب ہوا۔

धारा ४— जो पुरुष किसी उपाय से पशु के चलावने के कारण हो कि उस पुरुष ने उस पशु हटाया और उस हटाने से उस पशु ने जिन हटाये जाते वह जिन की हटाये हुये कही जाते सी—

उदाहरण

१— देवदत्त ने यज्ञदत्त की ज़मीन से यज्ञदत्त की सम्मति बिना यज्ञदत्त के अधिकार में से बाहर ले जाने की इच्छा से पेड़ काट डाले तो देवदत्त उसी समय चोर हो गया—

२— देवदत्त ने कुत्ते के वास्ते खाना अपनी जेब में रखलिया और उस रीति से यज्ञदत्त के कुत्ते को अपने संग लगा लिया परन्तु यदि देवदत्त का प्रयोजन है उस कुत्ते को यज्ञदत्त के अधिकार में से यज्ञदत्त की बिना मर्ज़ी अपने ले जाने का है तो जिस समय यज्ञदत्त के कुत्ते देवदत्त के संग चल पड़े उसी समय देवदत्त चोर हो गया—

३— देवदत्त को अशर्फ़ी के संदूक समेत लदा हुआ बैल मिल गया और उसने उस बैल को किसी ओर इस प्रयोजन से हांक दिया कि अशर्फ़ी के अपने ले जाऊँ तो जिस समय बैल हांका उसी समय देवदत्त अशर्फ़ी का चोर हो गया—

४— देवदत्त जो यज्ञदत्त का नौकर था उस की चाकरी में यज्ञदत्त ने अपने चांदी के बर्तन रख दिये और वह बर्तन के यज्ञदत्त की मर्ज़ी बिना लेकर देवदत्त भाग गया तो देवदत्त चोर हो गया—

५— यज्ञदत्त ने देशाटन के जाने के समय अपने चांदी के बर्तन किसी गुदाम के मालिक देव

ਦਤੁ ਕੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਸਾਤੇ ਤਕ ਕੇ ਲਿਯੇ ਜੋ ਕਿ ਯਹ ਕੇ ਦਕਤੁ ਨੇ ਉਨ ਬਰਤਨੋਂ ਕੋ ਕਿਸੀ ਸੁਨਾਰ ਕੇ ਪਾਸ ਲੇ ਜਾ ਕਰ ਬੇਚ ਦਿਯੇ ਤੋ ਯਹਾਂ ਬਰਤਨ ਯਗਦਤੁ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਨ ਥੀ ਇਸ ਲਿਯੇ ਯਗਦਤੁ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੇ ਉਠਾ ਲੇ ਜਾ ਸਕੀ ਥੀ ਤੋ ਨਕਦ ਔਰ ਦੇਵਦਤੁ ਚੋਰੀ ਤੋ ਕ- ਰੀ ਤੋ ਸਕਤਾ ਪਰੰਤੁ ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਾਤ ਕਿਯਾ-

੬- ਦੇਵਦਤੁ ਯਗਦਤੁ ਕੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕਾ ਯਾਰ ਥਾ ਉਸ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਨੇ ਦੇਵਦਤੁ ਕੋ ਕੁਛ ਮੋਲਦਾਰ ਵਸਤੁ ਦੇ ਦੀ ਜਿਸ ਕੋ ਦੇਵਦਤੁ ਜਾਨਤਾ ਥਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇ ਪਤਿ ਯਗਦਤੁ ਕੀ ਹੈ ਔਰ ਐਸਾ ਮਾਲ ਹੈ ਕਿ ਦੇਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੋ ਯਗਦਤੁ ਸੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਾ ਹੈ ਤੋ ਯਦਿ ਦੇਵਦਤੁ ਬਦਨੀਤ ਸੇ ਅਪਨੇ ਲੇ ਲੀ ਤੋ ਚੋਰ ਹੋ ਗਯਾ-

ਬਲ ਕਰ ਲੇਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

ਜੋ ਪੁਰਖ ਜਾਨਬੂਝ ਕਰ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਕਾ ਡਰ ਦਿਖਲਾਵੇ ਯਾਤੋ ਦੇ ਤੋ ਡਰ ਉਸੀ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੀ ਯਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਕੀ ਹਾਨਿ ਕਾ ਡਰ ਔਰ ਉਸ ਉਪਾਯ ਸੇ ਉਸ ਡਰ ਸੇ ਡਰ ਹੂਏ ਪੁਰਖ ਕੋ ਬਹਕਾ ਕੇ ਉਸ ਵਕਤ ਜੋ ਇਰਾਦਾ ਕਰੇ ਕਿ ਵਹ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਯਾ ਕਫ਼ਾਲਤ ਯਾ ਮੋਹਰ ਯਾ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਕੀ ਹੁਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਜਿਸ ਸੇ ਕੋਈ ਕਫ਼ਾਲਤ ਬਨ ਸਕੇ ਉਸ ਕੋ ਦੇਦੇ ਤੋ ਕਹੇਂਗੇ ਕਿ ਉਸ ਪੁਰਖ ਨੇ ਬਲ ਕਰ ਵਸਤੁ ਲੀ-

ਉਦਾਹਰ—

(੧) ਦੇਵਦਤੁ ਨੇ ਯਗਦਤੁ ਕੋ ਯਹ ਕਹੀ ਧਮਕੀ ਦੀ ਕਿ ਤੁਮ ਮੁਝ ਕੋ ਉਤਨਾ ਰੁਪਿਯਾ ਨ ਦੋਗੇ ਤੋ ਮੈਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ ਸਮਬੰਧ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਭਰੀ ਬਾਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੂੰਗਾ ਔਰ ਉਸ ਉਪਾਯ ਸੇ ਉਸਨੇ ਯਗਦਤੁ ਕੋ ਬਲ ਕਰ ਰੁਪਿਯਾ

(۵) ج سفر کا امادہ ہو کر اپنے ظروف نقرہ یا تانبہ کو اپنے واپس آنی تک الف کو کہ وہ گدام کا مالک ہے اماناً سپرد کرے اور الف ان ظروف کو سنار کے پاس لیجا کر بیچ ڈالی تو اس صورت مین چونکہ کوئی ظروف ج کے قبضہ مین نہ تھی اسلئے وے ج کے قبضہ سے نہین لئے جا سکتی تھی اور الف سرقہ کا مرتکب نہین ہوا گو ممکن ہے کہ وہ خیانت مجرمانہ کا مرتکب ہوا۔

(۶) الف ج کی زوجہ کا آشنا ہے اور وہ الف کو قیمتی مال دے جسکو الف جانتا ہے کہ اوسکی شوہر ج کا ہے اور ایسا مال ہے کہ ج کیطرف سے وہ اوسکے دینے کے مجاز نہین ہے پس اگر الف بد دیانتی وہ مال لیلے تو وہ سرقہ کا مرتکب ہوا۔

استحصال بالجبر کے بارہ مین

جو کوئی شخص قصداً کسی شخص کو خود اوس شخص کے یا کسی دوسرے شخص کے کسی نقصان کی تخویف کرے اور اوسکے ذریعہ سے اوس شخص کو جسکو اسطرح تخویف کی گئی ہے اسبات کی تحریک کرے کہ وہ کوئی مال یا کفالة المال یا کوئی شی دستخطی یا مہری جو کفالة المال ہو جانیکی حیثیت رکھتی ہو کسی شخص کے حوالہ کرے تو شخص مذکور استحصال بالجبر کا مرتکب ہوگا۔

تمثیلین

(۱) الف ج کو یہ دھمکی دے کہ مجھکو روپیہ دو ورنہ مین ایک نوشت جو تیری حیثیت عرفی کے مخل ہوگی مشتہر کرونگا اور اسطرح سے ج کو اپنے تئین روپیہ دینے کی تحریک کرے تو الف استحصال بالجبر کا مرتکب ہوگا۔

(۲) الف ج کو یہ دھمکی دیے کہ مین تیرے طفل کو حبس بیجا مین رکھونگا ورنہ تو ایک رقعہ پر دستخط کرکے اوسکو میرے حوالہ کر جسمین تیری جانب سے مجھکو روپیہ کی فلان مقدار دینے کا وعدہ ہو اور ج دستخط کرکے وہ رقعہ حوالہ کردے تو الف استحصال بالجبر کا مرتکب ہوا۔

کسی امر کی اعانت کے بیان مین

(دفعہ ۱۰۷ دیکھو)

ہر وہ شخص کسی امر کے کرنے مین اعانت کرتا ہے جو پہلی کسی شخص کو اوس امر کے کرنے مین ترغیب دے یا دوسرے اس امر کے کرنے کیلئے مشورہ مین ایک یا چند شخص کا شریک ہو۔

بشرطیکہ اوس مشورہ کے مطابق کرنیسے اور اوس غرض سے کہ وہ امر وقوع مین آئے کوئی فعل یا ترک ناجائز واقع ہو یا تیسرے بذریعہ کسی فعل یا ترک ناجائز کے اوس امر کے کرنیمین قصداً مدد کرے۔

پہلی تشریح۔ کسی فعل کی کرنیکی ترغیب دینا اوس شخص کی نسبت کہا جائیگا جو خلاف بیانی بالعمد سے یا ایسی امر اہم کو عمداً مخفی رکھنے سے جسکا ظاہر کرانا اوسپر واجب ہے بالارادہ فعل کو کرائے یا کرائے کی یا اوسکے کرانیکی تدبیر کرے یا کرانیکی تدبیر مین جہد کرے۔

تمثیل

الف سرکاری عہدہ دار ہے کسی عدالت کے وارنٹ سے ج کے گرفتار کرنیکا مجاز ہے اور ب جسکو اس امر کا علم ہو اور وہ یہ بھی جانتا ہو کہ خ ج نہین ہے الف سے عمداً بیان کرے کہ خ ج ہے اور اسطرح الف سے

[illegible]

ਉਦਾਹਰਣ—

ਦੇਵਦੱਤ ਪਰ ਜਦ ਜੋਂਦ੍ਰਪੀ ਅਤਲਕਾਰ ਕਿਸੀ ਅਦਾਲ ਤੋ ਹੈ ਵਾਰੰਟ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਯਗਦੱਤ ਕੇ ਪਕੜਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਜਾਨ ਕਰ ਔਰ ਯਹ ਭੀ ਜਾਨ ਕਰ ਕਿ ਹਰਦੱਤ ਯਗਦੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਪਨੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਦੇਵਦੱਤ ਸੇ ਕਹਾ ਕਿ ਹਰਦੱਤ ਯਗਦੱਤ ਹੈ ਔਰ ਇਸ ਉਪਾਯ ਸੇ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਦੇਵਦੱਤ ਸੇ ਹਰਦੱਤ ਕੋ ਪਕੜਵਾ ਦਿਯਾ ਤੋ ਯਹਾਂ ਕਹਾ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ਰ ਨੇ ਬਹਕਾ ਕਰ ਹਰਦੱਤ ਕੋ ਪਕੜਵਾ ਦਿਯਾ—

ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ੨— ਜੋ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਕੇ ਕਿਯੇ ਜਾਨੇ ਸੇ ਪਹਿਲੇ ਯਾ ਕਿਯੇ ਜਾਨੇ ਕੇ ਸਮਯ ਉਸ ਕਾਮ ਕੇ ਕਿਯੇ ਜਾਨੇ ਕੀ ਸੁਗਮਤਾ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕੁਛ ਕਾਮ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸ ਉਪਾਯ ਸੇ ਉਸ ਕਾਮ ਕਾ ਕਿਯਾ ਜਾਨਾ ਸੁਗਮ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤੋ ਵਹ ਉਸ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲਾ ਕਹਾ ਜਾਵੇਗਾ—

ਸ਼ੁਭਮ੍

قصداً گرفتار کرائے تو اس صورت مین ب نے ترغیب کے ذریعہ ج کی گرفتاری مین اعانت کی +

دوسری تشریح - اگر کوئی شخص کسی فعل کے ارتکاب کے وقت یا اس سے پہلے کوئی امر اس غرض سے کرے کہ اوس فعل کا ارتکاب سہل ہو جائے اور اس امر سے وہ ارتکاب سہل ہو جائے تو کہا جائیگا شخص مذکور نے اس فعل کے ارتکاب مین مدد دی +

تمام شد

श्री:

[illegible]

[illegible]

अर्थात

कानून अदालत फौजदारी

[illegible]

سری رنبیر سنگھ ڈنڈ بدھی

یعنی

قانون عدالت فوجداری

حسب الحکم اندرمہندر سپہر سلطنت سری مہاراجہ دیہراج مہاراجہ پرتاپ سنگھ صاحب بہادر دام اقبالہ والی جموں و کشمیر و تبت ہا وغیرہ۔

जम्बू

[illegible]

جموں

درمطبع جنگی باہتمام کرنیل پنڈت دوارکا ناتھ اپادہائے طبع شد

سری رگھناتھ جی سہائے

فہرست دفعات قانون
سری رنبیر سنگھ ڈنڈ بدھی

[illegible]

[illegible]

[illegible]
१४ [illegible]
१५ [illegible]
१६ [illegible]
१७ [illegible]
१८ [illegible]
[illegible]
१९ [illegible]
२० [illegible]
२१ [illegible]
२२ [illegible]
२३ [illegible]
२४ [illegible]
२५ [illegible]
२६ [illegible]
२७ [illegible]
२८ [illegible]
२९ [illegible]
३० [illegible]
३१ [illegible]
३२ [illegible]
३३ [illegible]
[illegible]
३४ [illegible]
[illegible]
३५ [illegible]
३६ [illegible]

دفعہ ۱۴- اعانت تعریف وسزا +
دفعہ ۱۵- اقدام تعریف وسزاء +
دفعہ ۱۶- حقیقت سزاے پھانسی و دائم الحبس +
دفعہ ۱۷- اقسام فوجداری +
دفعہ ۱۸- قید بامشقت و بے مشقت و تنہائی و بلاتنہائی +
دفعہ ۱۹- قید بعوض جرمانہ +
دفعہ ۲۰- میعاد قید بعوض جرمانہ +
دفعہ ۲۱- قید بعوض جرمانہ مین زرجرمانہ جرائی دینا +
دفعہ ۲۲- سزائے جرم درحالتیکہ شک ہے +
دفعہ ۲۳- سزائے بہت جرائم نسبت ایک شخص +
دفعہ ۲۴- دائم الحبس ور قلعہ +
دفعہ ۲۵- شرط بابت تازیانہ +
دفعہ ۲۶- قتل انسان تعریف سزا +
دفعہ ۲۷- قتل انسان سخت بیرحمی سے سزاء +
دفعہ ۲۸- قتل آقاء سزا +
دفعہ ۲۹- قتل انسان مع جماع سزا +
دفعہ ۳۰- قتل انسان بطمع حاصل کرنا مال کا +
دفعہ ۳۱- قتل انسان جبکہ قاتل پہلے سے ہی حبس دوام مین ہو +
دفعہ ۳۲- قتل انسان برضامندی سزاء +
دفعہ ۳۳- قتل انسان برضامندی اگروہ بیس برس سے زیادہ عمر کا ہو +
دفعہ ۳۴- قتل انسان باستثناء حالات مندرجہ دفعات ۲۷ تا ۳۳
ارادتاً قتل انسان بغیر اشتعال طبع مقتول +
دفعہ ۳۵- قتل انسان باستثناء حالات مندرجہ دفعات ۲۷ تا ۳۳

ਮਨੁਖ ਵਧ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੩੭ ੨੭ ਤੇ ਜੋ ੩੩ ਦਫਾ ਤਕ ਕੇ ਵਿਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਜਬ ਵਧ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੩੮ ਅਚਾਨਕ ਮਨੁਖ ਵਧ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੩੯ ਮਨੁਖ ਵਧ ਦੇ ਉਦਮ ਦੇ ਵਿਖੇ ਨੂੰ

੪੦ ਮਨੁਖ ਵਧ ਕਰਣੇ ਕੀ ਨੀਯਤ ਸੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੧ ਮਨੁਖ ਵਧ ਕਰਣੇ ਕੀ ਨੀਯਤ ਵਿਨਾ ਮਨੁਖ ਵਧ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਯੁਕਤ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੨ ਆਤਮ ਘਾਤ ਦੇ ਉਦਮ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੩ ਆਤਮ ਘਾਤ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੪ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਉਨਮਤ ਯਾ ਦਿਵਾਨੇ ਦੇ ਆਤਮ ਘਾਤ ਕਰਣੇ ਦੇ ਲਿਯੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੫ ਗਰਭ ਪਾਤ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੬ ਨੀਯਤ ਮੂਜਬ ਗਰਭਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੀ ਨੀਯਤ ਵਿਨਾ ਗਰਭ ਪਾਤ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੭ ਕੋਈ ਬਾਲਕ ਉਤਪਨ ਹੋਣੇ ਕੀ ਨੀਯਤ ਸੇ ਗਰਭ ਪਾਤ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੪੮ ਗਰਭ ਪਤਿਤ ਲਾਸ਼ ਕੋ ਪਰਗਟ ਹੋਣੇ ਸੇ ਬਚਾਣੇ ਨੂੰ

੪੯ ਬਲਾਤਕਾਰ ਗਮਨ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੫੦ ਵ੍ਯਭਿਚਾਰਿਣੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਗਮਨ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੫੧ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਇਸਤ੍ਰੀ ਯਾ ਉਸ ਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕੇ ਬੇਇਜ਼ਤ ਕਰਣੇ ਕੀ ਨੀਯਤ ਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਗਮਨ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

੫੨ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇ ਦੇਣੇ ਨੂੰ

੫੩ ਅਧਿਕ ਔਰ ਅਲਪ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇ ਦੇਣੇ ਨੂੰ

੫੪ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਕੀ ਨੀਯਤ ਸੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰਣੇ ਨੂੰ

ارادتاً قتل انسان باشتعال طبع مقتول +

دفعہ ۳۶ – قتل انسان باستثناء حالات مندرجہ دفعات ۲ تا ۳۳ ارادتاً قتل انسان بغیر اشتعال طبع مقتول جبکہ قاتل عذر اتفاقیہ پیش کر سکے

دفعہ ۳۷ – قتل انسان باستثناء حالات مندرجہ دفعات ۲ تا ۳۳ ارادتاً قتل انسان بغیر اشتعال طبع مقتول جبکہ فاعل عذر اتفاقیہ پیش کر سکے –

دفعہ ۳۸ – قتل و ہلاکت انسان ناگہانی و سزاء +

دفعہ ۳۹ – قتل انسان کا اقدام سزا +

دفعہ ۴۰ – بالارادہ قتل انسان کوئی فعل یا ترک فعل کرنا +

دفعہ ۴۱ – بالارادہ قتل انسان ایسا فعل یا ترک فعل کرے کہ جس سے ضرر جسمانی پہونچکر ہلاکت وقوع میں نہ آوے +

دفعہ ۴۲ – خودکشی اقدام سزا +

دفعہ ۴۳ – خودکشی اعانت سزا +

دفعہ ۴۴ – خودکشی نابالغ یا مجنون یا بدمست میں اعانت کرنا +

دفعہ ۴۵ – اسقاط حمل و سزاء +

دفعہ ۴۶ – اسقاط حمل بلا رضامندی عورت +

دفعہ ۴۷ – اسقاط حمل اس نیت سے کہ طفل بعد تولد وارث جائیداد نہ ہو +

دفعہ ۴۸ – لاش مرحوم کو بلا اطلاع حاکم دفن وغیرہ کی مخفی کرے +

دفعہ ۴۹ – زناہ بالجبر تعریف سزا +

دفعہ ۵۰ – زناہ بالجبر با عورت فاحشہ +

دفعہ ۵۱ – مفعولہ یا اولیاء کو بے عزت کرنے کیلئے زناہ بالجبر کرے یا کراوے +

دفعہ ۵۲ – ضرر جسمانی و تعریف سزا +

دفعہ ۵۳ – ضرر شدید و خفیف و تعریف +

دفعہ ۵۴ – ضرر شدید پہونچانے کی نیت سے کوئی فعل یا ترک فعل کرنا +

55 ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਦੀ ਨੀਯਤ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

56 ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਦੀ ਨੀਯਤ ਨ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

57 ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਦੀ ਨੀਯਤ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

58 ਅਨੁਚਿਤ ਅਵਰੋਧ (ਮੁਜਾਹਿਮਤ ਬੇਜਾ) ਕਰਣੇ ਹੈਂ

59 ਅਨੁਚਿਤ ਬੰਧਨ ਤਥਾ ਉਸਦੇ ਦੰਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਯ ਹੈ

60 ਗੁਪਤ ਅਨੁਚਿਤ ਬੰਧਨ (ਹਬਸ ਬੇਜਾ ਮਖਫੀ) ਕਰਣੇ ਹੈਂ

61 ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਪਰਾਧ (ਤਥਾ ਦੰਡ ਜਬਰ ਮੁਜਰਮਾਨਾ) ਕਰਣੇ ਹੈਂ

62 ਤਾੜਨਾ ਦੇ ਵਰਤਣੇ ਹੈਂ

63 ਕਿਸੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰ ਦੀ ਮਨਸਾ ਕਰਣੇ ਦੀ ਨੀਯਤ ਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਪਰਾਧ ਯਾ ਤਾੜਨਾ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

64 ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਅਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਰੋਕਣੇ ਦੇ ਲਿਯੇ ਉਸ ਪਰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਪਰਾਧ ਯਾ ਤਾੜਨਾ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

65 ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਰਣ ਲੇ ਜਾਣੇ ਹੈਂ

66 ਕਿਸੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਧ ਕਰਣੇ ਦੀ ਨੀਯਤ ਸੇ ਲੇ ਭਾਗਣੇ ਹੈਂ

67 ਕਿਸੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਦੇ ਵਿਵਾਹ ਦੇ ਲਿਯੇ ਲੇ ਭਾਗਣੇ ਹੈਂ

68 ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਖ ਯਾ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਦੇ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਯਾ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾਣੇ ਦੀ ਨੀਯਤ ਸੇ ਲੇ ਭਾਗਣੇ ਹੈਂ

69 ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਖ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਦੀ ਤਰਹ ਖਰੀਦਣੇ ਹੈਂ

70 ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਖ ਦੇ ਸੁਭਾਵਤਃ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੇ ਵੇਚਣੇ ਔਰ ਖਰੀਦਣੇ ਦਾ ਕਾਮ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

71 ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਖ ਸੇ ਬੇਗਾਰ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

72 ਗੁੰਡੇਬਾਜੀ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

73 ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰਣੇ ਹੈਂ

دفعہ ۵۵ - بلاارادہ ضرر شدید کوئی فعل یا ترک فعل کرنا +

دفعہ ۵۶ - بلاارادہ ضرر خفیف کوئی فعل یا ترک فعل کرنا +

دفعہ ۵۷ - بلاارادہ ضرر خفیف کوئی فعل یا ترک فعل کرنا +

دفعہ ۵۸ - مزاحمت بیجا +

دفعہ ۵۹ - حبس بیجا و تعریف سزا +

دفعہ ۶۰ - حبس بیجا مخفی سزا +

دفعہ ۶۱ - جبر مجرمانہ و تعریف سزا +

دفعہ ۶۲ - حملہ و تعریف سزا +

دفعہ ۶۳ - توہین عورت کی نیت سے جبر مجرمانہ یا حملہ کرنا +

دفعہ ۶۴ - سرکاری ملازم کو ڈرا کر اوسکی منصبی خدمت ادا کرنے سے باز رکہنے کے لئے جبر مجرمانہ یا حملہ کرنا +

دفعہ ۶۵ - بہگالیجانا انسان کا و تعریف سزا +

دفعہ ۶۶ - بارادہ قتل انسان کو لے بہاگنا +

دفعہ ۶۷ - بارادہ نکاح کسی عورت کا لے بہاگنا +

دفعہ ۶۸ - بارادہ ضرر شدید پہونچانے یا غلام بنانے کے لے بہاگنا +

دفعہ ۶۹ - بردہ فروشی +

دفعہ ۷۰ - عادتاً غلاموں کی خرید فروخت کا کاروبار کرنا +

دفعہ ۷۱ - کسی سے بگار کے طور پر محنت کرانا +

دفعہ ۷۲ - خلاف وضع فطری +

دفعہ ۷۳ - بدفعلی با حیوان و سزا +

دفعہ ۷۴ - استحصال بالجبر +

੭੪ ਫ਼ਿਆਂਤੂਰ ਜੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਲੈਂਦੇ ਹੈ

੭੫ ਹਥਕਰਕੇ ਯਾ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਦਾ ਡਰ ਦੇਕੇ ਜ਼ਬਰ
ਜਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੈ

੭੬ ਫਾਂਸੀ ਯਾ ਨਿਆਂ ਉਮਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦੇ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ
ਲੋਕ ਤੋਂ ਲਗਾਂਦੇ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੇ ਜ਼ਬਰਾਂ ਜਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੈ

੭੭ ਧਨ ਜਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸੁਭਾਵ ਨਿਯਮ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਅਪਰਾਧੀ
ਹੈ ਮਿਲਦੇ ਹੈ

੭੮ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹੈ

੭੯ ਨੌਕਰੀ ਯਾ ਨੌਕਰ ਅਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦੀ
ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹੈ

੮੦ ਸ਼ਸਤ੍ਰਯੁਕਤ ਹੋਕਰ ਵਧ ਕਰਨੇ ਯਾ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇ
ਣੇ ਯਾ ਡਰ ਦਿਖਾਂਦੇ ਨੇ ਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹੈ

੮੧ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਲ ਦੇ ਖਰੀਦਣੇ ਵੇਚਣੇ ਲੈਂਦੇ ਹੈ

੮੨ ਅਨੁਚਿਤ ਖ਼ਰਚ ਕਰਦੇ ਹੈ

੮੩ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸ ਘਾਤ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹੈ

੮੪ ਠਗਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ਯ ਹੈ

੮੫ ਝੂਠ ਬੋਲਨੇ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਮਿਟਾਂਦੇ ਹੈ

੮੬ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਂਦੇ ਹੈ

੮੭ ਧਨ ਦੇ ਰੁਪਏ ਤੇ ਅਧਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹੈ

੮੮ ਅੰਧ ਪਸ਼ੂ ਅਧਿਕ ਨੇ ੫੦ ਰੁਪਈਏ ਦੇ ਮੂਲ੍ਯ ਦੇ-
ਨੇ ਪਸ਼ੂ ਦੇ ਮਾਰਦੇ ਹੈ

੮੯ ਪਾਣੀ ਦੇ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹੈ

੯੦ ਰਾਹ ਆਮ ਜਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹੈ

੯੧ ਅੱਗ ਲਗਾਂਦੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਹੈ

੯੨ ਹਥ ਯਾ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਦੁਖ ਦੇਣੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਹਾਨਿ
ਪਹੁੰਚਾਂਦੇ ਹੈ

੯੩ ਮਨੁਖੀ ਯਾ ਕੋਠੀ ਘਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਕਰਨ ਹੇਤੁ ਹੈ

دفعہ ۷۵ - استحصال بالجبر یا غضب کرنا ہتیار سی یا کسی اور طرح سی ہلاکت یا ضرر جسمانی تخویف کے ذریعہ سے +

دفعہ ۷۶ - استحصال بالجبر کرنا ایسی جرم کی تہمت لگانیکی دہمکی سے کہ جسکی سزا پہانسی یا دائم الحبس ہے +

دفعہ ۷۷ - واسطے استحصال بالجبر عادتاً کسی مجرم خلاف قانون کا شریک ہونا نہین

دفعہ ۷۸ - سرقہ و سزا +

دفعہ ۷۹ - مال آقا کا سرقہ +

دفعہ ۸۰ - مسلح ہو کر ہلاکت کرنے یا ضرر شدید پہونچانیکی یا خوف دیگر مجبور کرنیکی تیاری کر کے سرقہ کرے +

دفعہ ۸۱ - خرید و فروخت مال مسروقہ سزاء +

دفعہ ۸۲ - تصرف بیجا و سزا +

دفعہ ۸۳ - خیانت و سزا +

دفعہ ۸۴ - دغا و سزا +

دفعہ ۸۵ - دعوی فریبا چھوڑنا +

دفعہ ۸۶ - نقصان رسانی +

دفعہ ۸۷ - ۱۰۰ یا ۱۰۰ روپیہ سے زیادہ نقصان رسانی +

دفعہ ۸۸ - مارڈالنا یا کم قیمت لگانا ایسی حیوان کا کہ جسکی قیمت ۵ تک ہو

دفعہ ۸۹ - پانیکی نالی یا کل آگ جلانیکی یا اور کسی طرحکو فائدہ مند پانی کو بند یا کم کر کے نقصان کرنا +

دفعہ ۹۰ - شارع عام یا پل دریا نہر حوض بند چشمہ نشان زمین جو سرکاری طرف سے مقرر ہو خراب کرنا

دفعہ ۹۱ - مکان یا خیمہ یا بطور مکان کسی چیز مین آگ یا اوڑانے والی چیز سے نقصان پہونچانا +

دفعہ ۹۲- ہلاکت یا ضرر جسمانی کے ارتکاب سے نقصان رسانی کرنا +

دفعہ ۹۳- اجرت یا ملازمت اختیار کر کے کسی کے ساتھہ سفر مین جانا
اور بلا ملنے دوسرے ملازم کے نوکری چھوڑنا +

دفعہ ۹۴- مداخلت بیجا +

دفعہ ۹۵- نقب زنی +

دفعہ ۹۶- ہلاکت یا ضرر جسمانی کی نیت سے مداخلت بیجا کرنا +

دفعہ ۹۷- قمار بازی +

دفعہ ۹۸- بدنامی و بیعزتی +

دفعہ ۹۹- زناہ برضامندی و تعریف سزا +

دفعہ ۱۰۰- دہوکہ سے شادی کرنا +

دفعہ ۱۰۱- تخویف مجرمانہ +

دفعہ ۱۰۲- توہین عورت و سزا +

دفعہ ۱۰۳- مجمع خلاف قانون +

دفعہ ۱۰۴- بلوہ +

دفعہ ۱۰۵- مزاحمت بیجا بحالت رفع بلوہ +

دفعہ ۱۰۶- تخفی بلوہ و مجمع خلاف قانون +

دفعہ ۱۰۷- ہنگامہ و سزا +

دفعہ ۱۰۸- جان کو نقصان پہونچانیوالی عفونت کا خطرہ +

دفعہ ۱۰۹- بددیانتی سے کسی شے مین امیزش کرنا +

دفعہ ۱۱۰- ایک قسم کی دوا کو دوسری کے نام سے بیچنا یا اوس مین
کسی طرحکی امیزش کرنا تاکہ اوسکا اثر کم ہو جاوے
مضر ہو جاوے اصلیت سے بدل جاوے +

دفعہ ۱۱۱- عام چشمہ و حوض کو ناپاک کرنا +

੬

ਜ ਹੋਣ ਕੰਡੇ ਹੈਂ

੯੪ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ (ਨਕਬਜਨਤੇਹੈਂ) ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੯੫ ਸੇਂਧ ਲਗਾਤੇ ਹੈਂ

੯੬ ਵਧ ਯਾ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਅਨੁ
ਚਿਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੯੭ ਜੂਆ ਖੇਲਤੇ ਹੈਂ

੯੮ ਨਿਰਾਦਰ ਔਰ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੯੯ ਪ੍ਰਗਟ ਬਿਨਾ ਸਮ੍ਮਤੀ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੦ ਧੋਖਾ ਸੇ ਵਿਵਾਹ ਕਰਤੇ ਔਰ ਭੋਗ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੧ ਅਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਕਾਰਣ ਧਮਕੀ ਦੇਤੇ ਹੈਂ

੧੦੨ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੩ ਵਿਧਿ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਾਜ ਬਨਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੪ ਬਲਵਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੫ ਬਲਵਾ ਹਟਾਨੇ ਕੇ ਸਮਯ ਅਨੁਚਿਤ ਅਵਰੋਧ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੬ ਵਿਧਿ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮਾਜ ਸਥਾਨ ਕੇ ਸ਼ਾਮੀ ਕੋ ਰਖਕੇ ਤ
ਤਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੭ ਦੰਗਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੦੮ ਸ਼ਰੀਰ ਕੀ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਨੇ ਵਾਲੇ ਰੋਗ ਕੇ ਫੈਲਾਤੇ ਹੈਂ

੧੦੯ ਕੁਮੂ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਮੇਂ ਦੋ. ਚੀਜ਼ ਮਿਲਾਤੇ ਹੈਂ

੧੧੦ ਕਿਸੀ ਔਸ਼ਧ ਦੂਸਰੀ ਚੀਜ਼ ਮੇਂ ਦੋ. ਚੀਜ਼ ਮਿਲਾਤੇ ਹੈਂ

੧੧੧ ਸਰਵਸਾਧਾਰਣ ਕੇ ਕੂਏਂ ਯਾ ਤਲਾਓ ਕਾ ਜਲ ਬਿਗਾੜ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੧੨ ਤਕਲ ਕਾਰਨ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੧੩ ਦੇਸ਼ ਸ੍ਵਾਸਥ੍ਯ ਸੇ ਪਿੰਡ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਵਿਗਾੜਤੀ ਹੈ ਐਸਾ
ਤੇ ਹੈਂ

੧੧੪ ਜਿਤਨੇ ਤਰਨੇ ਹੈਂ

੧੧੫ ਤੇ ਵਿਗਾੜਤੀ ਹੈ ਵਿਸ਼ ਬਨਾਤੇ ਹੈਂ

੧੧੬ ਦੇਸ਼ ਅਰਥ ਸੇ ਵਿਗਾੜ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

११७ [illegible]

११८ [illegible]

११९ [illegible]

१२० [illegible]

१२१ [illegible]

१२२ [illegible]

१२३ [illegible]

१२४ [illegible]

१२५ [illegible]

१२६ [illegible]

१२७ [illegible]

१२८ [illegible]

१२९ [illegible]

१३० [illegible]

१३१ [illegible]

१३२ [illegible]

१३३ [illegible]

१३४ [illegible]

१३५ [illegible]

१३६ [illegible]

१३७ [illegible]

१३८ [illegible]

دفعہ ۱۱۲ - ہوا شے کو خراب کرنا +

دفعہ ۱۱۳ - بی پرواہی سے گھوڑا وغیرہ شارع عام پر چلانا +

دفعہ ۱۱۴ - نشان کو دور کرنا +

دفعہ ۱۱۵ - بے پرواہی سے کشتی چلانا +

دفعہ ۱۱۶ - خشکی یا تری کی شارع عام پر کسی طرح کا خطرہ یا مزاحمت پہونچانا

دفعہ ۱۱۷ - زہروالی شے کا استعمال کرنا +

دفعہ ۱۱۸ - آگ یا آتشبازی سے ایسا استعمال کرنا کہ جس سے خطرہ جان ہو -

دفعہ ۱۱۹ - عمارت کی مرمت و مسمار میں تغافل کرنا کہ جس سے خطرہ جان ہو -

دفعہ ۱۲۰ - تغافل کرنا حیوان بی احتیاطی +

دفعہ ۱۲۱ - فحش کتاب وغیرہ بنانا یا ظاہر کرنا +

دفعہ ۱۲۲ - بدمست ہو کر نکلنا +

دفعہ ۱۲۳ - امر باعث تکلیف عام کرنا +

دفعہ ۱۲۴ - حلف دروغی وغیرہ +

دفعہ ۱۲۵ - جرم فوجداری قابل سزا پھانسی کے ثابت کرانے کیواسطے جھوٹھی گواہی دینا یا بنانا +

دفعہ ۱۲۶ مقدمہ فوجداری مرجوعہ عدالت میں حلف دروغی حلفاً دیوی یا بناوی

دفعہ ۱۲۷ - مقدمہ فوجداری مرجوعہ عدالت میں حلف دروغی اس ارادہ سے دینا یا بنانا کہ مجرم پر جرم ثبوت نہ ہووے +

دفعہ ۱۲۸ - جھوٹھی خبر دینا +

دفعہ ۱۲۹ - فریباً دوسرا شخص بتانا +

دفعہ ۱۳۰ - فریباً دعویدار ہونا +

دفعہ ۱۳۱ - جھوٹھی فوجداری کا الزام لگانا +

دفعہ ۱۳۲ - فریباً سرکاری ملازم بنانا +

١٣٩ [illegible]

١٤٠ [illegible]

١٤١ [illegible]

١٤٢ [illegible]

١٤٣ [illegible]

١٤٤ [illegible]

١٤٥ [illegible]

١٤٦ [illegible]

١٤٧ [illegible]

١٤٨ [illegible]

١٤٩ [illegible]

١٥٠ [illegible]

١٥١ [illegible]

١٥٢ [illegible]

١٥٣ [illegible]

١٥٤ [illegible]

١٥٥ [illegible]

١٥٦ [illegible]

١٥٧ [illegible]

١٥٨ [illegible]

دفعہ ۱۳۳ - غلط وجعلسازی کا نقل یا کاغذ وغیرہ بنانا +

دفعہ ۱۳۴ - تلبیس سکہ واشٹام +

دفعہ ۱۳۵ - تلبیس سکہ یا اشٹام کا بنانا خریدنا فروخت کرنا یا اپنے پاس رکہنا

دفعہ ۱۳۶ - تلبیس سکہ یا اشٹام کا بددیانتی سے خریدنا فروخت کرنا پاس رکہنا کسی کے حوالہ کرنا یا کسی کام اصل سکہ یا اشٹام کی تحیت سے

دفعہ ۱۳۷ - بددیانتی سے تلبیس سکہ یا اشٹام علاقہ جموں مین لانا یا اس جگہہ سے باہر لیجانا +

دفعہ ۱۳۸ - اصل سکہ یا اشٹام کی قیمت سے تلبیس سکہ یا اشٹام کو کسی دوسرے شخص کے پاس بددیانتی سے اور دیدہ دانستہ حوالہ کرنا +

دفعہ ۱۳۹ - دیدہ دانستہ تلبیس سکہ یا اشٹام کو اپنے پاس رکہنا +

دفعہ ۱۴۰ - ٹکسال یا اشٹام خانہ سرکاری مین ملازم ہو کر سکہ کی وزن وترکیب معینہ قانون سے مختلف وزن وترکیب کا بنانا -

دفعہ ۱۴۱ - ٹکسال یا اشٹام خانہ مین سے بددیانتی سے سکہ یا اشٹام بنانے کے اوزار کو لیجانا +

دفعہ ۱۴۲ - سرکاری اشٹام کو دوبارہ کام مین لانا +

دفعہ ۱۴۳ - کسی نشان اشٹام کو مٹانا +

دفعہ ۱۴۴ - بددیانتی سے تولنے کا جہوٹا آلات یا پیمانہ بنانا پاس رکہنا بیچنا کسی طرح استعمال کرنا +

دفعہ ۱۴۵ - جعلسازی +

دفعہ ۱۴۶ - کاغذ نقل عدالت یا دفتر سرکاری یا مختیارنامہ کا جعلی بنانا -

دفعہ ۱۴۷ - جعلی تمسک ہنڈوی قبالہ رہن نامہ اقرارنامہ رسید فارغ خطی وصیت نامہ یا کوئی دلیل جعلی بابت جائداد منقولہ وغیر منقولہ بنانا -

دفعہ ۱۴۸ - توہین انسان کی نیت سے دلیل یا دستاویز جعلی بنانا +

[illegible]

𑛁𑛅𑛉 [illegible]

𑛁𑛆𑛀 [illegible]

𑛁𑛆𑛁 [illegible]

𑛁𑛆𑛂 [illegible]

𑛁𑛆𑛃 [illegible]

𑛁𑛆𑛄 [illegible]

𑛁𑛆𑛅 [illegible]

𑛁𑛆𑛆 [illegible]

𑛁𑛆𑛇 [illegible]

𑛁𑛆𑛈 [illegible]

𑛁𑛆𑛉 [illegible]

𑛁𑛇𑛀 [illegible]

𑛁𑛇𑛁 [illegible]

𑛁𑛇𑛂 [illegible]

𑛁𑛇𑛃 [illegible]

𑛁𑛇𑛄 [illegible]

𑛁𑛇𑛅 [illegible]

𑛁𑛇𑛆 [illegible]

𑛁𑛇𑛇 [illegible]

𑛁𑛇𑛈 [illegible]

𑛁𑛇𑛉 [illegible]

𑛁𑛈𑛀 [illegible]

دفعہ ۱۴۹ - بددیانتی سی جھوٹھی مہر یا قالب کو جعلسازی سی بنانا -

دفعہ ۱۵۰ - بددیانتی سی تجارت یا مال کا جھوٹھا نشان بنانا +

دفعہ ۱۵۱ - کسی ظروف یا گٹھڑی پر جھوٹھا نشان بنانا +

دفعہ ۱۵۲ - رشوت ستانی +

دفعہ ۱۵۳ - ہدائیت قانون سے انحراف کرنا +

دفعہ ۱۵۴ - رشوت لیکر حکم برخلاف قانون دینا +

دفعہ ۱۵۵ - گرفتاری سے باز رہنا یا چھوڑ دینا + دینا

دفعہ ۱۵۶ - سرکاری ملازم کو مجرم کی غفلتاً گرفتار کرنیسی باز رہنا یا حفاظت سے چھوڑ دینا

دفعہ ۱۵۷ - وجہ ثبوت کو غائب کرنا +

دفعہ ۱۵۸ - خبر دینے سے باز رہنا +

دفعہ ۱۵۹ - رشوت دینا +

دفعہ ۱۶۰ - ناجائز وسیلوں سے کام حاصل کرنیکی امید دینا +

دفعہ ۱۶۱ - جرم متذکرہ دفعہ ۱۶۰ مین اعانت کرنا +

دفعہ ۱۶۲ - حکم اطلاعنامہ کی تعمیل نہ کرنا یا جاری ہونیسی روکنا +

دفعہ ۱۶۳ - عمداً کسی سرکاری ملازم کو امر قانونیکی فرضاً اطلاع نہ دینا +

دفعہ ۱۶۴ - حلف اوٹھانیسے انکار کرنا +

دفعہ ۱۶۵ - سرکاری ملازم کو اوسکی سوال کا جواب دینیسے انکار کرنا +

دفعہ ۱۶۶ - نیلام مین مزاحم ہونا +

دفعہ ۱۶۷ - نیلام مین بددیانتی سے بولی دینا +

دفعہ ۱۶۸ - سرکاری ملازم کو لوازمات منصبی مین مزاحم ہونا +

دفعہ ۱۶۹ - سرکاری ملازم کو بوقت ضرورت مدد نہ دینا +

دفعہ ۱۷۰ - سرکاری ملازم کے باضابطہ حکم کو مشہوری سی روکنا +

دفعہ ۱۷۱ - سرکاری ملازم کو نقصان پہونچانیکی خاطر کام سے باز

੧੮੧ ਅਫਿਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਗੰਦ ਤੇ ਦਸਕੇ ਡਿਠਾ ਉਪਰ ਦੇ ਦਿਤਾ
ਕਰਨੇ ਹੈਂ

੧੮੨ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚ ਝੂਠੀ ਕਰਨੇ ਹੈਂ

੧੮੩ ਸਤਾ ਦਿਖਾਵਰ ਸਰਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿਖਾਵ ਹੈਂ

੧੮੪ ਸਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਾਨ ਦੇ ਝੂਠਾ ਕੰਮ ਹੈਂ

੧੮੫ ਕਿਸੀ ਸਤਾਂ ਦਿਖਾਵਾ ਕਰਨੇ ਹੈਂ

੧੮੬ ਕਿਸੀ ਜੁਰਮ ਦੇ ਝੂਠਾ ਕੰਮ ਕੀ ਓਹ ਤੇ ਸਤਾ ਦਿਖਾਵ
ਦ ਰੋਕ ਬੰਦ ਕਰਨੇ ਹੈਂ

੧੮੭ ਕਿਸੀ ਸਤ ਦੇ ਦਿਖਾਵ ਨੂੰ ਦਿਖਾਸ ਸਪੈਗਾ ਬੰਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੮੮ ਕਿਸੀ ਸਤ ਦੇ ਦਿਖਾਵ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਸਪੈਗਾ ਬੰਦ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੮੯ ਜੁਰਮ ਕਰਨੇ ਯਾ ਜੁਰਮ ਕਰਨੇ ਕੀ ਸਤਾਯਤ ਹੈਂ

੧੯੦ ਲਫ਼ਜ਼ ਦੇ ਉਪਾਯ ਦੇ ਸੁਗਮ ਕਰਨੇ ਕੋ ਓਹ ਤੇ ਲਫ਼ਜ਼
ਗਿਆਤੇ ਹੈਂ

੧੯੧ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਅਫਸਰ ਜਾਰ ਤੁਗਲਾਂ ਕਰਨੇ ਹੈਂ

੧੯੨ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਲੂਟ ਕਰਨੇ ਹੈਂ

੧੯੩ ਲੂਟ ਦੇ ਜਰਮਾਂ ਦੇ ਸਜਾਤੇ ਸਪਾਹਾਂ ਨੂੰ ਰਖਤੇ ਹੈਂ

੧੯੪ ਜਤਾਂ ਜਾਰ ਤੇ ਦਨ ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇਕੀ ਦੇ ਗਦਰ ਨੂੰਗ ਕਰ ਤ੍ਰ-
ਗ ਗਤੇ ਕੰਤੇ ਹੈਂ

੧੯੫ ਜਤਾਂ ਜਾਰ ਤੇ ਦਨ ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇਕੀ ਦੇ ਸਕਾਂਦਯਾਤਾ
ਜੂਦਰ ਤ੍ਰਗ ਗਤੇ ਕੰਤੇ ਹੈਂ

੧੯੬ ਦਨ ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇਕੀ ਦੇ ਤ੍ਰਗਤੇ ਨੂੰ ਸਤਾਯਤ ਕੰਤੇ ਹੈਂ

੧੯੭ ਕਿਸੀ ਜਿਲਾਤੀ ਦੇ ਯਾ ਟੋਕੀ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਬਗੀ ਉਤ
ਨੂੰ ਸਤਾਯਤ ਕੰਤੇ ਹੈਂ

੧੯੮ ਕਿਸੀ ਸਫ਼ਰ ਯਾ ਜਿਲਾਤੀ ਦੇ ਸਾਰੂਗਣ ਨੂੰ ਸਤਾ
ਯਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੧੯੯ ਕਿਸੀ ਜਿਲਾਤੀ ਦੇ ਤ੍ਰਗਤੇ ਨੂੰ ਸਤਾਯਤ ਕਰਤੇ ਹੈਂ

੨੦੦ ਟੋਕੀ ਸਫ਼ਰ ਯਾ ਜਿਲਾਤੀ ਦੇ ਧਾਰਣ ਕੰਤੇ ਹੈਂ

رکھنے میں دھوکہ دینا +

دفعہ ۱۷۲ - دھمکی دینا +

دفعہ ۱۷۳ - دستاویز کو ضایع کرنا +

دفعہ ۱۷۴ - مال کو قبضہ میں نہ ہونے دینا +

دفعہ ۱۷۵ - فرمان ڈگری جاری ہونے دینا +

دفعہ ۱۷۶ - مجرم کو پناہ دینا +

دفعہ ۱۷۷ - نذرانہ ناجائز جرم کے پوشیدہ رکھنے کیواسطے لینا +

دفعہ ۱۷۸ - مال منقولہ کی بازیافت میں مدد کرنیکیلئے مقبوضہ شخص سے
کچھ بطور نذرانہ یا محنتانہ لیکر مجرم کو گرفتار کرانے اور سزا
دلانے میں کوشش نہ کرے +

دفعہ ۱۷۹ - اپنی گرفتاری میں مزاحم ہونا +

دفعہ ۱۸۰ - دوسرے شخص کی گرفتاری میں مزاحم ہونا +

دفعہ ۱۸۱ - شرط معافی حاصل کرکے برخلاف عمل کرنا +

دفعہ ۱۸۲ - سرکاری ملازم کا ہیچ یا توہین کرنا +

دفعہ ۱۸۳ - مذہب کے متعلق جرائم +

دفعہ ۱۸۴ - مجموعہ مذہبی کو رنج پہونچانا +

دفعہ ۱۸۵ - توہین مذہب کیخاطر عبادتگاہ مندر مسجد وغیرہ کو جہان
بہت آدمی موجود ہوں مداخلت بیجا کرنا +

دفعہ ۱۸۶ - قصداً مذہبکی نسبت کسیکو رنج پہونچانیکیلئے کوئی بات یا حرکت کرنا

دفعہ ۱۸۷ - مذہب کی نسبت امر ناجائز کرنا +

دفعہ ۱۸۸ - مذہب کی نسبت امر ناجایز خفیف یعنی شراب خوری کرنا -

دفعہ ۱۸۹ - جنگ و اعانت جنگ +

دفعہ ۱۹۰ - جنگ متذکرہ دفعہ ۱۸۹ - اسان کرنیکی تدبیر کو مخفی رکھنا +

دفعہ ۱۹۱ - حملہ کرنا با اعلیٰ اہلکاران سرکار مہاراجہ صاحب بہادر +

دفعہ ۱۹۲ - غارت گری کرنا دوسرے ملک مین +

دفعہ ۱۹۳ - تحویل رکھنا مال غارت گری کا +

دفعہ ۱۹۴ - اسیر سلطانی یا اسیر جنگ کو حراست سے نکلنے یا بہاگجانے مین مدد کرنا

دفعہ ۱۹۵ - اسیر سلطانی یا اسیر جنگ کے جو اوسکی حراست مین ہو غفلتاً بہاگجانے دینا

دفعہ ۱۹۶ - اسیر متذکرہ دفعہ ۱۹۴ - ۱۹۵ کو حراست سے بہاگجانے مین مدد دینا بہاگے ہوئے کو پناہ دینا یا اوسکی گرفتاری مین مزاحم ہونا +

دفعہ ۱۹۷ - افسر یا سپاہی کو حملہ کرنے یا بغاوت کرنے مین اعانت کرنا +

دفعہ ۱۹۸ - افسر یا سپاہی کو اپنے افسر بالادست پر حملہ کرنے مین اعانت کرنا +

دفعہ ۱۹۹ - افسر یا سپاہی کو نوکری سے بہاگجانے مین مدد کرنا +

دفعہ ۲۰۰ - فراری افسر یا سپاہی کو پناہ دینا +

دفعہ ۲۰۱ - عدول حکمی مین افسر یا سپاہی کو مدد کرنا +

دفعہ ۲۰۲ - سپاہیانہ لباس پہننا +

دفعہ ۲۰۳ - بغاوت کرانیکی نیت سے جھوٹھا افواہ پہیلانا +

تمام شد۔

२०१ [illegible]

२०२ [illegible]

२०३ [illegible]

शुभम्

श्रीरघुनाथोजयति

श्रीरणवीरदंडविधि:

प्रथम अध्याय

अपराध के लक्षण और साधारण नियमों के विषय में

१-दफ़ा- जिस प्रवृत्ति और निवृत्ति से देश की व्यवस्था में बिगाड़ होवे उसको अपराध कहते हैं-

२ दफ़ा- इस विधि पुस्तक में जिस २ अपराध का दंड लिखा गया है उसका नाम दंडनीय अपराध है-

३ दफ़ा- हाकम को चाहिये कि किसी अपराध के दंड देने के समय नीचे लिखे साधारण नियमों का अच्छी तरह ध्यान रक्खे-

उदाहरण—

जब आठ बर्ष के बालक का मनुष्य के मार डालने का अपराध सिद्ध हो गया होवे तो उसको २६ वीं दफ़ा के अनुसार दंड देना उचित था पर

سری رگھناتھ جی سہائے

سری رنبیر ڈنڈ بدھی

باب اوّل

در تعریف جرم و شرائط آن

دفعہ ۱- اپراد یعنے جرم اوس فعل یا ترک فعل کو کہتے ہین کہ جس سے ملک کے انتظام مین خلل ہوتا ہے

دفعہ ۲- اس قانون مین جس جس جرم کی سزا مقرر ہوتی ہے اوسکا نام راجڈنڈنیا اپراد یعنی جرم فوجداری ہے

دفعہ ۳- حاکم کو لازم ہے کہ کسی جرم فوجداری کی سزا دینے کے وقت شرائط عام مندرجہ ذیل بخوبی خیال رکھے

تمثیل

جب آٹھ برس کے لڑکے پر قتل انسان ثبوت ہو تو بموجب دفعہ ۲۶ کے اوسکو سزا دینا فرض تھا مگر

ਤੇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਨਿਸ਼ੇਧਕ ਨਿਯਮੋਂ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਹ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ ਨਹੀਂ ਸਮਝਾ ਜਾਵੇਗਾ–

੪ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਕੀ ਆਯੁ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਕੀ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁਈ ਹੁਈ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕੇ ਬਦਲੇ ਕੁਛ ਦੰਡ ਨ ਦੀਯਾ ਜਾਵੇਗਾ–

ਉਦਾਹਰਣ–

ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਆਯੁ ਚੋਰੀ ਰੂਪ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਕੇ ਸਮਯ ੯ ਵਰਸ਼ ਔਰ ਸਾਢੇ ਗਯਾਰਹ ਮਹੀਨੇ ਕੀ ਥੀ ਔਰ ਉਸ ਅਭਿਯੋਗ ਕੇ ਨਿਰਣਯ ਮੇਂ ੨ ਮਹੀਨੇ ਔਰ ਬੀਤ ਗਯਾ ਤੋ ਯਦ੍ਯਪਿ ਆਗ੍ਯਾ ਦੇਨੇ ਕੇ ਸਮਯ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਉਮਰ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਸੇ ਅਧਿਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਤੋ ਭੀ ਨਿਸ਼ੇਧਕ ੪ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਕੁਛ ਦੰਡ ਨ ਮਿਲੇਗਾ–

੫ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ। ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤੀ ਯਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਕਰ ਕਿ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕਾ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਤੋ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕੇ ਬਦਲੇ ਵਹ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ ਨ ਸਮਝਾ ਜਾਵੇਗਾ ਚਾਹੇ ਵਹ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਭੂਲ ਸੇ ਹੁਈ ਹੋਵੇ ਔਰ ਉਸ ਸੇ ਕਿਸੀ ਕੀ ਕੁਛ ਹਾਨਿ ਭੀ ਹੁਈ ਹੋਵੇ–

ਉਦਾਹਰਣ–

ਯਦਿ ਕੋਈ ਆਗ੍ਯਾ ਪ੍ਰਵਰਤਕ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਪਕੜਨੇ ਕੇ ਬਦਲੇ ਆਗ੍ਯਾ ਪਤ੍ਰ ਲੇਕੇ ਜਾਵੇ ਔਰ ਭੂਲ ਸੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਜਗਹ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੋ ਪਕੜ ਲਾਵੇ ਤੋ ਵਹ ਆਗ੍ਯਾ ਪ੍ਰਵਰਤਕ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿੱਤਿ ਯਾ ਨਿਵ੍ਰਿੱਤਿ ਕੇ ਬਦਲੇ ਦੰਡ ਨ ਪਾਵੇਗਾ–

بہ سبب ممانعت دفعہ ہذا در باب شرائط عام اوسکو بالکل سزا نہین دیجاویگی

دفعہ ۴ - جب فاعل کی عمر بوقت وقوع فعل یا ترک فعل پوری دس برس کی نہین ہے تو اوس فعل یا ترک فعل کے عوض اوسکو بالکل سزا نہین دیجاویگی -

تمثیل

بوقت وقوع جرم سرقہ یعنے چوری سارق (الف) کی عمر ۹ برس ساڑھے گیارہ مہینے کی تھی تحقیقات مقدمہ مین ایک ماہ گذر گیا - حکم دینے کے وقت اگرچہ الف کی عمر دس برس سے زیادہ ہوگئی ہو تو بھی الف بموجب ممانعت مندرجہ دفعہ ۴ لائق سزا نہین ہوگا -

دفعہ ۵ - جب کوئی شخص وجہ معقول سے کسی فعل یا ترک فعل کو یہ سمجھکر کرے کہ قانوناً وہ فعل یا ترک فعل کرنیکا اوسے اختیار ہے تو اوس فعل یا ترک فعل کی بابت وہ لائق سزا نہ ہوگا - اگرچہ وہ فعل یا ترک فعل غلطی سے کیا گیا ہو اور اوس سے کچھہ کسیکا نقصان بھی ہوا ہو -

تمثیل

اگر کوئی آگیا پرورتک یعنے اہل پولیس عدالت سے بنام (الف) پروانہ گرفتاری لیکر غلطی سے (ب) کو الف سمجھکر گرفتار کرے تو اوس فعل یا ترک فعل کے واسطے جب آگیا پرورتک مستوجب سزا نہ ہوگا

੬ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਮਨੁਖ ਅਥਵਾ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਅਧਿਕ ਹਾਨਿ ਤੇ ਬਚਾਵਣੇ ਦੀ ਇਛ੍ਯਾ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਡੰਡ ਨ ਮਿਲੇਗਾ ਜਦ੍ਯਪਿ ਏਹ ਬਾਤ ਜਾਣਦਾ ਭੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਤੇ ਕਿਸੀ ਦੀ ਥੋੜੀ ਹਾਨਿ ਹੋਣੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਭੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਤਿਸੀ ਕਿਸੀ ਦੇ ਕੋਲ ਯੁਕਤ ਅਨੁਕੂਲ ਦੇ ਬਿਨਾ ਏਹ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਬਦਲੇ ਡੰਡ ਨ ਪਾਵੇਗਾ-

ਉਦਾਹਰਣ

ਜਦਿ ਕੋਈ ਵੈਦ੍ਯ ਕਿਸੀ ਰੋਗੀ ਦੇ ਕਠਿਨ ਰੋਗ ਤੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨੇ ਦੀ ਇਛ੍ਯਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੇ ਰਖ੍ਯਕ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਚਿਕਿਤ੍ਸਾ ਕਰੇ ਅਤੇ ਏਹ ਉਸ ਚਿਕਿਤ੍ਸਾ ਤੇ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤੋ ਏਹ ਵੈਦ੍ਯ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਦਲੇ ਡੰਡ ਨ ਪਾਵੇਗਾ ਜਿਹਾ ਪਥਰੀ ਪ੍ਰਭ੍ਰਿਤਿ ਦਾ ਨਿਕਾਲਨਾ-

੭ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪਾਗਲ ਅਥਵਾ ਮਤਵਾਲਾ ਅਤ ਹਰ ਦੇ ਕਾਰਣ ਬੁਧਿ ਤੁਲ ਅਵਗੀ ਹੋਕਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰੇ ਤੋ ਏਹ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਬਦਲੇ ਡੰਡ ਜੋਗ ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਜਦ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਕਿ ਵਿਧਿ ਵਿਰੁਧ ਅਪਣੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਤੇ ਨ ਅਮਲ ਕਿਯਾ ਹੋਵੇ-

ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਥਵਾ ਛਲ ਤੇ ਮਦ੍ਯ ਪਾਨ ਕਰਾਯਾ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਉਸ ਕਾਰਣ ਬੇਵਸ ਹੋਕਰ ਵਿਸ਼ਨੁਦੱਤ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰ ਤੇ ਮਾਰ ਸੁਟ੍ਯਾ ਤੋ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨਿਸ਼ੇਧਕ ੭ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਡ ਦੇ ਜੋਗ ਨਹੀ ਹੋਵੇਗਾ-

دفعہ ۶ - جب کوئی شخص کسی آدمی یا مال کو زیادہ نقصان سے بچانیکے ارادہ سے کوئی فعل یا ترک فعل کرے تو اوس فعل یا ترک فعل کے بابت اوس شخص کو سزا نہ ہوگی - اگرچہ وہ شخص یہ جانتا تہا کہ اوس فعل یا ترک فعل سے کسیکا کم نقصان نہ ہونیکا خوف تہا - اور اوس سبب سے کسیکا کچہہ نقصان بھی ہوا ہو بشرطیکہ وس فعل یا ترک فعل پر اور کسیکا کچہہ معقول عذر نہیں تہا -

تمثیل

اگر کوئی جراح کسی بیمار کو سخت مرض سے آرام کرنیکے واسطے اوسکی یا اوسکے محافظ کی رضامندی لیکر اوسکے جسم پر جراحی کرے اور اوس جراحی کے سبب سے وہ شخص مرجاوے تو وہ جراح مستوجب سزا نہ ہوگا چنانچہ پتھری یعنے سنگ مثانہ کا نکالنا وغیرہ

دفعہ ۷ - جب کوئی پاگل یا کوئی شخص نشہ کے سبب سے بے اختیار ہوکر کوئی فعل یا ترک فعل کرے تو اوس فعل یا ترک فعل کے بابت اوسکو سزا نہ ہوگی بشرطیکہ اوس نے برخلاف قانون اپنی خوشی سے نشہ نہ پیا ہو -

تمثیل

الف نے (ب) کو جبراً یا فریباً شراب پلائی اور (ب) نے اوس سبب سے بے اختیار ہوکر (ج) کو تلوار سے مار ڈالا تو (ب) بموجب ممانعت سزا دہی حسب دفعہ ہذا قابل سزا نہیں ہے

ਦੂਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਸ਼ਫ਼ਾਖ਼ਾਨੇ ਦੇ ਕਿਸੀ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਗਾਂਜਾ ਪਿਲਾਇਆ ਔਰ ਵਹ ਨੌਕਰ ਉਸ ਕਾਰਣ ਬੇਵਸ਼ ਹੋਕਰ ਪਿਆ ਰਹਾ ਰੋਗੀਆਂ ਦੇ ਔਖਧੀ ਔਰ ਭੋਜਨ ਦੇਣੀ ਛਿਡਾਇਆ ਉਸ ਕਾਰਣ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਰੋਗੀ ਮਰ ਗਯਾ ਤੇ ਵਹ ਨੌਕਰ ਉਸੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਗਾ-

ਇਸ ਜਗਤ ਪਰ ਭੀ ਧਿਆਨ ਸੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉਦਾਹਰਣ ਸੇ ਯਗਯਦੱਤ ਔਰ ਦੂਸਰੇ ਸੇ ਸ਼ਫ਼ਾਖ਼ਾਨੇ ਦਾ ਨੌਕਰ ਯਦਿ ਅਪਣੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਸੇ ਨਸ਼ਾ ਪਾਨ ਕਿਯਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਵਹ ਕਭੀ ਛੁਟਕਾਰੇ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੮ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਅਪਣੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਵਿਧਿ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਸ਼ਾ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਬੇਵਸ਼ ਹੋਕੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਵਹ ਦੰਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਜੋ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਦਿਯਾ ਜਾਤਾ ਹੈ-

ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਅਪਣੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਨਸ਼ਾ ਪਾਨ ਕਰਕੇ ਬੇਵਸ਼ ਹੋਣੇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਯਗਯਦੱਤ ਦੇ ਤਲਵਾਰ ਸੇ ਮਾਰਾ ਤੋ ਦੇਵਦੱਤ ਦੇ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ ਤਲਵਾਰ ਮਾਰਨੇ ਦਾ ਦੰਡ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇ ਗਾ-

੯ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੇ ਭੈ ਦੇਣੇ ਸੇ ਨਿਸ਼ਚਯ ਪਰ ਸਮਝ ਕਰ ਕਿ ਯਦਿ ਮੈਂ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਨ ਕਰੂੰਗਾ ਤੋ ਵਹ ਪੁਰਸ਼ ਮੁਝ ਦੇ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਤਤਕਾਲ ਹੀ ਜਾਨ

تمثیل دویم

(الف) نے کسی ملازم شفاخانہ کو گانجا پلایا - اور وہ ملازم اوس سبب سے بے اختیار ہوکر پڑا رہا اور شفاخانہ کے بیمارون کو دوا اور غذا کا دینا ترک کیا اور اوس سبب سے کوئی بیمار مرگیا تو ملازم مذکور بباعث ممانعت سزا دینے مندرجہ دفعہ ہذا لائق سزا نہین ہے - اور ملحوظ رہے کہ پہلی تمثیل مین (ب) اور دوسری تمثیل مین ملازم شفاخانہ اگر اپنی خوشی سے نشہ کرتا تو لائق رہائی نہ ہوگا -

دفعہ ۸ - جب کوئی شخص اپنی خوشی سے برخلاف قانون شراب پیکر بے اختیاری سے کوئی فعل یا ترک فعل کرے تو اوس شخص کو سزا دینی چاہئے جیسا کہ ارادتاً فعل یا ترک فعل کرنے سے دیجاتی ہے -

تمثیل

(الف) اپنی خوشی سے شراب پیکر بے اختیاری سے (ب) کو تلوار مارے - تو الف کو ارادتاً تلوار مارنے کی سزا دیجاویگی

دفعہ ۹ - جب کوئی شخص کسیکے ڈرانیسے یقیناً یہہ سمجھکر کہ اگر اسمین فعل یا ترک فعل کو نہ کرون تو وہ دوسرا شخص

ਨੂੰ ਅਰ ਕੁਲੋਗਾ ਤੇ ਉਸ ਦਲਾਕ੍ਰਾਰ ਨੇ ਕਾਰਣ ਦੇ ਕਾਰਜ
ਕਾਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਦੇ ਨਿਮਿਤ੍ਰ ਉਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ
ਕੋਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾਰਜ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਅਰਥਾ:
ਕਿ ਸੰਗ੍ਯਾ ਕਾਰਜ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਤਨ ਕਾਰਜ ਕਰੀ
ਤੇਸ ਤ ਤੇਰ ਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾਰਜ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਬਦਲੇ
ਕੁਛ ਦੰਡ ਨ ਮਿਲੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਤੇ ਬਚਣੀ ਦੇ
ਅਰ ਯਾਵਿਸ ਕਿ ਜਿਸ ਕਰ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਕਾਰਜ ਨਿਵ੍ਰਿ-
ਤਿ ਦੇ ਸਿਵਾ ਕੋਈ. ਕਾਰਣ ਕਾਰਣੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਚਿਤ ਉਪਾਯ
ਤ੍ਰੀ ਥਾ ਉਸ ਸਦਸ਼ਾ ਨੇ ਭਯ ਦੇਣੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਰ ਕੁ-
ਲਣ ਭੀ ਕਾਰਜ ਤਰੀ ਤੇ–

ਉਦਾਹਰਣ:—

ਦੇਵਦਤ੍ਤ ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਨਿਕਾਲ ਕਾਰਣੇ
ਤਥ ਨੇ ਲੇਕਰ ਯਗ੍ਯਦਤ੍ਤ ਦੇ ਕਹਾ ਕਿ ਯਦਿ ਤੁਮ ਵਿ-
ਸ਼੍ਣੁਦਤ੍ਤ ਦੇ ਜੂਤੀ ਨ ਮਾਰੋਗੇ ਤੋ ਮੈਂ ਤੁਮ ਦੇ ਅਭੀ ਜਾਨ
ਤੇ ਅਰ ਕੁਲੂੰਗਾ ਤੋ ਉਸ ਭਯ ਤੇ ਯਗ੍ਯਦਤ੍ਤ ਨੇ ਵਿ-
ਸ਼੍ਣੁਦਤ੍ਤ ਦੇ ਜੂਤੀ ਮਾਰੀ ਤੋ ਉਸ ਕਾਰਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਯ-
ਗ੍ਯਦਤ੍ਤ ਦੰਡ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ–

ਦੂਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ:—

ਯਦਿ ਦੇਵਦਤ੍ਤ ਤਲਵਾਰ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਨਿਕਾਲ ਤਥ ਨੇ
ਲੇਕਰ ਯਗ੍ਯਦਤ੍ਤ ਦੇ ਕਹੇ ਕਿ ਤੁਮ ਅਭੀ ਮੇਰੇ ਸਾਮਨੇ
ਵਿਸ਼੍ਣੁਦਤ੍ਤ ਕੀ ਲੜਕੀ ਸੇ ਕਿ ਉਸ ਸਮਯ ਵਰਤਮਾਨ
ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਤਨ ਕਰੀ ਤਰੀ ਤੇ ਨੇ ਕ-
ਭੀ ਤੁਮ ਦੇ ਜਾਨ ਤੇ ਅਰ ਕੁਲੂੰਗਾ ਤੇ ਯਦਿ ਯਗ੍ਯਦ-
ਤ੍ਤ ਉਸ ਭਯ ਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਤਨ ਕਰੇ ਤੇ ਦਤ ਦੰਡ ਦੇ
ਤਜਾਤ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਤ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ਯਗ੍ਯਦ-
ਤ੍ਤ ਦੇਵਦਤ੍ਤ ਦੇ ਅਰ ਕੁਲੇ ਤੇ ਦਤ ਉਸ ਕਾਰਣ ਦੇ
ਬਦਲੇ ਦੰਡ ਯੋਗ ਤਰੀ ਸਮਝਾ ਜਾਵੇਗਾ–

مجھکو یا میرے کسی پیارے کو فورًا جان سے مار ڈالیگا - اور اوس آفت سے اپنے آپکو یا اپنے پیاریکو بچانیکے لئے کوئی فعل یا ترک فعل کرے سوائے نقصان جان یا زناہ بالجبر یا بغاوت کے کرے تو اوس فعل یا ترک فعل کے بابت اوسکو کچھہ سزا نہ ہوگی بشرطیکہ سوائے اوس فعل یا ترک فعل کے کرنیکے اور کوئی بہتر راہ - بچاؤ کا نہ تہا - اور ایسے حال مین خوف دہندہ کو مارنا بھی جرم نہین ہے

تمثیل

(الف) نے تلوار برہنہ اپنے ہاتہہ مین لیکر (ب) کو کہا کہ تو ن اگر (ج) کو جوتے نہ مارلیگا تو مین تجھکو فورًا جان سے مار ڈالونگا - اور (ب) نے اوس خوف سے (ج) کو پاپوش مارا تو (ب) لائق سزا نہین ہوگا

تمثیل دویم

اگر الف نے تلوار برہنہ ہاتہہ مین لیکر (ب) کو کہا کہ تم ابھی میرے سامہنے (ج) کے لڑکے کے ساتہہ جو اسوقت موجود ہے زنا بالجبر کرو نہین تو مین ابھی تمکو فورًا جان سے مار ڈالونگا اگر ب اوس خوف سے زنا بالجبر کرے تو لائق سزا بلکہ قابل رہائی کے نہین ہے اگر ب الف کو مار ڈالے تو ب اس جرم کیواسطے لائق سزا کے نہ ہوگا

دفعہ ۱۰. - اگر کوئی شخص اپنے یا کہ دوسرے شخص کے جسم یا دولت کو کسی حملہ برخلاف قانون سے بچانیکے لئے کوئی

੧· ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਅਪਨੀ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੀ ਸ਼ਰੀਰ ਅਥਵਾ ਧਨ ਕੋ ਵਿਧਿ ਵਿਰੁੱਧ ਆਕ੍ਰਮਣ ਸੇ ਬਚਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰੇ ਤੋ ਵਹ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਦੰਡ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਂ ਤਕ ਬਚਾਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਅਤ੍ਯੰਤ ਆਵਸ਼੍ਯਕ ਹੈ (ਉਸ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨ ਕਰੇ ਔਰ ਯਹ ਭੀ ਧ੍ਯਾਨ ਮੇਂ ਰਹੇ ਕਿ ਵਹ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਨੀਚੇ ਵਿਸ਼ਯੋਂ ਕੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਅਵਸ੍ਥਾ ਮੇਂ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕੀ ਗਈ ਹੋ ਤੋ ਵਹ ਪੁਰੁਸ਼ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ (ਨੀਚੇ ਵਿਸ਼ਯ ਆਗੇ ਲਿਖੀ ਜਾਤੀ ਹੈਂ)

੧- ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੇ ਅਪਕ੍ਰਾਲਨੇ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ

੨- ਬਲਾਤ੍ਕਾਰ ਗਮਨ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ

੩- ਸ਼ਰੀਰ ਪਰ ਕਠਿਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਕੇ ਭਯ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ

੪- ਕਿਸੀ ਕੋ ਗੁਪਤ ਅਨੁਚਿਤ ਰੂਪ ਸੇ ਕੈਦ ਕਰਨੇ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ-

੫- ਕਿਸੀ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੋ ਬੇਚਨੇ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਬਲਾਤ੍ਕਾਰ ਸੇ ਲੇ ਜਾਨੇ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ·

੬- ਕਿਸੀ ਲੜਕੇ ਕੇ ਸਾਥ ਗਮਨ ਕਰਨੇ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ

੭- ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਹੋਕੇ ਲੂਟਨੇ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸੰਕਲਪ ਸੇ ਆਕ੍ਰਮਣ ਕਰਨੇ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ

੮- ਰਾਤ ਕੇ ਸਮਯ ਸੇਂਧ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ

੯- ਅਗਨਿ ਲਗਾਨੇ ਕੀ ਅਵਸ੍ਥਾ

ਦ੍ਰਿਸ਼੍ਟਾਂਤ ਉਦਾਹਰਣ:

ਯਦਿ ਦੇਵਦੱਤ ਇੱਛਾ ਪੂਰਵਕ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਲੇਕਰ ਉਸ ਕੇ ਘਰ ਮੇਂ ਜਾਵੇ ਔਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਕਰ ਅਪਨੇ ਸਨਮੁਖ ਹੀ ਕੁਲਹਾੜੀ

فعل یا ترک فعل کرے - تو وہ شخص مستوجب سزا نہ ہوگا بشرطیکہ جہانتک بچانیکے لئے نہائیت ضرورت ہو اوس سے زیادہ نہ کرے - مگر ملحوظ رہے کہ وہ فعل یا ترک فعل اگر سوائے حالات مندرجہ ذیل اور کسے حال مین قتل انسان کے ارادہ سے کیا ہو تو قابل سزا ہوگا -

اول قتل انسان -

دوئم زنا بالجبر

سوئم در حالت خوف ضرر شدید جسمانی -

چہارم در حالت خوف حبس مخفی

پنجم در حالت خوف بالجبر بہگانا کسے انسان کو بسبب بردہ فروشی وغیرہ -

ششم در حالت خلاف وضع فطری وجبر ساتھ کسے انسان کے

ہفتم درباب نوبارادہ لوٹ لینے کے مسلح ہوکر -

ہشتم در حالت نقب زنی بوقت شب -

نہم در حالت آتش زنی -

تمثیل

(اگر الف بارادہ مارنے (ب) کے مسلح ہوکر (ب) کے گھر مین جاوے (ب) خبردار ہوکر اپنے سامنے کو ہاڑی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دیکھہ کر اپنے بچانیکے لیئے وہ اوٹھاکر الف کو مارے اور الف اوس کو ہاڑ لیسی مر جاوے تو بھی ب لائق سزا نہ ہوگا

تمثیل دویم

ب معقول وجہ سی یہ جانکر کہ فلانے وقت الف مجھکو مارنے آویگا - اور باوجود نزدیک ہونے اہل پولیس کے اطلاع نہ دیکر اپنے پاس ایک کوہاڑی لیکر بارادہ مارنے الف کے منتظر رہے - اور الف کو آتے ہوئے دیکھہ کر جان سی مار ڈالے تو ب لائق رہائی نہ ہوگا - کیونکہ اپنی جان بچانیکے لیئے سوائے مارنے الف کے پولیس مین اطلاع کر سکتا تہا -

تمثیل سویم

الف ب کی عورت کو میدان مین تنہا پاکر اوسپر حملہ بارادہ زنا بالجبر کرے اور ب اوس حال مین دور سے دیکھکر آواز سنکر اوس ارادہ سے (الف) کو ہٹانے کے لئے ہر طرح کوشش کرے اور الف اوس ارادہ سے باز نہ آوے اور ب کو معلوم ہو کہ بغیر مارنے الف کے باز رکھنا اوس ارادہ سے ممکن نہین ہے تو ب اگر الف کو مار ہی دے تو مستوجب سزا نہ ہوگا -

تمثیل چہارم

اگر الف بارادہ میوہ چرانی کے واسطے (ب) کے درخت پر چڑہ جاوے اور ب اوسکو دیکھہ کر گولی مارے تو اوس

ਦੇਵੂ ਜਬ ਪਕੜ ਜਾਵੇ ਔਰ ਪਕੜਨੇ ਉਸ ਕੇ ਸੰਬੰਧ
ਗੋਲੀ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਪਕੜਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ
ਛੁਟਨੇ ਕੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ-

੧੧ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕ੍ਰਿਤ੍ਰਿ ਉਸ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਸਮਝ ਕਰ ਕਰੇ ਕਿ ਯਦਿ ਮੈਂ ਕ੍ਰਿਤ੍ਰਿ ਨ ਕਰਤਾ ਤੋ ਮੇਰੀ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕੀ ਅਧਿਕ ਹਾਨਿ ਹੋਤੀ ਤੋ ਉਸ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ੧੩ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਕ੍ਰਿਤ੍ਰਿ ਕੇ ਦੰਡ ਦੰਡ ਨ ਮਿਲੇਗਾ-

੧੨ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਯਹ ਸਮਝੀ ਤਰਤ ਨਕਾਰ ਕੇ ਕ੍ਰਿਤ੍ਰਿ ਕਰੇ ਕਿ ਯਹ ਕਾਮ ਕਰਨਾ ਮੇਰਾ ਕਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੋ ਉਸ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ੧੩ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਛੋੜ ਕਰ ਔਰ ਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੋਗਾ-

੧੩- ਦਫ਼ਾ- ਜਿਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਦੰਡ ਕਿਸੀ ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਦੰਡ ਨਹੀਂ ਲਿਖਾ ਗਯਾ ਹੈ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਦੰਡ ਯਦਿ ਕੋਈ ਅਫਸਰ ਕਿਸੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਦੇਨੇ ਯੋਗ ਸਮਝੇ ਤੋ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਨਿਮਿਤ ਕੁਛ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰੇ ਪਰੰਤੁ ੨੫ ਰੁਪਯੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋਨਾ ਚਾਹਿਯੇ-

੧੪ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਕੁਛ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਗੁਪਤ ਰਖਨੇ ਇਤ੍ਯਾਦਿ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਯਾ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਕਰੇ ਤੋ ਵਹ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸਹਾਇਤਾ ਕਹਲਾਤੀ ਹੈ ਯਦਿ ਕੋਈ ਮਨੁਸ਼੍ਯ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ ਔਰ ਵਹ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੋ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਬਰਾਬਰ ਦੰਡ ਦੀਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ

حالت مین رب) قابل رہائی نہ ہوگا

دفعہ ۱۱ — جب کوئی شخص فعل یا ترک فعل کرے بوجہ معقول سے یہ سمجھکر کہ اگر مین فعل یا ترک فعل نہین کرتا تو میرا یا اور کسی شخص کا بہت نقصان ہوتا — تب اوس شخص کو سوائے سزا زیر دفعہ ۱۳ اوس فعل یا ترک فعل کی بابت سزا نہوگی

دفعہ ۱۲ — اگر کوئی شخص یہ سمجھ کر نیک نیت سے ترک فعل کرے کہ وہ فعل کرنے پر اوسکی نوکری نہین — تب اوس شخص کو سوائے زیر دفعہ ۱۳ اور کوئی سزا نہ ہوگی —

دفعہ ۱۳ — جس فعل یا ترک فعل کی بابت کوئی سزا نہین لکھی گئی — تو اوس فعل یا ترک فعل کو حاکم کسی وجہ معقول سے قابل سزا سمجھی تو اختیار کہ اوس فعل یا ترک فعل کے بابت جرمانہ کرے جسکے مقدار عہ روپیہ سے زیادہ نہ ہووے

دفعہ ۱۴ — اگر کوئی شخص جان بوجھ کر کسی فعل یا مشہور کی مخفی رکھنے وغیرہ کی ترک فعل کے ذریعہ سے کسی جرم مین مدد یا ترغیب دے تو اوس فعل کو اعانت کہا جائیگا — اگر کوئی شخص کسی جرم مین مدد یا ترغیب دے یا اعانت کرے اور وہ جرم وقوع مین آوے تو معین کو مجرم کے برابر سزا دینا چاہئے اور اگر کسی سبب سے جرم وقوع مین نہ آیا ہو تو معین کو

ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਯਾ ਪਰੰਤੁ ਕਿਸੀ ਕਾਰਣ ਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ
ਕਾਰਜ ਤਕ ਹੀ ਹੁਆ ਤੌ ਉਸ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਅਪ
ਰਾਧ ਲਿਖੇ ਹੁਏ ਕੇ ਦੰਡ ਸੇ ਆਧੇ ਤਕ ਕਾ ਦੰਡ ਕਿ
ਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰੰਤੁ ਉਸ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਜਬ ਕੋਈ ਲੋਕ
ਜਾਤਿਯ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇ ਵਸ਼ਤੁ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਸ਼ਤੁ
ਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੰਡ ਤ ਲਿਖਾ ਹੁਆ ਹੋਵੇ ਔਰ ਉਸ ਵਿ
ਸ਼ਯ ਮੇਂ ਯਹ ਭੀ ਪਾਯਾ ਜਾਵੇ ਜਾਤਿਯ ਕਿ ਸਹਾਇਤਾ
ਪਰ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕੇ ਵਸ਼ਤੁ ਕੀ ਗਈ ਹੋਵੇ
ਔਰ ਉਸ ਸੇ ਦੂਸਰੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਲਿਖੀ ਹੋ
ਜਾਵੇ ਤੋ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਲਿਖੀ ਹੁਈ ਹੁਈ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿ-
ਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਕਾ ਦੰਡ ਕਿ
ਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਬ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ
ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਮੇਂ ਪਰ ਉਸ ਸੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਿਯਾ ਔਰ
ਪ੍ਰਵਰਤਕ ਨੇ ਵਹੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਿਸੀ ਦੂਸ
ਰੀ ਉਸ ਸੇ ਕਿਯਾ ਤੋ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਦੰਡ ਦੇਨੇ
ਕੇ ਸਮਯ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਸਮਝਨਾ ਚਾਹਿਯੇ ਕਿ ਪ੍ਰਵਰ
ਤਕ ਨੇ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਔਰ ਜਾਨਕਾਰੀ ਸੇ
ਯਹ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਿਯਾ ਹੈ ਔਰ ਯਹ ਭੀ
ਪ੍ਰਗਟ ਰਹੇ ਜਾਤਿਯ ਕਿ ਪ੍ਰਵਰਤਕ ਕੇ ਨ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਨੇ
ਸੇ ਭੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਔਰ
ਜਿਸ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਕੀ ਨੌਕਰੀ ਅਪਰਾਧ ਨਿਵਾਰਣ ਕਾ
ਨੇ ਪਰ ਹੈ ਵਹ ਯਦਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵ
ਤੋ ਉਸ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਨ ਕਰਨੇ
ਵਾਲੇ ਕੋ ਜੋ ਦੰਡ ਕਿਯਾ ਜਾਤਾ ਉਸ ਕੀ ਅਪੇਕ੍ਸ਼ਾ ਉਸ ਕੋ
ਦ੍ਵਿਗੁਣ ਦੰਡ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ—

ਪਹਿਲਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਵਿਸ਼੍ਣੁਦੱਤ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੇ ਵਸ਼ਤੁ ਯਗ੍ਯਦੱਤ

اوس سزا کے نصف تک ہو سکتی ہے کہ جُرم واقع
ہوئے جُرم سے دیجاتی - بشرطیکہ کسی خاص دفعہ
مین اعانت کی بابت سزا نہین لکھی گئی ہو اور ملحوظ رہے
کہ ایک فعل یا ترک فعل مین اعانت کیجاوے اور کوئی
دوسرا فعل یا ترک فعل وقوع مین آوے تو معین کو
اوس دوسرے کی بابت بھی سزا ہو گی جب معین کے ارادہ
سے کسی فعل یا ترک فعل مین اعانت کرے اور فاعل نے
وُہ فعل یا ترک فعل کسی دوسرے ارادہ سے کیا تو معین کو
سزا دینے کے وقت حاکم کو سمجھنا چاہیئے کہ فاعل نے
معین کے ارادہ سے اور علم سے وُہ فعل یا ترک فعل کیا
اور مخفی نہ رہے کہ فاعل کے مجرم نہ ہونیسے معین بھلے مجرم
ہو سکتا ہے مگر کسی ملازم معین نے کہ جسکا عُہدہ رفع کرنیکا
اوس جُرم کے ہے مدد یا اعانت کے ہو تو اوس اعانت
کی بابت اوسکو سزا دو چندان ہو سکتی ہے -

تمثیل

(الف) نے (ج) کو مار
ڈالنے کے ارادہ سے (ب) کو
زہر دیا - اور (ب) نے (ج) کے

طعام مین ڈالدیا اور (ج) وہ طعام کہاکر مرگیا۔ اس حالت مین الف اور ب دونونکو بموجب دفعہ ہذا سزا دینا چاہئے۔

تمثیل دویم

الف نے (ب) کو مار ڈالنے کے ارادہ سے (ج) کے ہاتھ زہر دیا۔ اور (ج) نے (ب) کے طعام مین ڈالدیا لیکن (ب) نے وہ کہانا کسی سبب سے نہ کہایا۔ تو بھی معین کو نصف سزا دینا چاہئے۔

تمثیل سویم

الف نے (ب) کو مار ڈالنے کے ارادہ سے (ج) کے ہاتھ زہر دیا۔ اور (ج) نے (ب) کو نہ دیا تو بھی الف بموجب دفعہ ہذا مستوجب نصف سزا کا ہے۔ کہ جسقدر تمثیل اول مین درج ہے۔

تمثیل چہارم

الف اس ارادہ کے احتمال سے کہ (ج) بباعث ضعف وپیری ایک دہکہ دینے سے مرجاویگا (ب) کو کہے کہ تو (ج) کو جو بوڑہا ہے ایک دہکہ مار اور (ب) بلاکسے ارادہ یا احتمال کے دہکہ مارے اور (ج) مرجاوے تو (ب) کو صرف دہکہ مارنے کی سزا دیجاویگی۔ اور (الف) کو قتل انسان کی اعانت کرنے کی سزا ملے گی

ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਸ ਦੀਆ ਯੱਗਦੱਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਕੇ ਭੋਜਨ ਮੇਂ ਮੇਲ ਦੀਆ ਔਰ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਉਸ ਭੋਜਨ ਕੋ ਖਾ ਕਰ ਮਰ ਗਯਾ ਤੋ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਔਰ ਯੱਗਦੱਤ ਇਨ ਦੋਨੋਂ ਕੋ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਦੇਨਾ ਚਾਹੀਏ-

ਦੂਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਯੱਗਦੱਤ ਕੇ ਹਾਥ ਵਿਸ ਦੀਆ ਔਰ ਯੱਗਦੱਤ ਨੇ ਉਸ ਵਿਸ ਕੋ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਕੇ ਭੋਜਨ ਮੇਂ ਮੇਲ ਦੀਆ ਪਰੰਤੁ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਨੇ ਕਿਸੀ ਸੰਜੋਗ ਸੇ ਉਸ ਭੋਜਨ ਕੋ ਨਹੀਂ ਖਾਯਾ ਤੋ ਭੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਅਰਧ ਦੰਡ ਤਕ ਦੰਡ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ-

ਤੀਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਯੱਗਦੱਤ ਕੇ ਹਾਥ ਵਿਸ ਦੀਆ ਔਰ ਯੱਗਦੱਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਕੋ ਨ ਦੀਆ ਤੋ ਭੀ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੰਡ ਕਾ ਅਰਧ ਦੰਡ ਮਿਲ ਸਕਤਾ ਹੈ-

ਚੌਥਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਹ ਜਾਨ ਕੇ ਕਿ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਦੁਰਬਲਤਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ਧੱਕਾ ਲਗਨੇ ਸੇ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ ਯੱਗਦੱਤ ਕੋ ਯਹ ਕਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਬੁੱਢੇ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਕੋ ਧੱਕਾ ਮਾਰ ਯੱਗਦੱਤ ਨੇ ਉਸ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਬਿਨਾ ਹੀ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਕੋ ਧੱਕਾ ਮਾਰਾ ਔਰ ਵਿਸ਼ਨੂਦੱਤ ਮਰ ਗਯਾ ਤੋ ਯੱਗਦੱਤ ਕੋ ਕੇਵਲ ਧੱਕਾ ਦੇਨੇ ਕਾ ਦੰਡ ਦੀਆ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਮਨੁੱਖ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ੈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨੇ ਕਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ—

੧੫ ਦਫਾ–ਜੋ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਥਵਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੇ ਕੀ ਜਾਵੇ ਔਰ ਪ੍ਰਵਰਤਕ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਯਥਾ ਸ਼ਕਤਿ ਉਪਾਯ ਔਰ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪਰਭੀ ਅਪਰਾਧ ਪੂਰੀ ਰੀਤਿ ਸਿੱਧ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਇਤ ਉਦ੍ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਯਹ ਯਾਦ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਅਪਰਾਧ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਣ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਤਾਂ ਉਦ੍ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੈਸਾ ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਮਾਰਨੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਪਰ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਵੇ ਔਰ ਵਹ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਕਾਰਣ ਬਚ ਜਾਵੇ ਤੋ ਯਹ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰਨੇ ਦਾ ਉਦ੍ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਹੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕ੍ਯੋਂ ਕਿ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਚਲਾਣਾ ਮਾਰਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਤੇ ਅਸਲੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਔਰ ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਅਨ੍ਯ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਬਧ ਕਰਨੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਬਜ਼ਾਰ ਸੇ ਬੰਦੂਕ ਖ਼ਰੀਦ ਕਰ ਘਰ ਮੇਂ ਰੱਖੇ ਤੋ ਇਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰਨੇ ਦਾ ਉਦ੍ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਹੇਂਗੇ ਉਦ੍ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੰਡ ਯਥਾਰਥ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੰਡ ਸੇ ਅੱਧੇ ਤਕ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਨਾਹ ਦੇ ਦੰਡ ੧੦ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਹੈ ਤੋ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜਨਾਹ ਕੇ ਉਦ੍ਯੋਗ ਦੇ ਦੰਡ ੫ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਤਕ ਕਾ ਦੰਡ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਯਹ ਸਭ ਤਦ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਜਬ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਫਾ ਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਿ ਵਰਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇ–

੧੬ ਦਫਾ– ਯਦਿ ਕਿਸੀ ਦਫਾ ਮੇਂ ਫਾਂਸੀ ਅਥਵਾ ਉਮਰ ਭਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਲਿਖਿਆ ਗਯਾ ਹੈ ਔਰ ਅਧ੍ਯਕ੍ਸ਼ ਕੇ ਕਿਸੀ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ੧੪ ਸੇ ੧੫ ਪ੍ਰਭ੍ਰਿਤਿ ਦਫਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੰਡ ਦਾ ਭਾਗ

دفعہ ۱۵ – جو فعل یا ترک فعل کسی جرم کے ارادہ سے یا جرم کے احتمال کے ارادہ سے یا علم سے کیا جاوے اور فاعل کی طرف سے حتی المقدور وسیع وکوشش عمل مین بھی آئی ہو – لیکن جرم واقعہ نہ ہوا ہو تو اوسکو اقدام کہتے ہین – ملحوظ رہے کہ اگر کسی فعل یا ترک فعل کے جرم کا سبب دور ہووے – تو اوسی اقدام جرم نہ کہا جاویگا مثلاً اگر کوئی شخص ہلاکت کے ارادہ سے دوسرے شخص پر تلوار مارے – اور وہ شخص کسی سبب سے بچ جاوے تو اوس فعل کو اقدام قتل انسان کہا جاویگا – کیونکہ ہلاکت کا باعث دور نہین تہا – اور اگر بارادہ ہلاکت کسی کے بازار سے بندوق مول لیکر گھر مین رکھے تو اوس فعل کو اقدام قتل انسان نہین کہا جاویگا اقدام جرم کی سزا اصل جرم کے سزا سے نصف تک ہو سکتی ہے –
مثلاً زناء بالجبر جس حالت مین دس برس قید ہو اوس حالت مین زناء بالجبر کی سزا پانچ سال تک ہو سکتی ہے

دفعہ ۱۶ – اگر کسی دفعہ مین پہانسی یا دائم الحبس سزا لکھی گئی ہے – اور حاکم کو کسی حالت مین مجرم کو اوس سزا کا حصہ سزا دینا بموجب دفعہ ۱۴ و ۱۵ وغیرہ کے مناسب معلوم ہووے تو

ਸੰਧਾ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਉਚਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਧੂ ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਜਗਾਤ ੨੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਉਮਰ ਭਰ ਕੈਦ ਦੀ ਜਗਾਤ ੧੫ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਜਾਣੀ ਜਾਊ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਦਾ ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ ਗਯਾ ਅਤੇ ੧੫ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਉਦਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਿਮਿੱਤ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਜਗਾਤ ਅਵਸ਼ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਅਵਸ਼੍ਯਕ ਹੋਵੇ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਨੂੰ ੧੫ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦ ਗਿਣਕੇ ਉਸ ਦਾ ਅਧਾ ॥ ਅਰਥਾਤ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਅਤੇ ੬ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦਾ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ—

੧੭ ਦਫ਼ਾ— ਦੰਡ ਕਰਕੇ ਅਪਰਾਧ ੬ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੈਂ ਪਹਿਲਾ ਫਾਂਸੀ ਦੂਜਾ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਤੀਜਾ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਸਹਿਤ ਕਿੰਵਾ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਬੇੜੀ ਪਾਕੇ ਅਥਵਾ ਬਿਨਾ ਬੇੜੀ ਦੀ ਅਵਧਿ ਸਹਿਤ ਕੈਦ ਚੌਥਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਪੰਜਵਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਛੇਵਾਂ ਬੈਂਤ—

੧੮ ਦਫ਼ਾ— ਹਾਕਮ ਦੇ ਕਰਕੇ ਨਿਸਚਯ ਕਰਨੇ ਦੇ ਸਮਯ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੈਦ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਸਹਿਤ ਕਿੰਵਾ ਪਰਿਸ਼੍ਰਮ ਬੇੜੀ ਪਾਕੇ ਸਹਿਤ ਕਿੰਵਾ ਬੇੜੀ ਦੀ ਕੈਦ ਜੈਸਾ ਉਚਿਤ ਜਾਣੇ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਪਰ ਇਹ ਭੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਚਿਤ ਜਾਣੇ ਤੇ ਨਿਯਤ ਸਮਯ ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਅਕੇਲਾ ਬੰਧਨ ਦੀ ਆਗਯਾ ਦੇਵੇ ਪਰੰਤੂ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਤੇ ੭ ਦਿਨ ਤੇ ਅਧਿਕ ਅਕੇਲਾ ਬੰਧਨ ਤੇ ਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦਕਿ ਦੋ ਮਹੀਨਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਏਕ ਮਾਸ ਤੇ ਸਾਤ ਦਿਨ ਤਕ ਅਕੇਲਾ ਬੰਧਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ—

੧੯ ਦਫ਼ਾ— ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀ ਆਗਯਾ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਜਦ ਤਕ ਲਿਖੇ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ॥

پھانسی بعوض ۲۰ بیس سال قید - اور دائم الحبس پندرہ ۱۵ سال کے برابر سمجھا جاویگا - مثلاً کسے جرم کی سزا دائم الحبس لکھی ہوئی ہے تو بموجب دفعہ ۱۵ الف کو اقدام اوس جرم کے بابت دائم الحبس کی سزا دینا ضرور ہو - تو دائم الحبس کو پندرہ ۱۵ سال شمار کرکے اوسکا نصف سات ۷ سال اور چھہ ۶ ماہ قید سزا دینا چاہئیے

دفعہ ۱۷ - سزائے فوجداری چھ ۶ قسم کی ہے

اوّل ۱ پھانسی دوئم ۲ دائم الحبس سوئم ۳ قید بہ تقرری میعاد باجولان یا بلاجولان مشقتے یا بلامشقت چہارم ۴ ضبطی جائداد پنجم ۵ جرمانہ ششم ۶ تازیانہ -

دفعہ ۱۸ - حاکم کو بروقت تجویز کے اختیار رہیگا - کہ کُلّی یا جزءً قید بے مُشقت یا با مُشقت یا قید محض یعنے بلاجولان جیساکہ مُناسب سمجھے تجویز کرے - اور یہ بھی اختیار رہے کہ اگر مُناسب سمجھے تو میعاد مُقرّرہ سے دو ماہ تک قید تنہائی کا حکم دیوے مگر کوئی شخص ایک ماہ مین سات روز سے زیادہ قید تنہائی نہ کیا جاویگا - اگر دو ماہ پوری کرنی ہووے تو ہر ایک ماہ مین سات سات روز پورے کرنے چاہئیے

دفعہ ۱۹ - حاکم کو چاہئیے کہ اپنے حکم مین درج کرے کہ بصورت عدم ادائے جرمانہ مُجرم کس قدر

ਸਜਾਅਵਧੀ ਤੇ ਘਟ ਜੁਰਮ ਜਿਤਨੇ ਜਿਤਨਾ ਹੋਵੇ ਰਹੇ
ਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਾਦ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਏ।
ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਮਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੀ ਜੋ ਜੁਰਮਾਨਾ।
ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਤੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ ਸੋ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ
ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਿ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਚਾਹੇ ਉਸ
ਤਰਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਵਸੂਲ ਕਰੇ ਅਤੇ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ।
ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਇਸ ਵਿਧਿ ਪੁਸਤਕ ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸੰਖਿਆ
ਨਿਯਤ ਨਹੀਂ ਕੀ ਗਈ ਹੈ ਯਦਿ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ।
ਨਿਮਿੱਤ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਅਪਰਾਧੀ ਜੁਰ.
ਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤਿ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਰਿਮਾਣ ਦੇਖ
ਕਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਬਾਤ ਪਰ
ਭੀ ਅਵਧਾਨ ਧਾਰਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਯਦਿ ਅ
ਪਰਾਧੀ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਾਸ ਕੀਤਾ
ਹੋਵੇ ਤੋ ਪਹਿਲੇ ਉਸ ਦਾ ਪਦਾਰਥ ਪੂਰਾ ਕਰਾ ਕੇ ਤਬ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਲੇਵੇ—

੭੦ ਦਫਾ— ਜੋ ਕੈਦ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਥਾਂ ਨਿਯਤ
ਹੋਵੇ ਉਸ ਦੀ ਅਵਧਿ ਜਿਤਨੀ ਕੈਦ ਉਸ ਅਪਰਾ.
ਧ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਨਿਯਤ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਚਤੁਰਥਾਂਸ਼ ਤੇ ਵਧਕਰ
ਹੋਵੇ ਗੀ—

ਤਮਸੀਲ

ਯਦਿ ਹਾਕਮ ਅਧਿਆਇ ੪੯ ਦਫਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬ
ਲਾਤਕਾਰ ਗਮਨ ਕਰਨੇ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਦ
ਸ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ੫੦੦ ਰੁਪੈਯੇ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ
ਕਰੇ ਤੋ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਜਗਾਹ ਕੈਦ ੩ ਵਰਸ਼ ਅਤੇ ੯ ਮਹੀ
ਨੇ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਜਨਮ ਭਰ ਤਕ ਦੀ ਕੈ.
ਦ ਦਾ ਚਤੁਰਥਾਂਸ਼ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਬਾਤ ਭੀ ਅਵਧਾਨ ਰ
ਖਣੀ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਵਿਧਿ

میعاد تک قید رہیگا - مگر ملحوظ رہے کہ جرمانہ کے
عوض قید رہنے سے جرمانہ بالکل معاف نہین
ہوسکتا - حاکم کو اختیار ہے کہ جسطرح قانوناً مناسب
سمجھے جرمانہ وصول کرے - اور جس جرم کے لئے
اس قانون مین تعداد جرمانہ مقرر نہین ہوئے اور
اوس جرم کے نسبت جرمانہ کرنا ہووے تو بحسب
جرم وحتی المقدور جرمانہ کرنا چاہئے - اور ملحوظ رہے
کہ اگر مجرم نے کسیکا مال نقصان کیا ہو تو پہلے اوسکا
مال پورا کر جرمانہ اور کرنا چاہئے

دفعہ ۷۰ - جو قید عوض جرمانہ مقرر ہوگی -
اوسکی میعاد مقرر ہوگی - اوس قید کے چہارم
حصہ سے زیادہ نہ ہوگی - جو اوس جرم کے لئے مقرر ہے

تمثیل

جب حاکم نے بموجب دفعہ ۹۴ بابت زناہ بالجبر کے
مجرم کے اوپر دس برس کی قید اور پانچ
صد روپیہ جرمانہ کا حکم دیا - تو قید بعوض جرمانہ
تین سال نو مہینہ تک ہوسکتی ہے یعنے چہارم حصہ
دائم الحبس کا اور ملحوظ رہے کہ جس جرم کے
بابت قانون مین صرف جرمانہ بلا قید مقرر ہے
تو مجرم کو اوس جرمانہ کے عوض چھہ ماہ

ਜੋ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੈਦੀ ਦੀ
ਲਿਖੀ ਹੈ ਉਸ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਨਿਸਬਤ ਕੈਦੀ ਬਦਲੇ
ਦੇ ਜਾਦੀ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ-

੨੧ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਨਿਸਬਤ ਕੈਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੁਛ ਕਾਲ ਪੀਛੇ ਕੈਦ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇਣੇ ਦੇ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤੇ ਜਿਤਨੇ ਦਿਨ ਤਕ ਕੈਦ ਰਹਿਆ ਹੈ ਉਤਨੇ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿਚਹੁੰ ਘਟੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਉਸ ਤੇ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਏ-

੨੨ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਏ ਬਾਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਫ਼ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਨ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਉਣ ਅਪਰਾਧ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੋਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਡੰਨ ਥੋੜਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਡੰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਵੇ-

੨੩ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਉਪਰ ਇਕ ਤੇ ਅਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਦਲੇ ਅਲਗ ਅਲਗ ਡੰਨ ਦੇਵੇ ਪਰੰਤੂ ਏਹ ਬਾਤ ਭੀ ਯਾਦ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਜਦਿ ਇਕ ਕਰਤੂਤ ਤੇ ਅਧਿਕ ਹੋਏ ਹੋਵਨ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਅਲਗ ਅਲਗ ਡੰਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਏ-

ਉਦਾਹਰ—

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਅਜਾਣ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਜੁੱਤੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਨੁਦੱਤ ਪਤ ਦੇਖ ਕਰ ਦੇਵਦੱਤ ਨੂੰ ਮਨਾ ਕਰਨੇ ਆਯਾ ਅਤੇ ਤਦ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਉਸਦਾ ਕਹਣਾ

سے قید زیادہ نہ ہوگی-

دفعہ ۲۱ - اگر کوئی مُجرم عوض زر جرمانہ قید ہوا ہو - اور بعد کُچھ نے کُچھ حصّہ قید کے جرمانہ داخل کرے - تو جسقدر میعاد تک وُہ قید رہ چکا ہو وہ مُجرا ہو کر باقی کے عوض اوسی قدر زر جرمانہ داخل کر کے رہائی پا سکتا ہے -

دفعہ ۲۲ - جب کسی حاکم کو یہ بات ثبوت ہو کہ کسی نے دو جرموں میں سے ایک جُرم صدور کیا ہے مگر صاف صاف ثابت نہووے کہ اون دونوں میں سے کون جرم کیا ہے تو بوقت تجویز سزا ر حاکم کو لازم ہے کہ اوس جرم کی سزا دیوے کہ جسکی سزا کم ہے

دفعہ ۲۳ - اگر کسی شخص پر ایک سے زیادہ جرم ثبوت ہوئے ہوں تو ہر ایک جرم کے لئے علیحدہ علیحدہ سزا دینا چاہیئے مگر ملحوظ رہے کہ اگر ایک فعل سے کئی جُرم واقع ہوں تو ہر ایک جُرم کے لئے علیحدہ علیحدہ سزا نہ ہوگا -

تمثیل

الف نے ایک غیر شخص کو جوتے مارے اور ب دیکھ کر الف کو منع کرنے آیا الف نے وُہ کہنا نہ مان کر برعکس

ਤਾਂ ਅਲਫ਼ ਉਸਨੂੰ ਗਾਲੀ ਦਿਤਾ ਤੇ ਫੇਰਅਲਫ਼ ਨੂੰ ਦੋ ਤਰਹ ਦੀਆਂ ਗੁਨਾਹ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੇ ਗੁਨਾਹ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਏ ਪਹਿਲੇ ਜੁਤੀਆਂ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਦੂਜੀ ਮਾਰਨੇ ਫੇਰ ਦੂਸਰਾ ਦਿਸ਼ਾ ਕਰਤੇ ਗਾਲੀ ਦੇਦਿ ਅਰ ਜੋ ਫੇਰ ਯਦਿ ਫੇਦਲਫ਼ੂ ਨੇ ਯਕਲਫ਼ਤੂ ਦੇ ਪਰ ਦਸਗੀ ਪਚਾਸ ਜੁਤੀਆਂ ਮਾਰੀ ਤੇ ਫੇਦਲਫ਼ੂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਜੁਤੀ ਮਾਰਨੇ ਦੇ ਦੰਡ੍ਹ ਗੁਨਾਹ ਦਾ ਅਲਹਿਦਾ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇ ਨਾ—

੨੪ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਉਪਰ ਦੋ ਅਥਵਾ ਪਰਕੇ ਅਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੰਡ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੰਡ ੧੫ ਬਰਸ ਤੇ ਅਧਿਕ ਨ ਹੋਵੇ ਗਾ ਫੇਰ ਜਿਸਦੇ ਦੰਡ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਠਹਿਰੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੀ ਜੇਲਖਾਨੇ ਮੇ ਨ ਰਖਨਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿੰਤੂ ਕਿਸੀ ਜਗਾਂਦਾ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਤੇ ਕਿਸੀ ਜਿਲਾ ਯਾ ਦੇਸ ਮੇ ਭੇਜ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਏ—

੨੫ ਦਫ਼ਾ— ਜਾੜੇ ਦੇ ਰੁਤ ਮੇਂ ਬੇਤ ਮਾਰਨੇ ਨ ਚਾਹੀਏ ਫੇਰ ਸਦਾ ਬੇਤ ਮਾਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਦ ਕਿਸੀ ਡਾਕਟਰ ਅਥਵਾ ਹਕੀਮ ਦੀ ਸੰਮਤਿ ਫੇਰ ਉਸਦੇ ਸਾਮਣੇ ਮਾਰਨੇ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਜਾਨ ਦਾ ਡਰ ਨ ਹੋਵੇ ਫੇਰ ਯਦਿ ਕੋਈ ਇਸਤ੍ਰੀ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸਦੇ ਕਦੀ ਨ ਬੇਤ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਫੇਰ ਬੇਤ ਪਰ ਦਾ ੨੪ ਤੇ ਅਧਿਕ ਨ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ੨੪ ਤੇ ਅਧਿਕ ਬੇਤ ਮਾਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਜ਼ਖਮ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਜਾਣੇ ਪਰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੀਏ ਪਰੰਤੂ ਯਤ ਬੇਤ ਭੀ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਪਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨਿਮਿਤ ੫੦ ਬੇਤ ਤੇ ਅਧਿਕ ਬੇਤ ਮਾ

ج کو گالیان دیں - تو الف کو دو سزا ملنا چاہئے - اوّل جوتے مارنے کی - دوسری ج کو گالیان دینے کی - اور اگر الف نے ایکدفعہ ب کو پچاس جوتیان ماری تو الف کو ہر ایک جوتی مارنے کی بابت علحدہ علحدہ سزا نہ دینا چاہئے

دفعہ ۲۴ اگر کسے شخص پر ایک سے زیادہ جرمون کی سزا تجویز ہوئی ہو تو کسے حالت مین سزا کی میعاد پندرہ برس سے زیادہ نہ ہوگی - اور جسکی نسبت دائم الحبس کی سزا تجویز ہوئی ہو وہ مجرم کسے اصلی جیلخانہ مین نہین رکھا جاسکتا ہے کسی حد بندی کے اندر بموجب حکم سری مہاراج صاحب بہادر والی ملک کے بھیجا جاویگا -

دفعہ ۲۵ جاڑے کے موسم مین تازیانہ نہین لگانا چاہئے - اور ہمیشہ تازیانہ کسے ڈاکٹر یا حکیم یا بید کی صلاح سے اوسکے ساہمنی لگانا چاہئے - کہ کسے طرح خطرہ جان کا نہ ہو جاوے اگر عورت مجرم ہو تو اوسکو کسی حالت مین تازیانہ نہین - لگایا جاویگا اور اگر تازیانہ چوبیس ضرب سے زیادہ لگانا منظور ہووے تو علامات ضربات کے صحت ہو جانے کے بعد باقی لگانا چاہئے مگر لحوظ رہے کہ کسی حالت مین کسی شخص کو

ਤੇਰ ਕਦੇ ਨ ਲਾਏ ਜਾਵਿਗੇ-

ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੋਯਾ

੨– ਦੂਜਾ ਭਾਗ

ਮਨੁਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਸੰਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ
ਵਿਸ਼ਯ ਹੈ-

੨੯ ਦਫ਼ਾ– ਜੋ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਪ੍ਰਤੱਖ ਕੇ ਇਸ ਇਲਮ ਤੇ ਹੋਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਮਨੁਖ ਦਾ ਨਾਸ ਹੋਣਾ ਅਥਵਾ ਨਾਸਕ ਹੋਣ ਦੀ ਸਹੁਲਤੀਯ ਹੈ ਤੋਂ ਓਹੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਨੇ ਮਨੁਖ ਦਾ ਵਧ ਕਰਤਾ ਹੈ ਆਖੂ ਪਰ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਤੇ ਕਿਸੀ ਮਨੁਖ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤ੍ਯੁ ਹੋਈ ਹੋ (ਉਸ ਵਾਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੈ ੨੫ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ੨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇਖਣੀ) ਔਰ ਯਹ ਭੀ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਮਨੁਖ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਯਹ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਅੰਗ ਅਥਵਾ ਕੁਛ ਅੰਗ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਗਰਭ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੇ ਗਰਭ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨ ਆਯਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨੁਖ ਨਹੀਂ ਆਖਣਾ ਕਿੰਤੂ ਗਰਭ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ-

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ–

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਦੇ ਭੋਜਨ ਮੈਂ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਵਿਸ਼ ਮਿਲਾਯਾ ਕਿ ਯਦਿ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਯਹ ਭੋਜਨ ਕਰੇਗਾ ਤੋ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਨੇ ਵਹ ਭੋਜਨ ਕੀਆ ਔਰ ਮਰ ਗਯਾ ਤੋ ਉਸ ਦਸ਼ਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਮਨੁਖ ਨਾਸ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਵੇਗਾ–

ایک جرم کی بابت پچاس تازیانہ سے زیادہ نہ لگایا جاویگا-

باب دویم

در جرائم متعلقہ بدن انسان

دفعہ ۲۶ جو فعل یا ترک فعل اس علم سے واقع ہو کہ اوس سے ہلاکت یا سہولیت ہلاکت کسے انسان کے ممکن ہے تو ایسے فعل یا ترک فعل کو قتل انسان کہا جاویگا- بشرطیکہ کسے انسان کی ہلاکت اوس فعل یا ترک فعل سے وقوع مین آئی ہو دیکھو دفعہ ۳ تا ۲۵ باب اوّل شرائط عام- اور ملحوظ رہے کہ لفظ انسان سے یہ مطلب ہے کہ جسکا کل وجود یا جزو اوسکی والدہ کی رحم سی باہر آچکا ہو- اگر رحم سی باہر نہ آیا ہو تو انسان نہین کہا جاویگا اوسکو حمل کہتے ہین-

تمثیل

الف نے ب کی خوراک مین اس غرض سے زہر ملایا کہ اگر ب یہ کہانا کہالیوے تو ہلاکت کو پہونچے چنانچہ وہ کہانا کہایا اور بہلاکت ہوا تو ایسی حالت مین الف مجرم قتل انسان کا ہوگا-

ਦੂਜਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਯਦਿ ਸ਼ਫ਼ਾਖ਼ਾਨੇ ਦਾ ਕੋਈ ਨੌਕਰ ਜਿਸ ਦਾ ਕਾਮ ਰੋ- ਗਿਯੋਂ ਕੋ ਭੋਜਨ ਦੇਣਾ ਹੈ ਯਹ ਜਾਣ ਕਰ ਕਿਸੀ ਰੋਗੀ ਦਾ ਭੋਜਨ ਬੰਦ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇਂ ਵਹ ਮਰ ਜਾਵੇ ਔਰ ਵਹ ਬਿਮਾਰ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦਾਸ ਵਹ ਨੌਕਰ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰਨੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਵੇ ਗਾ

ਤੀਜਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਯਦਿ ਕੋਈ ਦਾਯਾ ਲੜਕਾ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣੇ ਕੇ ਸਮਯ ਉਸ ਕੇ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਦੇਵੇ ਔਰ ਵਹ ਲੜਕਾ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤੋ ਵਹ ਦਾਯਾ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰਨੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਵੇ ਗਾ-

ਚੌਥਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗਯਦੱਤ ਪਰ ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਸੇ ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਈ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇਂ ਵਹ ਮਰ ਜਾਵੇ ਪਰ ਦੈਵ। ਸੰਯੋਗ ਸੇ ਵਹ ਮਰ ਜਾ ਤੋ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰਨੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋਵੇ ਗਾ-

ਪੰਜਵਾਂ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਔਰ ਯਗਯਦੱਤ ਦੋਨੋਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਲਣੇ ਕੋ ਗਏ ਔਰ ਸੰਯੋਗ ਸੇ ਯਗਯਦੱਤ ਕੋ ਬਾਘ ਨੇ ਪਕੜ ਲਿਯਾ ਔਰ ਤਬ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਇਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਸੇ ਬੰਦੂਕ ਚਲਾਈ ਕਿ ਬਾਘ ਮਰ ਜਾਵੇ ਔਰ ਯਗਯਦੱਤ ਬਚ ਜਾਵੇ ਪਰੰਤੁ ਵਹ ਗੋਲੀ ਯਗਯਦੱਤ ਹੀ ਕੇ ਲਗੀ ਔਰ ਇਸ ਕਾਰਣ ਵਹ ਮਰ ਗਯਾ ਤੋ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰਨੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਨ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੨੭ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ ਨਿਰਦਯ ਰੂਪ ਸੇ ਕਤਲ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸ ਸਮਯ ਕਤਲ ਹੋਣੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰਸ਼ ਕੁਝ ਇਸ ਕੋ ਨੇ

تمثیل دویم

اگر شفاخانہ کے کسی نوکر جسکا کام بیماروں کو خوراک دینا ہے - یہ جانکر خوراک دینا بند کرے کہ اوس سبب سے کوئی بیمار ہلاکت کو پہونچے اور وہ بیمار فوت ہوگیا تو ایسی حالت میں ملازم شفاخانہ ترک فعل قتل انسان کا مجرم ہوگا -

تمثیل سویم

اگر کوئی دایہ بوقت تولید کے کسی بچہ کا گلا اس علم سے گھوٹ دیوے - کہ وہ ہلاکت کو پہونچے اگر اوس فعل کے ارتکاب سے بچہ مذکورہ فوت ہو جاوے تو ایسی فعل کو قتل انسان تصور کیا جاویگا

تمثیل چہارم

الف نے ب کو یہ جانکر تلوار ماری کہ اوس سے ہلاکت کا خوف ہے لیکن ایسی فعل سے سبب ہلاکت ہو تو ایسی فعل کے ارتکاب سے الف مجرم قتل تصور کیا جاویگا

تمثیل پنجم

الف و ب دونوں ملکر واسطے شکار کے گئے اور اتفاقاً ب نیچے شیر میں گرفتار ہوا - اور الف نے اس علم سے گولی چلائی کہ شیر ہلاکت کو پہونچے اور ب بچ جاوے مگر وہ گولی ب کو لگی اور اوس سے فوت ہو گیا تو الف ایسی فعل کے ارتکاب سے قتل انسان کا مجرم نہ کہا جاویگا

دفعہ ۲۷ - اگر کوئی شخص ارادتاً کسی شخص کو سخت بے رحمی سے فعل کرے جبکہ مقتول نے

ਪਰੰਤੂ ਸੁਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਦੇ ਤੇ ਬਤਲ ਕਰਕੇ ਦਲੀ
ਜੁਰਮ ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਡੰਡ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਏ (ਉਸ ਵਕਤ
ਦੇ ਦਫ਼ੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਫ਼ੇ ਤੋਂ ਲੈ ੨੫ ਦ
ਫ਼ੇ ਤਕ ਦੇਖੋ-

ਤਮਸੀਲ:-

ਅਲਫ਼ ਨੇ ਬੇ ਦੀ ਖੱਲ ਉਤਾਰ ਕਰ ਉਸ
ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਤਾਂ ਅਲਫ਼ ਉਸ ਦਫ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਡੰਡ ਪਾਵੇਗਾ-

ਦੂਸਰੀ ਤਮਸੀਲ:-

ਅਲਫ਼ ਨੇ ਜੀਮ ਦੇ ਸਿਰ ਮੇਂ ਮੇਖ ਗੱਡ
ਦਿਤੀ ਅਥਵਾ ਭੋਜਨ ਬਦਲੇ ਜਬਰਨ ਕੇਵਲ ਲੂਣ ਆਦਿ
ਦੇ ਕੇ ਖਿਲਾਯਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀ
ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਅਲਫ਼ ਨੂੰ ਇਸੀ ਦਫ਼ੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਡੰਡ ਮਿਲੇਗਾ-

੨੮ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਰਖਵਾਲਾ ਅਥਵਾ ਨੌਕਰ ਪੁਰਸ਼
ਆਪਣੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਦੇ ਅਥਵਾ ਜਿਸ ਦੀ ਰਖ੍ਯਾ ਕਰਨਾ ਉਸ
ਦੇ ਉਚਿਤ ਯਾ ਉਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ ਆਦਿ ਦੇਕੇ ਅਥਵਾ ਕਰਕੇ
ਲੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਡੰਡ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ (ਉਸ
ਵਕਤ ਦੇ ਦਫ਼ੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਫ਼ੇ ਤੋਂ ਲੈ ੨੫
ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੨੯ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੇ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਦੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰਨੇ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰ ਜਿਹੜਾ ਰੋਕ ਉਸ ਦੇ ਉਸ
ਕਾਰਜ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ਤੋ (ਉਸ ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਡੰਡ ਦੇਣਾ
ਚਾਹੀਏ (ਉਸ ਵਕਤ ਦੇ ਦਫ਼ੇ ੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ੇ ਤੋਂ
ਲੈ ੨੫ ਦਫ਼ੇ ਤਕ ਦੇਖੋ)

ਤਮਸੀਲ:-

ਅਲਫ਼ ਨੇ ਬੇ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨਾਲ ਭੋਗ ਕਰਨੇ ਚਾਹਾ

خود بخود بدنیت سے ناگہانی اور باعث سخت اشتعال
طبع بوقت ارتکاب جرم پیدا نہ کیا ہو دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵
باب اول شرائط عام سزاء پھانسی ۔

تمثیل

الف نے ب کی کھال اتار کر مار ڈالا تو الف
بموجب دفعہ ہذا قابل سزا ہوگا۔

تمثیل دوئم

الف نے ج کے سر مین میخ گاڑ دی یا جبراً بجائے
غذا صرف نمک وغیرہ کھلایا جس سی اوسکی ہلاکت
واقع ہوئی ۔ تو الف کو بموجب دفعہ ہذا سزا دینا چاہیئے۔

دفعہ ۲۸ ۔ اگر کوئی شخص محافظ یا نوکر اپنے
آقا یا جسکی حفاظت اوسکے تعلق ہے ارادتاً اوسکو زہر
وغیرہ دے یا کسی اور فعل یا ترک فعل سی مار ڈالے
تو بلحاظ دفعہ ۳ تا ۲۵ باب اول شرائط عام سزا پھانسی ۔

دفعہ ۲۹ ۔ اگر کوئی شخص واسطے جماع کرنے
کسی شخص کو جو مانع اس امر کا ہو ہلاکت کرے
بلحاظ دفعہ ۳ تا ۲۵ باب اول شرائط عام
سزاء پھانسی ۔

تمثیل

الف نے ب کی عورت سے جماع کرنا چاہا

ਔਰ ਧਰਮਦਤ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਔਰ ਉਸ ਦੇਵਦ-
ਤ ਨੇ ਧਰਮਦਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਤੋ ਦੇਵਦਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦ-
ਫਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਡ ਹੋਵੇਗਾ-

੩੦ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਧ-
ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਦੇ ਲਾਲਚ ਸੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਡਾ-
ਲੇ ਕਿਸੀ ਐਸੇ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇ ਜੋ ਧਨ ਦੇ ਲੈਣ ਵਿਚ
ਰੋਕ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਐਸੇ ਪਾਪੀ ਨੂੰ
ਫਾਂਸੀ ਅਥਵਾ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਦਾ ਡੰਡ ਦੇਣਾ
ਚਾਹੀਏ (ਇਸ ਗਲ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ੧ ਭਾਗ ਦੇ ੨੩ ਦਫਾ ਸੇ
ਲੈ ੨੫ ਦਫਾ ਤਕ ਦੇਖੋ)

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ

ਦੇਵਦਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ਨੁਦਤ ਦੇ ਪਾਸ ਬਹੁਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇ-
ਖ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਨਿਮਿਤ ਵਿਸ਼ਨੁਦਤ ਨੂੰ ਮਾਰ ਡਾ-
ਲਾ ਤੋ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦਤ ਇਸੀ ਦਫਾ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਡੰਡ ਪਾਵੇਗਾ-

ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ

ਦੇਵਦਤ ਨੇ ਅਪਨੇ ਸਗੇ ਭਾਈ ਧਰਮਦਤ ਨੂੰ ਇ-
ਸ ਇੱਛਾ ਸੇ ਮਾਰ ਡਾਲਾ ਕਿ ਯਦਿ ਯਹ ਜੀਤਾ ਰਹੇਗਾ
ਤੋ ਮੇਰੇ ਧਨ ਦਾ ਅਰਧ ਭਾਗ ਲੈ ਲੇਗਾ ਤੋ ਇਸ
ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦਤ ਨੂੰ ਇਸੀ ਦਫਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਡੰਡ ਹੋਵੇਗਾ-

੩੧ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਮ ਉਮਰ ਕੈ-
ਦ ਕੀ ਆਗਿਆ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੋ ਔਰ ਵਹ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ
ਨੂੰ ਜਾਨ ਕੇ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ਤੋ ਉਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਡੰਡ ਦੇ-
ਣਾ ਚਾਹੀਏ (ਦੇਖੋ ੧ ਭਾਗ ਦੇ ੨੩ ਦਫਾ ਸੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ-)

੩੨ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ੨੦ ਵਰਸ ਸੇ ਘ-
ਟ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਦੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਉਸ ਦੇ

اور ب مانع ہوا الف نے ب کو قتل کر ڈالا
لہذا الف قابل سزا ہوگا۔

دفعه ۳۰۔ اگر کوئی شخص کسی شخص کو بطمع
حاصل کرنے کسی مال کے قتل کرے یا ایسے شخص کو
ہلاک کرے جو اوسکا کسی ملکیت پر قابض ہونے سی
مزاحم ہو سکتا ہو بلحاظ دفعه ۲۳ تا ۲۵ باب اول شرائط عام
سزا پھانسی یا دائم الحبس

تمثیل

الف نے ب کے پاس بہت مال دیکھکر بطمع حاصل
کرنے اوس مال کے ب کو مار ڈالا تو اوس صورت
مین الف قابل سزا ہوگا۔

تمثیل دویم

الف نے ب کو جو اوسکا حقیقی بھائی ہے اس
ارادہ سے کہ اگر یہ زندہ رہا تو نصف مال کا شریک
ہوگا اسکو مار ڈالا تو الف بموجب دفعه ہذا سزایاب ہوگا۔

دفعه ۳۱۔ اگر کوئی شخص جسکی نسبت حکم
دائم الحبس نافذ ہوا ہو ارادتاً قتل انسان کرے
تو بلحاظ دفعه ۲۳ تا ۲۵ باب اول شرائط عام سزا پھانسی۔

دفعه ۳۲۔ اگر کوئی شخص کسی انسان کو
جسکی عمر بیس سال سی کم ہو اور اوسکی رضامند

سے اوسکو قتل کرے - سزا دائم الحبس یا جرمانہ یا دائم الحبس یا قید بارہ سال وجرمانہ یا صرف قید بارہ سال دیکھو دفعہ ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام

دفعہ ۳۳ - اگر کوئی شخص کسی انسان کو جسکی عمر بیس سال سے زیادہ اوسکی رضامندی سے قتل کرے قید تا بارہ سال وجرمانہ یا صرف قید تا بارہ سال -

دفعہ ۳۴ - باستثناء مقدمات مندرجہ دفعہ ۲۷ تا ۳۳ اگر کوئی شخص ارادتاً قتل انسان کرے جبکہ مقتول نے بوقت ارتکاب جرم خود بخود بدنیت سے کوئی ناگہانی یا باعث سخت اشتعال طبع پیدا نہ کیا ہو سزا پھانسی وضبطی جائداد یا صرف پھانسی یا دائم الحبس وجرمانہ یا صرف دائم الحبس یا قید بارہ سال -

تمثیل

اگر الف ب کے سامنے ب کی عورت کو بے عزتی کرنے کے ارادہ سے پکڑے اور ب یہ امر دیکھ کر فی الفور الف کی لڑکی کو مار ڈالے تو ب موجب دفعہ ہذا مستوجب سزا ہے کیونکہ اوس حالت میں مقتول نے خود بخود بدنیت سے -

ਅਰ ਗੱਲੋਂ ਤੇ ਉਸ ਸਜਾਈ ਦੇ ਵਾਸ੍ਤੇ ਪੜਿਲਾਂ ਕਰੇ ਜਸਮ ਉਮਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਤੇ ਦੂਜਾ ਕੇਵਲ ਜਸਮ ਉਮਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਤੀਜਾ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਚੌਥਾ ਕੇਵਲ ਬਾਰਾਂ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਹੈ (ਦੇਖੋ ਜ ਕੇ ੩ ਦਫਾ ਤੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਕੇਲੀ -)

੩੩ ਦਫਾ - ਜਦਿ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਕਿਸੀ ੨੦ ਬਰਸ ਤੇ ਅਧਿਕ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪ ਗੱਲੋਂ ਤੇ ਪੇਸ ਸਜਾਈ ਦੇ ਪੜਿਲਾਂ ਕਰੇ ੧੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕੂਜਾ ਕੇਵਲ ੧੨ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਤ ਤੇਦੇ ਹਾ -

੩੪ ਦਫਾ - ੨੭ ਦਫਾ ਤੇ ਲੈ ੩੩ ਦਫਾ ਤਕ ਦਸਿਤ ਮੁਕਦਮੇ ਦੇ ਬਿਨਾ ਜਦਿ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ ਮਨੁਖ ਦਧ ਕਰੇ ਅਤੇ ਦਧ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਮਨੁਖ ਉਸ ਸਮਯ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਦੇ ਕੁਸਮ ਉਸ ਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਜਤਰ ਸਮਯ ਅਚਾਨਕ ਆਪਣੀ ਬੁਰਾਈ ਤੇ ਦਧ ਕਰਾਦੇ ਨਹੀ ਤਾਂ ਅਤੇ ਧਨ ਦਾ ਜਬਤ ਕਰਨਾ ਫਾਂਸੀ ਕੇਵਲ ਫਾਂਸੀ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਜਸਮ ਉਮਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਫਾਂਸੀ ਕੇਵਲ ਜਸਮ ਉਮਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਫਾਂਸੀ ੧੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਤ ਕਰੇਗਾ (ਪੜਿਲੇ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਤੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ -)

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ

ਜਦਿ ਅੰਦਰਕ੍ਰ ਪਰਕਾਰੂ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਪਰਕਾਰੂ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਬੇਪਤ ਕਰਨੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੇ ਪਕੜੇ ਅਤੇ ਪਰਕਾਰੂ ਪਰਤੂ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਰੰਤ ਹੀ ਅੰਦਰਕ੍ਰ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਗੱਲੋਂ ਤੇ ਪਰਕਾਰੂ ਇਸ ਦਫਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਉਣ ਦੇ ਜੋਗ ਹੋਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਤਲ ਹੋਏ ਵਾਲਾ ਉਸ ਸਮਯ ਆਪ ਹੀ ਬੁਰੀ ਨੀਯਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਕ੍ਰਿਯਾ ਨਾ ਕਰਿ

[illegible]

کوئی باعث سخت اشتعال طبع پیدا نہین کیا تہا اگر ب اوسکی لڑکی کو نہ مارکر الف کو مار ڈالتا تو بموجب دفعہ ہذا مستوجب سزا نہ تہا بلکہ بموجب دفعہ ۳۰۵ لائق سزا ہوتا۔

تمثیل دویم

اگر ب درحالت تمثیل اوّل واسطے مارنے الف کے تلوار اوٹہاوے اور ج جو پیچہے کہڑا ہے اتفاقاً۔ اوسکو لگی اور وہ مرجاوے تو ب بموجب دفعہ ہذا مستوجب سزا نہ ہوگا۔ کیونکہ ب نے ج کو ارادتاً قتل نہین کیا تہا بلکہ بموجب دفعہ ۳۰۴ لائق سزا ہوگا۔

دفعہ ۳۵ باستثنائے مقدمات مندرجہ

دفعات ۳۴سے ۳۳ تک اگر کوئی شخص ارادتاً قتل انسان کرے۔ جب مقتول نے خود بخود بہ نیتی سے ناگہانی و سخت باعث اشتعال طبع قاتل بوقت ارتکاب جرم پیدا کیا ہو

دیکہو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام

(۱) دائم الحبس و جرمانہ (۲) یا صرف دائم الحبس (۳) یا قید تا بارہ سال و جرمانہ (۴) یا صرف قید تا بارہ سال

تمثیل اوّل

الف نے ب کو اپنی عورت کے ساتہہ سوتا دیکہہ کر اوسوقت باشتعال طبع بے اختیاری ب کو مار ڈالا تو الف بموجب دفعہ ہذا لائق سزا ہوگا اور اگر

ਜਾ ਫਿਰ ਕੇ ਵਕਤ ਮਾਰਤਾ ਤੇ ਕੋਦਕਤ ਉਸ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਣੇ ਕੇ ਯੋਗ ਨ ਹੋਤਾ ਕਿੰਤੂ ੩੪ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਣੇ ਕੇ ਯੋਗ ਹੋਤਾ—

ਦੂਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗਦੱਤ ਕੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਪਕੜੀ ਔਰ ਤਬ ਯਗਦੱਤ ਨੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੀ ਪਕੜੀ ਤਬ ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਉਤਪੰਨ ਕਰਾਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਯਗਦੱਤ ਕੋ ਮਾਰ ਡਾਲਾ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਉਸ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਕੇ ਯੋਗ ਨ ਹੋਗਾ ਕ੍ਯੋਂ ਕਿ ਯਗਦੱਤ ਸ੍ਵਯਮ ਉਸਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਉਤਪੰਨ ਕਰਾਨੇ ਕਾ ਨਿਮਿੱਤ ਹੋ ਚੁਕਾ ਥਾ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ੩੪ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ—

ਤੀਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਯਦਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਖੀ ਕਾ ਉਸਕਾ ਲੇਤੇ ਸਮਯ ਸਾਖੀ ਸੇ ਕਹੇ ਕਿ ਤੁਮਾਰੀ ਗਵਾਹੀ ਝੂਠੀ ਹੈ ਔਰ ਹੋ ਵਿਚਾਰ ਸੇ ਜਾਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਭੀ ਝੂਠਾ ਹੈ ਔਰ ਵਹ ਸਾਖੀ ਉਸ ਕੋਪ ਸਹਤ ਦਫਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੩੨ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਦੇਨਾ ਚਾਹੀਏ ਕ੍ਯੋਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਬੁਰੇ ਮਨ ਸੇ ਉਸਕੋ ਕ੍ਰੋਧ ਉਤਪੰਨ ਕਰਾਨੇ ਮੇਂ ਨਿਮਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਥਾ ਕਿੰਤੂ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਕੋ ਐਸਾ ਕਹਨਾ ਉਚਿਤ ਥਾ—

੩੬ ਦਫਾ—੨੭ ਦਫਾ ਸੇ ਲੇ ੩੩ ਦਫਾ ਤਕ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਕੇ ਭੇਦ ਹੈਂ ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਬਿਨਾ ਇੱਛਾ ਕੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ਜਬ ਕਿ ਵਧ ਹੋਨੇ ਵਾਲਾ ਪੁਰੁਸ਼ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੁਰੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਅਕਸਮਾਤ ਕ੍ਰੋਧ ਕਾ ਨਿਮਿੱਤ ਹੁਆ ਹੋ ਔਰ ਮਾਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਕ੍ਰੋਧ ਭੀ ਵਧ ਕੇ ਸਮੇਂ ਕਿ ਵਧ ਅਪਰਾਧ ਹੁਆ ਹੋ ਅਸਮਰਥ ਹੈ ਔਰ ਵਿਧਿ ਕੇ

الف ب کو اوسوقت نہ مار کر دو چار روز کے بعد سوچکر قتل کرے تو بموجب دفعہ ہذا لائق سزا نہ ہو گا - بلکہ بموجب دفعہ ۳۴ لائق سزا ہو گا -

تمثیل دوئم

الف نے ب کی داڑھی پکڑی اور ب نے الف کی - پکڑی اور الف نے اوس اشتعال کی باعث ب کو مار ڈالا تو الف بموجب دفعہ ہذا قابل سزا نہ ہوگا کیونکہ ب خود بخود اشتعال طبع الف نہوا تھا اور الف نے پہلے ہی چھیڑ کر اشتعال طبع کرانیکا باعث کیا پس الف کو بموجب دفعہ ۳۴ سزا دیجاویگی

تمثیل سوئم

اگر کوئی حاکم کسی گواہ کو بوقت لینے اظہار کے کہے کہ تمہارا اظہار جھوٹھا ہے ہماری دانست مین تو جھوٹھا آدمی معلوم ہوتا ہے اور وہ گواہ اوس اشتعال طبع کے باعث حاکم کو مار ڈالے تو اوسکو بموجب دفعہ ۳۲ کے سزا دینا چاہیئے - کیونکہ حاکم بدنیتی سے باعث اشتعال طبع نہوا تھا - بلکہ قانوناً حاکم کو ایسی کہنے کا اختیار ہے -

دفعہ ۳۶ - باستثنائے مقدمات مندرجہ دفعہ ۲۷ لغائیت ۳۳ اگر کوئی شخص بلا ارادہ قتل انسان کرے جبکہ مقتول نے بدنیتی سے خود بخود ناگہانی و سخت باعث اشتعال طبع قاتل بوقت ارتکاب جرم پیدا نہ

[illegible]

کیا ہو - اور جبکہ فاعل یہ عذر پیش نہ کر سکے کہ یہ جرم اوسنے اتفاقاً از دیاد اختیارات قانونی سے کیا (۱) قید تا بارہ ۱۲ سال و جرمانہ (۲) یا صرف قید تا بارہ ۱۲ سال دیکھو دفعات ۳۳ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام -

تمثیل

الف نے بارادہ مارنے کبوتر کے احتمال کے علم سے - شہر کے اندر جہاں ہجوم خلائق تھا بندوق چلائی اور اتفاقاً اوس بندوق کی گولی سے کوئی آدمی مرگیا تو الف کو بموجب دفعہ ہذا سزا دینا چاہیئے -

دفعہ ۳۷ - باستثنائے مقدمات مندرجہ دفعہ ۲۷ لغائت ۳۳ اگر کوئی شخص بلا ارادہ قتل انسان کرے جبکہ مقتول نے خود بخود بدنیتی سے ناگہانی و سخت باعث اشتعال طبع قاتل بوقت ارتکاب جرم پیدا نکیا ہو یا جبکہ فاعل یہ عذر پیش کر سکے کہ یہ جرم اوسنے اتفاقاً زیادتی اختیارات قانون سے کیا سزا (۱) قید دس ۱۰ سال و جرمانہ (۲) یا صرف قید دس ۱۰ سال دیکھو دفعات ۳۳ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام

تمثیل اول

الف زب کو جو غیر شخص ہے اپنی عورت کے ساتھہ گفتگو کرتے ہوئے دیکھہ کر ہلاکت کے احتمال سے لیکن قتل کرنیکا ارادہ نہ کر کے کوب دیکا دیا ب پتھر پر گر کر مرگیا - تو الف کو بموجب دفعہ ہذا سزا دینا چاہیئے -

ਦੂਜਾ ਤਮਸੀਲ॥

ਯਦਿ ਦੇਵਦੱਤ ਯਗਯਦੱਤ ਨੂੰ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰੇ ਔਰ ਯਗਯਦੱਤ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਕੀ ਤਲਵਾਰ ਦਿਖਾ ਕਰ ਯਹ ਕਹੇ ਕਿ ਯਦਿ ਤੁਮ ਮੁਝ ਕੋ ਫਿਰ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰੋਗੇ ਤੋ ਮੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਤਲਵਾਰ ਸੇ ਮਾਰ ਡਾਲੂੰਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਹ ਕਿ ਦੇਵਦੱਤ ਉਸ ਪਰ ਭੀ ਯਗਯਦੱਤ ਕਾ ਕਹਨਾ ਨ ਮਾਨ ਕਰ ਫਿਰ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰੇ ਔਰ ਤਬ ਯਗਯਦੱਤ ਵਧ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰੇ ਹੀ ਕੇਵਲ ਉਸਕੇ ਜਾਨਤਾ ਹੋ ਦੇਵਦੱਤ ਕੇ ਤਲਵਾਰ ਮਾਰੇ ਔਰ ਦੇਵਦੱਤ ਉਸ ਸੇ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤੋ ਯਗਯਦੱਤ ਕੇ ਇਸ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕ੍ਯੋਂ ਕਿ ਯਗਯਦੱਤ ਕੋ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੀ ਇੱਜ਼ਤ ਬਚਾਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਥਾ ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੀ ਕੇ ਜਾਨ ਲੇਨੇ ਕਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨ ਥਾ।

੩੮ ਦਫਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਯਹ ਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਸੇ ਕਿਸੀ ਕੇ ਮਰਨੇ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿੰਤੂ ਕੁਛ ਹਾਨਿ ਹੋਨੇ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਔਰ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਸੇ ਕਿਸੀ ਕਾ ਮਰ ਜਾਏ ਤੋ ਅਪਰਾਧੀ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਨੇ ਕਾ ਦੰਡ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ (੨੨ ਸੇ ੨੫ ਦਫਾ ਪਹਿਲੇ ਬਾਬ ਕੀ ਦੇਖੋ—)

੩੯ ਦਫਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਮਨੁੱਖ ਵਧ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਐਸੀ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤਿ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਕੁਛ ਦੁਖ ਹੋ ਔਰ ਵਧ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਜਿਤਨਾ ਕਰਨਾ ਥਾ ਉਤਨਾ ਕਰ ਚੁਕਾ ਹੋ ਔਰ ਉਸ ਕੀ ਕਥਾ ਸੇ ਵਹ ਮਾਰਾ ਗਯਾ ਤੋ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਸਦਾ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ

تمثیل دوئم

اگر الف ب کو مکا مارے اور ب اپنے ہاتھ کی تلوار الف کو دکھا کر یہ کہے کہ اگر تم پھر مکا مارو گے تو مین تم کو تلوار سے مار ڈالونگا لیکن الف ب کا کہنا نہ مانکر مکا مارے اور ب اوسکو زخم لگانیکا ارادہ کرکے ہلاکت کے احتمال کے علم سی بلا ارادہ ہلاکت الف کو تلوار مارے اور الف اوس سی مرجاوے تو ب بموجب دفعہ ہذا لائق سزا نہ ہوگا کیونکہ ب کو عزت بچانیکا قانوناً اختیار تھا مگر اوس حالت مین کسی کی جان لینی کا اختیار نہ تھا۔

دفعہ ۳۸ - اگر کوئی شخص فعل یا ترک فعل یہ جانکر کرے کہ اوس سی کسیکی ہلاکت ہونیکا احتمال نہین ہے مگر کچھ نقصان ہونیکا خوف ہی اور اوس فعل یا ترک فعل سی کسیکی ہلاکت وقوع مین آوے سزا ضرر رسانی دیکھو دفعات ۳۲ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام

دفعہ ۳۹ اگر کوئی شخص بارادہ قتل انسان، ایسا کوئی فعل یا ترک فعل کرے جس سی کسی شخصکو ضرر جسمانی پہنچا اور اقدام کرنیوالے نی حتی المقدور جو کچھ کرنا تھا سو کیا - مگر ٹریٹمنٹ کی عنائت سی وہ شخص ہلاک نہوا (۱) سزا دائم الحبس و جرمانہ (۲) یا صرف دائم الحبس (۳) یا قید تا بارہ سال

ਜੁਰਮਾਨਾ ਤੁਰ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ੧੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ
ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੧੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਧਤ ਕਲ੍ਹੂੰ
ਮਿਲੇ ਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਸ਼ਰੀਰ ਮੇਂ ਦੁਖ ਭੀ ਨ ਪਹੁੰਚੇ
ਤੋ ਦੇ ਤੋ ਸਾਤ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵ-
ਲ ਸਾਤ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਧਤ ਕਲ੍ਹੂੰ ਮਿਲੇ ਗਾ—

੪੦ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਮਨੁੱਖ ਬਧ ਕਰਨੇ
ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਐਸੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤੀ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿ-
ਸ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸ਼ਰੀਰ ਮੇਂ ਕੇਵਲ ਦੁਖ ਹੀ ਪਹੁੰਚੇ
ਔਰ ਫਿਰ ਉਦਯੋਗ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੇਂ ਵਿਚਾ-
ਰ ਕਰ ਬਧ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਕੋ ਛੋੜ ਦਿਯਾ ਤੋ ਐਸੇ ਅਪ-
ਰਾਧੀ ਕੋ ੮ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥ-
ਵਾ ਕੇਵਲ ੮ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਧਤ ਕਲ੍ਹੂੰ ਦਿਯਾ ਜਾ-
ਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ—)

੪੧ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਮਨੁੱਖ ਬਧ ਕਰਨੇ
ਕੀ ਇੱਛਾ ਕੇ ਬਿਨਾ ਮਨੁੱਖ ਮਾਰਨੇ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਯੁਕ-
ਤ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤੀ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸ ਸੇ ਮਨੁੱਖ
ਕੇ ਸ਼ਰੀਰ ਮੇਂ ਦੁਖ ਤੋ ਪਹੁੰਚੇ ਪਰੰਤੂ ਮਾਰਾ ਨ ਜਾਵੇ ਤੋ ਐਸੇ
ਅਪਰਾਧੀ ਕੋ ੬ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅ-
ਥਵਾ ਕੇਵਲ ੬ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਹੋਵੇ ਗੀ ਔਰ ਯ-
ਦਿ ਸ਼ਰੀਰ ਮੇਂ ਕੁਛ ਦੁਖ ਨ ਹੋਨੇ ਪਾਵੇ ਤੋ ੩ ਬਰਸ ਤਕ
ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ
ਕੀ ਕੈਦੀ ਧਤ ਕਲ੍ਹੂੰ ਮਿਲੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ
ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ—)

੪੨ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਆਤਮ ਘਾਤ ਕਰਨੇ
ਕਾ ਉਦਯੋਗ ਕਰੇ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ
ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਧਤ ਕਲ੍ਹੂੰ ਮਿਲੇ ਗਾ (੧
ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ—)

و جرمانہ (۲) یا صرف قید تا بارہ سال اور اگر بالکل
ضرر جسمانی نہ پونچا ہو (۱) قید کی میعاد سات برس
تک ہو سکتی ہے۔ یا قید تا سات برس و جرمانہ۔

دفعہ ۴۰ — اگر کوئی شخص بالارادہ قتل انسان کوئی
فعل یا ترک فعل کرے کہ جس سے کسی شخص کو صرف ضرر جسمانی پونچا
اور پھر اقدام کرنے والے نے دل میں سوچکر ارادہ قتل چھوڑ دیا
سزا (۱) قید تا اٹھ سال و جرمانہ (۲) یا صرف قید تا آٹھ سال
دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۴۱ — اگر کوئی شخص بلا ارادہ قتل انسان کے
علم سے کوئی فعل یا ترک فعل کرے اور اوس سے کسی شخص کو
ضرر جسمانی پہونچے اور ہلاکت وقوع میں نہ آوے سزا (۱)
قید تا چھہ سال و جرمانہ (۲) یا صرف قید تا چھہ سال اور
اگر بالکل ضرر جسمانی نہ پونچے تو (۱) سزا قید تا تین سال
و جرمانہ (۲) یا صرف قید تا تین سال دیکھو دفعات ۳
لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۴۲ — اقدام خودکشی (۱) قید سزا ایک
سال و جرمانہ (۲) یا صرف قید ایک سال دیکھو دفعات ۳
لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۴۳ — اعانت خودکشی سزا
(۱) تا دہ سال قید و جرمانہ (۲) یا صرف

੪੩ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਆਤਮ ਘਾਤ ਕਰੇ ਤਾਂ
ਉਸ ਪੁਰਖ ਦੇ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰਤੇ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ
ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰ-
ਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੪੪ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਆਤਮ ਘਾਤੀ ਜਤਨ ਹੋਵੇ ਯਾ
ਤਾਂ ਜੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਵੇ ਯਾ ਵਿਸ਼ੂਚ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਉਸ
ਦੇ ਉਤਸਾਹਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਦਤ ਜਾਰ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਤਸਾਹਿਤ
ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਫਾਂਸੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੈਣਾ
ਯਾ ਕੇਵਲ ਫਾਂਸੀ ਯਾ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰ-
ਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ
ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ
ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫਾ ਮਿਲੇ
੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੪੫ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਗਰਭਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਦੀ ਪਰਸੰਨਤਾ ਪੂਰਬਕ ਕੁਸੂਤ ਨੀਅਤ ਸੇ ਗਰਭ ਪਾਤ ਕਰੇ ਤੇ
੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ
੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ ਅਤੇ ਯਦਿ
ਦਤ ਗਰਭਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਗਰਭ ਪਾਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਮਰ ਜਾਵੇ ਤੇ
੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ
ਅਤੇ ਦਤ ਭੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਯਦਿ ਗਰਭ
ਪਾਤ ਮੇਂ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਭੀ ਪਰਸੰਨਤਾ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਭੀ ਦੰ-
ਡ ਮਿਲੇ ਗਾ-

੪੬ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਪਨੀ ਨੀਅਤ ਸੇ ਗ-
ਰਭਵਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਪਰਸੰਨਤਾ ਬਿਨਾਂ ਕੁਸੂਤ ਨੀਅਤ ਸੇ ਗਰਭ
ਪਾਤ ਕਰੇ ਤੇ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਦੰਡ
ਮਿਲੇ ਗਾ ਅਤੇ ਯਦਿ ਉਸ ਗਰਭ ਪਾਤ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦਤ ਇਸਤ੍ਰੀ
ਮਰ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵ

قیدتا دہ سال ۔

دفعہ ۴۴ ۔ اعانت خودکشی کسی نابالغ یا مجنون
یا بدمست نشأ شراب وغیرہ کے کرنے مین معیّن
کو سزا ار اگر ہلاکت وقوع مین آوے پہانسی وضبطی
جائیداد (۲) یا صرف پہانسی (۳) یا دائم الحبس
وجرمانہ (۴) یا صرف دائم الحبس (۵) یا قید دس
سال وجرمانہ (۶) یا صرف قید دس سال دیکہو
دفعات ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام ۔

دفعہ ۴۵ ۔ اگر کوئی شخص ارادتاً حسب مرضی
عورت حاملہ اسقاط حمل بدنیتی سی کرے سزا (۱)
قیدتا دس برس وجرمانہ یا صرف قیدتا دس برس اگر بسبب اسقاط
حمل کے عورت حاملہ مذکورہ مرجاوی تو قید دس برس
وجرمانہ اور واضح رہے کہ مقدمات اسقاط حمل مین
سوائے اوس حالت کہ بلا رضامندی عورت حاملہ
اسقاط حمل مین آوے تو عورت حاملہ کو بہی سزا ملیگی

دفعہ ۴۶ ۔ اگر کوئی شخص ارادتاً بلغیر
از مرضی عورت اسقاط حمل بدنیتی سی کرے سزا
(۱) قید دس سال وجرمانہ اگر اوس اسقاط
حمل سی عورت مرجاوے تو (۱) دائم الحبس وجرمانہ
(۲) یا صرف دائم الحبس (۳) یا قیدتا بارہ سال

ਜੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ੧੨ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੨ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ।

੪੭ ਦਫਾ — ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗਰਭ ਪਾਤ ਕਰੇ ਕਿ ਲੜਕਾ ਉਤਪੰਨ ਹੋਕੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਾਰਿ-ਸ ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੋ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਦਸ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ਦਫਾ ੩ ਤੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ।

੪੮ ਦਫਾ — ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਨੁਚਿਤ ਗਰਭ ਦੇ ਮੁਰਦੇ (ਮਰਿਆ ਬਾਲਕ) ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਹਾਕਮ ਦੇ ਜਾਣ ਦਿਤਿਆਂ ਦੱਬ ਦੇਣ ਆਦਿ ਕਰਕੇ ਛੁਪਾਵੇ ਤਾਂ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ਦਫਾ ੩ ਤੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ)

੪੯ ਦਫਾ — ਜੇ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹੇਠਲਿਖਿਤ ਅਵਸਥਾ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਔਰ ਦੂਸਰੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਭੋਗ ਨੂੰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਜ਼ਨਾਹ ਕਹਾਂਗੇ ਤੋ ਪਹਿਲੇ ਉਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਬਿਨਾਂ ਦੂਸਰੇ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋਵੇ ਪਰੰਤੂ ਯਹ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹੋਵੇ ਨਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੇ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਅਪਨਾ ਉਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਛਲ ਤੇ ਆਪਣਾ ਪਤਿ ਸਮਝ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਯਦਿ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਸ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਘਟ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਹੇਠਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ ਅਰਥਾਤ

و جرمانہ (۴) یا صرف قید تا بارہ سال۔

دفعہ ۴۷ — اگر کوئی شخص اس ارادہ سی کہ طفل بعد تولد وارث جائداد نہو اسقاط حمل کرے سزاء (۱) دائم الحبس و جرمانہ (۲) یا صرف دائم الحبس (۳) قید تا دس سال و جرمانہ (۴) یا صرف قید تا دس سال دیکھو دفعات ۳ لغایت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۴۸ — اگر کوئی شخص لاش حمل حرام کو بے اطلاع حاکم دفن کرنے وغیرہ کی مخفی کرے سزاء (۱) قید تا ایک سال و جرمانہ و تازیانہ (۲) یا قید تا ایک سال و جرمانہ (۳) یا قید تا ایک سال دیکھو دفعات ۳ لغایت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۴۹ — جو مرد بحالت مندرجہ ذیل سوائی اپنی زوجہ کے کسی عورت سی جماع کرے تو اوس جماع کو زناء بالجبر کہا جائیگا یعنے پہلے بلا رضامندی مفعولہ دوسری رضامندی مفعولہ بحالیکہ وہ رضامندی جبرًا حاصل کی گئی ہو یا مفعولہ نے فاعل کو اوس کے فریب سی اپنا شوہر سمجھکر رضامندی ظاہر کی ہو یا بوقت ظاہر کرنے رضامندی مفعولہ کی عمر دس برس سی کم ہو تو سزا بطریق ذیل ملیگی (۱) اگر مفعولہ باکرہ ہو اور عمر اوسکی دس برس سی زیادہ نہو

ਦਿ ਦਤ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੁਆਰੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਮਰ ਉਸ ਦੀ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਹੋਵੇ ਤੇ ੧੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ ਅਤੇ ਯਦਿ ਦਤ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੁਆਰੀ ਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਮਰ ਉਸ ਦੀ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਅਧਿਕ ਹੋਵੇ ਤੋ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ ਯਦਿ ਉਸ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਦੀ ਉਮਰ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤੇ ਘਟ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦਤ ਕੁਆਰੀ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਨਤੀ ਤੋ ਜਨਮ ਭਰ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜਨਮ ਭਰ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ੧੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੪ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੫੦ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਵਿਭਚਾਰਣੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਬਲਾਤਕਾਰ ਗਮਨ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਨੂੰ ੨ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਦੋ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੀ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-

੫੧ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਅਥਵਾ ਉਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਦੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੇ ਆਪ ਬਲਾਤਕਾਰ ਗਮਨ ਕਰੇ ਯਾ ਦੂਸਰੇ ਤੇ ਕਰਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਨੇ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ੧੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-

੫੨ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਰੋਗ ਅਥਵਾ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾ ਦੇਵੇ ਤੋ ਪੁਰਖ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਦਾ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋ ਗਾ-

(۱) قید تا چودہ سال وجرمانہ (۲) یا صرف قید تا چودہ سال - اگر مفعولہ باکرہ ہو اور عمر اوس کی دس برس سے زیادہ ہوئی ہو تو قید دہ سال و جرمانہ (۲) یا صرف قید دہ سال - اگر مفعولہ دس برس سے کم عمر کی ہووے تو خواہ باکرہ ہو یا نہو تو سزا (۱) دائم الحبس وجرمانہ (۲) یا صرف دائم الحبس (۳) یا قید تا چودہ سال جرمانہ (۴) یا صرف قید تا چودہ سال دیکھو دفعہ ۳ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام -

دفعہ ۵۰ - اگر کوئی شخص فاحشہ عورت کے ساتھ زناہ بالجبر کرے - سزا (۱) قید تا دو سال وجرمانہ (۲) یا قید تا دو سال (۳) صرف جرمانہ دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام -

دفعہ ۵۱ - اگر کوئی شخص مفعولہ کو یا اوسکی لواحق کو، بے عزت کرنیکے ارادہ سے خود زناہ بالجبر کرے یا اور کسی سے کراوے - سزا (۱) دائم الحبس وجرمانہ (۲) یا صرف دائم الحبس (۳) یا قید تا چودہ سال وجرمانہ (۴) یا صرف قید تا چودہ سال دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام

دفعہ ۵۲ - جب کوئی شخص کسی شخص کو مرض یا تکلیف جسمانی پونچادے تو وہ شخص مرتکب ضرر

੫੩ ਦਫ਼ਾ- ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਕ ਅਤਿਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੂਜਾ ਸੂਖਮ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਜਿਸ ਕਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਕ ਅੱਖ ਸਦੀਵ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇ ਯਾ ਜਿਸ ਕਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਨ ਨਿਕਲ ਜਾਣੇ ਦਾ ਭੈ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਯਾ ਜਿਸ ਕਲੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਪੁਰਖ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਅਤਿਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਮੇਂ ਰਹੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤਿਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਹੈਂ ਇਨ ਕਲੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਨਾ ਔਰ ਸਭ ਕਲੇਸ਼। ਸੂਖਮ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਕਹਿਲਾਂਦੇ ਹੈਂ-

੫੪ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਣ ਕੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰਨੇ ਨਾਲ ਅਤਿ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ-

੫੫ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਬਿਨਾ ਇੱਛਾ ਦੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਜਾਨਣੇ ਨਾਲ ਐਸੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਕਰਨੇ ਨਾਲ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਅਤਿਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਕਰਨੇ ਨਾਲ ਅਤਿਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ੬ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੬ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ-

੫੬ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਸੂਖਮ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਨਾਲ ਸੂਖਮ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ੧॥ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੧॥ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ

جسمانی کا ہوگا۔

دفعہ ۵۳ — ضرر جسمانی دو قسم کے ہین ضرر شدید ضرر خفیف جس ضرر کی ایک آنکھ ہمیشہ کے لئی معدوم ہو جاوے یا جس ضرر سے جان نکل جانیکا خطرہ ہوتا ہی یا ایک مہینہ کے عرصہ تک شخص متضرر سخت تکلیف جسمانی مین ہی اور اوس ضرر کو ضرر شدید کہتے ہین اس ضرر کے سوائی اور سب ضررونکو ضرر خفیف کہتے ہین۔

دفعہ ۵۴ — جب کوئی شخص کسی شخص کو ضرر شدید پہونچانیکی نیّت سی کوئی فعل یا ترک فعل کرے اور اوس فعل یا ترک فعل کے ذریعہ سی ضرر شدید وقوع مین آوے (۱) قید تا سات سال و جرمانہ و تازیانہ (۲) یا قید تا سات سال و جرمانہ (۳) یا صرف قید تا سات سال۔

دفعہ ۵۵ — جو کوئی شخص بلا ارادہ مگر اس امر کے احتمال کے علم سی کوئی فعل یا ترک فعل کری کہ جسکے ذریعہ سے وہ کسی شخص کو ضرر شدید پہونچاویگا۔ اور اوسکے ذریعہ سے ضرر شدید وقوع مین آوے (۱) قید تا چھہ سال و جرمانہ و تازیانہ (۲) قید تا چھہ سال و جرمانہ (۳) یا قید صرف تا چھہ سال

دفعہ ۵۶ — جب کوئی شخص کسی شخص کو ضرر خفیف پہونچانیکی نیّت سی کوئی فعل یا ترک فعل کری اور اوس فعل یا ترک فعل سی ضرر وقوع مین آوی (۱) قید ڈیڑھ سال

و جرمانہ و تازیانہ (۲) قید تا ڈیڑھ سال و جرمانہ (۳) یا صرف
قید ڈیڑھ سال۔

دفعہ ۵۷ — جو کوئی شخص بلا ارادہ مگر اس امر کے
احتمال کے علم سے کوئی فعل یا ترک فعل کرے جسکے ذریعہ
سے وہ کسی شخص کو ضرر خفیف پہونچا ویگا اور اوسکے ذریعہ سے
ضرر خفیف وقوع میں آوے سزا (۱) قید تا ایک سال و جرمانہ
و تازیانہ (۲) قید تا ایکسال و جرمانہ (۳) قید تا ایک سال۔
دیکھو دفعات ۳ لغائیت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۵۸ — جو کوئی شخص بدنیتی سے بارادہ کسی شخص کو
کسی سمت میں جانے سے روکے یہ جانکر کہ وہ شخص اوس سمت میں جانیکا
استحقاق رکہتا ہے تو اوس روکنے کا نام مزاحمت بیجا ہے مزاحمت
بیجا کی سزا (۱) قید تا ایک ماہ و جرمانہ و تازیانہ (۲) قید تا ایک ماہ و جرمانہ
(۳) یا قید تا ایک ماہ و تازیانہ (۴) یا جرمانہ و تازیانہ (۵) یا صرف قید
تا ایک ماہ (۶) یا صرف جرمانہ (۷) یا صرف تازیانہ دیکھو دفعات ۳۔
لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۵۹ — جو کوئی شخص بدنیتی سے کسی شخص کو کسی خاص
حدود کے باہر جانے سے روکے یہ جانکر کہ وہ شخص اوس حدود
کے باہر جانیکا استحقاق رکہتا ہے تو اوس روکنے کا نام حبس
بیجا ہے۔ حبس بیجا کی سزا سوائے حالات دفعہ ۶۰ (۱)
قید تا ایکسال و جرمانہ و تازیانہ (۲) یا صرف جرمانہ (۳) یا صرف

ਬੇਦਨਾ ੧॥ ਵਰਸ ਕੀ ਕੈਦ ਕੀ ਧਤ ਕਡੰ ਮਿਲੇਗਾ—

੫੭ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਬਿਨਾ ਇਛਾ ਦੇ ਪਰ
ਇਸ ਸੰਭਵ ਬਾਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਸ਼ਚੈ
ਕਰ ਜਿਸ ਦੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਧਾਰੀ-
ਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਕਰਨੇ ਸੇ ਥੋੜ੍ਹਾ ਧਾਰੀ-
ਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਜਿਸਨੂੰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੋ ੧ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਇਕ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਇਕ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਧਤ ਕੇ
ਕੂ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ

੫੮ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਬੁਰੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਜਾਣ
੨ ਬੂਝ ਕੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਕਿਸੀ ਔਰ ਜਾਣੇ ਸੇ ਧਤ ਜਾ-
ਤਕ ਰੋਕ ਕਿ ਇਸ ਕਾ ਇਧਰ ਜਾਣਾ ਧਾਰਮ ਹੈ ਤੋ ਇਸ ਰੋਕ
ਨੇ ਕੋ ਅਨੁਚਿਤ ਅਵਰੋਧ (ਮੁਜ਼ਾਹਿਮਤ ਬੇਜਾ) ਕਹ-
ਤੇ ਹੈਂ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦੰਡ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ
ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ
ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੇਂਤ
ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧ ਮਹੀ-
ਨੇ ਕੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵ-
ਲ ਬੇਂਤ ਹੀ ਧਤ ਕਡੰ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦ-
ਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ)

੫੯ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਬੁਰੀ ਇੱਛਾ ਸੇ
ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨਿਯਤ ਸੀਮਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣੇ ਸੇ
ਧਤ ਜਾਣ ਕਰ ਰੋਕੇ ਕਿ ਉਸ ਸੀਮਾ ਕੇ ਬਾਹਰ ਜਾਣੇ ਕਾ ਇ-
ਸਕੋ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਤੋ ਇਸ ਰੋਕਣੇ ਕਾ ਨਾਮ ਅਨੁਚਿਤ ਬੰਧਨ
(ਹਬਸ ਬੇਜਾ) ਹੈ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦੰਡ ਅਧੰ-
ਲਿਖਿਤ ੯ ਦਫ਼ਾ ਕੀ ਅਵਸਥਾ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ੧ ਵਰਸ ਤਕ
ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁ-

تازیانہ دیکھو دفعہ ۳ لغائیت ۵ ۲ باب اول شرائط عام -

دفعہ ۶۰ حبس بیجا مخفی اگر کوئی شخص کسی شخص کو حبس بیجا مخفی کرے سزا(۱) قید دو سال و جرمانہ و تازیانہ (۲) یا قید تا دو سال و جرمانہ (۳) یا قید تا دو سال و تازیانہ (۴) یا صرف قید تا دو سال دیکھو دفعات ۳ لغائیت ۲۵ باب اول شرائط عام

دفعہ ۶۱ - اگر کوئی شخص کسی شخص کو نقصان یا خوف یا رنج پونچانیکے ارادہ سی یا نقصان وغیرہ کے احتمال کے علم سی اوس شخص کو حرکت یا تبدیل حرکت یا انقطاع حرکت کا باعث ہو تو اوس جرم کا نام جبر مجرمانہ کہا جاویگا اگر کوئی شخص سوائے باعث اشتعال طبع کے کسی کے اوپر جبر مجرمانہ کرے تو سزا سوائے حالات مندرجہ دفعہ ۶۳ و ۶۴ (۱) قید تا چھہ ماہ و جرمانہ و تازیانہ (۲) یا قید تا چھہ ماہ و جرمانہ یا قید تا چھہ ماہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ - اور اگر صرف باعث اشتعال طبع کے جبر مجرمانہ کیا ہو تو سزا کی میعاد مندرجہ دفعہ ہذا کے نصف تک ہو سکتی ہے دیکھو دفعات ۳ لغائیت ۲۵ باب اول شرائط عام -

دفعہ ۶۲ - اگر کوئی شخص کسی کے اوپر جبر مجرمانہ کی تیاری کرے تو اوسکو حملہ کہا جاویگا اور جب کوئی شخص سوائے باعث اشتعال طبع

[illegible]

ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਉਪਦ੍ਰਵ ਕਰਨੇ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰੇ ਤੋ ਵਹ
ਹਮਲਾ ਕਰਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਯਦਿ ਕੋਈ ਬਿਨਾ ਕ੍ਰੋਧ ਉਠਾਨੇ
ਕਰਾਏ ਹੁਏ ਕਿਸੀ ਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਤੋ ੬੩ ਔਰ ੬੪
ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਸਿਵਾਇ ਉਸ ਕੋ ੩ ਮ-
ਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੩
ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੩ ਮਹੀਨੇ
ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਮਹੀਨੇ ਕੀ ਕੈ-
ਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅ-
ਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਦੰਡ ਕਾ ਭਾਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ
ਕੋਈ ਕ੍ਰੋਧ ਉਠਾਨੇ ਕਰ ਕੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਤੋ ਪੂਰਵੋਕਤ ਦੰਡ
ਕੇ ਅਰਧ ਤਕ ਕਾ ਭਾਗੀ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦ-
ਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ)

੬੩ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਕੀ ਇੱਜ਼-
ਤ ਮੇਂ ਖਲਲ ਡਾਲਨੇ ਕੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਸੇ ਉਸ ਪਰ ਬ-
ਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਉਪਦ੍ਰਵ ਯਾ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਤੋ ੩ ਬਰਸ
ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੩ ਬਰਸ
ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੩ ਬਰਸ ਤਕ
ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ
ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਕਾ ਭਾਗੀ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ
ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੬੪ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ
ਨੌਕਰ ਕੋ ਅਪਨੀ ਨੌਕਰੀ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਰਤਨੇ ਸੇ ਰੋਕਨੇ ਕੇ ਲਿ-
ਯੇ ਉਸ ਪਰ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਉਪਦ੍ਰਵ ਯਾ ਹਮਲਾ
ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔ-
ਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧
ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਕੀ
ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ

کے کسی پر حملہ کرے سوائے حالات مندرجہ
دفعات ۶۳ و ۶۴ سزا (۱) قید تا تین ماہ وجرمانہ
وتازیانہ (۲) یا قید تا تین ماہ وجرمانہ (۳) یا قید تا تین
ماہ وتازیانہ یا صرف قید تا تین ماہ یا صرف جرمانہ یا
صرف تازیانہ اور اگر بباعث اشتعال طبع کے حملہ
کیا ہو تو سزا کی میعاد بموجب مندرجہ دفعہ ہذا کی
نصف تک ہو سکتی ہے دیکھو دفعات ۳ لغایت ۲۵
باب اوّل شرائط عام۔

دفعہ ۶۳ — اگر کوئی شخص عورت کی عزت
میں خلل ڈالنے کی نیت سی جبر مجرمانہ یا حملہ
کرے تو سزا قید تا تین سال وجرمانہ وتازیانہ یا قید
تا تین سال وجرمانہ یا قید تا تین سال وتازیانہ یا صرف
قید تین سال دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل
شرائط عام۔

دفعہ ۶۴ — اگر کوئی شخص کسی سرکاری
ملازم کو ڈرا کر اوسکی منصبی خدمت ادا کرنے سی باز
رکھنے کے لئے جبر مجرمانہ یا حملہ کرے تو سزا قید
ایک سال وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا ایک سال وجرمانہ
یا قید تا ایک سال وتازیانہ یا صرف قید ایک سال۔
یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ دیکھو دفعات ۳

ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਪਤ ਲਗਾਊ ਹੋਵੇਗਾ (੨ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ੍ਹਾ ਤੋ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੬੫ ਦਫ੍ਹਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕੁਮਤ ਉਸ ਤੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਬਲਾਤ੍ਕਾਰ ਪੂਰਬਕ ਪਰ ਜਗਤ ਤੇ ਦੂਸਰੀ ਜਗਤ ਲੇ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਬਾਲਕ ਯਾ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੋ ਉਸ ਦੇ ਰਖ੍ਯਕ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਬਿਨਾ ਉਸ ਕੇ ਰਖ੍ਯਕ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੇ ਲੇ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਲੇ ਜਾਣੇ ਕੋ ਬਰਤਕਾ ਲੇ ਜਾਨਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ-

ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ੬੬ ਤੋ ਲੇ ੭੦ ਦਫ੍ਹਾ ਤਕ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਲੇ ਭਾਗੇ ਤੋ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੩ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਤ ਲਗਾਊ ਹੋਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ਕਿਸੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਅਥਵਾ ਬਾਲਕ ਕੋ ਲੇ ਭਾਗੇ ਤੋ ੫ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਤਕ ਲਗਾ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ (੨ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ੍ਹਾ ਤੋ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੬੬ ਦਫ੍ਹਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਮਨੁਖ੍ਯ ਕੋ ਬਧ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਲੇ ਭਾਗੇ ਤੋ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਤ ਲਗਾਊ ਮਿਲੇਗਾ (੨ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ੍ਹਾ ਤੋ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੬੭ ਦਫ੍ਹਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੇ ਵਿਵਾਹ ਕਰਨੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਲੇ ਭਾਗੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਤ ਲਗਾਊ ਮਿਲੇਗਾ (੨ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ੍ਹਾ ਤੋ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੬੮ ਦਫ੍ਹਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੋ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ਦੁਰਕਲੇਸ਼ ਦੇਕਰ ਅਥਵਾ ਗੁਲਾਮ ਬਨਾਨੇ ਕੀ^

لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام—

دفعہ ۶۵—اگر کوئی شخص بدنیتی سے کسی شخص کو جبراً ایک جگہ سے دوسری جگہ لیجاوے یا کسی نابالغ یا عورت کو اوسکے محافظ کی رضامندی کے سوائی محافظ کے قبضہ سے لیجاوے تو لیجانے کو بھگا لیجانا انسان کہا جاویگا اگر کوئی شخص سوائی حالات مندرجہ دفعہ ۶۶ کے ۷۰ تک کسی انسان کو لے بہاگے تو قید تا تین سال وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا تین سال وجرمانہ یا قید تین سال وتازیانہ یا صرف قید تین سال اگر کوئی شخص کسی عورت یا نابالغ کو لے بہاگے تو سزا کی میعاد پانچ برس تک ہو سکتی ہے دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام—

دفعہ ۶۶—اگر کوئی شخص کسی انسان کو بارادہ قتل لے بہاگے تو سزا قید دس سال وجرمانہ یا صرف قید دس سال دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام

دفعہ ۶۷—اگر کوئی شخص کسی عورت کی ازدواج مجبور کرنیکے لئی بہاگے تو سزا قید تا دس سال وجرمانہ یا صرف قید تا دس سال دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام—

دفعہ ۶۸—اگر کوئی شخص کسی شخص کو ضرر شدید

ਉਸ ਕੋ ਸਜ਼ਾ ਕੈਦ ੫ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ
ਯਾ ਕੇਵਲ ੫ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ
(੨ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੬੯ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ
ਗੁਲਾਮ ਕੀ ਤਰਹ ਲਾਵੇ ਔਰ ਕਿਸੀ ਕੁਮਤ ਉਸ ਸੇ ਮੋ-
ਲ ਲੇਵੇ ਯਾ ਬੇਚੇ ਯਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਰ ਲੇਵੇ ਯਾ ਅਧਿਕਾ-
ਰ ਮੇਂ ਰਖੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜਾਇ-
ਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੇਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ
ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ (੨ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫
ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੦ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਸੁਭਾਵਤ: ਗੁਲਾਮੋਂ
ਕੋ ਬੇਚਨੇ ਔਰ ਖਰੀਦਨੇ ਕਾ ਕਾਮ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਜਨਮ
ਭਰ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲੇਨਾ ਪਰ
ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ (੨ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇ-
ਖੋ)

੭੧ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਸੇ ਬੇ-
ਗਾਰ ਕੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਕਾਮ ਕਰਾਵੇ ਤੋ ੩ ਮਹੀ-
ਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੩ ਮਹੀਨੇ
ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪਰ ਸਜ਼ਾ
ਮਿਲੇਗਾ (੨ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੨ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਅਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿਕ ਭੋਗ
ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾ-
ਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਮਿ-
ਲੇਗਾ (੨ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੩ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਉਸ ਸੇ ਪਸ਼ੂ ਕੇ ਸਾ-
ਥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾ-
ਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗਾ

پوجانیکی لیئے یا غلام بنانے کے لیئے لے بھاگے تو سزا
قید تا پانچ سال و جرمانہ یا صرف قید تا پانچ سال دیکھو ۳-۲۵

دفعہ ۶۹ - اگر کوئی شخص کسی شخص کو غلام کے
طور پر لاوے یا کسی طرح کی بدنیتی سے خرید کرے یا بیچے
یا قبضہ کر لیوے یا قبضہ مین رکھے تو سزا قید تا دس
سال و ضبطی جائداد یا صرف قید تا دس سال دیکھو دفعات ۳
لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام -

دفعہ ۷۰ - اگر کوئی شخص عادتاً غلامون کی خرید
فروخت کی کاروبار کرے - تو سزا قید دائم الحبس و ضبطی
جائداد دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اول شرائط عام

دفعہ ۷۱ - اگر کوئی شخص کسی شخص سے بیگار کے
طور پر جبراً محنت کراوے تو سزا قید تا تین ماہ و جرمانہ
یا قید تا تین ماہ یا صرف جرمانہ دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵
باب اول شرائط عام -

دفعہ ۷۲ - اگر کوئی شخص کسی انسان سے خلاف
وضع فطری کرے تو سزا قید تا دس سال و جرمانہ
یا صرف قید تا دس سال دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ -
باب اول شرائط عام -

دفعہ ۷۳ - اگر کوئی شخص کسی حیوان سے ارادتاً بدفعلی
کرے تو سزا قید تا تین ۳ سال یا صرف قید تا تین سال

(੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

ਦੂਸਰਾ ਭਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੂਆ

੩- ਤੀਸਰਾ ਭਾਗ

ਮਾਲ ਸੰਬੰਧੀ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

੭੪ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਧਨ ਅਥਵਾ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਸੰਬੰਧੀ ਲੇਖ ਪਤ੍ਰ ਉਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਮਨਾ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਲੇ ਲੇਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਧਨਾਪਹਰਣ ਅਪਰਾਧ (ਇਸਤਸਾਲ ਬਿਲਜਬਰ) ਕਹਤੇ ਹੈਂ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦੰਡ ੭੫ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੭੭ ਤਕ ਕੇ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਸਿਵਾਯ ੩ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੁ ਯਹ ਬਾਤ ਭੀ ਧ੍ਯਾਤ ਹੈ ਕਿ ਜਬ ਕਭੀ ਯਦਿ ਧਨਾਪਹਰਣ ਅਪਰਾਧ ਹੋਤੇ ਕੇ ਸਮਯ ਔਰ ਕੋਈ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ਾਦਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਨ ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਦੰਡ ਪ੍ਰਿਥਕ੍ ੨ ਦਣ੍ਡ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੫ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਲੇਕੇ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਸੇ ਵਧ ਕਰਕੇ ਅਥਵਾ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਨੇ ਕੇ ਭਯ ਸੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਧਨਾਪਹਰਣ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਮਿਲੇਗਾ ਪਰੰਤੁ ਯਦਿ ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਕਰਨੇ ਕੇ ਦੰਡ ਕੇਵਲ ਘ

دیکھو دفعات ۱ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام-

باب سویم

بابت جرائیم متعلقہ مال

دفعہ ۷۴- اگر کوئی شخص کسی کے قبضہ سی جبراً مال یا دستاویزات وغیرہ متعلقہ مال باوجود منع کرنے قابض کے حاصل کرے تو اوسکو استحصال بالجبر کہا جاویگا- سزا استحصال بالجبر سوائی حالات مندرجہ دفعہ ۷۵ سی ۷۷ تک قید تا تین ۳ سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین ۳ سال اور ملحوظ رہے کہ اگر بوقت ارتکاب جرم استحصال بالجبر اور کوئی جرم یعنی ضرر جسمانی وغیرہ وقوع مین آوے تو ہر ایک جرم کے لئے علہدہ علہدہ سزا دیجاویگی دیکھو دفعات ۱ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام

دفعہ ۷۵- جب کوئی شخص ہتہیار لیکر یا کسی طرح سے ہلاکت یا ضرر جسمانی تخویف کے ذریعہ سی غصب بالاستحصال بالجبر کرے تو سزا قید تا دس سال و جرمانہ یا صرف قید تا دس سال اگر اس جرم کے ارتکاب کے لئی صرف گھر مین تیاری کی ہو تو سزا قید تا تین ۳ سال و جرمانہ

ਨਾਲੇ ਤੋਂ ਧਾਰੀ ਕਿਧਾ ਤੋਂ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੬ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਲਾਂਛਨ ਲਗਾਣੇ ਕੀ ਧਮਕੀ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ ਕਾ ਦੰਡ ਫਾਂਸੀ ਅਥਵਾ ਜਨਮ ਭਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਨਿਯਤ ਹੈ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਧਨ ਹਰਣ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ ਯਦਿ ਐਸੇ ਅਪਰਾਧ ਕਾ ਲਾਂਛਨ ਲਗਾਣੇ ਸੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕਾ ਦੰਡ ਜਨਮ ਭਰ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਕੇ ਦੰਡ ਸੇ ਕਮ ਨਿਯਤ ਹੈ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਧਨ ਹਰਣ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦੰਡ ਕਾ ਤੀਜਾ ਹਿੱਸਾ ਤੋ ਨਕਤਾਂ ਤੋਂ ਅਧਿਕ ਤਕ ਦੰਡ ੭੪ ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਲਿਖਿਤ ਦੰਡ ਸੇ ਕਮਤੀ ਨ ਹੋਵੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੭ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਧਨ ਹਰਣ ਕਰਨੇ ਕੇ ਦੰਡ ਸਦਾ ਕਿਸੀ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਮ ਸਭਾ ਮੇਂ ਮਿਲੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਜਨਮ ਭਰ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੮ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਦੁਸ਼ਟ ਮਨ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਸੇ ਕੋਈ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਬਿਨਾ ਲੇ ਲੇਵੇ ਕਿ ਜਦ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਕੋਈ ਨਿਵਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੁਆ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੇ ਚੋਰੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਅਤੇ ਯਦਿ ਉਸ ਕੇ ਮਨਾ ਕਰਤੇ ਹੁਏ ਭੀ ਲੇ ਲੇਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਧਨ ਹਰਣ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਉਸ

یا صرف قید تا تین سال دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام-

دفعہ ۷۶- اگر کوئی شخص ایسی جُرم کی تہمت لگانے کی دہمکی سی استحصال بالجبر کرے کہ جس جُرم کی سزا پہانسی یا دائم الحبس مُقرر ہے تو سزا قید تا دس سال و جُرمانہ یا صرف قید تا دس سال اگر کوئی شخص ایسی جُرم کی تہمت لگانے سی استحصال بالجبر کرے کہ جسکی سزا دائم الحبس سی کم مُقرر ہو تو اوس جُرم کی سزا ایک ثُلث ہو سکتی ہے بشرطیکہ وہ ثُلث سزا مندرجہ دفعہ ۷۴ سی کم نہ ہو دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام-

دفعہ ۷۷- جو کوئی شخص واسطے استحصال بالجبر عادتاً کسی مجمع خلاف قانون کا شریک ہو تو سزا دائم الحبس و جُرمانہ یا قید تا دس سال و جُرمانہ فقط دیکھو دفعات ۳ لغائت ۲۵ باب اوّل شرائط عام-

دفعہ ۷۸- اگر کوئی شخص بدنیتی سی کسی شخص کے قبضہ سی کوئی مال منقولہ قابض کی رضامندی کے سوائے حاصل کرے جبکہ قابض کی طرف سی کسی نے منع نہ کیا ہو تو اوسی چوری یعنی سرقہ کہا جاویگا اور اگر باوجود منع کرنیکے مال حاصل کیا

ਕੇ ਦਫ਼ੇ ੭੪ ਦਾ ਦਫ਼ਾ ਵੇਖੋ ਔਰ ੭੯ ਤੇ ਲੈ ੮੦ ਤਕਰੇ
ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਦੇ ਬਿਨਾ ਚੋਰੀ ਦੇ ਅਪਰਾ-
ਧ ਦੇ ਦਫ਼ੇ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੩
ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ
ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇ-
ਵਲ ਬੈਂਤ ਧਤ ਕਸ੍ਹੂ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ
ਤੋਂ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੭੯ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਮੁਨਸ਼ੀ ਅਥਵਾ ਨੌਕਰ
ਅਪਣੇ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਚੁਰਾਵੇ
ਤੇ ੬ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ
੬ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਧਤ ਕਸ੍ਹੂ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ
(੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੋਂ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੮੦ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਧਰਕੇ ਤੇ ਵ-
ਧ ਕਰਨੇ ਅਥਵਾ ਸਰੀਰਕ ਕਲੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਅਥਵਾ ਭਯ
ਦਿਖਾ ਕਾਰਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋਕਰ ਚੋਰੀ ਕਰੇ ਤੋ (ਤਸ ਕੋ
੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ
ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਧਤ ਕਸ੍ਹੂ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ
ਤੋਂ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੮੧ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਚੋਰੀ ਕਾ ਪਦਾਰਥ
ਅਥਵਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਪੂਰਵਕ ਤਰਾਂ ਲਿਆ ਪਦਾਰਥ ਅਥਵਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਾਤ ਲਿਆ ਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਕੁਮਨ ਤੋਂ
ਸੇ ਵੇਚੇ ਯਾ ਮੋਲ ਲਵੇ ਅਥਵਾ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ
ਰਖ ਲਵੇ ਤੇ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ
ਕੇਵਲ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਧ-
ਤ ਕਸ੍ਹੂ ਮਿਲੇਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਸੁਭਾਵਤਃ
ਚੋਰੀ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਅਥਵਾ ਕਬਜ਼ੇ ਹੁਏ ਅਥਵਾ ਵਿ-
ਸ਼੍ਵਾਸ ਘਾਤ ਲਿਆ ਪਦਾਰਥ ਸੇ ਕੁਮਨ ਤੋਂ ਪੂਰਵਕ ਅ-

گیا ہو تو اوسی استحصال بالجبر کہا جاویگا دیکھو دفعہ ۷۴
سزا اوسرقہ سوائی حالات مندرجہ دفعہ ۷۹ سی ۸۰ تک
قید تا تین سال وجرمانہ یا صرف قید تا تین سال وتازیانہ
یا قید تا تین سال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا
صرف تازیانہ دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل
شرائط عام -

دفعہ ۷۹ - اگر کوئی مُتصدّی یا نوکر اوس مال کا
سرقہ کرے جو اوسکی اقا کی قبضہ مین ہی قید تا چھہ
برس وجرمانہ یا قید تا چھہ سال دیکھو دفعہ ۳ لغائیت
۲۵ باب اوّل شرائط عام -

دفعہ ۸۰ - اگر کوئی شخص مسلح ہو کر ہلاک کرنے
یا ضرر جسمانی پوچانے یا خوف دیکر مجبور کرنے کے تیاری
کر کے سرقہ کرے تو سزا قید تا دس سال وجرمانہ یا صرف
قید تا دس سال دیکھو دفعات ۳ لغائیت ۲۵ باب اوّل شرائط عام -

دفعہ ۸۱ - اگر کوئی شخص مال مسروقہ یا وہ مال جو استحصال
بالجبر سے حاصل کیا گیا ہو یعنی مال مغصوبہ یا مال خیانت بددیانتی
سی خرید فروخت کرے یا اپنے قبضہ مین رکھی تو سزا قید
تا تین سال وجرمانہ یا صرف قید تا تین سال یا صرف جرمانہ
اگر عادتاً مال مغصوبہ یا مال مسروقہ یا مال خیانت کا کاربار
بددیانتی سی کرے تو سزا قید تا سات سال وجرمانہ یا صرف

ਜਾਣ ਬੁਝਕੇ ਰਖੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅ-
ਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ
ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ ਜੇਕਰ ਪਰ ਮਾਲ ਉਸਦਾ ਜਕ-
ਈ ਨੂੰ ੭੫ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਕੇ ਤੋਂ ਹਾ-
ਸਲ ਹੋਯਾ ਹੋ ਖਰੀਦੇ ਅਥਵਾ ਵੇਚੇ ਅਥਵਾ ਆਪਣੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰ-
ਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ
ਮਿਲੇਗੀ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੁਭਾਵਕ ਪਰ ਕਾਮ ਕਰੇ ਤਾਂ
ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇ-
ਵਲ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦ
ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩
ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੮੨ ਦਫ਼ਾ- ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁ-
ਰਸ਼ ਦੇ ਅਜਾਣ ਪੁਣੇ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਭਲੀ
ਨੀਤ ਨੇਕ ਸੇ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਲਾਕਰ ਦੂਸਰੇ ਉ-
ਸਨੂੰ ਖ਼ਰਚ ਕਰੇ ਤੋ ਵਹ ਅਨੁਚਿਤ ਯੁਧ (ਤਸਰੁਫ਼ ਬੇਜਾ)
ਕਹਲਾਵੇਗਾ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦੰਡ (ਉਸ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤੇ
ਹੋਏ ਮਾਲ ਦਾ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ
ਉਸ ਨੇ ਪਰ ਧਿਆਨ ਰਹੇ ਕਿ ਵਹ ਪੰਜ ਗੁਣਾ ੨੫ (ਰੁਪੈ-
ਯੇ ਸੇ ਘਾਟੀ ਨ ਹੋਵੇ ਜੇਕਰ ੨੫) ਰੁਪੈਯੇ ਸੇ ਘਾਟੀ
ਹੋਵੇ ਤੋ ਹਾਕਮ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ੨੫) ਰੁਪੈਯੇ ਤਕ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰੇ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ

ਉਦਾਹਰਣ

ਦੇਵਦੱਤ ਆਪਣੇ ਮਿਤ੍ਰ ਯਗਦੱਤ ਦੇ ਘਰ ਨੇ
ਬਰਤਨ ਮਾਂਗਣੇ ਗਯਾ ਔਰ ਯਗਦੱਤ ਦੇ ਵਹਾਂ ਨ ਹੋਣ
ਕਰ ਆਪਣੀ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਣ ਯਹ ਸਮਝਾ ਕਿ
ਯਗਦੱਤ ਦੇ ਮੇਰੇ ਬਰਤਨ ਲੇ ਜਾਣੇ ਸੇ ਕੁਛ ਉਜ਼ਰ ਨ ਹੋਗਾ

قید تا سات سال و گر مال مغصوبہ بموجب دفعہ ۵ کے
حاصل کیا گیا ہو یا یہ جانکر خریدے یا فروخت کرے یا اپنے
قبضہ مین رکھے تو سزا قید تا دس سال و جرمانہ یا صرف قید
تا دس سال۔ اگر عادتاً ایسی بات کرے تو سزا دائم الحبس
و جرمانہ یا صرف دائم الحبس یا قید تا دہ سال و جرمانہ
دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۸۲ ۔ اگر کوئی شخص کوئی مال منقولہ
کسی دوسرے شخص کے قبضے سے قابض کی بے
خبری مین نیک نیت سی اپنے قبضہ مین لاکر بددیانتی
سے تصرف کرے تو اوسی تصرف بیجا کہا جاویگا
سزا جرمانہ پانچ گونہ اوس چیز کا جو تصرف مین لائی گئی ہو
بشرطیکہ وہ پانچ گونہ ۲۵ روپیہ سی کم نہ ہو، اگر
۲۵ روپیہ سی کم ہو تو حاکم کو اختیار ہے کہ
۲۵ روپیہ تک جرمانہ کرے ۔ دیکھو دفعات ۳
لغایت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

تمثیل

الف اپنے دوست ب کے گھر مین برتن مانگنے گیا
اور ب کو وہان نہ پاکر اپنے دوست کی دوستی کے
سبب سے یہ جانکر کہ ب کو میرے برتن لیجانیسے
عذر نہ ہوگا نیک نیت سی ایک برتن اوٹھا کر

ਜਾ ਉਸ ਮਾਲ ਉਸ ਨੇ ਬਦਨੀਤ ਤਾ ਕਰ ਲਾਯਾ ਹੈ ਅਥਵਾ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਵੇਚ ਕਰ ਉਧਰ ਤਧਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਨੂੰ ਇਸੀ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ—

੮੩ ਦਫਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਅਰਥ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਨੇ ਅਮਾਨਤ ਕੀ ਤਰਹ ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਰੱਖਿਆ ਹੋਵੇ ਤੋ ਵਹ ਅਰਥ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸਘਾਤ ਕਰਨੇਵਾਲਾ ਹੈ ਯਦਿ ਯਹ ਕਾਜ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਅਥਵਾ ਕੋਈ ਮਹਾਜਨ ਕਾ ਗੁਮਾਸ਼ਤਾ ਕਰੇ ਤੋ ੭ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੭ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ ਅਰੁ ਯਦਿ ਯਹ ਕਾਜ ਕੋਈ ਦੂਸਰਾ ਮਨੁੱਖ ਕਰੇ ਤੋ ੩ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ)

ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ—

ਯਦਿ ਕੋਈ ਤਹਸੀਲਦਾਰ ਅਥਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਪਦਾਰਥ ਕੋ ਉਧਰ ਤਧਰ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਆਦਮੀ ਕੋ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਸੇ ਵਿਧਿ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫਾ ਉਠਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਇਸੀ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ੭ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦ ਇਤਯਾਦਿ ਕਾ ਦੰਡ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ

ਦੂਸਰਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ—

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਅਪਣੇ ਮਿਤ੍ਰ ਯਗਯਦੱਤ ਕੇ ਪਾਸ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਅਮਾਨਤ ਰੱਖਾ ਔਰ ਯਗਯਦੱਤ ਨੇ ਉਸ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਸ ਨੇ ਉਧਰ ਤਧਰ ਕੀਤਾ ਤੋ ਯਗਯਦੱਤ ਕੋ ਭੀ ਇਸੀ ਦਫਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈ-

لے آیا یا بدنیت سی فروخت کر کے خورد برد کر گیا۔ تو الف کو اوس حالت مین سزا مندرجہ دفعہ ہذا دیجاویگی۔

دفعہ ۸۳۔ اگر کوئی شخص بددیانتی سی ایسی مال کو تصرف مین لاوے جو مال کسی اور شخص کی طرف سی اوسکے پاس امانتاً سپرد ہو تو اوس تصرف کو خیانت کہا جاویگا ——— اگر ملازم سرکاری نی یا کسی گماشتہ مہاجن نے کیا ہو تو سزا قید تا سات سال و جرمانہ و تازیانہ یا صرف قید تا سات سال اور اگر کسی شخص نے کیا ہو تو سزا قید تا تین سال و جرمانہ یا صرف قید تین سال یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

تمثیل

اگر کوئی تحصیلدار یا ملازم سرکار مال سرکاری کو بدنیتی سی خورد برد کرے یا کسی شخص کو دیدیوے یا کسی طرح سی برخلاف قانون نفع اوٹھاوے تو اوسکو بموجب دفعہ ہذا سات سال قید وغیرہ ہو سکتی ہے۔

تمثیل دوئم

الف نے اپنے دوست کے پاس مال منقولہ امانت رکھا اور دوست نے اوس مال کو بدنیتی سی خورد برد کیا

ਕੀ ਧਤ ਸਕੂੰ ਮਿਲੇ ਗਾ-

੮੪ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕੁਸ਼ਟ ਓਨਾਂ ਨਾਲ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਕਰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਅਦਲ ਬਦਲ ਕਰਾਵੇ ਯਾ ਐਸੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਕਿਸੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਅਥਵਾ ਮਾਲ ਦੀ ਹਾਨਿ ਹੋਵੇ ਯਾ ਜਿਸ ਦੇ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੋ ਧੋਖਾ ਦੇਤੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦਗਾ ਕਹੇਂਗੇ ਜਦਿ ਕੋਈ ਰਖਕ ਪੁਰਸ਼ ਆਪਣੇ ਰਖੂਲੀਏ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਦਗਾ ਕਰੇ ਤੋ ਤਿਨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਤਿਨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਧਤ ਸਕੂੰ ਮਿਲੇ ਗਾ ਜਦਿ ਔਰ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਦਗਾ ਕਿਯਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਧਤ ਸਕੂੰ ਮਿਲੇ ਗਾ-(੧ ਭਾਗ ਦੇ ੨ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਵੇਖੋ)

੮੫ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕੁਸ਼ਟ ਓਨਾਂ ਤੇ ਅਪਣੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਛਿਪਾਵੇ ਅਥਵਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹਾਥ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਛਲ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦਾਵਾ ਕਿਸੀ ਤੇ ਛੋਡ ਦੇਵੇ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਧਤ ਸਕੂੰ ਹੋਵੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੨ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਵੇਖੋ-)

੮੬ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੀ ਹਾਨਿ ਕਰਨੇ ਕੀ ਓਨਾਂ ਤੇ ਅਥਵਾ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰੇ ਔਰ ਉਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਯਾ ਇਸ ਤਰਹ ਤੇ ਬਦਲ ਜਾਵੇ ਕਿ

تو اوسکو بموجب دفعہ ہذا قید تا تین سال ہو سکتی ہی۔

دفعہ ۸۴ — اگر کوئی شخص بد دیانتی سی کسی شخص کو دہوکہ دیکر اوسکے مال کو تصرف کراوے یا ایسا فعل یا ترک فعل کراوے کہ جسکی سبب سی کسی کے بدن یا مال کا نقصان ہو یا دلکو تکلیف پونچی تو دہوکا دینی والیکے جرم کو دغا کہا جاویگا سزا دغا اگر کسی محافظ نے اپنی محفوظہ کو دغا دیا ہو تو سزا قید تا تین سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین سال یا صرف جرمانہ اگر اور کسی شخص نے دغا کیا ہووی تو قید تا ایک سال و جرمانہ یا صرف قید تا ایک سال یا صرف جرمانہ دیکھو دفعہ ۲ لغایت ۲۵ باب اول شرائط عام

دفعہ ۸۵ — اگر کوئی شخص بد دیانتی سی اپنی مال کو یا کسی دوسری شخص کے مال کو چہپاوے یا جبراً انتقال کرے یا فریباً اپنا دعوی چہوڑ دیوے تو سزا قید تا ایک سال و جرمانہ یا صرف قید تا ایکسال یا صرف جرمانہ دیکھو دفعہ ۲ لغایت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۸۶ — اگر کوئی شخص کسیکو ہرج پہونچانیکی نیت سی یا ہرج پہونچانیکے احتمال کے علم سی کوئی فعل یا ترک فعل کرے جس فعل یا ترک فعل سی کوئی مال بالکل ضایع ہو جاوے یا اسطرح سی بدل جائے کہ اوسکی

ਜਿਸ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੂਲ੍ਯ ਅਥਵਾ ਫਲ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਅਥਵਾ ਨਿਵ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਣਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ–

ਉਦਾਹਰਣ–

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੋ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਬਗੀਚੇ ਮੇਂ ਏਕ ਬ੍ਰਿਛ ਕਾਟ ਡਾਲਾ ਤੋ ਇਸ ਪ੍ਰਵ੍ਰਿਤੀ ਕੋ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਣਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ–

ਦੂਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ–

ਦੇਵਦੱਤ ਸ਼ਾਲੀ ਭਰੀ ਹੁਈ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੀ ਨੌਕਾ ਮੇਂ ਛਿਦ੍ਰ ਨਿਕਾਲ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਪਾਣੀ ਭਰ ਕੇ ਨੌਕਾ ਡੂਬ ਜਾਵੇ ਤੋ ਇਸ ਕੋ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਣਾ ਕਹਤੇ ਹੈਂ–

ਤੀਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ–

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯਹ ਸਮਝ ਕਰ ਕਿ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਮੇਰੀ ਸ਼ਾਲੀ ਕੋ ਡਿਗਰੀ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਰਕ ਕਰਾਨੇ ਆਯਾ ਤੋ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਲੀ ਮੇਂ ਆਗ ਲਗਾ ਦੀ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਡਿਗਰੀ ਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਾਨੇ ਪਾਵੇ ਤੋ ੮੭ ਦਫਾ ਸੇ ਲੇ ਕਰ ਦਫਾ ੯੩ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਲਿਏ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ, ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੨੦ ਦਫਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ–)

੮੭ ਦਫਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ੫੦ ਰੁਪਏ ਅਥਵਾ ਅਧਿਕ ਮੂਲ੍ਯ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਕਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰੇ ਤੋ ੨ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੨ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਬੇਂਤ ਔਰ ਜੁ

قیمت یا فائدہ کم ہو جاوے تو ایسی فعل یا ترک فعل کو نقصان رسانی کہا جاویگا۔

تمثیل

الف نے ب کو ہرج پہونچانے کی نیت سے اوسکی باغیچہ مین سے ایک درخت کاٹ ڈالا تو ایسی فعل کو نقصان رسانی کہا جاویگا۔

تمثیل دویم

الف نے ب کی کشتی کہ جسمین شالی بھری ہوئی ہے سوراخ نکال دیا اس نیت سے کہ اسمین پانی بھر کر ڈوب یا ٹوٹ جائے تو اوسکو نقصان رسانی کہا جاویگا۔

تمثیل سویم

الف یہ سمجھکر کہ ب بذریعہ اجرائی ڈگری اسکی غلہ شالی کُرک کرنے آیا الف اپنی شالی کو آگ سے جلا دیوی اس نیت سے کہ ب بذریعہ اجرائی ڈگری کُرک نہ کر سکے تو سزا بلحاظ حالات دفعہ ۸۷ تا ۹۳ تک قید تا تین ماہ وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا تین ماہ وجرمانہ یا قید تا تین ماہ وتازیانہ یا صرف قید تا تین ماہ یا تازیانہ وجرمانہ یا صرف تازیانہ یا صرف جرمانہ دیکھو دفعہ ۲۰ لغایت ۲۵ باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۸۷ – اگر کوئی شخص پچاس روپیہ یا اوس سے زیادہ قیمت کے مال کا نقصان کرے تو سزا قید تا یکسال

ਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੮੮ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਪਾਂਚ ਰੁਪਯੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਅਤੇ ਪਚਾਸ ਰੁਪਯੇ ਸੇ ਘਾਟੀ ਮੁੱਲ ਵਾਲੇ ਪਸ਼ੂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਡਾਲਣੇ ਅਥਵਾ ਸਸਤਾ ਮੁੱਲ ਕਰਨੇ ਅਥਵਾ ਨਿਰਰਥਕ ਕਰਨੇ ਕੀ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ੨ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੨ ਵਰਸ਼ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ਪਚਾਸ ਰੁਪਯੇ ਸੇ ਅਧਿਕ ਮੁੱਲ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਕੈਦੀ ਕੀ ਅਵਧਿ ੩ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਹੋ ਸਕਤੀ ਹੈ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੮੯ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਖੇਤੀ ਕੇ ਜਲ ਦੇ ਨਾਲੇ ਅਥਵਾ ਜੀਵੇ ਵਾਲੇ ਅਥਵਾ ਕਲ ਚਲਾਣੇ ਵਾਲੇ ਅਥਵਾ ਅਤੇ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਉਪਕਾਰਕ ਪਾਣੀ ਕੇ ਰੋਕ ਅਥਵਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ੫ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੫ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੯੦ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਰਾਹ ਆਮ ਯਾ ਪੁਲ ਯਾ ਨਦੀ ਯਾ ਨਹਿਰ ਯਾ ਹੌਜ਼ ਯਾ ਬੰਧ ਯਾ ਚਸ਼ਮਾ ਅਥਵਾ ਭੂਮਿ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਚਿਨ੍ਹ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਓਰ ਸੇ ਨਿਯਤ ਭਯਾ ਹੋਵੇ (ਉਸ ਕੋ ਖ਼ਰਾਬ ਕਰਕੇ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ੫ ਵਰਸ਼ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੫ ਵਰਸ਼ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف قید تا ایک سال یا تازیانہ وجرمانہ یا صرف تازیانہ یا صرف جرمانہ دیکھو دفعہ ۳ لغائیت ۲۵ باب اول شرائط عام—

دفعہ ۸۸— اگر کوئی شخص کسی حیوان کو جسکی قیمت پانچ روپیہ سی زیادہ اور پچاس سی کم ہو مار ڈالنے سے یا کم قیمت کرنے سے یا بیفائدہ کرنیسی نقصان پہوچاوے تو سزا قید تا دو سال و جرمانہ وتازیانہ یا صرف قید تا دو سال یا تازیانہ وجرمانہ یا صرف تازیانہ یا صرف جرمانہ اگر پچاس روپیہ سی زیادہ قیمت کا ہو تو سزا قید جسکی میعاد تین سال تک ہو سکتی ہے دیکھو دفعہ ۳ لغائیت ۲۵ باب اول شرائط عام—

دفعہ ۸۹— اگر کوئی شخص زراعت کے پانی کی نالی یا کل آگ جلانیکی یا اور کسی طرح کے فائدہ مند پانی کو بند یا کم کر کے نقصان رسانی کرے تو سزا قید تا پانچ سال و جرمانہ یا صرف قید تا پانچ سال دیکھو دفعہ ۳ لغائیت ۲۵ باب اول شرائط عام—

دفعہ ۹۰— اگر کوئی شخص شارع عام یا پل یا دریا یا نہر یا حوض یا بند یا چشمہ یا کوئی نشان زمین جو سرکار کیطرف سی مقرر کیا گیا ہی خراب کر کے نقصان رسانی کری تو سزا قید تا پانچسال و جرمانہ یا صرف قید تا پانچسال دیکھو دفعہ ۳ لغائیت ۲۵ باب اول شرائط عام—

੯੧ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਮਕਾਨ ਯਾ ਤੰਬੂ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਮਕਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਪਦਾਰਥ ਮੇਂ ਆਗ ਲਗਾਵੇ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਉਡਨੇ ਵਾਲੇ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ਜਨਮ ਭਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜਨਮ ਭਰ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ੧੨ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧੨ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ–)

੯੨ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਵਧ ਅਥਵਾ ਭਾਰੀ ਚੋਟ ਲਾਉਣੇ ਕੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਕੇ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ੫ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੫ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ–)

੯੩ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਮਜੂਰੀ ਅਥਵਾ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਸੀ ਕੇ ਸਾਥ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੇਂ ਜਾਵੇ ਔਰ ਰਸਤੇ ਮੇਂ ਜਹਾਂ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਨੌਕਰ ਨ ਮਿਲ ਸਕਤਾ ਹੋਵੇ ਵਹਾਂ ਬੁਰੇ ਮਨ ਸੇ ਅਪਨੇ ਕਾਮ ਕੋ ਛੋੜ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਸੋ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਯਾ ਯਦਿ ਕੋਈ ਨੌਕਰ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੋ ਅਲਪ ਵਯ ਅਥਵਾ ਬਿਮਾਰੀ ਕੇ ਕਾਰਨ ਬੁਰੇ ਮਨ ਸੇ ਉਸ ਕੋ ਛੋੜ ਦੇਵੇ ਸੇ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ–)

੯੪ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਖ ਕੇ ਆਧੀਨ ਪਦਾਰਥ ਮੇਂ ਭਲੇ ਮਨ ਸੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਬੁਰੇ ਮਨ ਸੇ ਠਹਿਰ ਰਹੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਅਪਮਾਨਿਤ ਕਰਨਾ

دفعہ ۹۱ — اگر کوئی شخص کسی مکان مین یا خیمہ یا اور کوئی چیز جو لطور مکان تصوّر کیجاوی اوسمین آگ لگائی کسی اوڑانی والی چیز کے ذریعہ سی نقصان پونچاوی تو سزا دائم الحبس و جرمانہ یا صرف دائم الحبس یا قید تا بارہ ۱۲ سال و جرمانہ یا صرف قید تا بارہ ۱۲ سال دیکہو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

دفعہ ۹۲ — اگر کوئی شخص ہلاکت یا ضرر جسمانی کی ارتکاب کی تیاری کرکے نقصان رسانی کری تو سزا قید تا پانچسال و جرمانہ یا صرف قید تا پانچ سال دیکہو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

دفعہ ۹۳ — اگر کوئی شخص اُجرت یا مُلازمت اختیار کرکے کسیکے ساتھہ سفر مین جاوی اور راستہ مین جبکہ دوسرا ملازم کا ملنا مشکل ہووے بد دیانتی سی اپنی منصبی کام کو چہوڑ کر چلا جانیسی نقصان رسانی کرے یا نوکر اپنی آقا کی بحالت لاچاری بباعث کم عمری یا بیماری بد دیانتی سی چہوڑ دینی سی چہوڑ دینی سی نقصان رسانی کری تو سزا قید تا چہہ ۶ ماہ و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا چہہ ۶ ماہ و جرمانہ یا قید تا چہہ ۶ ماہ و تازیانہ یا صرف قید تا چہہ ۶ ماہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ دیکہو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

دفعہ ۹۴ — اگر کوئی شخص کسی ملکیّت مین جو دوسرے کے قبضہ مین تہی نیک نیّت سی داخل ہو کر بد دیانتی

دخل رکھی اوسکو مداخلت بیجا کہتے ہین سزا سوائی دفعہ ۹۴و۹۵ قید تا ایکسال و جرمانہ یا صرف قید تا ایک سال یا صرف جرمانہ دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

دفعہ ۹۵۔ اگر کوئی شخص بذریعہ نقب زنی کسی مکان یا خیمہ یا کشتی یا کسی اور جائے سکونت مین مداخلت بیجا کرے تو سزا قید تا دو سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا دو سال و تازیانہ یا صرف قید تا دو سال یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ اور ملحوظ رہے کہ اگر نقب زنی کے ذریعہ سرقہ یا کوئی اور جرم وقوع مین آوے تو اوسکی سزا علیحدہ دیجاویگی دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

دفعہ ۹۶۔ اگر کوئی شخص کسی شخص کو ہلاکت یا ضرر جسمانی پہونچانیکی نیت سے مداخلت بیجا کرے تو سزا قید تا سات سال و جرمانہ یا صرف قید تا سات سال دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

دفعہ ۹۷۔ اگر کوئی شخص قماربازی کرے تو سزا قید تا ایکسال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ایکسال و جرمانہ یا قید تا ایکسال و تازیانہ یا صرف قید تا ایکسال یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب اوّل شرائط عام۔

ਸ਼ਰਾਇਤ ਆਮ ਦੇਖੋ) ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਫ਼ਾ ੯੩ ਤੇ ਲੈ ੯੪ ਦਫ਼ਾ ਤਕ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਦੇ ਜਿਹਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ)

੯੫ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸੰਨ੍ਹ ਦੇ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੀ ਮਕਾਨ ਯਾ ਤੰਬੂ ਯਾ ਬੇੜੀ ਯਾ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਰਹਿਣੇ ਦੀ ਜਗਹ ਮੇਂ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇ ਤੋ ੨ ਬਰਸ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਤ ਅਥਵਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਬੇਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੇਤ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਯਹ ਭੀ ਧਿਆਨ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਸੰਨ੍ਹ ਲਾਉਣੇ ਦੇ ਸਮਯ ਚੋਰੀ ਪ੍ਰਕਟਿ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਭੀ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਦਾ ਦੰਡ ਪ੍ਰਿਥਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੯੬ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਦੇ ਵਧ ਅਥਵਾ ਸ਼ਾਰੀਰਕ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਅਨੁਚਿਤ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰੇ ਤੋ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਹ ਦੰਡ ਪਾਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੈ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

੯੭ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜੂਆ ਖੇਲੇ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਤ ਅਥਵਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਤ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਦੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਤੇ ਲੈ ੨੫

ਤਕ ਲੱਗੇ-)

ਤੀਸਰਾ ਭਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੁਆ

੪ ਚੌਥਾ ਭਾਗ

ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਇੱਜ਼ਤ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵਿਖਯਾਂ

੯੮ ਦਫ਼ਾ—ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਦੇ ਵਿਖੇ ਝੂਠੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਕਰੇ ਯਾ ਲਿਖੇ ਯਾ ਛਪਵਾਵੇ ਯਾ ਹੋਰ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਪਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਉਸ ਪੁਰਖ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਸਮਾਨ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਅਕਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ ਐਸੀ ਗੱਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਦਨਾਮੀ ਔਰ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਉਸ ਕੇ ਦੰਡ ਮੇਂ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ—

ਤਮਸੀਲ

ਅਲਫ਼ ਕਰਕੇ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਝੂਠ ਬਿਆਨ ਕੇ ਪਰਤਦਤ ਛਪਵਾਯਾ ਕਿ ਪਰਕਾਰਤ ਦੇ ਵਿਸ਼ਨੁ ਦਤ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕੀਤੇ ਅਲਫ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ—

ਦੂਸਰਾ ਤਮਸੀਲ

ਅਲਫ਼ ਕਰਕੇ ਪਰਕਾਰਤ ਦੀ ਮੂਰਤਿ ਔਰ ਵਿਸ਼ਨੁ ਦਤ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੀ ਮੂਰਤਿ ਇਕੱਠੀ ਕਰ ਰਸਤੇ ਮੇਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਸ ਮੇਂ ਯਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਵੇ ਕਿ ਪਰਕਾਰਤ ਦਾ ਵਿਸ਼ਨੁ ਦਤ ਦੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਦੇ ਸਾਥ ਮੇਲ ਹੈ ਤੋ ਉਸ ਸਮਯ ਮੇਂ ਅਲਫ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜ਼ਾ ਪਾਵੇਗਾ—

ਤੀਸਰਾ ਤਮਸੀਲ

باب چہارم

بابت جرائیم متعلقہ حرمت وعزت انسان

دفعہ ۹۸—اگر کوئی شخص بددیانتی سی کسی شخص کے بابت جھوٹھا امر کہے یا لکھے یا چھپوائی یا کسی انسان سی ظاہر کرے کہ جس امر سی کسی شخص کی عزت یا نیکنامی مین فرق آنیکا احتمال ہے تو ایسی امر ظاہر کرنیکو بدنامی یا بی عزتی کہا جائیگا۔ سزا قید تا ایکسال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ایکسال و جرمانہ یا قید تا ایکسال و تازیانہ یا تازیانہ و جرمانہ یا صرف تازیانہ یا صرف جرمانہ —

تمثیل اوّل

الف نے بددیانتی سی جان بوجھکر یہہ جھوٹھہ ظاہر کیا کہ ب نے ج کے گھر مین چوری کی تو الف بموجب دفعہ ہذا قابل سزا ہے

تمثیل دوئم

الف نے ب اور ج کی عورت کی تصویر باہم بنا کر راستہ مین لگا دی تا کہ یہہ شہرت ہو جاوے کہ ب کا ج کی عورت کے ساتھ رابطہ ہی تو الف بموجب دفعہ ہذا لائق سزا ہوگا

تمثیل سوئم

اگر الف کسی عورت کی طرف اشارہ کر کے یہ کہدیوی

ਯਦਿ ਬੇਈਮਾਨੀ ਤੋ ਕਿਸੀ ਸ੍ਰੀ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਾਵੇ
ਪੁਰਸ਼ ਉਸ ਸੇ ਯਹ ਕਹ ਕਰ ਕਿ ਯਹ ਸ੍ਰੀ ਅਮੁਕ ਪੁਰੁ-
ਸ਼ ਕੇ ਸਾਥ ਮਿਲੀ ਹੂਈ ਹੈ ਤੋ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਬੇਈਮਾ-
ਨ ਉਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ—

ਚੌਥਾ ਉਦਾਹਰਣ

ਯਦਿ ਕੋਈ ਸਾਹੂਕਾਰ ਅਪਨੇ ਗੁਮਾਸ਼ਤੇ ਕੋ ਯਹ ਬਾਤ
ਅਥਵਾ ਲਿਖੇ ਕਿ ਤੁਮ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸਘਾਤੁ ਕੇ ਸਾਥ ਬਰਤਾਵ
ਕਰੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਵਹ ਬਦਮਾਸ਼ ਹੈ ਤੋ ਉਸ
ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਵਹ ਸਾਹੂਕਾਰ ਦੰਡ ਕੇ ਯੋਗ ਨ ਹੋਵੇਗਾ
ਕ੍ਯੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਯਹ ਬਾਤ ਵਿਸ਼੍ਵਾਸਘਾਤੁ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੇ
ਲਿਏ ਨ ਕਹਾ ਕਿੰਤੁ ਅਪਨਾ ਰੁਪਯਾ ਬਚਾਨੇ ਕੇ ਵਾਸਤੇ
ਕਿਯਾ—

੯੯ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਅਪਨੀ ਸ੍ਰੀ ਕੇ
ਬਿਨਾ ਔਰ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਉਸ ਕੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਅਥਵਾ ਰਖ੍ਯਕ
ਕੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਬਿਨਾ ਉਸ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰੇ ਤੋ ਅਥਵਾ
ਯਦਿ ਕੋਈ ਸ੍ਰੀ ਅਪਨੇ ਸ੍ਵਾਮੀ ਅਥਵਾ ਰਖ੍ਯਕ ਕੀ ਪ੍ਰਸੰ
ਨਤਾ ਬਿਨਾ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰਾਵੇ
ਤੋ ਯਹ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪੂਰਵਕ ਭੋਗ ਕਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਯਦਿ ਕੋਈ
ਪੁਰੁਸ਼ ਯਾ ਸ੍ਰੀ ਕਿਸੀ ਵਿਰਧਰਮ ਪੁਰੁਸ਼ ਯਾ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਸਾ
ਥ ਅਸਾਧਾਰਣ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਭੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਪੂਰਵ-
ਕ ਭੋਗ ਕਹੇਂਗੇ ਪਰੰਤੁ ਉਸ ਸੇ ਯਹ ਵਿਚਾਰਣਾ ਕਿ ਵਹ
ਭੋਗ ੯੪ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇ ਤੋ ਯਦਿ ਸ੍ਰੀ ਯਾ ਪੁ-
ਰੁਸ਼ ਵਿਰਧਰਮ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕੀਆ ਹੋਵੇ ਤੋ ੭ ਵਰ੍ਸ਼ ਕੀ
ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੭ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ
ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੁ ਯਦਿ ਔ-
ਰ ਕਿਸੀ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕੀਆ ਹੋਵੇ ਤੋ ੪ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ
ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੪ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ

مگر بددیانتی سے کہ یہ عورت فلان شخص سے ملی ہوئی ہے
تو الف حسب دفعہ ہذا لائق سزا ہوگا۔

تمثیل چہارم

اگر کوئی شاہوکار اپنے گماشتہ کو یہ بات کہی یا لکھی کہ
(ج) بڑا بدمعاش آدمی ہی اوس سی روپیہ کا لین
دین نہین کرنا تو ایسی حالت مین وہ شاہوکار لائق سزا نہین
ہوسکتا کیونکہ اوسنی بددیانتی سی ج کی بدنامی کیلئے یہ بات نہ لکھی
بلکہ اپنی روپیہ بچانیکے واسطے۔

دفعہ ۹۹ - اگر کوئی مرد سوائے اپنی زوجہ کے کسی
عورت سی بلا رضامندی اوسکی شوہر کی یا محافظ جائز
کی جماع کرے۔ یا کوئی عورت سوائی رضامندی اپنی
شوہر یا محافظ کے جماع کرلیوے تو اوسکو زناہ رضامندی
کہتے ہین یا کوئی مرد یا کوئی عورت کسی سی جماع ممنوع الذ
کرے تو اوس فعل کو بھی زناہ رضامندی کہتے ہین بشرطیکہ
دفعہ ۹۴ کی حد تک نہ پہونچا ہو اگر خلاف مذہب ہوئے تو سزا قید
تا سات سال و جرمانہ یا صرف قید تا سات سال یا صرف جرمانہ
اگر بحالت دیگر ہے تو قید تا چہار سال و جرمانہ یا صرف قید
تا چہار سال یا صرف جرمانہ سی سزا ہوگی اور ملحوظ رہی کہ جماع
ساتھ کنجری بازاری کی زناہ نہین کہا جاتا ہی اور نالش سزا زناہ
رضامندی بجبر خاوند یا محافظ جائز مفعولہ کوئی اور شخص

ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੰਡ ਕਸ਼ੂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਦੰਡਵਤ
ਕੀ ਧਰਮ ਮੇਂ ਮਨਾ ਯਾਤਿਯ ਕਿ ਵਜਹ ਕੇ ਸਾਥੀ ਕੇ ਸਾ-
ਥ ਗਮਨ ਕਰਨੇ ਕੇ ਭੋਗ ਰਤੀ ਕਰੈ ਗੇ ਔਰ ਪੜੋਸੀ ਕੀ
ਦੋਸ਼ ਭੋਗ ਕਾ ਕਸ਼ੂ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਪਤਿ ਸਾਥ ਦੰਡ ਕੇ ਤਾ-
ਲਿਬਾ ਕੇ ਦਿਤਾ ਰਤੀ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਸਾਗ-ਧਰ-
ਮਨ ਕੇ ਵਸ਼ ਯਦਿ ਪਰਾਈ ਕੀ ਤਾਲਿਬਾ ਕਰੇ ਤੌ ਭੀ ਦੰ-
ਡ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ ੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤ-
ਕ ਦੇਖੋ-)

੧੦੦ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਧੋਖਾ ਸੇ ਵਿਧਿ ਵ-
ਰੁਧ ਵਿਵਾਹ ਕਰੇ ਯਾ ਕਰਾਵੇ ਔਰ ਯਦਿ ਉਸ ਸ੍ਰੀ ਕੇ
ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰਨਾ ਵਿਧਿ ਵਰੁਧ ਹੋਵੇ ਤੋ ਧੋਖਾ ਦੇਨੇ ਵਾ-
ਲੇ ਕੋ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ
੧੦ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਦੰਡ ਕਸ਼ੂ ਮਿਲੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯ-
ਦਿ ਉਸ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਭੋਗ ਕਰਨਾ ਵਿਧਿ ਵਰੁਧ ਨ ਹੋ-
ਵੇ ਤੋ ੫ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ
੫ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਦੰਡ ਕਸ਼ੂ ਹੋਵੇਗਾ (੧ ਭਾਗ ਕੇ
੩ ਦਫ਼ਾ ਸੇ ਲੇ ੨੫ ਤਕ ਦੇਖੋ-)

ਤਮਸੀਲ

ਦੇਵਦੱਤ ਕਿਸੀ ਸ਼ੂਦ੍ਰ ਕੀ ਲੜਕੀ ਕੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੀ
ਬਤਾ ਕਰ ਕਿਸੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੇ ਸਾਥ ਧੋਖੇ ਸੇ ਵਿਵਾਹ ਕ-
ਰਾ ਦੇਵੇ ਤੋ ਦੇਵਦੱਤ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਕੇ
ਪਾਵੇਗਾ

ਦੂਸਰਾ ਤਮਸੀਲ

ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇਵਦੱਤ ਜਨੇਊ ਗਲ ਮੇਂ ਡਾਲ ਕਰ ਪ੍ਰ-
ਕਰ ਕਿਸੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੀ ਲੜਕੀ ਕੇ ਸਾਥ ਧੋਖੇ ਸੇ
ਵਿਵਾਹ ਕਰੇ ਤੋ ਵਹ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਵੇਗਾ

ਤੀਸਰਾ ਤਮਸੀਲ

نہین کرسکتا مگر زناہ ممنوع مذہب مین ہمسایہ یعنے پڑوسی کی
نالش پر بھی سزا ہوسکتی ہی دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵
باب اول شرائط عام۔

دفعہ ۱۰۰۔ اگر کوئی شخص دہوکہی سی کسی شخص
سی شادی کرے یا کراوے جبکہ وہ شادی قانونا
ممنوع ہے اگر زناہ قانونا ممنوع ہووے تو دہوکہا
دینے والے کو سزا قید تا دس سال و جرمانہ یا صرف
قید تا دس سال اور اگر زناہ قانونا ممنوع نہ ہو
تو قید تا پانچ سال و جرمانہ یا صرف قید
تا پانچ سال دیکھو دفعہ ۳ لغایت ۲۵ باب
اول شرائط عام۔

تمثیل

الف ایک چوہڑے کی لڑکی کو دہوکہا سی برہمن کے
لڑکی کہکر کسی برہمن کے ساتہہ شادی کرادی تو
الف بموجب دفعہ ہذا قابل سزاہ ہوگا۔

تمثیل دویم

الف جو کہ مسلمان ہی گلی زنار ڈالکر دہوکہ سی کسی برہمن
کی لڑکی کے ساتہہ شادی کرے تو الف حسب دفعہ
ہذا لائق سزا ہے۔

تمثیل سویم

ਦੇਵਦੱਤ ਕਿਸੀ ਨਪੁੰਸਕ ਕੋ ਲੜਕੀ ਯਾ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਬਤਾ ਕਰ ਧੋਖੇ ਸੇ ਕਿਸੀ ਕੇ ਸਾਥ ਵਿਵਾਹ ਕਰਾ ਦੇ ਤੋ ਦੇਵਦੱਤ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ ਹੈ—

ਚੌਥਾ ਉਦਾਹਰਣ:—

ਯਦਿ ਕੋਈ ਵਿਵਾਹਿਤਾ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਅਪਨੇ ਪਤਿ ਕੇ ਜੀਤੇ ਯਤ ਕਰਤੇ ਛਿਪਾ ਕਰ ਵਿਵਾਹ ਕਰੀ ਤਥਾ ਤੋ ਅਪਨਾ ਜੀਵ ਪਤਿ ਮਰ ਗਯਾ ਹੈ ਯਹ ਧੋਖਾ ਦੇਕੇ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਸਾਥ ਵਿਵਾਹ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੋ ਇਸੀ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੦੧ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੁਬੁੱਧਿ ਇਸ ਸੇ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੀ ਸ਼ਰੀਰ ਯਾ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਯਾ ਸੰਪਤਿ ਅਰਥਾਤ ਅਸਬਾਬ ਕੀ ਇਸ ਸੇ ਧਮਕੀ ਦੇਵੇ ਕੇ ਉਸ ਧਮਕੀ ਕੇ ਭਯ ਦਵਾਰਾ ਧਮਕੀ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕਿ ਯਦਿ ਵਹ ਧਮਕੀ ਕਿਸੀ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਕੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕੀ ਹਾਨਿ ਕੀ ਇਸ ਸੇ ਅਥਵਾ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਕਤਲ ਕੀ ਇਸ ਸੇ ਕੀ ਜਾਏ ਤੋ ਉਸੇ ਪਾਂਚ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਪਾਂਚ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਪਾਂਚ ਵਰਸ਼ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰੰਤੁ ਯਦਿ ਧਮਕੀ ਔਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀ ਹੋਵੇ ਤੋ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੋ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਦੋ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਦੋ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਕਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ—

ਉਦਾਹਰਣ:—

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯੱਗਦੱਤ ਕੋ ਕਹਾ ਕਿ ਤੂੰ ਯਦਿ ਮੁਝੇ

الف کسی مخنّث کو لڑکی کہکر دہوکہا سی کسی مرد کی ساتھ شادی کردی تو الف بموجب دفعہ ہذا مستوجب سزا ہی۔

تمثیل چہارم

اگر کوئی عورت منکوحہ نجیات اپنی خاوند کے دہوکہا سی یہ ظاہر کرے کہ خاوند میرا مر چکا ہی کسی مرد کے ساتھ شادی کری تو عورت حسب دفعہ ہذا مستوجب سزا ہوگی

دفعہ ۱۰۱۔ اگر کوئی شخص بددیانتی سی کسی شخص کے جسم یا عزّت یا مال پر نقصان پونچانیکی نیّت سی دہمکی دیوے تو اوس دہمکی کو تخویف مجرمانہ کہا جائیگا تخویف مجرمانہ کی سزا اگر وہ دہمکی کسی عورت کی عزّت یا قتل انسان کے ارادہ سی دیگئی ہو تو قید تا پانچ سال وجرمانہ یا قید تا پانچ سال وتازیانہ یا قید تا پانچ سال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ اور اگر دہمکی کسی اور حالت مین ہو تو قید تا دو سال و جرمانہ وتازیانہ یا صرف قید تا دو سال وتازیانہ یا صرف قید تا دو سال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

تمثیل

الف نے ب کو کہا کہ اگر تو مجھکو سو روپیہ نہ دیگا تو مین ظاہر کردونگا کہ تمہاری عورت بدمعاش

੧੦੧) ਮੂਜਬ ਤੋ ਹੋਗਾ ਤੋ ਜੋ ਯਹ ਖ਼ਬਰ ਦੇਵੇਗਾ ਕਿ ਤੁਮਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਕ ਅਸਤ ਤੋ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਉਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਵੇਗਾ—

ਦੂਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ—

ਦੇਵਦੱਤ ਨੇ ਯੱਗਦੱਤ ਕੋ ਕਹਾ ਕਿ ਤੁਮ ਯਦਿ ਅਪਨੀ ਕੰਨਯਾ ਵਿਵਾਹ ਮੇਰੇ ਪੁਤ੍ਰ ਕੇ ਸਾਥ ਨ ਕਰੋਗੇ ਤੋ ਮੈਂ ਤੁਮ ਕੋ ਮਾਰ ਡਾਲੂੰਗਾ ਤੋ ਉਸ ਅਵਸਥਾ ਮੇਂ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਉਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ—

ਤੀਸਰਾ ਉਦਾਹਰਣ—

ਦੇਵਦੱਤ ਯੱਗਦੱਤ ਸੇ ਰੁਪਯਾ ਲੇਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਉਸ ਕੇ ਘਰ ਕੇ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਯਹ ਸਮਝ ਕੇ ਧਰਨਾ ਦਿਯਾ ਕਿ ਯੱਗਦੱਤ ਉਸ ਧਰਨੇ ਸੇ ਡਰ ਕੇ ਮੁਝੇ ਰੁਪਯਾ ਦੇ ਦੇਗਾ ਤੋ ਦੇਵਦੱਤ ਉਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਵੇਗਾ

੧੦੨ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਸ੍ਰੀ ਕੀ ਲੱਜਾ ਤੋੜਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕੋਈ ਬਾਤ ਮੂੰਹ ਸੇ ਕਹੇ ਯਾ ਕੋਈ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਪਰਦੇ ਕੇ ਭੀਤਰ ਚਲਾ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਵਰਸ਼ ਕੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ—

ਚੌਥਾ ਬਾਬ ਸਮਾਪਤ ਹੂਆ

੫ ਪਾਂਚਵਾਂ ਬਾਬ

ਮਨੁੱਖੋਂ ਕੇ ਸੁਖ ਕੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ

੧੦੩ ਦਫ਼ਾ— ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ

اس حد تک ہی تو اوس صورت مین الف لائق سزا بموجب دفعہ ہذا ہے —

تمثیل دوئم

الف ب کو کہے کہ اگر تو اپنی دختر کی شادی میرے پسر کے ساتہہ نہ کریگا تو مین تم کو جان سی ہلاک کر دونگا تو الف بموجب دفعہ ہذا قابل سزا ہے

تمثیل سوئم

الف نی ب سے روپیہ حاصل کرنے کے ارادہ سی اوسکی گھر کے دروازہ پر دہرنا اس نیت سی دیا کہ ب باعث دہرنے کے ڈر کے روپیہ دیدیوےگا تو ایسی صورت مین الف قابل سزا ہو سکتا ہی

دفعہ ۱۰۲ - اگر کوئی شخص کسی عورت کی شرم توڑنے کے نیت سی کوئی بات کہی یا کوئی اشارہ کری یا حرکت کری یا کسی عورت کے پردہ کے اندر چلا جاوے تو اوس شخص کو سزا جسکی میعاد ایک سال تک ہو سکتی ہی وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا ایکسال وجرمانہ یا قید تا ایکسال وتازیانہ یا صرف قید تا ایکسال یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ -

باب پنجم ۵ -

بابت جرائم متعلقہ آسودگی خلائق عام

دفعہ ۱۰۳- کسی جُرم کے ارتکاب کے ارادہ سے

بہت آدمیونکے جمع ہونیکا نام مجمع خلاف قانُون ہی- اگر سلاح
مہلک سے مُسلح ہو کر کسی مجمع خلاف قانُون کا شریک ہوا ہو
یا مُتفرّق حکم ہونیکے بعد جان بوجھکر اوس مجمع خلاف قانُون مین
شریک رہے ہو تو قید تا دو سال و جُرمانہ و تازیانہ یا قید تا دو سال
و جُرمانہ یا قید تا دو سال و تازیانہ یا قید تا دو سال یا جُرمانہ و تازیانہ
یا صرف جُرمانہ یا صرف تازیانہ - اور دیگر حالتمین قید تا ششماہ
و جُرمانہ و تازیانہ یا قید تا ششماہ و جُرمانہ یا قید تا ششماہ و تازیانہ
یا صرف قید تا ششماہ یا صرف جُرمانہ و تازیانہ یا صرف جُرمانہ
یا صرف تازیانہ-

دفعہ ۱۰۴- اگر کوئی شخص کسی مجمع خلاف قانُون
مین شامل ہو کر کسی کے اوپر جبر یا سختی کرے تو اوسکو بلوہ
کہتے ہین اگر مسلح ہو کر کیا ہو تو قید تا پانچ سال و جُرمانہ و تازیانہ
یا قید تا پانچ سال و جُرمانہ یا قید تا پانچ سال و تازیانہ یا صرف قید
تا پانچ سال یا صرف جُرمانہ و تازیانہ یا صرف جُرمانہ یا صرف
تازیانہ - اور اگر دیگر حالتمین کیا ہو تو قید تا دو سال و جرمانہ
و تازیانہ یا قید تا دو سال و جُرمانہ یا قید تا دو سال و تازیانہ
یا صرف جُرمانہ و تازیانہ یا صرف جُرمانہ یا صرف تازیانہ-

دفعہ ۱۰۵- اگر کوئی شخص بروقت رفع کرنے بلوہ کے
کسی سرکاری مُلازم پر حملہ کرے یا اوسکا مُزاحم ہو تو سزا قید

[illegible]

੧੦੫ ਦਫ਼ਾ - ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਬਲਾਤ ਤਸੱਦੁਕ ਨ
ਸਥ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਅਥਵਾ
ਉਸ ਕੋ ਸਾਮਨੇ ਹੋਵੇ ਤੋ ੪ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰ
ਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ੪ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁ
ਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੪ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇ
ਵਲ ੪ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ
ਬੈਂਤ ਯਤ ਦਣ੍ਡ ਹੋਵੇਗਾ-

੧੦੬ ਦਫ਼ਾ - ਜਿਸ ਭੂਮਿ ਪਰ ਵਿਧਿ ਵਿਰੁੱਧ ਸ
ਮਾਜ ਇਕੱਠਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਭੂਮਿ ਕਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਜਦਿ ਭੂ
ਮੀ ਉਸਕੀ ਸੋ ਉਸ ਸਮਾਜ ਕੇ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਥਾਨੇ
ਮੇਂ ਖਬਰ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਭੂਮਿ ਸੰਬੰਧੀ ਸ੍ਵਾਮੀ ਕੋ ਸ਼ੀ ਉ-
ਸਕੀ ਯੋਗਤਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ-

੧੦੭ ਦਫ਼ਾ - ਕਿਸੀ ਸਾਮਾਨ੍ਯ ਮਾਰਗ ਮੇਂ ਲੜਾਈ
ਝਗੜਾ ਕਰਕੇ ਕੋ ਦੰਗਾ ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਉਸ ਕੇ ਦੰਡ ੧੫ ਰੁ-
ਪਏ ਤਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਬੈਂਤ ਯਾ ਦੋਨੋ ਦੰਡ ਦਿਯੇ ਜਾ-
ਤੇ ਹੈਂ-

੧੦੮ ਦਫ਼ਾ - ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕੋਈ
ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਪ੍ਰਵਿਰਤਿ ਅਥ-
ਵਾ ਨਿਵਿਰਤਿ ਸੇ ਦੁਰਗੰਧ ਫੈਲਨੇ ਕੇ ਕਾਰਣ ਰੋਗ ਉਤਪੰਨ
ਹੋਨੇ ਸੇ ਜਾਨ ਕੋ ਖਤਰਾ ਹੋ ਤੋ ਜਦਿ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਉਸ ਨੇ ਐਸਾ
ਕਿਯਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ
ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ
੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮ
ਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ
ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਤ ਦਣ੍ਡ ਦਿ-
ਯੇ ਜਾ ਜਦਿ ਅਸਾਵਧਾਨਤਾ ਸੇ ਕਿਯਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ੧੦ ਰੁ-
ਪਯੇ ਤਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋਵੇਗਾ-

تا چہار سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا چہار سال و جرمانہ
یا قید تا چہار سال و تازیانہ یا صرف قید تا چہار سال یا صرف
جرمانہ یا صرف تازیانہ —

دفعہ ۱۰۶ — جس زمین مین مجموعہ خلاف قانون جمع ہو
اوس زمین کے مالک یا دخلیکار نے اگر بد دیانتی سی اوس مجمع کو
رفع نہ کیا ہو یا اوسکی خبر تہانہ مین نہ پہونچائی ہو تو اوس
مالک یا دخلیکار کو سزا جرمانہ حتی المقدور دیجاویگی —

دفعہ ۱۰۷ — کسی گذر عام مین جنگ و جدل
کرنیکا نام ہنگامہ ہے سزا جرمانہ تا پندرہ روپیہ ہے یا تازیانہ ہے یا ہر دو

دفعہ ۱۰۸ — اگر کوئی شخص ایسا فعل یا ترک فعل
کرے جسکی سبب عفونت پہیلکر
مرض پیدا ہونے سی جان کا خطرہ ہے سزا اگر
ارادتاً کیا ہو تو قید تا ششماہ و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ششماہ
و جرمانہ یا قید تا ششماہ و تازیانہ یا صرف قید تا ششماہ
یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ اور
اگر عادتاً کیا ہو تو جرمانہ دس روپیہ تک ہوسکتا ہی —

دفعہ ۱۰۹ — اگر کوئی شخص بیچنی کے لیٔ
کسی کہانے یا پینے کے شی مین کوئی شی ایسی امیز
کری کہ جس سی کوئی بیماری پیدا ہو — یا ایسی چیز کو
جان بوجہہ کر بیچے تو سزا قید تا ششماہ و جرمانہ

੧੦੯ ਦਫਾ - ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਖਾਣੇ ਪੀਣੇ ਦੀ ਵੇਚਣੇ ਦੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਜੇਹੜੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮਿਲਾ ਕਰ ਵਿਗਾੜ ਦੇਵੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤੇ ਅਥਵਾ ਜੇਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਘਟ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੇਵਲ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਦਾ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ -

੧੧੦ ਦਫਾ - ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਦਵਾਈ ਇਕਲੀ ਅਥਵਾ ਮਿਲਾਵਟ ਮਿਲਾਈ ਹੋਈ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਮਿਲਾ ਕਰ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਗੁਣ ਘਟ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਸੁਭਾਵ ਬਦਲ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਦੁਖਦਾਇਕ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਥਵਾ ਐਸੀ ਮਿਲੀ ਹੋਈ ਦਵਾ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਅਥਵਾ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਵੇਚੇ ਤਾਂ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਦਾ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ -

੧੧੧ ਦਫਾ - ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਰਬ ਸਾਧਾਰਨ ਚਸ਼ਮੇ ਯਾ ਹੌਜ਼ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜੇ ਯਾ ਉਸ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੁਧ ਕਰੇ ਤਾਂ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਂਤ ਯਾ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਂਤ ਦਾ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ -

੧੧੨ ਦਫਾ - ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਹਵਾ ਨੂੰ ਸੜਾਂਦ ਕਰਕੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ੧੫) ਰੁਪਏ ਤਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ

وتازیانہ یا قید تا ششماہ و جرمانہ یا قید تا ششماہ وتازیانہ یا صرف قید تا ششماہ یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۰۔ اگر کوئی شخص دوائی مفرد یا مرکب مین جسکا بیچنا مقصود ہو اوسمین کسیطرح کے آمیزش کرے کہ جس سے اوسکا اثر کم ہو جائے یا وہ اپنی اصلیت سے تبدیل ہو جائے یا مضر ہو جائے یا وسکو بیچے یا ایک قسم کے دوا کو دوسرے قسم کے نام پر فروخت کرے تو سزا قید تا ششماہ یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۱۔ اگر کوئی شخص کسی عام چشمہ یا حوض کو مسمار کرے یا اوسکی پانی کو ناپاک کرے تو سزا قید تا دوماہ و جرمانہ وتازیانہ یا قید تا دوماہ و جرمانہ یا قید تا دوماہ وتازیانہ یا صرف قید تا دوماہ یا صرف جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۲۔ اگر کوئی شخص ہوا کو کسی عفونت کے ذریعہ خراب کرکے سبب بیماری کا کرے تو سزا جرمانہ پندرہ روپیہ تک ہو سکتا ہے۔

ਸਜ਼ਾ ਹੋਏ ਗਾ—

੧੧੩ ਦਫ਼ਾ— ਜਦਿ ਕੋਈ ਸ਼ਖ਼ਸ ਕਿਸੀ ਰਾਹ ਆਮ ਪਰ ਐਸੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਯਾ ਅਸਾਵਧਾਨਤਾ ਸੇ ਹਾਥੀ ਘੋੜਾ ਪ੍ਰਭ੍ਰਿਤਿ ਕੋਈ ਜਨੌਰ ਆਦਿਕ ਦੌੜਾਵੇ ਯਾ ਔਰ ਕੋਈ ਐਸੀ ਚੀਜ਼ ਲੇ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਮਨੁੱਖ ਕੇ ਜਾਨ ਕਾ ਖ਼ਤਰ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਜਲ ਸੇ ਚਲਾਨੇ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਐਸੀ ਤਰਹ ਚਲਾਵੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਤ ਅਥਵਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਤ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇ ਗਾ—

੧੧੪ ਦਫ਼ਾ— ਜਦਿ ਕੋਈ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜਹਾਜ਼ਰਾਨੀ ਕੀ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਥਵਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕੋ ਬਦਲ ਕਰ ਯਾ ਤੋੜ ਕਰ ਅਥਵਾ ਬੁਰੀ ਨੀਅਤ ਸੇ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਥਵਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿਖਲਾਵੇ ਤੋ ੪ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਤ ਯਾ ੪ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੪ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੪ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਹੋਏ ਗਾ—

੧੧੫ ਦਫ਼ਾ— ਜਦਿ ਕੋਈ ਸ਼ਖ਼ਸ ਜਲ ਪਰ ਸੇ ਚਲਨੇ ਵਾਲੀ ਕਿਰਾਇਤ ਅਥਵਾ ਬਹੁਤ ਲਦੀ ਹੁਈ ਚੀਜ਼ ਪਰ ਕਿਸੀ ਸ਼ਖ਼ਸ ਕੋ ਚੜ੍ਹਾ ਕਰ ਲੇ ਜਾਵੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਤ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੇਤ ਯਹ ਸਜ਼ਾ

دفعہ ۱۱۳۔ اگر کوئی شخص شارع عام پر ایسی بے پرواہی اور بے امتیازی سی گھوڑا یا ہاتھی یا کسی اور حیوان کو دوڑاوی یا کوئی اور چیز لیجاوی کہ جس سی آدمی کی جان کا خطرہ ہو یا کسی مرکب تری کو دوسرا طرح چلاوے تو سزاء قید تا ششماہ و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ششماہ و جرمانہ یا قید تا ششماہ و تازیانہ یا صرف قید تا ششماہ یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ

دفعہ ۱۱۴۔ اگر کوئی شخص کسی روشنی یا نشان کو جو برائے فائدہ عام رکھا گیا ہو تبدیل یا دور کرے یا کوئی جھوٹی روشنی یا نشان بد دیانتی سی دکھلاوی تو سزاء قید تا چہار سال یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۵۔ اگر کوئی شخص کسی شخص کو پانی کے راہ سی زیادہ لدی ہوئے یا غیر مستحکم مرکب تری میں لیجاوے تو سزاء قید تا ششماہ و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ششماہ و جرمانہ یا قید تا ششماہ و تازیانہ یا صرف قید تا ششماہ یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۶۔ اگر کوئی شخص خشکی یا تری کے شارع عام پر کسی طرح کا خطرہ یا مزاحمت پونچاوے تو سزاء قید

ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੧੬- ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਜ਼ਹਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਹ ਆਗ ਜੋ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਦਾ ਭੈ ਦਾਯਕ ਖ਼ਤਰਾ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ-

੧੧੭ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਵਿਸ ਮਿਸ਼੍ਰਿਤ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਤਰਹ ਵਰਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਮਨੁਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੇਵਲ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੧੮ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਆਗ ਯਾ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਤਰਹ ਵਰਤੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਮਨੁਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਕਲ ਦੇ ਮੂਰਖਤਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਵਰਤੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੧੯ ਦਫ਼ਾ- ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਪਨੇ ਪੱਕੇ ਮਕਾਨ ਦੇ ਗਿਰਾਨੇ ਔਰ ਉਸ ਦੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਨੇ ਮੇਂ ਅਸਾਵਧਾਨਤਾ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਤੇ ਮਨੁਖ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹਾਨੀ ਕੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ

تا ایک ماہ و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ایک ماہ و جرمانہ یا قید تا ایک ماہ و تازیانہ یا صرف قید تا ایک ماہ یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۷۔ اگر کوئی شخص کسی زہر مین ملی ہوئی شی کا ایسا استعمال کرے کہ جسمین آدمی کے جانکا خطرہ ہو تو سزا اوسکی قید تا ششماہ و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ششماہ و جرمانہ یا قید تا ششماہ و تازیانہ یا صرف قید تا ششماہ یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۸۔ اگر کوئی شخص آگ یا آتشبازی کا ایسا استعمال کرے کہ جسمین آدمی کی جان کا خطرہ ہو یا کسی کل کو طور رند کو استعمال کرے تو سزا قید تا ششماہ و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ششماہ و جرمانہ یا قید تا ششماہ و تازیانہ یا صرف قید تا ششماہ یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۱۹۔ اگر کوئی شخص اپنی عمارت کے مسمار کرنے یا اوسکی مرمت کرنے مین تغافل کرے کہ جسکی ذریعہ کسی انسانکی جانکا خطرہ ہے تو اوس شخص کو سزا قید تا ششماہ و جرمانہ و تازیانہ

ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੬
ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ
ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ
ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੨੦ ਦਫ਼ਾ—ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਅਪਨੇ ਪਸ਼ੂ
ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਐਸੀ ਅਸਾਵਧਾਨਤਾ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਮ-
ਨੁਸ਼੍ਯ ਕੇ ਜਾਨ ਅਥਵਾ ਸ਼ਰੀਰ ਕੋ ਦੁਖ ਪਹੁੰਚਨੇ ਕਾ ਸੰਭਵ ਹੋ
ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੬
ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ
ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁ-
ਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ
ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੨੧ ਦਫ਼ਾ—ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਲੱਜਾ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਸਤਕ
ਵਾ ਅਥਵਾ ਮੂਰਤਿ ਬਨਾ ਕਰ ਸਬ ਲੋਗੋਂ ਕੋ ਦਿਖਲਾਵੇ ਅ-
ਥਵਾ ਬੇਚੇ ਅਥਵਾ ਭਾੜੇ ਪਰ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਸਰ੍ਵ
ਸਾਧਾਰਣ ਜਗਾਹ ਅਸ਼ਲੀਲ ਗੀਤ ਗਾਵੇ ਤੋ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ
ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ
ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅ-
ਥਵਾ ਕੇਵਲ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ
ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿ-
ਲੇ ਗਾ—

੧੨੨ ਦਫ਼ਾ—ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਰ੍ਵਸਾਧਾਰਣ ਜਗ-
ਹ ਮੇਂ ਨਸ਼ੇ ਕੀ ਹਾਲਤ ਮਤਵਾਲਾ ਹੋਕਰ ਨਿਕਲੇ ਔਰ ਦੁਖ
ਦੇਨੇ ਕਾ ਕਾਰਣ ਹੋਵੇ ਤੋ ੧ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾ-
ਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅ-
ਥਵਾ ੧ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ
ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ

یا قید تا ششماہ و جُرمانہ یا قید تا ششماہ و تازیانہ
یا صرف قید تا ششماہ یا جُرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ
یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۲۰۔ اگر کوئی شخص کسی اپنی حیوان کی
نسبت کہ جس سے کسی انسان کی جان یا جسم کے ضرر کا
احتمال ہو تغافلی کرے تو اوس شخص کو سزاء قید تا ششماہ
و جُرمانہ و تازیانہ یا قید تا ششماہ و جُرمانہ تا قید تا ششماہ
و تازیانہ یا صرف قید تا ششماہ یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف
جُرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۲۱۔ اگر کوئی شخص فاحشہ کتاب یا نقشہ
یا تصویر بناکے عام کو دکھلا دیوے یا بیچے یا اُجرت پر
دیوے یا کسی جائے عام پر فاحشہ گیت گاوے تو سزا
قید تا دو ماہ و جُرمانہ و تازیانہ یا قید تا دو ماہ و جُرمانہ
یا قید تا دو ماہ و تازیانہ یا قید تا دو ماہ یا جُرمانہ و تازیانہ
یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۲۲۔ اگر کوئی شخص کسی مقام عام آمد
رفت پر بدمست ہوکر ایسا نکلی کہ ازردگی کا باعث ہو
تو سزاء قید تا ایک سال و جُرمانہ و تازیانہ یا قید
تا ایک سال و جُرمانہ یا قید تا ایک سال و تازیانہ یا قید
تا ایک سال یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جُرمانہ

ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਪਰ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੨੩ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਰਵਸਾਧਾਰਨ ਨੂੰ ਐਸੇ ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਹੇਤ ਕਾਰਨ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਦਾ ਦੰਡ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਕਿਸੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਯਾ ਤੋ ਤੋ ੨੦) ਰੁਪਏ ਤਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਯਦਿ ਆਗਯਾ ਕੇ ਮਨਾ ਕਰਨੇ ਪਰ ਭੀ ਸਰਵਸਾਧਾਰਨ ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਕਰੇ ਤੋ ੪੦) ਰੁਪਏ ਤਕ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ—

ਪੰਜਵਾਂ ਭਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੁਆ

੬ ਛਠਵਾਂ ਭਾਗ

ਝੂਠੀ ਸਾਖੀ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੨੪ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਦਾਲਤ ਕੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕਿਸੀ ਕਿਦਰੀ ਮੁਕਦਮੇ ਮੇਂ ਸ਼ਪਥ ਪੂਰਬਕ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਤਰਹ ਕੀ ਝੂਠੀ ਸਾਖੀ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ ਦੇਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਬਨਾਵੇ ਤੋ ੩ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੩ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੩ ਵਰ੍ਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰ੍ਸ਼ ਕੀ ਕੈਦ ਪਰ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੨੫ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਫਾਂਸੀ ਕੇ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਸ਼ਪਥ ਪੂਰਬਕ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ ਯਾ ਬਨਾਵੇ ਔਰ ਉਸ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਨੇ ਸੇ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਵਿਰੁਧ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪਰਾਧੀ ਲਿਖਾ ਤੋ ਵਹ ਫਾਂਸੀ ਦਾ ਦੰਡ ਪਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਝੂਠੀ ਸਾਖੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਭੀ ਫਾਂਸੀ ਅਥਵਾ ਜਨਮ ਭਰ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ

یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۲۳- اگر کوئی شخص کوئی امر باعث تکلیف عام کرے کہ جسکی سزاء اسباب کے کسی خاص دفعہ مین درج نہین ہوئی تو سزاء جرمانہ تا بیس روپیہ اور اگر باوجود امتناع حکم امر باعث تکلیف عام کرے تو سزاء جرمانہ تا چالیس روپیہ تک ہو سکتی ہی

باب ششم

بابت جرائم متعلق جھوٹھی ثبوت

دفعہ ۱۲۴- اگر کوئی شخص کسی مقدمہ دیوانی مرجوعہ عدالتمین جھوٹھی گواہی حلفا دیوے یا کسی طرحکا جھوٹھا ثبوت پیش کرے یا بانیت پیش کرنیکے بناوے تو سزاء قید تا تین سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا تین سال و جرمانہ یا قید تا تین سال و تازیانہ یا صرف قید تا تین سال یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۲۵- اگر کوئی شخص کسی جرم قابل سزاء پہانسی کے ثابت کرانے کے واسطی جھوٹھی گواہی دیوے یا بناوے اور اوس جھوٹھی گواہی

ਨਾਂ ਉਮਰ ਭਰਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ–

੧੨੬ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਅਦਾਲਤ ਕੇ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੇਂ ਸ਼ਪਥ ਪੂਰਵਕ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ ਯਾ ਬਨਾਵੇ ਤੋ ੧੨੫ ਦਫ਼ਾ ਮੇਂ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੀ ਸਾਖੀ ਦੇਤੇ ਯਾ ਬਨਾਤੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਵਹੀ ਦੰਡ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਵਾਸ੍ਤੇ ਨਿਯਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਸਿੱਧ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਾਸ੍ਤੇ ਉਸਨੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਯਾ ਬਨਾਈ. ਔਰ ਯਦਿ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਕਾ ਦੰਡ ੩ ਬਰਸ ਸੇ ਥੋੜਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ੩ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਕਾ ਦੰਡ ਹੋ ਸਕਤਾ ਹੈ–

੧੨੭ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਅਦਾਲਤ ਕੇ ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਮੇਂ ਇਸ ਇੱਛਾ ਸੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ ਯਾ ਬਨਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਪਰ ਅਪਰਾਧ ਸਿੱਧ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਨੇ ਯਾ ਬਨਾਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਅਪਰਾਧ ਸਿੱਧ ਹੋਨੇ ਪਰ ਜੋ ਦੰਡ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ਦਿਯਾ ਜਾਤਾ ਉਸ ਸੇ ਆਧਾ ਤਕ ਦੰਡ ਉਸ ਕੋ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇਗਾ–

੧੨੮ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਪਟ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਕਰਨੇ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਝੂਠੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇਵੇ ਯਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਬਾਤ ਕੀ ਝੂਠੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇਵੇ ਔਰ ਵਿਧਿ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤ੍ਯ ਬਾਤ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਦੇਨਾ ਉਸ ਕੇ ਯੋਗ ਥਾ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੇਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਹ ਦੰਡ ਦੇਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ–

੧੨੯– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੀਵਾਨੀ ਅਥਵਾ

دینے یا بنانے کے باعث کوئی شخص بیگناہ پھانسی ہو جائی تو سزا پھانسی یا دائم الحبس و جرمانہ یا صرف دائم الحبس یا قید تا دہ سال و جرمانہ یا صرف قید تا دہ سال۔

دفعہ ۱۲۶- اگر کوئی شخص کسی مقدمہ فوجداری مرجوعہ عدالت مین جھوٹھی گواہی حلفاً دیوے یا بناوے تو سزا حالات دفعہ ۱۲۵ جھوٹھی ثبوت دینی یا بنانی والیکو وہی سزا ملیگی جو کہ اوس جرم کے لئی مقرر ہے جس جرم کے ثابت کرانی کے لئی اوسنے جھوٹھی گواہی دی یا بنائی ہو اور اگر دوسرے جرم کی سزا تین سال سی کم ہو تو جھوٹھی گواہی دینی والیکو تین سال قید ہو سکتی ہی۔

دفعہ ۱۲۷- اگر کوئی شخص کسی مقدمہ فوجداری مرجوعہ عدالت مین اس ارادہ سی جھوٹھی گواہی دیوی یا بناوی کہ مجرم پر جرم ثبوت نہ ہووے تو جھوٹھی گواہی دینی یا بنانیوالیکو اوس سزا کی نصف تک سزا ہو سکتی ہے کہ جو سزا اوس جرم کے ثابت ہونے سی مجرم کو ملی۔

دفعہ ۱۲۸- اگر کوئی شخص بد دیانتی سی کسی جرم کے ارتکاب کے نسبت جھوٹھا ثبوت دیوے یا کسی امر کی جھوٹھی خبر دیوی جبکہ اوس امر کی سچی خبر دینا قانوناً اوسکو واجب تو سزا قید تا ایکسال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ایکسال یا صرف جرمانہ

دفعہ ۱۲۹- اگر کوئی شخص کسی مقدمہ دیوانی یا فوجداری

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ہین کسی امر کی عملدرامد کے لئی یا حاضر ضامن یا مال ضامنی کے لئے جہوٹہہ موٹہہ کوئی اور شخص بنی تو سزاء قید تا ایکسال وجرمانہ وتازیانہ یا صرف قید تا ایکسال وجرمانہ یا قید تا ایکسال وتازیانہ –

دفعہ ۱۳۰ – اگر کوئی شخص فریب سے کسی مالکا دعویدار ہوئی اس نیت سی کہ وہ مال بحکم عدالت ضبط نہ ہووے بابت جرمانہ یا ڈگریکی قرق نہ ہووے یا کسی طرحکا جہوٹہا دعوی صیغہ دیوانی ہین کرے تو سزا قید تا ایکسال و جرمانہ وتازیانہ یا قید تا ایکسال و جرمانہ یا قید تا ایکسال وتازیانہ یا قید تا ایکسال –

دفعہ ۱۳۱ – اگر کوئی شخص بد دیانتی سی کسی عدالتمین کسی شخص کے نام کسی فوجداری جرم کا جہوٹہہ الزام لگاوے تو قید تا ۲ دوسال وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا دوسال وجرمانہ یا قید تا دوسال و تازیانہ یا صرف قید تا دوسال یا تازیانہ وجرمانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ اور سزائی اوس جرم کے کہ جسکا الزام لگائیا گیا پہانسی یا دائم الحبس ہو تو جہوٹہا الزام لگانیوالیکو سزا قید تا پانچسال و جرمانہ یا قید تا پانچسال و تازیانہ یا صرف قید تا پانچسال –

دفعہ ۱۳۲ – اگر کوئی شخص کہ جو سرکاری ملازم نہین ہے بد دیانتی سی اپنے آپ کو سرکاری ملازم بنا کر اوس فریب کے ذریعہ سے کوہی مطلب

ਕੈਦੀ ਕੇਵਲ ਪਾਤ੍ਰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੨ ਦਫਾ—ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਹੋ-ਤੀ ਤੇ ਕੁਸ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਸਪੁਰਦ ਕਾਮ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਹੋ-ਕਰ ਓਸ ਕਾਮ ਜੋ ਕੋਈ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਿਖ੍ਯਾ ਕਰ ਸਬਬ ਲਿ-ਖ੍ਯਾ ਕਰਨੇ ਦਾ ਉਦ੍ਯੋਗ ਕਰੇ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁ-ਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾ-ਨਾ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਪਾਤ੍ਰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਉਸ ਛਲ ਦੇ ਕਾਰਣ ਕਿਸੀ ਕੀ ਹਾਨਿ ਨ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤੋ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇ-ਵਲ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਪਾਤ੍ਰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੩ ਦਫਾ—ਯਦਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁ-ਸ਼ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਸਬਬ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਜ਼ਬਤ ਹੋਣੇ ਤੋਂ ਬਚਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਜੋ ਸਬਬ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰ-ਚਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਜੋ ਛਲ ਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਝੂਠਾ ਕਾਗਜ਼ ਬਨਾ-ਵੇ ਤੋ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈ-ਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾ-ਨਾ ਯਾ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਪਾਤ੍ਰ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੪ ਦਫਾ—ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦੁਰ ਅਥਵਾ ਦੂਸਰੀ ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਯਾ ਸ਼ਟਾ-ਮ ਬਨਾਵੇ ਯਾ ਬਦਲੇ ਤੋ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾ-ਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ

حاصل کرے یا حاصل کرنیکا اقدام کرے تو سزا قید تا ایک سال وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا ایک سال وجرمانہ یا قید تا ایک سال وتازیانہ یا صرف قید تا ایک سال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ اور اگر اوس فریب سے کسیکا نقصان نہیں ہوا ہووے تو قید تا تین ماہ وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا تین ماہ وجرمانہ یا قید تا تین ماہ وتازیانہ یا صرف قید تا تین ماہ یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۳۳- اگر کوئی شخص سرکاری ملازم کسی شخص کو سزا دیا کسی کو بچانیکے لئے یا کسی شخص کو نقصان پہونچانیکے نیت سے فریباً غلط کاغذ مرتب کرے تو سزاء قید تا ۲ دوسال وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا ۲ دوسال وجرمانہ یا قید تا ۲ دوسال وتازیانہ۔ یا قید تا ۲ دوسال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ

دفعہ ۱۳۴- اگر کوئی شخص سکہ یا اشٹام ریاست سری مہاراجہ صاحب بہادر یا ریاست غیر کا تلبیس کرے تو سزا قید تا دس سال وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا دس سال وجرمانہ یا قید تا دس سال وتازیانہ

੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬ
ਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੫ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਿੱਕੇ ਅਥਵਾ
ਸਟਾਂਪ ਕਾ ਜਾਲਿਕ ਬਣਾਵੇ ਯਾ ਖਰੀਦੇ ਯਾ ਬੇਚੇ ਯਾ ਅ
ਪਣੇ ਪਾਸ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ ਰੱਖੇ ਕਿ ਯਹ ਜਾਲਿਕ ਕਾਮ
ਮੇਂ ਆਵੇ ਤੋ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ
ਬੈਂਤ ਯਾ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੭ ਬਰਸ
ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈ
ਦ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੬ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਿੱਕੇ ਅਥਵਾ
ਸਟਾਂਪ ਕੇ ਜਾਲੀ ਹੋਣੇ ਕਾ ਗਿਆਨ ਹੋ ਬੇਈਮਾਨੀ
ਸੇ ਅਥਵਾ ਖਰੀਦੇ ਯਾ ਰੱਖੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਕੇ ਸਪੁ
ਰਦ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਅਸਲ ਸਿੱਕੇ ਅਥਵਾ ਸਟਾਂਪ ਕੇ ਤੁਲ
ਕੀ ਹੈਸੀਅਤ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੀ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਤੋ ੧੦ ਬਰਸ
ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ੧੦ ਬਰਸ ਤ
ਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈ
ਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਹ
ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੭ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ ਬੇਈਮਾ
ਨੀ ਸੇ ਸਿੱਕੇ ਅਥਵਾ ਸਟਾਂਪ ਕੇ ਜਾਲੀ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ
ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦਰ ਕੀ ਹੱਦ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਕੀ ਹੱਦ
ਸੇ ਬਾਹਰ ਲੇ ਜਾਵੇ ਤੋ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ
ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧੦
ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ
ਕੈਦ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੮ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਸਲ ਸਿੱਕੇ

یا صرف قید تا ۱۰ سال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف
جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۳۵- اگر کوئی شخص تلبیس سکہ یا اشٹام
کا بناوے یا خریدے یا فروخت کرے یا اپنی پاس
رکھی اس غرض سی کہ وہ تلبیس سکہ یا اشٹام کام مین
آوے تو اوسکو سزا قید تا سات سال وجرمانہ وتازیانہ یا قید
تا سات سال وجرمانہ یا قید تا سات سال وتازیانہ یا صرف
قید تا سات سال ہو سکتی ہی اور جرمانہ وتازیانہ ہوگا۔

دفعہ ۱۳۶- اگر کوئی شخص تلبیس سکہ یا اشٹام کو
بد دیانتی سی خریدی یا فروخت کرے یا اپنی پاس رکھے
یا کسی کے حوالہ کرے یا کسی کام اصل سکہ یا اشٹام کی
حیثیت سی لاوے تو سزا قید تا دس سال وجرمانہ وتازیانہ
یا قید تا دس سال وجرمانہ یا قید تا دس سال وتازیانہ یا صرف
قید تا دس سال۔

دفعہ ۱۳۷- اگر کوئی شخص بد دیانتی سی تلبیس
سکہ یا اشٹام اندر حدود دسری مہاراجہ صاحب بہادر
کے لاوے یا اوس علاقہ سی باہر لے جاوی تو سزا قید
تا دس سال وجرمانہ وتازیانہ یا قید تا دس سال وجرمانہ
یا قید تا دس سال وتازیانہ یا صرف قید تا دس سال۔

دفعہ ۱۳۸- اگر کوئی شخص اصل سکہ یا اشٹام

ਅਥਵਾ ਸਟਾਂਪ ਦੇ ਯੋਗ੍ਯਤਾ ਨੂੰ ਅਸਿੱਧਕ੍ਰਿਤ ਸਿੱਕੇ ਅਥਵਾ
ਸਟਾਂਪ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਪਾਸ ਬੁਰੀ
ਨੀਯਤ ਨਾਲ ਸੌਂਪੇ ਅਤੇ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪੁਰਸ਼ ਲੈਣੇ ਦੇ ਸਮਯ ਉ-
ਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜਾਣਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਯਹ ਅਸਲ ਕਿਸੀ ਸਿੱਕਾ ਅ-
ਥਵਾ ਸਟਾਂਪ ਨਹੀਂ ਹੈ। ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ
ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ
ਅਥਵਾ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵ-
ਲ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੩੯ ਦਫਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਅਸਿੱਧਕ੍ਰਿਤ ਸਟਾਂ-
ਪ ਅਥਵਾ ਸਿੱਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰੱਖੇ ਅਤੇ
ਉਸ ਦੇ ਲੈਣੇ ਦੇ ਸਮਯ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਣਦਾ ਹੋ-
ਵੇ ਕਿ ਯਹ ਅਸਲ ਕਿਸੀ ਸਿੱਕਾ ਅਥਵਾ ਸਟਾਂਪ ਦੇ
ਅਸਿੱਧਕ੍ਰਿਤ ਹੈ ਤੇ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅ-
ਤੇ ਬੈਂਤ ਯਾ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ਕੇਵ-
ਲ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੪੦ ਦਫਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਦਰਬਾਰ ਅਤੇ
ਹੁਤ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਕਿਸੀ ਟਕਸਾਲ ਮੇਂ ਨੌਕਰ ਹੋਕੇ ਕਿਸੀ ਸਿ-
ੱਕੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਕ੍ਰਿਤਿ ਵਿਧਿ ਵਿਰੁੱਧ ਬਣਾਵੇ
ਯਾ ਸਟਾਂਪ ਘਰ ਮੇਂ ਨੌਕਰ ਹੋਕਰ ਸਟਾਂਪ ਦੇ ਵਿਧਿ ਵਿਰੁੱਧ
ਬਣਾਵੇ ਤੇ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਬੈਂਤ
ਯਾ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ
ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਯੋਗ੍ਯ
ਹੋਵੇਗਾ—

੧੪੧ ਦਫਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਟਕਸਾਲ ਅਥਵਾ
ਸਟਾਂਪ ਘਰ ਤੇ ਸਿੱਕੇ ਅਥਵਾ ਸਟਾਂਪ ਬਣਾਨੇ ਦੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ
ਬੁਰੀ ਨੀਯਤ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਵੇ ਤੇ ੭ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜ-

کے قیمت سی تبلیس سکہ یا اشٹام کو کسی دوسرے شخص
کے پاس بددیانتی سی حوالہ کرے درحالتیکہ بوقت
دستیاب ہونے ویسی سکہ یا اشٹام کے وُہ شخص جانتا
ہووے کہ وُہ سکہ یا اشٹام تبلیس ہے تو سزا اُسی قید تا ایک
سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ایکسال و جرمانہ یا قید تا ایک
سال و تازیانہ یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف
تازیانہ۔

دفعہ ۱۳۹۔ اگر کوئی شخص تبلیس سکہ یا اشٹام
اپنے پاس رکھی درحالتیکہ بوقت دستیاب ہونے ویسی
سکہ یا اشٹام کے وُہ شخص جانتا ہو کہ وُہ سکہ یا اشٹام
تبلیس ہے تو سزا اُسی قید تا تین سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید
تا تین سال و تازیانہ یا صرف قید تا تین سال۔

دفعہ ۱۴۰۔ اگر کوئی شخص کسی ٹکسال یا اشٹام خانہ
سری مہاراجہ صاحب بہادر میں ملازم نوکر ہو کر
سکہ کے وزن و ترکیب معینہ قانون سی مخلف وزن
و ترکیب کا بنا وے تو سزا او قید تا سات سال و جرمانہ
و تازیانہ یا قید تا سات سال و جرمانہ یا قید تا سات سال
و تازیانہ یا صرف قید تا سات سال۔

دفعہ ۱۴۱۔ اگر کوئی شخص ٹکسال یا اشٹام خانہ
میں سی بددیانتی سی سکہ یا اشٹام بنانیکے اوزار کو

ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੪੨ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਏਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਟਾਮ ਕੋ ਜੋ ਕਿ ਏਕ ਵਾਰ ਕਿਸੀ ਲੇਖ ਪਰ ਲਗਾ ਯਾ ਗਯਾ ਹੋਵੇ ਯਾ ਏਸੇ ਸਟਾਮ ਕੋ ਕਿ ਜਿਸ ਪਰ ਏਕ ਵਾਰ ਕੋਈ ਲੇਖ ਲਿਖਾ ਗਯਾ ਹੋਵੇ ਦੂਸਰੀ ਵਾਰ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਤੋ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੪੩ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਸਟਾਮ ਕੇ ਕਿਸੀ ਏਸੇ ਚਿਹਨ ਕੋ ਮਿਟਾਵੇ ਅਥਵਾ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜਿਸਸੇ ਯਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਤੀ ਹੋਵੇ ਯਹ ਸਟਾਮ ਕਾਮ ਮੇਂ ਆ ਚੁਕਾ ਹੈ ਤੋ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਸਜ਼ਾ ਕੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੪੪ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਤੋਲਨੇ ਵਾਲੇ ਝੂਠੇ ਯੰਤ੍ਰ ਕੋ ਅਥਵਾ ਨਾਪਨੇ ਵਾਲੇ ਝੂਠੇ ਪੈਮਾਨੇ ਕੋ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕੇ ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਰੱਖੇ ਯਾ ਬਨਾਵੇ ਯਾ ਬੇਚੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਵਰਤਨੇ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ

لیجاوی تو سزاء قید تا ساتھ سال و جرمانہ وتازیانہ یا قید تا ساتھ سال و جرمانہ یا قید تا ساتھ سال و تازیانہ یا صرف قید تا ساتھ سال۔

دفعہ ۱۴۲ - اگر کوئی شخص ایسی سرکاری اشٹام کو جو ایک بار کسی نوشت پر لگا یا گیا ہو یا ایسی سرکاری اشٹام کو کہ جسپر ایکدفعہ کوئی نوشت لکھا گیا ہو دوسری دفعہ کام مین لاوی تو سزاء قید تا دو سال و جرمانہ وتازیانہ یا قید تا دو سال و جرمانہ یا قید تا دو سال و تازیانہ یا صرف قید تا دو سال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۴۳ - اگر کوئی شخص کسی نشان کو مٹاوے کہ جس سی یہہ ظاہر ہوتا ہو کہ یہہ اشٹام کام مین آچکا ہے تو سزاء قید تا تین سال و جرمانہ وتازیانہ یا قید تا تین سال و جرمانہ یا قید تا تین سال و تازیانہ یا صرف قید تا تین سال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۴۴ - اگر کوئی شخص تولنی یا ناپنی کے جھوٹی آلہ یا پیمانہ کو دیدہ دانستہ اپنی پاس رکھی یا بناوی یا بیچی یا کسی طرح استعمال مین لاوی تو سزاء قید تا ایکسال و جرمانہ وتازیانہ یا صرف قید تا ایکسال و جرمانہ یا قید تا ایکسال و تازیانہ یا صرف قید تا ایکسال یا جرمانہ وتازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ

ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਪਤ ਕਰੂੰ ਹੋਵੇਗਾ–

੧੪੫ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕੁਸ਼੍ਰ ਉਸ ਕੇ ਝੂਠੀ ਦਲੀਲ ਯਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਵੇ ਯਾ ਤਬਦੀਲ ਕਰੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਸੇ ਕਿਸੀ ਦਲੀਲ ਅਥਵਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਰ ਛਲ ਸੇ ਯਾ ਬਲਾਤਕਾਰ ਹਸਤਾਖਰ ਅਥਵਾ ਮੋਹਰ ਕਰਾ-ਲੇਵੇ ਅਥਵਾ ਉਸੀ ਦਲੀਲ ਅਥਵਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕੋ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਯਾ ਅਪਨੇ ਪਾਸ ਰੱਖੇ ਤੋ ਉਸ ਜਾਲ ਸਾਜ਼ ਕਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਔਰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਕਾ ਨਾਮ ਜਾਲ ਸਾਜ਼ੀ ਹੈ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਦਫ਼ੇ ੧੪੬ ਸੇ ਲੇ ੧੫੧ ਦਫ਼ਾ ਤਕ ਲਿਖਿਤ ਵਿਸ਼ਯ ਕੇ ਸਿਵਾਯ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਪਤ ਕਰੂੰ ਹੋਵੇਗਾ–

੧੪੬ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੇ ਮਿਸਲ ਕੇ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਅਥਵਾ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਕੇ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਅਥਵਾ ਮੁਖ਼ਤਾਰਨਾਮਾ ਛਲ ਸੇ ਬਣਾਵੇ ਤੋ ੭ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੭ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੭ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੭ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਪਤ ਕਰੂੰ ਹੋਵੇਗਾ–

੧੪੭ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਤਮੱਸੁਕ ਯਾ ਹੁੰਡੀ ਯਾ ਕਬਾਲਾ ਯਾ ਰੇਹਨਨਾਮਾ ਯਾ ਸ੍ਥਾਵਰ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਯਾ ਰਸੀਦ ਯਾ ਫ਼ਾਰਖ਼ਤੀ ਯਾ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਯਾ ਸ੍ਥਾਵਰ ਔਰ ਜੰਗਮ ਪਦਾਰਥ ਕੇ ਲੇਣ ਦੇਣ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਦਲੀਲ ਯਾ ਵਸੀਯਤ ਨਾਮਾ ਛਲ ਸੇ ਬਣਾਵੇ ਤੋ ੪ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੪ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾ-

دفعہ ۱۴۵ - اگر کوئی شخص بد دیانتی سی جھوٹی دلیل یا دستاویز بناوے یا تبدیل کرے یا کسی شخص سی دلیل یا دستاویز فریباً یا جبراً دستخط یا مُہر کرالیوی یا اوس دلیل یا دستاویز کو کام مین لاوی یا اپنی پاس رکھی تو اوسکو جعلساز کہا جاویگا اور اوس جُرم کا نام جعلسازی ہی سزا جعلساز بجُز دفعہ ۱۴۶ تا ۱۵۱ قید تا ایکسال و جُرمانہ وتازیانہ یا صرف قید تا ایکسال جُرمانہ یا قید تا ایک سال و تازیانہ یا صرف قید تا ایک سال یا جُرمانہ وتازیانہ یا صرف جُرمانہ یا صرف تازیانہ۔

دفعہ ۱۴۶ - اگر کوئی شخص کاغذ مثل عدالت یا کاغذ دفتر سرکاری یا مُختارنامہ جعلی بناوے تو سزا او قید تا سات سال و جُرمانہ وتازیانہ یا قید تا سات سال و جُرمانہ یا قید تا سات سال و تازیانہ یا صرف قید تا سات سال۔

دفعہ ۱۴۷ - اگر کوئی شخص کسی تمسک یا ہنڈی یا قبالہ یا رہن نامہ یا اقرار نامہ درباب جائداد منقُولہ و غیر منقُولہ یا رسید یا فارغخطی یا کوئی دلیل یا دستاویز درباب داد و ستد جائداد منقُولہ و غیر منقُولہ یا وصیت نامہ جعلی بناوے تو سزا او قید تا چہار سال و جُرمانہ وتازیانہ یا قید تا چہار سال

ਨਾ ਯਾ ੪ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੪ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਕਸ੍ਰੂ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੪੮ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਨੂੰ ਤੋੜ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਯਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਲ ਸੇ ਬਣਾਵੇ ਤੋ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਦੰਡ ਕਸ੍ਰੂ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੪੯ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕੁਸੂ ਨੀਅਤ ਸੇ ਕੋਈ ਝੂਠੀ ਮੋਹਰ ਅਥਵਾ ਸਾਂਚਾ ਛਲ ਸੇ ਬਨਾਵੇ ਅਥਵਾ ਅਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੇਂ ਰੱਖੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਕੂ ਹਾਥ ਵੇਚ ਦੇ ਤੋ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੭ ਬਰਸ ਦੀ ਕੇਵਲ ਕੈਦੀ ਦੰਡ ਕਸ੍ਰੂ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੫੦ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕੁਸੂ ਨੀਅਤ ਸੇ ਵਪਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਝੂਠਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਨਾਵੇ ਅਥਵਾ ਐਸੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕੋ ਕਾਮ ਮੇਂ ਲਾਵੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਕੋ ਤੋੜ ਛੋੜੇ ਅਥਵਾ ਦੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤੋ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਅਥਵਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਦੰਡ ਕਸ੍ਰੂ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੫੧ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕੁਸੂ ਨੀਅਤ ਸੇ ਕਿਸੀ ਗਠੜੀ ਯਾ ਭਾਂਡੇ ਪਰ ਝੂਠਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਨਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਯਹ ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ ਮੇਂ ਵਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਸਤੁਤ: ਉਸ ਮੇਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਥਵਾ ਐਸਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਸ

و جرمانہ یا قید تا چہار سال و تازیانہ یا صرف قید تا چہار سال

دفعہ ۱۴۸- اگر کوئی شخص کسی شخص کی نیک نامی مین خلل ڈالنے کی نیت سے کوئی دلیل یا دستاویز جعلی بناوے تو سزا قید تا دو سال جرمانہ و تازیانہ یا قید تا دو سال و جرمانہ یا قید تا دو سال و تازیانہ یا صرف قید تا دو سال یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ

دفعہ ۱۴۹- اگر کوئی شخص بد دیانتی سے کوئی جھوٹھی مہر یا قالب جعلسازی سے بناوے یا اپنی قبضہ میں رکھی یا کسی کے ہاتھ فروخت کرے تو سزا قید تا سات سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا سات سال و جرمانہ یا قید تا سات سال و تازیانہ یا صرف قید تا سات سال

دفعہ ۱۵۰- اگر کوئی شخص بد دیانتی سے تجارت کے مال کا جھوٹھا نشان بناوے یا ایسی نشان کو کام مین لاوے یا کسی نشان کو دور کرے یا مٹا دیوے تو سزا قید تا ایک سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا ایک سال و جرمانہ یا قید تا ایک سال و تازیانہ یا صرف قید تا ایک سال یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ—

دفعہ ۱۵۱- اگر کوئی شخص بد دیانتی سے کسی گٹھری یا ظرف پر جھوٹھا نشان بناوے کہ جسمین

ਹੈ ਵਹ ਅਸਲੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਅਸਲ ਮੇਂ ਹੈ ਤੋ ਦੋ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਔਰ ਬੈਂਤ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਬੈਂਤ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਹੋਵੇਗਾ—

ਛਠਵਾਂ ਭਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੁਆ

੭ ਸਾਤਵਾਂ ਭਾਗ

ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੋਂ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੫੨ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਅਥਵਾ ਉਮੈਦਵਾਰ ਕਿਸੀ ਅਪਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕਰਤਵ੍ਯ ਕਾਰਜ ਕੇ ਵਾਸਤੇ ਉਚਿਤ ਵੇਤਨ ਕੇ ਸਿਵਾਯ ਔਰ ਕੁਛ ਘੂਸ ਕੀ ਤਰਹ ਲੇ ਲੇਵੇ ਤੋ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੫੩ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਬੁਰੇ ਮਨ ਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਆਗ੍ਯਾ ਕੇ ਵਿਰੁਧ ਜਾਨਤ ਕਰ ਕੋਈ ਕਾਮ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸ ਸੇ ਕਿਸੀ ਕੋ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦਣ੍ਡ ਹੋਵੇਗਾ—

یہ معلوم ہووے کہ اوس مین ایسا مال ہی کہ جو اصلی اوس مین نہین ہی یا ایسی معلوم ہو کہ وہ مال اوس مین ہے کہ جو مال اصلی اوسمین ہی تو سزا قید تا دو سال و جرمانہ و تازیانہ یا قید تا دو سال جرمانہ یا قید تا دو سال و تازیانہ یا صرف قید تا دو سال یا جرمانہ و تازیانہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ۔

باب ہفتم

(درباب جرائم متعلقہ ملازمان سرکاری)

دفعہ ۱۵۲۔ اگر کوئی شخص جو سرکاری ملازم ہے یا سرکاری ملازمی کا امیدوار ہی کسی عمل منصبی کی بابت اجر جائیز کے سواے اور کچھ بطور رشوت کے لیوے تو سزاء قید تا تین سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین سال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۵۳۔ اگر کوئی سرکاری ملازم بددیانتی سی بدانست قانون سرکاری سی انحراف کرے یہہ جانکر کہ اوس انحراف سی کسیکا کچھہ نقصان پونچیگا تو سزا قید تا ششماہ و جرمانہ یا صرف

१५४ दफा— [illegible]

१५५ दफा— [illegible]

१५६ दफा— [illegible]

قید تا ششماہ یا صرف جُرمانہ۔

دفعہ ۱۵۴۔ اگر کوئی حاکم عدالت رشوت لیکر بددیانتی سے کسی مقدمہ مین حکم برخلاف قانون دیوے تو سزا قید تا چہار سال و جرمانہ یا صرف قید تا چہار سال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۵۵۔ اگر کوئی سرکاری ملازم کسی مُجرم کو فوراً گرفتار کرنیسی باز رہے یا جائے حفاظت مین سے چھوڑ دیوے یا جائے حفاظت سے نکل جانے مین مدد دیوے کہ جس مُجرم کو گرفتار کرنا یا حفاظت مین رکھنا اوسپر قانوناً لازم تھا تو اوس سرکاری ملازم کو بموجب ذیل سزا ملیگی اگر وہ جُرم کہ جسکی بابت وہ مُجرم قید تھا یا مُجرم کو قید کرنا تھا سزا موت یا دائم الحبس یا قید تا دہ سال ہو تو قید تا تین سال و جُرمانہ یا صرف قید تا تین سال یا صرف جُرمانہ اور اگر وہ جُرم قابل سزاء کم از دہ سال کے قید کا ہو تو سزا قید تا ایک سال و جُرمانہ یا صرف قید تا ایک سال یا صرف جُرمانہ۔

دفعہ ۱۵۶۔ اگر کوئی شخص سرکاری ملازم کسی مُجرم کو غفلتاً گرفتار کرنیسی باز رہے یا جائے

ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਖ੍ਯਾ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਛੁਟਣ ਦੇਵੇ ਤੋ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਤ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੫੭ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧੀ ਦੇ ਬਚਾਉ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਏ ਹੁਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਨਦ ਦੇ ਗੁਮ ਕਰੇ ਤੋ ਗੁਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਅਧਿਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ ਅਰਥਾਤ ਯਦਿ ਵਹ ਅਪਰਾਧ ਫਾਂਸੀ ਅਥਵਾ ਜਨਮ ਭਰ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ਵਹ ਅਪਰਾਧ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਸੇ ਘਟ ਕੈਦੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਪੂਰੇ ਦੰਡ ਦਾ ਚੌਥਾ ਭਾਗ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ—

੧੫੮ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜਿਸ ਦੇ ਜਿੰਮੇ ਖ਼ਬਰ ਦੇਣਾ ਵਾਜਬ ਥਾ ਤੋ ਵਹ ਯਦਿ ਕਿਸੀ ਹੋਏ ਹੁਏ ਅਪਰਾਧ ਕੀ ਖ਼ਬਰ ਨ ਦੇਵੇ ਤੋ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਤ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੫੯ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਪਦ ਰੂਪੀ ਕਾਰਜ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਵੇ ਤੋ ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਤ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੬੦ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਅਯੋਗ [illegible]

حفاظت سی چھوڑ دیوے جبکہ اوس مجرم کو گرفتار کرنا یا حفاظت مین رکہنا اوسپر قانونًا لازم تہا تو سزاء قید تا ایک سال و جرمانہ یا صرف قید تا ایک سال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۵۷- اگر کوئی شخص کسی مجرم کو بچانیکے لئی کسی جرم سرزدہ کی وجہ ثبوت کو غائب کرے تو غائب کرنے والیکو سزاء بموجب شرائط ذیل ملیگی اگر جرم سرزدہ قابل سزاء پہانسی یا دائم الحبس یا قید تا دہ سال ہو تو سزاء قید تا تین سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین سال اور اگر وہ جرم قابل سزاء قید کم از دہ سال ہو تو چہارم سزاء جرم مذکور کی ہوگے۔

دفعہ ۱۵۸- اگر کوئی شخص عمدًا کسی جرم سرزدہ کی خبر دینے سی باز رہی جبکہ ایسا خبر دینا قانونًا اوسپر واجب تہا تو سزاء قید تا ۳ ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا ۳ ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۵۹- اگر کوئی شخص کسی سرکاری ملازم کو اوسکی منصبی کام کی نسبت رشوت دیوے تو رشوت دینی ولے شخص کو سزاء قید تا تین سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین سال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۶۰- اگر کوئی شخص ناجائز وسیلون کے

ਦੇ ਦੁਆਰ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਸੇ ਉਸ ਦੇ ਧੰਧ ਨੂੰ ਈ
ਕਾਰਜ ਸੇ ਕੁਛ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਕੀ ਆਸ਼ਾ ਦੇਕਰ
ਔਰ ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਸੇ ਕੁਛ ਚੀਜ਼ ਇਨਾਮ ਕੀ ਤਰਹ
ਲੇਵੇ ਯਾ ਲੇਨਾ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਯਾ ਉਦ੍ਯੋਗ ਕਰੇ ਤੋ ਦ
ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ
ਦ ਵਰਸ਼ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੰਡ ਹੋ
ਵੇਗਾ–

ਉਦਾਹਰਨ—

ਦੇਵਦੱਤ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੋ ਕਹਤਾ ਕਿ ਤੁਮ ਮੁਝ ਕੋ ੨੦੦) ਦੇਵੋ ਤੋ ਮੈਂ ਤਸੀਲਦਾਰ ਸਾਹਬ ਕੋ ਕੁਛ ਰੁਪਏ ਦੇਕਰ ਉਸ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਮੇਂ ਜੋ ਤੁਮਾਰਾ ਮੁਕਦਮਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਉਸ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉਚਿਤ ਆਗ੍ਯਾ ਕਰਾ ਦੂੰਗਾ ਤੋ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਇਸ ਆਸ਼ਾ ਪਰ ੨੦੦) ਰੁਪਯਾ ਦੇ ਦਿਯਾ ਤੋ ਦੇਵਦੱਤ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਪਾਵੇਗਾ –

ਦੂਸਰਾ ਉਦਾਹਰਨ—

ਦੇਵਦੱਤ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਕੋ ਕਹਾ ਕਿ ਤਸੀਲਦਾਰ ਸਾਹਬ ਜਿਸ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਮੇਂ ਤੁਮਾਰਾ ਮੁਕਦਮਾ ਜਾਰੀ ਹੈ ਵਹ ਮੇਰਾ ਭਾਈ ਹੈ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਯਦਿ ਤੁਮ ੨੦੦) ਰੁਪਏ ਮੁਝ ਕੋ ਦੇਓ ਤੋ ਮੈਂ ਅਪਨੇ ਭਾਈ ਕੋ ਕਹ ਕਰ ਤੁਮਾਰੇ ਮੁਕਦਮੇ ਮੇਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉਚਿਤ ਆਗ੍ਯਾ ਕਰਾ ਲੂੰਗਾ ਤੋ ਇਸ ਆਸ਼ਾ ਪਰ ਯਗ੍ਯਦੱਤ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ੨੦੦) ਰੁਪਯਾ ਦੇ ਦਿਯਾ ਤੋ ਦੇਵਦੱਤ ਕੋ ਇਸ ਦਫ਼ਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ–

੧੬੧ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ੧੬੦ ਦਫ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸ ਕਾ ਰੂਪ ਉਪਰ

ذریعے سے کسی سرکاری ملازم سے در باب منافع اوس ملازم کے کچھ کام حاصل کرنے کی امید دیکر یا کسی شخص سے کوئی چیز بطور انعام لیوے یا لینی کا اقرار یا اقدام کرے تو اوس شخص کو سزاء قید تا دو سال وجرمانہ یا صرف قید تا دو سال یا صرف جرمانہ۔

تمثیل

الف نے ب کو کہا کہ تم مجھکو مبلغ دو سو روپیہ دو تمہارا مقدمہ جو بحکمہ تحصیلدار کے دائیر ہے ہین اوسکو کچھ روپیہ دیکر حکم مناسب بحق تمہاری جھٹروادونگا ب نے الف کو اوس امید پر دو سو روپیہ دیدیا تو الف بموجب دفعہ ہذا قابل سزاء ہے۔

تمثیل دوئم

الف نے ب کو کہا کہ تحصیلدار صاحب کہ جسکی محکمہ مین تمہارا مقدمہ دائیر ہے میرا بھائی ہے اگر تو مجھکو مبلغ دو سو روپیہ دیدو تو مین اپنی بھائی کو کہکر مقدمہ مین حکم مناسب جھٹروادونگا اس امید پر ب نے دو سو روپیہ دیدیا تو الف بموجب دفعہ ہذا قابل سزاء ہے۔

دفعہ ۱۶۱۔ اگر کوئی سرکاری ملازم

ਅਪਰਾਧੀ ਜੁਰਮ ਜੋ ਆਪਣਾ ਕਾਜ ਲੈਣੇ ਦੀ ਉਮੇਦ ਸੇ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ ਤੇ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੬੨ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਮਨੁਖ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਉਤਲਾ ਨਾਮੇ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੋਣੇ ਤੇ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕੇ ਛਿਪ ਰਹੇ ਅਥਵਾ ਜਾਰੀ ਹੋਣੇ ਮੇਂ ਰੋਕ ਟੋਕ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਉਤਲਾ ਨਾਮਾ ਪਾਕਰ ਉਸ ਉਤਲਾ ਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਵਯੰ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧਿ ਰੂਪ ਸੇ ਹਾਜ਼ਿਰ ਨ ਹੋਵੇ ਅਥਵਾ ਕਿਸੀ ਮਨੁਖ ਅਥਵਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਥਵਾ ਔਰ ਕਿਸੀ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਹਾਜ਼ਿਰ ਨ ਕਰੇ ਤੇ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੬੩ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਐਸਾ ਮਨੁਖ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੀ ਬਾਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਦੇਣੀ ਧਰਮ ਪੂਰਵਕ ਉਚਿਤ ਹੈ ਵਹ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ ਉਸ ਬਾਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਨ ਦੇਵੇ ਤੇ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਗਾ—

੧੬੪ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਕਿਸੀ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪੂਰਵਕ ਸਾਗੰਦ ਕਰਨੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇ ਔਰ ਵਹ ਅਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤੇ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਸਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਗਾ—

جس سی کام حاصل کرنے کے امید سی جرم مندرجہ دفعہ ١٦٠ اسرزد ہو تو اوس جرم مین اعانت کرے تو حاکم کو یہ سزا دلنگی قید تا تین سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین سال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ١٦٢۔ اگر کوئی شخص کسی سرکاری ملازم کے اطلاعنامہ جائز کے اجرائی کرنیسی عمداً روپوش ہو جاوے یا اجرائے مین مزاحمت کرے یا اطلاع نامہ پاکر بموجب اوس اطلاعنامہ کے اصالتاً یا وکالتاً حاضر نہ ہووے یا کسی شخص کو یا دستاویز یا اور کسی شی کو موقعہ حاضری پر حاضر نہ کرے تو سزا قید تا ایکماہ و جرمانہ یا صرف قید تا ایک ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ١٦٣۔ اگر کوئی شخص عمداً کسی سرکاری ملازم کو اطلاع یا خبر کسی امر کی نہ دیوے جو قانوناً ایسی خبر دینا اوسکو واجب تہا تو سزا قید تا ایک ماہ و جرمانہ و تازیانہ یا صرف قید تا ایک ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ١٦٤۔ اگر کوئی شخص حلف اوٹھانی سی انکار کرے جبکہ کوئی سرکاری ملازم حلف اوٹہانیکا باضابطہ حکم دیوے تو سزا قید تا دو ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا دو ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۶۵- اگر کوئی شخص کسی سرکاری ملازم سی کسی سوال کا جواب دینی یا اپنی اظہار پر دستخط کرنسیی انکار کرے جبکہ وہ سرکاری ملازم قانوناً ایسی جواب لینے یا اظہار پر دستخط کرانے کا اختیار رکھتا تھا تو سزاء قید تا دو ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا دو ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۶۶- اگر کوئی شخص کسی مال کی نیلام مین یا اوس مال کے لیجانے مین جو کسی سرکاری ملازم کے اختیار جائز سی نیلام ہونے لگا ہو جان بوجھکر مزاحمت کرے تو سزاء قید تا دو ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا دو ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۶۷- اگر کوئی شخص بددیانتی سی بولی نیلام دیوے تو سزاء قید تا ۱۵ پندرہ یوم و جرمانہ یا صرف قید تا ۱۵ پندرہ یوم یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۶۸- اگر کوئی شخص کسی سرکاری ملازم کے لوازم منصبی مین اہتمام دیتے مین مزاحمت کرے تو سزاء قید تا دو ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا دو ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۶۹- اگر کوئی شخص سرکاری ملازم کو کسی کام کے انجام کرنیمین مدد نہ دیوے درحالیکہ

੧੬੫ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਕਿਸੀ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਔਰ ਦਸ ਉਸ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦੇਣੇ ਅਥਵਾ ਆਪਣੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਪਰ ਦਸਤਖ਼ਤੀ ਕਰਨੇ ਦੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ ਤਾਂ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਠ ਕਸ਼ੂ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੬੬ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਮਾਲ ਦੇ ਨੀਲਾਮ ਤੋਂ ਅਥਵਾ ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਦ੍ਵਾਰਾ ਨੀਲਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਮਾਲ ਦੇ ਲੈ ਜਾਣੇ ਤੋਂ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ ਰੋਕ ਕਰੇ ਤਾਂ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਠ ਕਸ਼ੂ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੬੭ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਛਲ ਦੇ ਨੀਲਾਮ ਤੋਂ ਬੋਲੀ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ੧੫ ਦਿਨ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧੫ ਦਿਨ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਠ ਕਸ਼ੂ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੬੮ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਜ ਤੋਂ ਰੋਕ ਕਰੇ ਤਾਂ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਠ ਕਸ਼ੂ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੬੯ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਵਿਧਿ ਪੂਰਵਕ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਕਾਮ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਕੇ ਸਹਾਇਤਾ ਨ ਦੇਵੇ

ایسا مدد دیتا اوس شخص پر قانوناً واجب تھا تو سزا او قید تا دو ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا دو ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۷۰۔ اگر کوئی شخص کسی ملازم کی باضابطہ مشہوری کئے ہوئے حکم سی عدول کرے تو سزا قید تا ایک ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا ایک ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۷۱۔ اگر کوئی شخص کسی سرکاری ملازم کو کسی سرکاری کام کے کرنے یا کسی کام کے باز رہنے کے ارادہ سی ایسا دھوکہا دیوے کہ سرکاری ملازم ویسا کام کرے یا کسی کام سی جو لائق کرنیکے ہووے باز رہے اس نیت سی کہ کسی شخص کو کہ جس سی وہ غرض رکھتا ہو کوئی نقصان پہونچے تو سزا او قید تا ششماہ و جرمانہ و تازیانہ

دفعہ ۱۷۲۔ اگر کوئی شخص کسی شخص کو اس نیت سی دہکے دیوے کہ وہ شخص کسی نقصان سے محفوظ رہنے کی درخواست کسی سرکاری ملازم کے پاس گذارش کرنے سی باز رہے تو سزا او قید تا تین ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا تین ماہ یا صرف جرمانہ۔

ਤੇ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੭੦ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਵਿਧਿ ਪੂਰਬਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਆਗਯਾ ਦੇ ਨ ਮੰਨੇ ਤੋ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੭੧ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਜਿਸ ਨੇ ਦਤ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਰਖਕੇ ਤੇ ਡਰਾਵੇ ਪਹੁੰਚਾਣੇ ਦੀ ਧਮਕੀ ਨੇ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਮ ਦੇ ਕਰਨੇ ਯਾ ਉਸ ਕਾਮ ਨੇ ਰੁਕਣ ਰਖਣੇ ਦੇ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਨੇ ਪੈਸਾ ਧੋਖਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਵੈਸਾ ਕਾਮ ਕਰੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਉਚਿਤ ਕਾਮ ਦੇ ਕਰਨੇ ਨੇ ਰੁਕ ਰਹੇ ਤੋ ਪੈਸਾ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਮਿਲੇ ਗਾ-

੧੭੨ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕਿਸੀ ਪੁਰੁਸ਼ ਦੇ ਓਸ ਓਰ ਨੇ ਪਕੜੀ ਡਰਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਨੇ ਯਹ ਪੁਰੁਸ਼ ਹਾਨਿ ਨੇ ਬਚਾਣੇ ਦੀ ਦਰਖਾਸਤ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਦੇ ਪਾਸ ਨ ਕਰਨੇ ਪਾਵੇ ਤੋ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੭੩ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੀਦਤੀ ਗੁਰਕਸ ਨ ਨੇ ਕਿਸੀ ਕਸਾਵੇਜ਼

ਵੈ ਉਸ ਅਭਿਪ੍ਰਾਯ ਸੇ ਛਿਪਾਵੇ ਅਥਵਾ ਨ-
ਸ਼ਟ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਵਹ ਪ੍ਰਮਾਣ ਭੂਤ ਕੀ
ਤਰਹ ਨ ਲਿਯਾ ਜਾ ਸਕੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ
ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ
ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਥਾ ਯੋ-
ਗ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ-

੧੭੪ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਛ-
ਲ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪਦਾਰਥ ਕੋ ਕਹੀਂ ਲੇ ਜਾਵੇ ਅ-
ਥਵਾ ਛਿਪਾਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਸੇ ਵਹ ਪਦਾਰਥ
ਕੋ ਹਾਕਿਮ ਜ਼ਬਤ ਨ ਕਰ ਸਕੇ ਅਥਵਾ ਜੁ-
ਰਮਾਨਾ ਔਰ ਡਿਗਰੀ ਕੇ ਰੁਪਏ ਉਸ ਕੀ ਕੁ-
ਰਕੀ ਸੇ ਵਸੂਲ ਨ ਹੋ ਸਕੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ
ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮ-
ਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ
ਯਥਾ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ-

੧੭੫ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼
ਛਲ ਸੇ ਅਨੁਚਿਤ ਰੁਪਯੋਂ ਕੀ ਡਿਗਰੀ ਜਾਰੀ
ਹੋਨੇ ਦੇਵੇ ਅਥਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰੁਪਯੋਂ ਕੇ ਮਿਲਨੇ
ਕੇ ਪੀਛੇ ਡਿਗਰੀ ਜਾਰੀ ਹੋਨੇ ਦੇਵੇ ਤੋ ੬ ਮਹੀ-
ਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ
੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾ-
ਨਾ ਯਥਾ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇਗਾ-

੧੭੬ ਦਫ਼ਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਛ-
ਲ ਸੇ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰਸ਼ ਕੋ ਬਚਾਉ
ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਦੰਡ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੇ ਯਥਾ
ਮਿਲੇਗਾ ਯਦਿ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰਸ਼ ਕਾ ਅਪਰਾ-
ਧ ਫਾਂਸੀ ਕਰਨੇ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਯਾ ਜਨਮ ਭਰ ਕੀ

دفعہ ۱۷۳ - اگر کوئی شخص کسی دستاویز
کو اس غرض سی کہ وہ کسی مقدمہ دیوانی میں بطور وجہ
ثبوت پیش نہ ہونے پاوے مخفی یا ضائع کر ڈالے
تو سزا قید تا چھہ ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا چھہ
ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۷۴ - اگر کوئی شخص فریباً کسی
مال کو کسی جگہہ لیجاوے یا روپوش کر دیوے
اس غرض سی کہ وہ مال ضبطی مجوزہ حاکم مین
نہ آوے یا زر جرمانہ یا زر ڈگری اوس کی قرقی
سے ادا نہ ہو سکی تو سزا قید تا چھہ ماہ و جرمانہ
یا صرف قید تا چھہ ماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۷۵ - اگر کوئی شخص غیر واجب
روپیہ کے بابت فریباً ڈگری جاری ہونے دیوے
یا بعد وصول مطالبہ ڈگری کو جاری ہونے دیوے
تو سزا قید تا ششماہ و جرمانہ یا صرف قید
تا ششماہ یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۷۶ - اگر کوئی شخص بددیانتی سی
کسی مجرم کو پناہ دیوے تو اوسکو بشرائط
ذیل سزا ملیگی اگر وہ جرم مجرم کا قابل سزاے پھانسی
یا دائم الحبس یا قید تا دہ سال ہو تو سزا قید تا تین سال

ਕੈਦ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਯਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇ, ਤੋ ਸ਼ਰਣ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰ-ਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰ੍ਹੇ ਕੀ ਕੈਦ ਦੰਡ ਮਿਲੂ ਹੋਵੇਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਸੇ ਘਟਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਪੂਰਵੋਕ੍ਤ ਦੰਡ ਦਾ ਚਤੁਰਥਾਂਸ਼ ਦੰਡ ਮਿਲੈਗਾ ਔਰ ਇਹ ਭੀ ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸ਼ਰਣ ਦਾ-ਤਾ ਕਿ ਸ਼ਰਣ ਦੇਣੇ ਵਾਲਾ ਅਪਰਾਧੀ ਕਾ ਪਤਿ ਯਾ ਇਸਤ੍ਰੀ ਯਾ ਪਿਤਾ ਯਾ ਮਾਤਾ ਯਾ ਕੰਨਯਾ ਅਥਵਾ ਨਾਲੇ ਹੋਵੇ ਔਰ ਅਤਯੰਤ ਕੁਸੰਗ ਉਸ ਸ਼ਰਣ ਦੇਣੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਤ ਸਿੱਧ, ਹੋਵੇ, ਤੋ ਸ਼ਰਣ ਦੇਣੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੁਛ ਭੀ ਦੰਡ ਨ ਮਿਲਨਾ ਚਾਹੀਏ-

੧੭੭ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੀ ਦੂਸਰੇ ਪੁਰਸ਼ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਛਿਪਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਯਾ ਉਸ ਦੇ ਦੰਡ ਸੇ ਛੁਡਾਣੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕੁਛ ਨਜ਼ਰਾਨਾ ਕਿ-ਸੀ ਸੇ ਲੇਵੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਕੋ ਦੇਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਵਕ੍ਸ਼੍ਯਮਾਣ ਪ੍ਰ-ਕਾਰ ਸੇ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ ਯਦਿ ਅਪਰਾਧੀ ਪੁਰਸ਼ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਫਾਂਸੀ ਯਾ ਜਨਮ ਭਰ ਕੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ੧੦ ਵ-ਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਕੇ ਯੋਗ੍ਯ ਹੋਵੇ ਤੋ ੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੪ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਦੰਡ ਦੰ-ਡ ਮਿਲੇਗਾ ਔਰ ਯਦਿ ਪੂਰਵੋਕ੍ਤ ਅਪਰਾਧ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਸੇ ਘਟਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਤੋ ਪੂਰਵੋਕ੍ਤ ਦੰਡ ਦਾ ਚਤੁਰਥਾਂਸ਼ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ ਔਰ ਇਹ ਭੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਯਦਿ ਹਾਕਿਮ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਮੇਂ ਵਹ ਅਪਰਾਧ ਤੁੱਛ ਸਾ ਹੋਵੇ ਔਰ ਰੁਪਯਾ ਲੈਣੇ ਦੇਣੇ ਕੀ ਕੁਇੱਛਾ ਸਾਬਿ-ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੋ ਰੁਪਯਾ ਲੈਣੇ ਦੇਣੇ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੰਡ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ-

੧੭੮ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਜਾਯਦਾਦ ਮਨਕੂਲਾ ਜਿਸਦੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਦੇ ਹਥੋਂ ਚਲੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਦੇ ਲਿਯੇ ਇਸਕਾ

وجرمانہ یا صرف قید تا تین سال اور اگر وہ مجرم قابل سزا کم از دہ سال ہو تو چہارم سزا جرم مذکور ملیگی - اور ملحوظ رہے کہ پناہ دینے والہ اگر مجرم کا زوجہ یا خاوند یا باپ یا مائی یا لڑکی یا لڑکا ہو اور نہائیت بددیانتی بنسبت پناہ دینے والیکے ثابت نہ ہو تو پناہ دنیوالے کو بالکل سزاء نہ ملیگی -

دفعہ ۱۷۷ - اگر کوئی شخص کسی دوسری شخص کے جرم کو پوشیدہ رکھنی کے ارادہ سی یا سزا سی معاف رکھنی کے ارادہ سی کچھہ نذرانہ یا مال کسے شخص سی لیوی یا کسی کو دیوی تو سزا بشرائط ذیل ہوگی اگر جرم مذکور قابل سزاء موت یا دائم الحبس یا قید تا دہ سال ہو تو سزاء قید تا چہار سال وجرمانہ یا صرف قید تا چہار سال اور اگر جرم مذکورہ قابل سزا کم از دہ سال ہو تو چہارم سزا جرم مذکور کی ہوگی - اور ملحوظ رہے کہ اگر برائی حاکم جرم نہائیت خفیف ہو اور روپیہ دنی لینی والیکی نیتی بد ثابت نہیں ہے تو روپیہ دنی لینی کے سبب سے سزاء نہ ہوگی

دفعہ ۱۷۸ - اگر کوئی شخص مال منقولہ کے بازیافت میں جو مال مالک کے قبضہ سی گیا ہو مدد کرنیکے لئی اس شخص سی کچھہ بطور نذرانہ یا بخشانہ لیوے جسکا مال گیا

ਕ ਪਕੜਵੀ ਜਾਯਾ ਤੋ ਓਸ ਕੇ ਕੁਛ ਤਨਖਾਹ ਅਪਰਾਧ ਜੇ
ਤਤਕਾਲ ਕੀ ਤਰਹ ਜਾਂ ਲੇਵੇ ਔਰ ਉਸ ਅਪਰਾਧੀ
ਕੋ ਪਕੜਾਨੇ ਔਰ ਦੰਡ ਦਿਲਾਨੇ ਮੇਂ ਪ੍ਰਯਤ੍ਨ ਨ ਕਰੇ ਤੋ ਛ
ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ਛ ਮ
ਹੀਨੇ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ
ਹੋਵੇਗਾ—

੧੭੯ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕੇ ਵਿ
ਧਿ ਪੂਰਵਕ ਅਪਨੇ ਪਕੜੇ ਜਾਨੇ ਮੇਂ ਰੋਕ ਟੋਕ ਕਰੇ ਅਥਵਾ
ਪਕੜਾ ਜਾਕੇ ਜਾਂ ਭਾਗ ਜਾਨੇ ਕਾ ਉਦ੍ਯੋਗ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਭਾ
ਗੇ ਤੋ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧
ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ
ਹੋਵੇਗਾ—

੧੮੦ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਸ਼ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕੇ ਕਿ
ਸੀ ਅਨ੍ਯ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੇ ਵਿਧਿ ਪੂਰਵਕ ਪਕੜੇ ਜਾਨੇ ਮੇਂ ਰੋ
ਕ ਟੋਕ ਕਰੇ ਯਾ ਕਿਸੀ ਵਿਧਿ ਪੂਰਵਕ ਰਖ੍ਯਿਤ ਪੁਰੁਸ਼ ਕੋ ਛੁ
ਡਾ ਲੇ ਜਾਨੇ ਮੇਂ ਉਦ੍ਯੋਗ ਕਰੇ ਯਾ ਲੇ ਜਾਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ਅ
ਧੋ ਲਿਖਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡ ਹੋਗਾ ਯਾਨੇ ਯ
ਅਰਥਾਤ ਯਦਿ ਵਹ ਅਪਰਾਧ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇ ਨਿਮਿੱਤ ਅ
ਪਰਾਧੀ ਕੈਦ ਥਾ ਯਾ ਅਪਰਾਧੀ ਕੋ ਕੈਦ ਕਰਨਾ ਥਾ
ਫਾਂਸੀ ਅਥਵਾ ਜਨਮ ਭਰ ਕੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਤ
ਕ ਕੀ ਕੈਦ ਹੋਵੇ ਤੋ ੩ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾ
ਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ
ਗਾ ਔਰ ਜੋ ਯਦਿ ਵਹ ਅਪਰਾਧ ੧੦ ਵਰਸ਼ ਸੇ ਕਮਤੀ ਕਾ
ਹੋਵੇ ਤੋ ੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ
੧ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰ
ਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੮੧ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸੀ ਪ੍ਰਤਿਗ੍ਯਾ

اور اوس مجرم کو گرفتار کرانے اور سزا دلانی مین کوشش
نہ کرے کہ جس سی وہ مال مالک کے قبضہ سی چلا گیا ہے
تو سزاء قید تا ششماہ وجرمانہ یا صرف قید تا ششماہ
یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۷۹۔ اگر کوئی شخص اپنی گرفتاری قانونا
مین مزاحمت کرے یا گرفتار ہو کر بہاگ جانیکا اقدام
کرے یا بہاگ جاوے تو سزاء قید تا ایکسال
وجرمانہ یا صرف قید تا ایکسال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۸۰۔ اگر کوئی شخص عمدا کسی
دوسرے شخص کی گرفتاری قانونی مین مزاحم
ہووے یا کسی شخص کو حفاظت قانونی سی باہر
لیجانے مین اقدام کرے یا لیجاوے تو سزا بشرط
ذیل ہو گی اگر وہ جرم کہ جسکی بابت مجرم قید تھا
یا مجرم کو قید کرنا تھا قابل سزاء موت یا دائم الحبس
یا قید تا دس سال ہو تو سزاء قید تا تین سال جرمانہ
یا صرف قید تا تین سال اور اگر وہ جرم قابل سزاء
کم از دہ سال ہو تو سزاء قید تا ایک سال
وجرمانہ یا صرف قید تا ایکسال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۸۱۔ اگر کوئی مجرم کسی شرط پر
کسی سزاء سی معافی حاصل کرکے اوس شرط کے

ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੀ ਅਪਰਾਧ ਸੇ ਛੂਟ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਪ੍ਰਤਿਗਯਾ ਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰੇ ਤੋ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੋ ਵਹੀ ਦੰਡ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਜੋ ਉਸ ਪ੍ਰਤਿਗਯਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਛੂਤ ਹੋਣੇ ਪਰ ਮਿਲਤਾ—

੧੮੨ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜਾਨ ਬੂਝ ਕਰ ਕਿਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਕੀ ਕੁਛ ਹਾਨੀ ਅਪਮਾਨ ਹਰਜ ਤਬ ਕਰੇ ਕਿ ਜਬ ਵਹ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਮ ਮੇਂ ਤਤਪਰ ਹੋ ਤੋ ੨ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਦੰਡ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

ਸਾਤਵਾਂ ਭਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੁਆ

੮ ਆਠਵਾਂ ਭਾਗ

ਮਤ ਵਿਸ਼ਯਕ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ—

੧੮੩ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਫ਼ਿਰਕੇ ਕੇ ਮਤ ਕੇ ਤਿਰਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਕਿਸੀ ਪੂਜਾ ਕੇ ਸਥਾਨ ਅਥਵਾ ਪਵਿੱਤਰ ਚੀਜ਼ ਕੋ ਹਾਨਿ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਯਾ ਖਰਾਬ ਕਰੇ ਤੋ ੨ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੮੪ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਮਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਭਾ ਕੋ ਕਲੇਸ਼ ਪਹੁੰਚਾਵੇ ਤੋ ੨ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਵਰਸ਼ ਤਕ ਕੀ ਕੈਦ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ—

੧੮੫ ਦਫ਼ਾ— ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਮਤ ਕਾ ਤਿਰਸਕਾਰ ਕਰਨੇ ਕੀ ਇੱਛਾ ਸੇ ਅਥਵਾ ਇਸ ਬਾਤ ਕੋ ਜਾਨਤੇ ਹੂਏ ਕਿ ਇਸ ਸੇ ਕਿਸੀ ਮਤ ਕਾ ਤਿਰਸਕਾਰ ਹੋਗਾ ਯਹ ਜ-

بر خلاف عمل کرے تو اوسکو وہی سزا ملیگی جو سزا اوسکو معاف ہونے سی ملتی۔

دفعہ ۱۸۲۔ اگر کوئی شخص قصداً کسی سرکاری ملازم کے توہین یا ہرج کرے جبکہ وہ سرکاری ملازم کار سرکار مین اجلاس کر رہا ہووے تو سزا قید تا تین ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا تین ماہ یا صرف جرمانہ۔

باب ہشتم

(در جرائم متعلقہ مذہب)

دفعہ ۱۸۳۔ اگر کوئی شخص کسی فرقہ کے مذہب کے توہین کرنے کے نیت سی کسی عبادت گاہ یا پاک جگہہ یا پاک شی کو نقصان پہونچاوے یا خراب کری تو سزا قید تا دو سال و جرمانہ یا صرف قید تا دو سال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۸۴۔ اگر کوئی شخص کسی مجموعہ مذہبی کو رنج پہونچاوے تو سزا قید تا دو سال و جرمانہ یا صرف قید تا دو سال یا صرف جرمانہ۔

دفعہ ۱۸۵۔ اگر کوئی شخص مذہب کی توہین کرنے کی نیت سی یا اوس امر کے احتمال کے علم سی

ਨ ਕਿ ਕਿਸੀ ਪੂਜਾ ਅਸਥਾਨ ਅਥਵਾ ਮੰਦਿਰ ਅਥਵਾ ਮਸ-
ਜਿਤ ਅਥਵਾ ਸਮਾਧਿ ਅਥਵਾ ਕਬਰਿਸਥਾਨ ਅਥਵਾ
ਧਰਮ ਸਥਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਂ ਮਤ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਰਜ ਕਰਤੇ ਕੋ ਇ-
ਕ ਯਾ ਅਥਵਾ ਅਨੇਕ ਮਨੁਖ ਇਕਠੇ ਹੋਏ ਹੋਣ ਅ-
ਨੁਚਿਤ ਵਿਘਨ ਕਰੇ ਤੋ ੨ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰ-
ਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁ-
ਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੮੬ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕਰ
ਕਿਸੀ ਪੁਰਖ ਕੇ ਕ੍ਲੇਸ਼ ਦੇਣੇ ਕੀ ਇਛਾ ਸੇ ਮਤ ਵਿਸ਼ਯਕ ਕੋਈ
ਬਾਤ ਕਰੇ ਅਥਵਾ ਕੋਈ ਐਸਾ ਸ਼ਬਦ ਕਰੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕੋ ਵਹ
ਪੁਰਖ ਸੁਣੇ ਅਥਵਾ ਉਸ ਪੁਰਖ ਕੇ ਸਾਮਨੇ ਕੋਈ ਹਰਕਤ ਕਰੇ ਅ-
ਥਵਾ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਰਖੇ ਤੋ ੨ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰ-
ਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੨ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰ-
ਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

੧੮੭ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਮਤ ਕੇ
ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਕੋਈ ਅਯੋਗ੍ਯ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਾਤ ਕਰੇ ਤੋ ਜਨਮ ਭ-
ਰ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ੧੦ ਵਰਸ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ
ਗਾ-

੧੮੮ ਦਫਾ- ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਖ ਕਿਸੀ ਮਤ ਕੇ
ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ ਕੋਈ ਥੋੜੀ ਅਯੋਗ੍ਯ ਬਾਤ ਅਰਥਾਤ ਸ਼ਰਾਰਤ ਆਦਿ
ਕਰੇ ਤੋ ੧ ਵਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੧ ਵਰਸ
ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਹ ਦੰਡ ਹੋਵੇ ਗਾ-

ਅਠਵਾਂ ਭਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੁਆ

੯ ਨਵਵਾਂ ਭਾਗ

ਦੇਸ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਰਾਜਨੀਤ ਕੇ ਅਪਰਾਧੋਂ ਕੇ ਵਿਸ਼ਯ ਮੇਂ-

که اوسکی ذریعه کسی مذہب کے توہین ہو گی کسی عبادتگاہ
خواہ مندر یا مسجد یا اور کسی طرح کا ہو یا سمادہ یا قبرستان
یا ایسی مکام جہان واسطہ ادائی رسوم مذہبی ایک یا بہت
آدمی موجود ہون مداخلت بیجا کرے تو سزاء قید
تا دو سال و جرمانہ یا صرف قید تا دو سال یا صرف جرمانہ۔

دفعه ۱۸۶۔ اگر کوئی شخص قصداً مذہب کی
نسبت کسی شخص کا دل دکہانیکے نیت سی کوئی بات کہے
یا کوئی آواز موہنہ سی نکالے کہ جسکو وہ شخص سنے یا اوس
شخص کے سامہنے کوئی حرکت کری یا کوئی شی رکہی تو سزاء
قید تا دو سال و جرمانہ یا صرف قید تا دو سال یا صرف
جرمانہ۔

دفعه ۱۸۷۔ اگر کوئی شخص کسی مذہب کے نسبت
کوئی خاص امر ناجائز کرے تو سزا دائم الحبس یا قید تا دہ سال

دفعه ۱۸۸۔ اگر کوئی شخص مذہب کے نسبت امر
ناجائز خفیف یعنی شرارت جوری کرے تو سزا قید تا ایکسال
و جرمانہ یا صرف قید تا ایک سال یا صرف جرمانہ۔

باب نہم

(در جرائم سیاست ملک)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دفعہ ۱۸۹- جب کوئی شخص جنگ یا اعانت جنگ یا اقدام جنگ یا تیاری جنگ یا مقابلہ والی ملک یا مقابلہ ایسے والی ملک کے جو اس سے رابطہ اتحاد رکھتا ہووے جنگ کرے تو سزاء پھانسی و ضبطی جائداد یا قید دائم الحبس و ضبطی جائداد-

دفعہ ۱۹۰- جو کوئی شخص جنگ متذکرہ دفعہ ۱۸۹ اسان کرنیکی تدبیر کو مخفی رکھے تو سزاء قید تا دہ سال و جرمانہ یا صرف قید تا دہ سال-

دفعہ ۱۹۱- اگر کوئی شخص کسی اہلکار اعلی سری مہاراجہ صاحب بہادر کو اختیار جائز کے نفاذ سے مجبور کرنے کی نیت سے حملہ کرے تو سزاء قید تا سات سال و جرمانہ و تازیانہ-

دفعہ ۱۹۲- اگر کوئی شخص کسی والی ملک کے ملک میں جو رابطہ اتحاد اس والی ملک سے رکھتا ہو غارت گری کرے تو سزاء قید تا سات سال جرمانہ و ضبطی مال غارت یا صرف قید تا سات سال و ضبطی مال غارت

دفعہ ۱۹۳- اگر کوئی شخص ایسی مال کو جو غارت کے کرے دفعہ ۱۹۲ مندرجہ سے حاصل کیا گیا ہو اپنی تحویل میں رکھے تو سزاء قید تا سات سال و جرمانہ و ضبطی مال غارت-

دفعہ ۱۹۴- جو کوئی سرکاری ملازم کسی اسیر

੧੯੪ ਦਫ਼ਾ– ਜਦਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰੇ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕੈਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵੈਰੀ ਦਾ ਲੜਾਈ ਵਾਲੇ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੂਝ ਕੇ ਭੱਜ ਜਾਣ ਦੇਵੇ ਤੇ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਕਰ੍ਹੂੰ ਹੋਵੇ ਗਾ–

੧੯੫ ਦਫ਼ਾ– ਜਦਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਰੇ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਕੈਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵੈਰੀ ਦਾ ਲੜਾਈ ਵਾਲੇ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਅਸਾਵਧਾਨਤਾ ਪ੍ਰਯੁਕਤ ਭੱਜ ਜਾਣ ਦੇਵੇ ਤੇ ੨ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ੨ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਕਰ੍ਹੂੰ ਹੋਵੇ ਗਾ–

੧੯੬ ਦਫ਼ਾ– ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ੧੯੪ ਅਤੇ ੧੯੫ ਦਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਪਹਿਰੇ ਤੋਂ ਭੱਜ ਜਾਣੇ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ ਦਾ ਜਦੋਂ ਭੱਜ ਜਾਵੇ ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਕਰੇ ਦਾ ਛਿਪਾ ਰੱਖੇ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਪਕੜੇ ਜਾਣੇ ਤੋਂ ਰੋਕ ਟੋਕ ਕਰੇ ਤੇ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਕਰ੍ਹੂੰ ਹੋਵੇ ਗਾ–

੧੯੭ ਦਫ਼ਾ– ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੇ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਫ਼ੌਜੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਬਾਗੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਫ਼ਰਜ਼ ਭੁਲਾਵਣ ਤੋਂ ਬਹਿਕਾਣ ਕਰੇ ਤੇ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਕਰ੍ਹੂੰ ਹੋਵੇ ਗਾ ਅਤੇ ਜਦਿ ਉਸ ਸਹਾਇਤਾ ਸੇ ਬਗਾਵਤ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਅਥਵਾ ਜਨਮ ਭਰ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ੧੦ ਵਰ੍ਹੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਤ ਕਰ੍ਹੂੰ ਹੋਵੇ ਗਾ–

੧੯੮ ਦਫ਼ਾ– ਜਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰਸ਼ ਕਿਸੇ ਅਫ਼ਸਰ ਅਥਵਾ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਡੇ ਅਫ਼ਸਰ ਪਰ ਹਮ-

سلطانی یا اسیر جنگ کو جو اوسکی حراست مین ہو عمداً بھاگ جانے دیوے تو سزا قید دائم الحبس یا قید تا دہ سال و جرمانہ یا صرف قید تا دہ سال-

دفعہ ۱۹۵- جو کوئی سرکاری ملازم کسی اسیر سلطانی یا اسیر جنگ کو جو اوسکی حراست مین ہو غفلتاً بھاگ جانے دیوے تو سزاء قید تا دو سال و جرمانہ یا صرف قید تا دو سال-

دفعہ ۱۹۶- اگر کوئی شخص اسیر متذکرہ دفعہ ۱۹۴ یا ۱۹۵ کو حراست سی بھاگ جانے مین مدد دیوے یا بھاگے ہوئی اوسی اسیر کو پناہ دیوے یا مخفی رکھے یا اوسکی گرفتاری مین مزاحم ہووے تو سزا دائم الحبس یا قید تا دہ سال و جرمانہ یا صرف قید تا دہ سال

دفعہ ۱۹۷- اگر کوئی شخص کسی سپاہی یا افسر فوج کو بغاوت مین اعانت کرے یا اوسکی خدمت منصبی نکرنے کی اغوائی کا اقدام کرے تو سزا قید دائم الحبس یا قید تا دہ سال و جرمانہ یا صرف قید تا دہ سال اور اگر اوس اعانت سی بغاوت کا ارتکاب ہوئی تو معین کو سزاء پھانسی یا دائم الحبس یا قید تا دہ سال و جرمانہ یا صرف قید تا دہ سال-

دفعہ ۱۹۸- اگر کوئی شخص کسی افسر یا سپاہی کو اپنے

ਜਾਂ ਕਰੈ ਤਾਂ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰੈ ਤੇ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ
ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਥਵਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ
ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਯਦਿ ਉਸ ਸਹਾਯਤਾ ਕੇ ਕਾਰਣ ਹਮਲਾ ਹੋ
ਜਾਏ ਤੋ ਤੇ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ
ਕੇਵਲ ੭ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਦਾ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ–

੧੯੯ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਖ ਕਿਸੀ ਸਿਪਾਹੀ
ਅਥਵਾ ਅਫਸਰ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਸੇ ਭਾਗ ਜਾਣੇ ਤੇ ਸਹਾਯਤਾ
ਕਰੈ ਤੇ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ
੩ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਦੰਡ
ਹੋਵੇਗਾ–

੨੦੦ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਖ ਕਿਸੀ ਫਰਾਰੀ ਸਿ-
ਪਾਹੀ ਅਥਵਾ ਅਫਸਰ ਕੋ ਪਨਾਹ ਦੇਵੇ ਤੋ ਉਸ ਕੋ ੩ ਬਰਸ
ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੩ ਬਰਸ ਤਕ ਦੀ
ਕੈਦੀ ਯਾ ਕੇਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਏ
ਹ ਬਾਤ ਧਿਆਨ ਮੇਂ ਰਖਣੀ ਚਾਹੀਏ ਕਿ ਯਦਿ ਪਨਾਹ ਦੇਣੇ
ਵਾਲਾ ਫਰਾਰੀ ਹੋਣੇ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸ੍ਵਾਮੀ ਯਾ ਸ੍ਤ੍ਰੀ ਯਾ ਪਿਤਾ ਯਾ
ਮਾਤਾ ਯਾ ਲੜਕਾ ਯਾ ਲੜਕੀ ਹੋਵੇ ਔਰ ਪਨਾਹ ਦੇਣੇ ਵਾਲੇ
ਕੀ ਅਧਿਕ ਕੁਮਤ ਉਸ ਸਿੱਧ ਨ ਹੋਵੇ ਤੋ ਪਨਾਹ ਦੇਣੇ
ਵਾਲੇ ਕੋ ਦੰਡ ਨ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਏ–

੨੦੧ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਖ ਕਿਸੀ ਸਿਪਾਹੀ ਅ-
ਥਵਾ ਅਫਸਰ ਕੇ ਅਗਿਆ ਭੰਗ ਕਰਣੇ ਤੇ ਸਹਾਯਤਾ ਕਰੇ
ਔਰ ਉਸ ਸਹਾਯਤਾ ਸੇ ਅਪਰਾਧ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤੋ ਸ-
ਹਾਯਤਾ ਕਰਣੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਔਰ ਜੁਰ-
ਮਾਨਾ ਯਾ ਕੇਵਲ ੬ ਮਹੀਨੇ ਤਕ ਦੀ ਕੈਦੀ ਅਥਵਾ ਕੇ-
ਵਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਦੰਡ ਹੋਵੇਗਾ–

੨੦੨ ਦਫ਼ਾ– ਯਦਿ ਕੋਈ ਪੁਰੁਖ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਸੇ
ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਕੇ ਵਸਤ੍ਰ ਕੋ ਧਾਰਣ ਕਰੇ ਕਿ ਲੋਗ ਉਸ ਕੋ ਸਿਪਾ

افسر بالادست پر حملہ کرنیمین اعانت کری تو سزا قید تا تین سال و جرمانہ
یا صرف قید تا تین سال اور اگر اوس اعانت کے وجہ سی حملہ کا ارتکاب ہوا
ہووے تو سزا قید تا سات سال و جرمانہ یا صرف قید تا سات سال

دفعہ ۱۹۹- اگر کوئی شخص کسی افسر
یا سپاہی کو نوکری سی بہاگ جانے مین مدد دیوے
تو سزاء قید تا تین سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین
سال یا صرف جرمانہ-

دفعہ ۲۰۰- اگر کوئی شخص کسی فراری
افسر یا سپاہی کو پناہ دیوے تو سزا قید تا تین
سال و جرمانہ یا صرف قید تا تین سال یا صرف جرمانہ
اور ملحوظ رہی کہ اگر پناہ دینے والے فراری کا خاوند
یا زوجہ یا باپ یا والدہ یا لڑکا یا لڑکی ہو اور رہائیت
بد دیانتی بہ نسبت پناہ دینے والیکی ثابت نہ ہو تو پناہ
دینے والیکو سزاء نہ ملنی چاہئی

دفعہ ۲۰۱- اگر کوئی شخص کسی افسر یا سپاہی
کے عدول حکمی مین مدد دیوے اور اوس مدد
کے سبب سی جرم ظہور مین آوے تو سزاء قید
تا ششماہ و جرمانہ یا صرف قید تا ششماہ یا صرف
جرمانہ-

دفعہ ۲۰۲- اگر کوئی شخص سپاہی یا نہ لباس

𑠩𑠮 𑠑𑠬𑠘𑠶𑠷 𑠙𑠳 𑠙𑠹𑠤𑠴 𑠢𑠹𑠪𑠮𑠝𑠳 𑠙𑠊 𑠛𑠮 𑠊𑠴𑠛𑠮 𑠉𑠤 𑠑𑠯𑠤𑠢𑠬𑠝𑠬 𑠉
𑠤 𑠠𑠴𑠷𑠙 𑠣𑠬𑠷 𑠙𑠹𑠤𑠴 𑠢𑠹𑠪𑠮𑠝𑠳 𑠙𑠊 𑠛𑠮 𑠊𑠴𑠛𑠮 𑠉𑠤 𑠑𑠯𑠤𑠢𑠬𑠝𑠬 𑠣𑠬𑠷 𑠙𑠹𑠤𑠴
𑠢𑠹𑠪𑠮𑠝𑠳 𑠙𑠊 𑠛𑠮 𑠊𑠴𑠛𑠮 𑠉𑠤 𑠠𑠴𑠷𑠙 𑠣𑠬𑠷 𑠊𑠳𑠦𑠥 𑠙𑠹𑠤𑠴 𑠢𑠹𑠪𑠮𑠝𑠳 𑠙𑠊
𑠛𑠮 𑠊𑠴𑠛𑠮 𑠣𑠬𑠷 𑠑𑠯𑠤𑠢𑠬𑠝𑠬 𑠉𑠤 𑠠𑠴𑠷𑠙 𑠣𑠬𑠷 𑠊𑠳𑠦𑠥 𑠑𑠯𑠤𑠢𑠬𑠝𑠬
𑠣𑠬𑠷 𑠊𑠳𑠦𑠥 𑠠𑠴𑠷𑠙 𑠣𑠙 𑠛𑠘𑠹𑠖 𑠪𑠵𑠦𑠌𑠬—

२०३ 𑠛𑠢𑠬— 𑠑𑠳𑠊𑠤 𑠊𑠵𑠃 𑠞𑠯𑠤𑠯𑠧 𑠠𑠌𑠬𑠦𑠙 𑠊𑠤𑠝𑠳 𑠛𑠮 𑠝𑠮𑠙 𑠊𑠝𑠴 𑠒𑠰𑠕𑠮 𑠋𑠠𑠤 𑠣𑠬𑠷 𑠒𑠰𑠕𑠮 𑠀𑠟𑠦𑠬𑠪 𑠟𑠴𑠥𑠬𑠦𑠳 𑠙𑠬𑠷 𑠛𑠵 𑠦𑠤𑠹𑠪𑠳 𑠙𑠊 𑠛𑠮 𑠊𑠴𑠛𑠮 𑠉𑠤 𑠑𑠯𑠤𑠢𑠬𑠝𑠬 𑠣𑠬𑠷 𑠊𑠳𑠦𑠥 𑠛𑠵 𑠦𑠤𑠹𑠪𑠳 𑠙𑠊 𑠛𑠮 𑠊𑠴𑠛𑠮 𑠣𑠬𑠷 𑠊𑠳𑠦𑠥 𑠑𑠯𑠤𑠢𑠬𑠝𑠬 𑠣𑠙 𑠛𑠘𑠹𑠖 𑠪𑠵𑠦𑠌𑠬— 𑠩𑠢𑠬𑠞𑠙

[illegible]

𑠩𑠢𑠬𑠞𑠙

𑠢𑠯𑠛𑠹𑠤 𑠣𑠷𑠙𑠹𑠤𑠬𑠥𑠣

𑠑𑠢𑠰

پہنچے اس نیت سے کہ لوگ اوسکو سپاہی سمجھیں تو سزائے قید تا تین ماہ و جرمانہ و تازیانہ یا صرف قید تا تین ماہ و جرمانہ یا صرف قید تا تین ماہ و تازیانہ یا صرف قید تا تا تین ماہ یا صرف جرمانہ یا صرف تازیانہ یا جرمانہ و تازیانہ —

دفعہ ۲۰۳ — اگر کوئی شخص بغاوت کرنیکی نیت سے جھوٹھا بیان یا جھوٹھا افواہ پھیلاوے تو سزا قید تا دو سال و جرمانہ یا صرف قید تا دو سال یا صرف جرمانہ —

سری رنبیر ڈنڈ بدہی

تمام شد

مطبع جنگی

جموں